

2 Samuel Toegelicht & toegepast 10

Ger de Koning

David: Koning en Vader

2 Samuel

Toegelicht & toegepast

2 SAMUEL

Toegelicht & toegepast

David: Koning en Vader

Ger de Koning

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl
Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

- © 2024 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN/EAN 978-90-80886-75-9 (hardcover)
- © 2022 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN/EAN 978-90-80886-75-9 (hardcover)
- © 2011 Uitgeverij Johannes Multimedia, ISBN/EAN 978-90-5798-433-4 (paperback)

Omslagontwerp: Theis-Jan Goudswaard
Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Uitgeverij Daniël' of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding: De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010.
© Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

De bijbelteksten in deze uitgave uit Nieuwe Testament zijn ontleend aan de TELOS-vertaling. Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:
© Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

Inhoud

Tekstgebruik		12
	Afkortingen bijbelboeken	12
	Vertalingen	12
	Verwijzingen	13
	Haakjes	13
Vooraf		15
Het tweede boek Samuel		16
2 Samuel 1		17
verzen 1-10	Bericht over Saul en Jonathan	17
verzen 11-16	De reactie van David op het bericht	19
verzen 17-18	Klaaglied van David als leerlied	20
verzen 19-27	Het klaaglied	22
2 Samuel 2		27
verzen 1-7	David koning in Hebron	27
verzen 8-11	Isboseth koning over Israël	29
verzen 12-17	Abner wordt verslagen door David	30
verzen 18-23	Abner doodt Asahel	32
verzen 24-26	Joab en Abisaï achtervolgen Abner	33
verzen 27-32	Joab staakt de achtervolging	34
2 Samuel 3		36
vers 1	Het huis van Saul en het huis van David	36
verzen 2-5	De zonen van David	36
verzen 6-11	Isboseth en Abner	38
verzen 12-21	Abner onderhandelt met David	39
verzen 22-27	Joab doodt Abner	41
verzen 28-30	David veroordeelt de daad van Joab	42
verzen 31-39	David rouwt om de dood van Abner	43

---

2 Samuel 4		46
verzen 1-3	Twee dienaren van Saul	46
vers 4	Mefiboseth	46
verzen 5-8	Isboseth wordt vermoord	47
verzen 9-12	Antwoord van David	48
2 Samuel 5		50
verzen 1-5	David koning over heel Israël	50
verzen 6-9	David in Jeruzalem	51
verzen 10-12	David neemt toe in aanzien	53
verzen 13-16	Davids vrouwen en zonen	54
verzen 17-21	David verslaat de Filistijnen	54
verzen 22-25	De Filistijnen nog eens verslagen	56
2 Samuel 6		58
verzen 1-2	David gaat de ark ophalen	58
verzen 3-5	De ark vervoerd op een nieuwe wagen	59
verzen 6-8	De dood van Uzza	60
verzen 9-11	De ark in het huis van Obed-Edom	61
verzen 12-15	De ark naar Jeruzalem	63
verzen 16	Michal veracht David	64
verzen 17-19	Offers en voedsel	65
verzen 20-23	David en Michal	66
2 Samuel 7		69
verzen 1-3	Verlangen van David voor de ark	69
verzen 4-7	Het antwoord van de HEERE	70
verzen 8-11	Het werk van de HEERE voor David	71
verzen 12-17	De zoon van David	72
verzen 18-29	Dankgebed van David	74
2 Samuel 8		77
vers 1	David verslaat de Filistijnen	78
verzen 2-6	Andere vijanden verslagen	78
verzen 7-12	Oorlogsbuit van David	80
verzen 13-14	David maakt naam	82
verzen 15-18	Regering van David	82

2 Samuel 9		85
verzen 1-4	David wil goedertierenheid bewijzen	85
verzen 5-13	Mefiboseth bij David	87
2 Samuel 10		91
verzen 1-5	De mannen David te schande gemaakt	92
verzen 6-14	David stuurt Joab ten strijde	93
verzen 15-19	David trekt ten strijde	95
2 Samuel 11		97
verzen 1-5	Overspel van David met Bathseba	97
verzen 6-13	David en Uria	100
verzen 14-25	David laat Uria doden	102
verzen 26-27	David neemt Bathseba tot vrouw	103
2 Samuel 12		106
verzen 1-6	Een rijke, een arme en een reiziger	106
verzen 7-9	David geconfronteerd met zijn zonden	108
verzen 10-13	Gods oordeel over Davids zonden	108
verzen 14-23	De dood van het kind	109
verzen 24-25	Geboorte van Salomo	112
verzen 26-31	De stad Rabba ingenomen	113
2 Samuel 13		114
verzen 1-2	Amnon begeert Tamar	115
verzen 3-5	Amnon krijgt raad van een vriend	116
verzen 6-9	Amnon vraagt David om Tamar	117
verzen 10-14	Amnon verkracht Tamar	118
verzen 15-19	Amnon verstoot Tamar	118
verzen 20-22	Reacties van Absalom en David	121
verzen 23-29	Absalom vermoordt Amnon	123
verzen 30-36	Jonadab licht David in	124
verzen 37-38	Vlucht van Absalom	125
vers 39	David verlangt naar Absalom	126

---

2 Samuel 14		127
verzen 1-3	Joab laat een wijze vrouw halen	127
verzen 4-7	Het verhaal van de vrouw uit Tekoa	128
verzen 8-11	Reactie van David	129
verzen 12-17	De vrouw verklaart het verhaal	129
verzen 18-20	David ontdekt de hand van Joab	131
verzen 21-24	Absalom komt terug naar Jeruzalem	131
verzen 25-27	Schoonheid van Absalom	133
verzen 28-33	Absalom forceert toegang tot David	133
2 Samuel 15		136
verzen 1-6	Absalom manipuleert het volk	136
verzen 7-12	Samenzwering tegen David	138
verzen 13-18	David vlucht voor Absalom	139
verzen 19-22	Ithai	141
verzen 23-29	De ark gaat terug naar Jeruzalem	142
verzen 30-37	Achitofel en Husai	144
2 Samuel 16		146
verzen 1-4	David door Ziba misleid	146
verzen 5-8	Simeï vervloekt David	147
verzen 9-14	David buigt zich onder de vervloeking	148
verzen 15-19	Husai meldt zich bij Absalom	150
verzen 20-23	De eerste raad van Achitofel	151
2 Samuel 17		153
verzen 1-4	De verdere raad van Achitofel	153
verzen 5-13	De raad van Husai	154
vers 14	De raad van Achitofel wordt verijdeld	155
verzen 15-22	Husai waarschuwt David	156
vers 23	Achitofel pleegt zelfmoord	158
verzen 24-26	Kampen van David en Absalom	159
verzen 27-29	Vriendendienst	159
2 Samuel 18		161
verzen 1-5	Vorbereiding op de strijd	161
verzen 6-8	De strijd	163

verzen 9-18	De dood van Absalom	163
verzen 19-33	David hoort van de dood van Absaloms	166
2 Samuel 19		171
verzen 1-9	Joab wijst David terecht	171
verzen 9-15	David op weg terug naar Jeruzalem	173
verzen 16-23	David bewijst Simeï genade	175
verzen 24-30	David ontmoet Mefiboseth	176
verzen 31-40	Afscheid van Barzillai	178
verzen 41-43	Israël en Juda maken ruzie om David	180
2 Samuel 20		183
verzen 1-2	Opstand van Seba	183
verzen 3-10	Joab doodt Amasa	184
verzen 11-22	Joab laat Seba doden	186
verzen 23-26	Davids beambten	188
2 Samuel 21		189
verzen 1-14	De wraak van de Gibeonieten op Saul	189
verzen 15-22	Overwinningen op de Filistijnen	194
2 Samuel 22		197
vers 1	Het lied van David	197
verzen 2-4	Eerste deel	199
verzen 5-7	Tweede deel	199
verzen 8-20	Derde deel	200
verzen 21-30	Vierde deel	201
verzen 31-37	Vijfde deel	202
verzen 38-49	Zesde deel	203
verzen 50-51	Zevende deel	204
2 Samuel 23		206
verzen 1-7	De laatste woorden van David	206
verzen 8-12	De eerste drie helden	209
verzen 13-17	Water voor David	211
verzen 18-19	Abisäi	212

---

verzen 20-23	Benaja	212
verzen 24-39	Overige helden	218
2 Samuel 24		220
verzen 1-9	De volkstelling	220
verzen 10-15	De straf voor de zonde	223
verzen 16-17	Het is genoeg	224
verzen 18-25	Het altaar	225
Andere publicaties		228

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

Historische boeken

Jz	Jozua
Ri	Richteren
Ru	Ruth
1Sm	1 Samuel
2Sm	2 Samuel
1Kn	1 Koningen
2Kn	2 Koningen
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken
Ea	Ezra
Ne	Nehemia
Es	Esther

Poëtische boeken

Jb	Job
Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Pr	Prediker
Hl	Hooglied

Profetische boeken

Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Kl	Klaagliederen
Ez	Ezechiël
Dn	Daniël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggai
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

Nieuwe Testament

Mt	Mattheüs
Mk	Markus
Lk	Lukas
Jh	Johannes
Hd	Handelingen
Rm	Romeinen
1Ko	1 Korinthiërs
2Ko	2 Korinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Ko	Kolossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timotheüs
2Tm	2 Timotheüs
Tt	Titus
Fm	Filémon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Judas
Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Verwijzingen

De tekst van 2 *Samuel* staat in dit commentaar. In een aantal gevallen worden tekstverwijzingen voluit geciteerd. Alle andere tekstverwijzingen kan de lezer zelf in de Bijbel opzoeken.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; ze geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes [ ]

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst *cursief* wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die *cursief* in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het *Nieuwe Testament* worden drie soorten haakjes gebruikt. In het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling wordt hierover het volgende gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes [ ]

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Vooraf

Deze toelichting op het bijbelboek 2 *Samuel* is bedoeld als een hulp bij persoonlijke studie van dit bijbelboek. Ieder die er gebruik van maakt, wordt aangeraden dat te doen op dezelfde wijze als de Joden in Beréa naar de uitleg van het Woord luisterden: *“Zij ontvingen het Woord met alle bereidwilligheid, terwijl zij dagelijks de Schriften onderzochten of deze dingen zo waren”* (Hd 17:11).

Het is mijn verlangen en gebed dat het lezen van deze toelichting de liefde voor Gods Woord groter maakt. Het gevolg zal zijn: meer trouw en toewijding in het navolgen van de Heer Jezus. Dat zal zijn tot verheerlijking van de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, *“aan Wie de heerlijkheid en de kracht is tot in alle eeuwigheid! Amen”* (1Pt 4:11b).

Ger de Koning

Middelburg, herzien juli 2021

Het tweede boek Samuel

De geschiedenis van David die in *1 Samuel* is begonnen, loopt in dit boek door. Toch is het ook een nieuw begin. Het eerste boek is geëindigd met de dood van Saul, de koning naar het hart van de mens. In dit boek gaat het om David. Om hem gaat het ook al vanaf *1 Samuel 16*. Daar wordt hij de verworpen koning. Nu gaat het om hem als de gekroonde koning.

Het boek *2 Samuel* beschrijft de geschiedenis van het koninkrijk van David naar de hoofdmomenten van zijn ontwikkeling. We vinden hierin:

1. Het begin van de heerschappij van David als koning van Juda in Hebron, terwijl de andere stammen van Israël nog het huis van Saul aanhangen (*2 Samuel 1-4*).
2. Zijn verheffing tot koning over heel Israël en de zegenrijke vestiging van zijn koningschap (*2 Samuel 5-9*).
3. De tijd van de vernedering van zijn koningschap als gevolg van zijn overspel (*2 Samuel 10-20*).
4. Het einde van zijn regering (*2 Samuel 21-24*).

In *1 Kronieken 11-29* vinden we dezelfde geschiedenis beschreven met ook aanvullingen daarop, maar dan meer gezien vanuit het aspect van de ontwikkeling van het oudtestamentische Godsrijk. We zien daar een uitvoerige beschrijving van de inspanningen van David voor de opzet en regeling van de openbare dienst aan God en de organisatie en bevestiging van zijn rijk en het bestuur daarvan.

2 Samuel 1

Bericht over Saul en Jonathan | verzen 1-10

1 Het gebeurde na de dood van Saul, toen David teruggekeerd was van het verslaan van de Amalekieten en David twee dagen in Ziklag gebleven was, 2 op de derde dag gebeurde het dat, zie, er een man uit het legerkamp kwam, bij Saul vandaan. Zijn kleren waren gescheurd en er was aarde op zijn hoofd. En het gebeurde, toen hij bij David kwam, dat hij zich ter aarde wierp en zich neerboog. 3 David zei tegen hem: Waar komt u vandaan? En hij zei tegen hem: Ik ben ontkomen uit het kamp van Israël. 4 Verder zei David tegen hem: Wat is er gebeurd? Vertel het mij toch. En hij zei dat het volk uit de strijd was weggevlucht, dat er ook velen van het volk waren gevallen en gestorven, en [dat] ook Saul en zijn zoon Jonathan dood waren. 5 David zei tegen de jongeman die hem de boodschap bracht: Hoe weet u dat Saul dood is, en [ook] zijn zoon Jonathan? 6 Toen zei de jongeman die hem de boodschap gebracht had: Ik kwam toevallig op het gebergte Gilboa, en zie, Saul leunde op zijn speer; en zie, de wagens en wagenmenners hielden dicht op hem aan. 7 Hij keek achter zich, zag mij en riep mij. En ik zei: Zie, [hier] ben ik. 8 Hij zei tegen mij: Wie bent u? En ik zei tegen hem: Ik ben een Amalekiet. 9 Toen zei hij tegen mij: Kom toch bij mij staan en dood mij, want benauwdheid heeft mij bevangen, hoewel mijn leven nog helemaal in mij is. 10 Toen ging ik bij hem staan en doodde hem, want ik wist dat hij na zijn val niet leven zou. Ik nam de diadeem die [hij] op zijn hoofd [had] en de armband die om zijn arm zat, en heb die hier bij mijn heer gebracht.

David bevindt zich hier nog in het machtsgebied van de Filistijnen. Hij is twee dagen terug in Ziklag, nadat hij door de Filistijnse vorsten, behalve door Achis, als een gevaar voor de strijd tegen Israël is weggestuurd. God heeft dat gebruikt om hem uit zijn valse positie te bevrijden. Hij zal gespannen zijn geweest over de afloop van de strijd waaraan hij niet heeft mogen deelnemen. Saul heeft niet geduldig kunnen wachten, David wel. Hij weet dat alles in de hand van de HEERE is. Als God werkt, kan hij rustig zijn. Hij stuurt ook geen spion om te weten te komen hoe de strijd verloopt.

Op de derde dag van zijn verblijf in Ziklag komt er bericht van de strijd. Een Amalekiet brengt hem de tijding dat Saul en Jonathan omgekomen zijn. De man komt werkelijk uit de strijd. Hij doet niet alsof. David onderwerpt de bringer van de tijding aan een verhoor over de toedracht. Hij wil zekerheid hebben. Hier weet David nog niet dat de man die hem dit bericht brengt, een Amalekiet is. Hij lijkt noch in dienst van Israël noch in die van de Filistijnen te zijn geweest, maar een zelfstandig opererende rover.

David stelt meerdere vragen. Daardoor ontdekt hij het ware karakter van de man en wordt hij ervoor bewaard het koningschap voortijdig en uit verkeerde handen te aanvaarden.

De Heer Jezus is in alles onze Meester, ook in het stellen van vragen. Hij hoefde de mensen die bij Hem kwamen geen vragen te stellen om erachter te komen wat iemands motieven waren, *“want Hij wist Zelf wat in de mens was”* (Jh 2:25). De vragen die Hij stelde, waren bedoeld om de mens aan zichzelf te ontdekken en hem op die manier tot bekering te brengen. Ook legde Hij door Zijn vragen Zijn vraagstellers het zwijgen op.

Op de vraag van David naar de dood van Saul vertelt de Amalekiet dat hij Saul op diens verzoek heeft gedood. Om zijn daad goed te praten spreekt hij erover dat Saul anders toch ook wel omgekomen zou zijn. In *1 Samuel 31* lezen we hoe het werkelijk is gegaan (*1Sm 31:4-5*). Deze Amalekiet denkt David blij te maken door hem te vertellen dat zijn grote vijand dood is en dat hij daar persoonlijk voor heeft gezorgd. Maar hij kent het hart van David niet. Hij heeft totaal anders gehandeld dan David steeds heeft gedaan.

De man stelt het zo voor, alsof hij Saul een dienst heeft bewezen door hem te doden en daarmee tegelijk ook David een dienst heeft bewezen. Als bewijs dat zijn verhaal waar is, heeft hij enkele sieraden meegenomen. Tragisch genoeg heeft Saul het koningschap verloren door de koning van de Amalekieten te sparen. Nu is hem zijn koninklijke waardigheid door een Amalekiet afgenomen. De Amalekiet biedt die aan David aan. Het is alsof deze man David het koninkrijk aanbiedt.

Als David dit had aangenomen, had hij zijn koningschap uit de hand van een Amalekiet aangenomen. Amalek is een beeld van het vlees, dat door de satan wordt gebruikt om tegen God te strijden. Het aanvaarden van de

diadeem betekent het aanvaarden van het koningschap. David wil het koningschap echter alleen aanvaarden uit de hand van de HEERE, zijn God.

De reactie van David op het bericht | *verzen 11-16*

11 Toen greep David zijn kleren en scheurde ze, en al de mannen die bij hem waren, [deden dat] ook. 12 Zij bedreven rouw, huilden en vastten tot de avond over Saul en over Jonathan, zijn zoon, en over het volk van de HEERE en over het huis van Israël, omdat zij door het zwaard gevallen waren. 13 Vervolgens zei David tegen de jongeman die hem de boodschap gebracht had: Waar komt u vandaan? Hij zei: Ik ben de zoon van een vreemdeling, van een Amalekiet. 14 David zei tegen hem: Wat? Bent u niet bevreesd geweest uw hand uit te strekken om de gezalfde van de HEERE om te brengen? 15 David riep een van de jongemannen en zei: Kom naar voren, steek hem dood. En deze stak hem neer, zodat hij stierf. 16 En David zei tegen hem: Uw bloed rust op uw [eigen] hoofd, want uw mond heeft tegen u getuigd door te zeggen: *Ik heb de gezalfde van de HEERE gedood.*

De man die kan wachten, is de man die voorzichtig is. De kroon is binnen handbereik, maar de bringer ervan is niet door God gezonden. De gretigheid waarmee hij de kroon aanbiedt, is niet in overeenstemming met de geest van David. Nog voordat zijn zoon Salomo het in *Spreuken* heeft opgeschreven, toont David de waarheid van de spreuk: *“Verblijd u niet als uw vijand valt, en laat uw hart zich niet verheugen als hij struikelt”* (Sp 24:17). Godvrezende mensen hebben verdriet als zondaars onheil treft, hoezeer het oordeel dat de zondaars treft, ook verdiend kan zijn.

De geest van genade in David is ook de geest van onderscheiding. David ziet in de benadering van de Amalekiet het naderen van de duivel, de vijand van de zielen. Hij laat zich niet misleiden door de aarde op het hoofd van de man en zijn gescheurde kleren en het eerbetoon dat deze hem geeft.

David is hier een voorbeeld van de Heer Jezus. De duivel is op de Heer afgekomen met het aanbod dat hij Hem alle koninkrijken van de aarde wil geven. Het enige wat de Heer moet doen, is neerknielen voor de duivel en hem aanbidden. Dan zal Hij zonder te lijden alle koninkrijken in bezit krijgen. De Heer laat Zich echter in alles alleen leiden door de wil van Zijn God.

Hij wijst de duivel terug met een woord uit de Schrift: *“Er staat geschreven: ‘[De] Heer, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen’”* (Mt 4:8-10). Hij wil het koningschap alleen aannemen uit de hand van Zijn God en op de manier die Hij daarvoor heeft aangegeven: via het kruis. Hij wacht op het moment dat God tegen Hem zegt: *“Eis van Mij en Ik zal [U] de heidenvolken [als] Uw eigendom geven, de einden der aarde [als] Uw bezit”* (Ps 2:8).

David verheugt zich niet over de dood van Saul. Integendeel, hij is er intens verdrietig over. Ook *“al de mannen”* die bij David zijn, reageren net als hij. Ze hebben zijn karakter overgenomen, ze zijn door hem gevormd. David en zijn mannen huilen niet alleen over Saul en Jonathan, maar ook over het volk van de HEERE en het huis van Israël.

Saul was en is – want ook nu spreekt David nog zo over hem – voor David steeds *“de gezalfde van de HEERE”*. Zelf heeft David Saul nooit durven en willen doden omdat hij Saul altijd als de gezalfde van de HEERE heeft gezien. Er is bij hem respect voor Saul. Dat respect is bij deze man niet aanwezig. Wat deze man heeft gedaan, is tegen de wil van de HEERE. In plaats van het koningschap uit de hand van de Amalekiet aan te nemen doodt David deze vijand. Hij wil het koningschap alleen uit de hand van de HEERE nemen.

Voor deze daad ontvangt de man de enige ‘beloning’ die daarvoor geldt: de dood. Hij kende het hart van David niet door te denken dat hij hem blij zou maken met een dergelijke boodschap en daad. Misschien zijn wij ook wel eens zo bezig, dat wij denken de Heer blij te maken, terwijl wij ons hebben vergrepen aan iemand die door Hem is aangesteld, al wijkt die persoon nog zo af. Zich vergrijpen moeten we dan in overdrachtelijke zin zien. We kunnen ons aan iemand vergrijpen door hem steeds in een kwaad daglicht te stellen. Dat praat de afwijking niet goed, maar er zijn gevallen dat we zo iemand aan de Heer moeten overlaten.

Klaaglied van David als leerlied | verzen 17-18

17 David hief dit klaaglied aan over Saul en over Jonathan, diens zoon. 18 Hij zei dat men de nakomelingen van Juda [het Lied van] de boog zou leren. Zie, het is geschreven in het Boek van de Oprechte.

David uit zijn verdriet over de dood van Saul en Jonathan in een klaaglied. Saul is zijn bitterste vijand geweest en Jonathan zijn dierbaarste vriend, maar in dit lied van droefheid verbindt hij hen met elkaar. Door zijn verdriet in een lied tot uiting te brengen zal het bij hen die het horen ook gevoelens van verdriet opwekken. De val van de helden komt door een lied veel dichterbij dan wanneer het als feit wordt vermeld.

De emotie kan in een lied beter worden geuit dan in een vertelling en zal daardoor ook een krachtiger uitwerking op de hoorder hebben. Dat het lied is opgeschreven in een boek, maakt de uitwerking ook duurzamer. De komende geslachten, “*de nakomelingen van Juda*”, kunnen hierdoor delen in de gevoelens van toen.

De nakomelingen van Juda zijn de kinderen van zijn stam. David heeft in de eerste plaats hen op het oog. We moeten niet alleen dingen weten, maar er ook over kunnen zingen. Niet alleen blijde liederen, maar ook liederen die het karakter van klaagliederen hebben. Beide soorten liederen vinden we terug in de psalmen die David heeft geschreven.

Het is een lied over de boog. De Judeeërs moeten dit lied leren. Mozes heeft het volk ook een lied geleerd (Dt 31:19; 31:22,30). In een lied is onderwijs aanwezig: “*Terwijl u in alle wijsheid elkaar leert en terechtwijst met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen*” (Ko 3:16). Dit lied “*is geschreven in het Boek van de Oprechte*”. In dat boek is ook geschreven dat Jozua de zon en de maan heeft laten stilstaan (Jz 10:13a). Hierdoor worden de treurzang van David en de overwinning van Jozua aan elkaar verbonden.

En nu, schrijf voor u dit lied op en leer het de Israëlieten; leg het hun in de mond, opdat dit lied voor Mij een getuige is tegen de Israëlieten. (Dt 31:19)

En de zon stond stil en de maan bleef staan, totdat het volk zich aan zijn vijanden had gewroken. Is dit niet geschreven in het Boek van de Oprechte? (Jz 10:13a)

Er is echter een onderscheid. Wat Jozua heeft gedaan, lijkt groter. Toch is het betoon van genade groter dan het betoon van macht. In het verdriet van David zien we meer van Gods Wezen dan in het laten stilstaan van de zon en de maan. In het verdriet van David zien we Gods hart; in het laten stilstaan van zon en maan zien we Gods macht.

Dat het lied geschreven is in een boek, betekent in de eerste plaats dat het lied bewaard moet blijven voor de komende geslachten die het steeds weer

moeten leren. Een boek heeft blijvende waarde. Dat dit boek “*het Boek van de Oprechte*” wordt genoemd, veronderstelt dat het in overeenstemming is met de gerechtigheid van God. Het is een boek dat behoort aan ‘de Oprechte’, dat is God. Het kan ook betekenen dat het een boek is waarin alleen ware verhalen zijn opgenomen. Die verhalen zullen een grote morele waarde hebben gehad. Is de Bijbel niet bij uitstek “*het Boek van de Oprechte*”? Daarom krijgt dit lied ook een plaats in de Bijbel.

Het lied wordt “[*het Lied van*] *de boog*” genoemd. Saul was bang geworden voor de boogschutters (1Sm 31:3). David neemt deze gedachte op en leert het gebruik van de boog

De strijd tegen Saul werd zwaar: de schutters, de mannen met de boog, troffen hem aan, en hij beefde zeer [uit angst] voor de schutters. (1Sm 31:3)

aan de nakomelingen van Juda – Juda betekent ‘lofprijzing’ –, zodat zij er niet bang voor zullen zijn. Ook Jozef is belaagd door boogschutters, “*maar zijn boog bleef gespannen; zijn armen en handen bleven soepel door de handen van de Machtige van Jakob*” (Gn 49:23-24).

Het lied van de boog leert ons hoe we ons kunnen hoeden voor de pijlen van de boogschutters en hoe we zelf de boog kunnen hanteren. Als het gaat om de boog in de handen van de vijand, mogen we weten dat de boog wel in de handen van de vijand kan zijn, maar dat de pijl wordt bestuurd door onze God.

In de tijd dat David in Ziklag is, zijn er mannen “*die in die strijd hielpen, gewapend met de bogen. ... en om pijlen [te schieten] met de boog*” (1Kr 12:1-2a). Deze mannen, die de boog goed kunnen hanteren, zijn naar David gevluht en hebben zijn kant gekozen. Wie prooi wordt van de boog, moet verliezen. Wie de boog kwijt is, moet verliezen. Saul had geen boog meer. Bij Jozef bleef de boog vast, ook toen hij erdoor werd aangevallen. Wie de boog kan hanteren, heeft kracht om te strijden.

Het klaaglied | verzen 19-27

19 *O sieraad van Israël, op Uw hoogten ligt hij, gesneuveld.*

Hoe zijn de helden gevallen!

20 *Maak het niet bekend in Gath,*

*brenge de boodschap niet op de straten van Askelon,
anders verblijden de dochters van de Filistijnen zich,*

- anders springen de dochters van de onbesnedenen op van vreugde.*
- 21 *Bergen van Gilboa, laat geen dauw of regen meer op u zijn,
op de hooggelegen velden;
want daar is het schild van de helden smadelijk weggeworpen,
het schild van Saul, niet meer gezalfd met olie.*
- 22 *Zonder bloed van gesneuvelden, zonder vet van helden
week de boog van Jonathan niet terug;
ook het zwaard van Saul kwam niet leeg terug.*
- 23 *Saul en Jonathan, bemind en geliefd in hun leven,
in hun dood niet gescheiden,
waren sneller dan arenden, sterker dan leeuwen.*
- 24 *Dochters van Israël, ween over Saul,
die u kleepte met scharlaken, met weelde,
die u sieraad van goud deed dragen op uw kleding.*
- 25 *Hoe zijn de helden gevallen in het midden van de strijd!
Jonathan ligt gesneuveld op uw hoogten!*
- 26 *Ik ben benauwd om jou, mijn broeder Jonathan!
Je was mij zeer lief;
je liefde was mij wonderlijker dan de liefde van vrouwen.*
- 27 *Hoe zijn de helden gevallen,
de strijdwapens verloren!*

Het lied kan in drie delen of coupletten worden verdeeld. Elk deel begint met de woorden “hoe zijn de helden gevallen” (verzen 19,25,27). De drie delen nemen in kracht en omvang af. Het eerste deel bestaat uit de verzen 19-24, het tweede deel uit de verzen 25-26 en het derde deel uit vers 27. Het eerste deel gaat over alles wat tot lof van de gevallen helden te zeggen is. We horen de diepe smart over hun dood, de prijs voor hun dapperheid, hun onscheidbare liefde en de te waarden regeringskwaliteiten van Saul. Het tweede deel bezingt de vriendschap van David met Jonathan. Het derde deel bevat slechts een laatste zucht, waarmee het klaaglied verstomt. David bezingt wat Saul is geweest, niet wat hij niet is geweest. Saul is een sieraad geweest voor Israël (vers 19). David hemelt hem niet op, maar gedenkt het goede dat hij heeft gedaan (1Sm 14:48), terwijl hij voorbijgaat aan het verkeerde dat Saul heeft gedaan.

Hij verrichtte krachtige daden; hij versloeg Amalek en redde Israël uit de hand van de plundersaars. (1Sm 14:48)

David wil niet dat het droevige bericht van hun dood bekend wordt bij de vijanden van Israël, opdat die zich niet zullen verheugen (*vers 20*). Zulke vreugde zou de smart vermeerderen over het verlies dat Israël heeft geleden. Er worden twee Filistijnse steden genoemd: het nabijgelegen Gath en het ver weg bij de zee gelegen Askelon. Dat het gaat over de vreugde van de Filistijnse vrouwen, komt door de gewoonte dat de vrouwen de overwinning van hun volk vieren door zingen en dansen (*vgl. 1Sm 18:7*). Dat mag niet gebeuren bij de vijand over de val van Saul.

Terwijl de vrouwen huppelden, zongen zij in beurtzang: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden! (1Sm 18:7)

Wij kunnen hieruit leren dat we moeten oppassen hoe we spreken over onze broeders die in handen van 'de Filistijnen', dat zijn voor ons de naamchristenen, gevallen zijn. Als we over zulke broeders kwaadspreken, zal dat de vreugde van de Filistijnen vergroten. Een voorbeeld van hun vreugde zien we in de geschiedenis van Simson, die levend in handen van de Filistijnen is gevallen (*Ri 16:23*).

En de Filistijnse stadsvorsten verzamelden zich om een groot offer te brengen aan hun god Dagon en om vrolijk te zijn. En zij zeiden: Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand gegeven. (Ri 16:23)

David roept zelfs de natuur op mee te treuren in deze voor Israël zo droevige gebeurtenis (*vers 21*). Hij wenst dat God Zijn zegen onthoudt aan de bergen waarop de helden zijn gevallen, zodat zij tot een gedurig gedenkteken zijn van wat hier is gebeurd. Wat een diep respect spreekt hieruit voor de gezalfde van de HEERE. Er is geen ruimte voor bitterheid en rancune.

Als Saul en Jonathan streden, was dat altijd met resultaat (*vers 22*). De beide wapens zijn poëtisch zo verdeeld, dat Jonathan de boog heeft en Saul het zwaard. Jonathan heeft zijn boog aan David gegeven na diens overwinning op Goliath (*1Sm 18:4*). We weten niet of Jonathan de boog heeft teruggekregen van David of dat hij een andere boog heeft gebruikt in de strijd, maar David zal ongetwijfeld hebben teruggedacht aan die bijzondere gebeurtenis. Wellicht is dat de reden dat het nageslacht van Juda, de Davidsstam, de boog moet leren. Het houdt in dat er moet worden geleerd om Hem Die meer is dan David lief te hebben en alles aan Hem toe te wijden.

De boog laat het treffen van een doel op afstand zien, hetzij in een aanvallende, hetzij in een verdedigende strijd. In elk geval veronderstelt

een boog strijd en gevaar. In het overgeven van zijn boog door Jonathan aan David zien we het effect van Davids strijd tegen en overwinning op +. Daar is geen strijd en geen afstand, maar verbondenheid in liefde.

Saul en Jonathan zijn geliefd geweest. Jonathan is altijd bemind en geliefd geweest; Saul is dat geweest zolang hij met Jonathan is opgetrokken (*vers 23*). Jonathan is bij Saul gebleven in zijn leven en zo is het ook in zijn dood. David geeft hun allebei een groot compliment door hun kenmerken toe te schrijven die we ook bij de troon van God vinden. We vinden daar bij het eerste levende wezen dat het *“een leeuw gelijk”* is en bij het vierde levende wezen dat het *“een vliegende arend gelijk”* is (*Op 4:7*). De kracht van de leeuw en de snelheid en beweeglijkheid van de arend (*Kl 4:19a*) zijn de hoofdeigenschappen van de helden van de oudheid.

Zoals in het leven, zo zijn ook in de dood de twee helden niet gescheiden. In dapperheid en moed waren ze aan elkaar gelijk. Ondanks het verschil in karakter en de verschillende grondinstelling tegenover David heeft Jonathan zijn vader niet verlaten. De beide kwalificaties *“bemind en geliefd”* gelden wel bovenal voor Jonathan. Toch zijn ze ook op Saul van toepassing als we denken aan zijn eerste regeringsjaren. David denkt bij zijn droefheid over de dood van Saul alleen aan de prijzenswaardige kanten van zijn karakter.

Wat David in dit lied naar voren brengt, spreekt van de waarde die Saul en Jonathan voor Israël hebben gehad (*vers 24*). Ze hebben zich voor Israël ingezet en het veiligheid en voorspoed gegeven. Hij spreekt niet over al het leed dat hij persoonlijk van Saul heeft ondervonden, maar over het verlies dat hun dood voor Israël betekent. Als een van de verdiensten van Saul noemt David zijn bijdrage aan de welvaart van de dochters van Israël. Saul verdeelde de buit en maakte zijn volk er rijk en aanzienlijk door. Hij is daarmee een echte Benjaminit (*Gn 49:27*).

Benjamin is een verscheurende wolf; 's morgens verslindt hij [zijn] prooi, en 's avonds deelt hij buit uit. (Gn 49:27)

David besluit zijn klaagzang met een persoonlijk woord over Jonathan (*verzen 25-26*). De benauwdheid waarover David hier spreekt, is de beklemming en beangstiging van zijn hart door smart en verdriet. Hij voelt zich zozeer met Jonathan verbonden, dat hij het verlies van zijn grote vriend als een benauwdheid ervaart. Dit zijn gevoelens die we alleen kunnen begrijp-

pen als we een dergelijke vriendschap kennen en daaraan een einde komt omdat onze vriend overlijdt.

David geeft uiting aan een grote persoonlijke smart vanwege het verlies van iemand die hem meer dan iemand anders op aarde dierbaar was. De vergelijking met de liefde van vrouwen is om de diepste verbondenheid in hun liefde als vrienden daarmee tot uitdrukking te brengen. Het getuigt van een verdorven geest hierbij te denken aan homoseksuele liefde. Het gaat om een natuurlijke liefde die anders is dan de liefde voor een vrouw. Het gaat om de overgave van de liefde en de zelfverloochening die bij Jonathan aanwezig waren. Het gaat om het delen van dingen die een vrouw niet heeft. Het is een unieke verbinding.

Dat Jonathan bij Saul gebleven is, daaraan gaat David voorbij. Hij denkt alleen aan het goede. Dat geeft tegelijk aan dat God ons ook wil leren om verdriet te hebben over het verlies van mannen die van grote betekenis voor Zijn volk zijn geweest. Het verlies van Jonathan wordt op een speciale en aandoenlijke wijze door David bezongen. Ook met mensen die niet de weg van de verworpen David – als een beeld van de verworpen Christus – gaan, is een bijzondere band mogelijk. Dit is mogelijk als daar de diepe liefde voor de Heer Jezus is.

De slotwoorden van het klaaglied (*vers 27*) zijn een echo van wat hij in de voorgaande verzen tot uiting heeft gebracht. Het is een laatste verzuchting, waarna de stilte van de dood overblijft. Het is ook een stilte om het lied te laten bezinken en innerlijk tot rust te komen. Voor ons is de stilte van de dood verbroken door Hem Die de dood heeft overwonnen door uit de dood op te staan. Hij verschijnt te midden van Zijn broeders om de overwinning over de dood te vieren.

2 Samuel 2

David koning in Hebron | verzen 1-7

1 Daarna gebeurde het dat David de HEERE vroeg: Zal ik naar een van de steden van Juda optrekken? De HEERE zei tegen hem: Trek op. David zei: Waarheen zal ik optrekken? Hij zei: Naar Hebron. 2 Zo trok David daarheen, en ook zijn twee vrouwen, Ahinoam uit Jizreël, en Abigaïl, de vrouw van Nabal, uit Karmel. 3 En de mannen die bij hem waren, liet David [mee] optrekken, ieder met zijn gezin. Zij gingen in de steden van Hebron wonen. 4 Toen kwamen de mannen van Juda en zalfden David daar tot koning over het huis van Juda. Men vertelde David: Het zijn de mannen van Jabes in Gilead die Saul begraven hebben. 5 Toen stuurde David boden naar de mannen van Jabes in Gilead, en hij liet tegen hen zeggen: Wees gezegend door de HEERE, omdat u dit [blijk van] goedertierenheid aan uw heer, aan Saul, bewezen hebt en hem begraven hebt. 6 Welnu dan, moge de HEERE aan u goedertierenheid en trouw bewijzen; en ook ik zal dit goede aan u [terug] doen, omdat u dit gedaan hebt. 7 Welnu dan, grijp moed en wees dappere mannen, hoewel uw heer Saul gestorven is; en ook heeft het huis van Juda mij tot koning over zich gezalfd.

David is nog steeds in Ziklag. De mededeling dat Saul is gestorven, betekent voor hem niet dat de vraag van de troonsbestijging is beslist. Na het bericht over Saul had David direct in triomf kunnen optrekken om koning te worden. Hij weet dat hij de gezalfde is, maar hij wil geen stap zetten zonder aanwijzing van de HEERE. David kan wachten. Hij weet dat het voornemen van de HEERE niet faalt. Voordat hij kan regeren, moet er nog heel wat gebeuren.

Profetisch is het ook niet zo, dat het vreedrijk direct aanbreekt als de Heer Jezus terugkomt. Ook dan moet er eerst nog heel wat gebeuren. Er moet eerst orde op zaken worden gesteld in een omgeving waar lange tijd alles tegen de Gezalfde is geweest vanwege de invloed van de geest van de antichrist en het heersen van de persoon van de antichrist.

Eerst vraagt David aan de HEERE wat hij moet doen. Dat maakt duidelijk dat hij hersteld is. Na de klaagzang over Saul en Jonathan vraagt David

de HEERE of hij zal optrekken naar een van de steden van Juda. Op die vraag krijgt hij een duidelijk antwoord. Dan is de volgende vraag naar welke stad hij zal optrekken. Ook op die vraag krijgt hij een duidelijk antwoord. Het is belangrijk om altijd de Heer te vragen om iets te doen en ook wanneer en hoe we het moeten doen. We mogen Hem om concrete aanwijzingen vragen.

Als David in gehoorzaamheid gaat naar de plaats die de HEERE hem heeft genoemd, neemt hij zijn beide vrouwen mee. Ook zijn mannen gaan mee. Zij zijn een beeld van het volk dat wordt ingeschakeld bij de verovering van het koningschap door de Heer Jezus. Zijn mannen hebben met hem vervolging en leed verdragen, nu zullen ze *Als wij verdragen, zullen wij ook met [Hem] regeren. (2Tm 2:12a)* met hem mogen regeren (vgl. 2Tm 2:12a).

In Hebron wordt David door de mannen van Juda tot koning gezalfd. David is drie keer tot koning gezalfd. De eerste keer is dat gebeurd in het verborgen te midden van zijn broers (1Sm 16:13a). Hier gebeurt het voor de tweede keer, nu door de mannen van Juda, die hem *Toen nam Samuel de oliehoorn en zalfde hem te midden van zijn broers. (1Sm 16:13a)* tot koning over het huis van Juda zalven. In 2 Samuel 5 wordt hij voor de derde keer gezalfd, dan tot koning over heel Israël (2Sm 5:3).

We kunnen dit ook toepassen op wat met de Heer Jezus is gebeurd en zal gebeuren. Wanneer Hij bij Zijn doop de Heilige Geest ontvangt, wordt Hij gezalfd te midden van het overblijfsel, dat we als Zijn broeders kunnen aanmerken (Mt 3:16; vgl. Mt 12:50). De tweede en derde zalving van de Heer Jezus zien we na de opname van de gemeente. Wanneer Hij terugkomt, zal Hij eerst als Koning worden erkend door het overblijfsel van Juda en daarna zal Hij door het hele volk openlijk worden erkend als Messias, dat 'Gezalfde' betekent (Ps 2:6; 45:8). *Nadat nu Jezus was gedoopt, steeg Hij terstond op uit het water; en zie, de hemelen werden <Hem> geopend, en Hij zag <de> Geest van God neerdalen als een duif <en> op Zich komen. (Mt 3:16)* *Want wie de wil doet van Mijn Vader Die in [de] hemelen is, die is Mijn broeder en zuster en moeder. (Mt 12:50)*

De eerste daad van David na zijn zalving is de zegen van de HEERE toewensen aan de mannen van Jabes. Hij doet dit nadat hem is verteld wat deze mannen hebben gedaan. Hier toont David de grootheid van zijn hart. Hij wil de mannen van Jabes bedanken voor de eerbied die zij aan Saul

hebben betoond. Het is ook een wijze manier van handelen. Hij toont dat hij deze gelegenheid niet aangrijpt om koning te worden. Door hen te bedanken wint hij hen voor zich.

David prijst de mannen van Jabes vanwege hun liefdedienst aan Saul, hun heer. Het is een daad die ook de HEERE welgevallig is, want het is een eerbetoon aan hem die door Hem als gezagsdrager was aangesteld. David laat het niet bij de goede wensen van de zegen van de HEERE, maar belooft ook dat hijzelf hen zal belonen. Hij laat geen enkele aanspraak gelden op hun erkenning van zijn koningschap. Nu Saul dood is, dringt David zich niet op aan de mannen van Jabes. Hij vermeldt alleen dat hij koning over Juda is. Hij wil hen niet onderwerpen, maar hun harten winnen.

We kunnen hierin een mooie aanwijzing zien voor de huidige tijd van verwarring en onzekerheid in de christenheid. Velen weten niet wat ze moeten doen als ze zien hoe in de gemeente steeds meer dingen die vroeger vanzelfsprekend waren, tegen de Bijbel in veranderen. Niemand kan tot een beslissing worden gedwongen. In dergelijke omstandigheden is het belangrijk gelovigen te zegenen, dat is het goede toe te wensen, zoals David hier doet. *“Als er enige deugd en als er enige lof is, bedenkt dat”* (Fp 4:8b).

Isboseth koning over Israël | verzen 8-11

8 Abner, de zoon van Ner, de legerbevelhebber die Saul gehad had, nam Isboseth, de zoon van Saul, bracht hem over [de Jordaan] naar Mahanaïm, 9 en stelde hem aan tot koning over Gilead, over de Asjuriëten, over Jizreël, over Efraïm en over Benjamin, over heel Israël. 10 Isboseth, Sauls zoon, was veertig jaar oud toen hij koning werd over Israël, en hij regeerde twee jaar. Alleen het huis van Juda stond achter David. 11 De tijd dat David koning geweest is in Hebron over het huis van Juda, was zeven jaar en zes maanden.

Abner weet dat David de gezalfde koning is. Toch neemt hij Isboseth en stelt hem aan tot koning. Daarmee bewerkt hij een tweedeling in Israël. De plaats waar hij dat doet, Mahanaïm, spreekt daar ook van. Mahanaïm betekent ‘twee legers’ (Gn 32:1-2). De vijandschap van Israël tegenover David is nog niet verdwenen. Isboseth betekent ‘man van de schande’. Hij is de jongste zoon van Saul. Het moet een zwakke, willoze man geweest zijn.

We lezen: “Abner ... nam Isboseth.” Deze gang van zaken is in feite opstand tegen God. Niet Isboseth, maar David is de gezalfde van de HEERE.

Isboseth regeert twee jaar “over Israël”. ‘Israël’ is hier de naam voor Israël zonder Juda, want daarover is David koning. Juda hoort er niet meer bij. Isboseth heeft geen enkel recht op het koningschap. Toch zien we grote lankmoedigheid bij David tegenover hem. Het kan zijn dat Davids lankmoedigheid voor een deel voortkomt uit een gebrek aan initiatief, omdat hij te veel aan Joab overlaat. Toch kan hij een dergelijke lankmoedigheid alleen betonen omdat hij weet dat zijn recht op die plaats onbetwistbaar is.

Als mensen zich iets aanmatigen wat ze niet zijn, zijn ze in het algemeen licht geraakt als er iets in hun nadeel gebeurt en voelen ze zich snel bedreigd. Wie echter Gods waarheid kent en daarop vertrouwt, kan zich veroorloven zaken over zich heen te laten gaan, zonder boos te worden of bang te zijn voor nadeel.

Dat zien we bij David. Daardoor kan Isboseth een zekere tijd over Israël regeren, terwijl David ‘slechts’ over het huis van Juda koning is. De beproeving is hier mogelijk nog groter dan onder Saul. Saul was de gezalfde van de HEERE, maar Isboseth is iemand zonder recht. Dit is de weg die God met Zijn gezalfde koning gaat en waarin David zich schikt.

Abner wordt verslagen door David | verzen 12-17

12 Toen trok Abner, de zoon van Ner, met de manschappen van Isboseth, de zoon van Saul, [ten strijde], van Mahanaïm naar Gibeon. 13 Joab, de zoon van Zeruja, en de manschappen van David trokken ook [ten strijde]. Zij ontmoetten elkaar bij de vijver van Gibeon. Daar bleven zij [staan]: de een aan deze kant van de vijver en de ander aan de andere kant van de vijver. 14 Abner zei tegen Joab: Laten de jongemannen zich toch gereedmaken en voor onze ogen een tweekamp houden. En Joab zei: Laten zij zich gereedmaken. 15 Toen maakten zij zich gereed en staken over, [gelijk] in aantal: twaalf van Benjamin, namelijk voor Isboseth, de zoon van Saul, en twaalf van Davids manschappen. 16 De een greep de ander bij het hoofd en [stak] zijn zwaard in de zij van de ander, en zij vielen samen neer. Daarom noemde men die plaats, die bij Gibeon ligt, Veld van de zwaarden. 17 Er was op die dag een buitengewoon harde strijd.

Maar Abner en de mannen van Israël werden verslagen door de manschappen van David.

We ontmoeten in dit gedeelte twee legeraanvoerders: Abner, de generaal van Isboeth, en Joab, de generaal van David. Abner is een edele man met een edel karakter, maar hij staat aan de verkeerde kant. Goede mensen staan wel eens aan de verkeerde kant. Daardoor is hij ook een tegenstander van David. Hij weet dat David de gezalfde van de HEERE is en toch kiest hij partij tegen hem.

Naast David staat een man, Joab, die alleen aan zichzelf denkt, aan winst. Slechte mensen staan wel eens aan de goede kant. Hij denkt nooit aan de zaak van de HEERE. Het is moeilijk te begrijpen, waarom David deze man zoveel macht heeft gegeven. Tegenover Joab is David zwak. David noemt hem hard. Dat is hetzelfde als bij Isboeth en Abner waar we ook een zwakke koning en een sterke legeroverste zien.

Joab wordt hier voor het eerst genoemd. Hij is wel aan David verbonden, maar deelt niet in het geloof van David. Joab is een man die wordt gekenmerkt door het verrichten van slechte daden en van grote daden. Bij beide soorten daden gaat het om zijn eigen voordeel. Hij duldt geen rivaliteit. Wie hij als rivaal ziet, ruimt hij uit de weg.

Abner neemt het initiatief tot de strijd. Hij lijkt erop uit te zijn ook Juda weer onder het gezag van het huis van Saul te brengen. Dat is een strijd tegen God en die moet hij daarom verliezen. Het toneel van de oorlog is bij de vijver van Gibeon. Waarschijnlijk kiest Abner die plaats omdat hij in het gebied van Benjamin ligt, waar Saul de meeste vrienden heeft.

Abner doet een voorstel waarbij slechts enkelen in de plaats van het geheel strijden. In plaats van dit voorstel verontwaardigd af te wijzen neemt Joab het aan. Het resultaat is een nutteloze slachtpartij met vierentwintig doden, want ze zijn allemaal zo goed en snel dat zij elkaar doden. De enige die heeft gewonnen, is de dood, die onverzadigbaar is.

Wat door het gevecht van de jongemannen voorkomen had moeten worden, gebeurt nu toch. De broederstrijd breidt zich uit en wordt een gevecht tussen de mannen van Israël en de manschappen van David.

Abner doodt Asahel | verzen 18-23

18 Nu bevonden zich daar drie zonen van Zeruja: Joab, Abisai en Asahel. Asahel was een snelle loper, als een van de gazellen die in het veld leven. 19 En Asahel achtervolgde Abner; hij week niet van achter Abner vandaan, naar rechts of naar links. 20 Toen keek Abner achter zich en zei: Bent u dat, Asahel? En hij zei: Ik ben het. 21 Abner zei tegen hem: Buig u naar rechts of naar links, grijp een van de jongemannen, voor uzelf, en neem zijn uitrusting. Maar Asahel wilde niet achter hem vandaan gaan. 22 Nogmaals zei Abner tegen Asahel: Ga achter mij vandaan! Waarom zou ik u ter aarde slaan? Hoe zou ik uw broer Joab dan recht in de ogen kunnen kijken? 23 Maar hij weigerde weg te gaan. Toen stak Abner hem met het achtereind van [zijn] speer in de buik, zodat de speer er vanachter bij hem uitkwam; hij viel en stierf ter plekke. En het gebeurde dat allen die bij de plaats kwamen waar Asahel gevallen en gestorven was, bleven staan.

Asahel lijkt het in zijn jeugdige overmoed op Abner gemunt te hebben. Hij vertrouwt op zijn snelheid en behendigheid in de achtervolging. Zijn snelheid, mogelijk tegelijk zijn trots, brengt een spoedig verderf over hem. Roekeloos snelt hij achter Abner aan, terwijl hij lijkt te vergeten dat die een ervaren krijgsman is.

Hoewel Abner aan de verkeerde kant staat, is hij wel een eerlijke strijder. Hij probeert Asahel tot twee keer toe ervan te overtuigen achter hem weg te gaan. Dat toont zijn edele karakter.

Eerst wijst hij Asahel op andere mannen die hij zou kunnen doden. Dat zou hem toch ook eer bezorgen. Asahel gaat niet op het voorstel in. Hij lijkt maar van één ding bezielde en dat is het in handen krijgen van Abner, dood of levend. Dat zal hem veel roem opleveren.

Abner doet een tweede poging Asahel op andere gedachten te brengen. Daarmee geeft hij hem de kans levend het strijdtoneel te verlaten. Als hij doorgaat, zal hij hem moeten doden. Abner is niet uit op zijn dood. Achter Asahel ziet Abner ook Joab. Hij kent Joab en weet dat deze de dood van Asahel zeker zal wreken en daarvoor geen enkel middel te slecht acht.

Helaas, Asahel luistert niet en wordt gedood, doordat Abner het achtereind van zijn speer in de buik van Asahel steekt. Deze ongebruikelijke handeling zal Asahel niet hebben verwacht. Hij zal zich door deze tactiek

hebben laten verrassen. De effectiviteit is er niet minder om. Dit laat zien dat ook aan de kant van David mannen zijn die onverstandig handelen.

Het resultaat is dat er oponthoud in de strijd komt. Als Asahel dood op de weg ligt, blijven alle achtervolgers bij hem staan. Daardoor krijgt Abner de kans te ontkomen.

Joab en Abisai achtervolgen Abner | verzen 24-26

24 Joab en Abisai [bleven] echter Abner achtervolgen. Toen de zon onderging, kwamen zij bij de heuvel Amma, die tegenover Giach ligt, op de weg naar de woestijn van Gibeon. 25 De Benjaminiten kwamen achter Abner bijeen en vormden één groep; zij stonden op de top van een heuvel. 26 Toen riep Abner naar Joab en zei: Zal het zwaard voor eeuwig blijven verslinden? Weet u niet dat er uiteindelijk bitterheid overblijft? Hoelang [zal het duren] voordat u tegen het volk zegt dat zij de achtervolging van hun broeders opgeven?

Joab en Abisai zetten de achtervolging voort. Dan komt de zonsondergang en moet de strijd worden gestaakt. Op dat moment doet Abner een goed voorstel. Hij wil deze strijd niet. Tegelijk is hij zelf schuldig aan deze strijd. Hij heeft het zwaard zelf opgenomen en de burgeroorlog veroorzaakt. Hij blijft volharden in het verdedigen van de verkeerde koning.

In vers 26 klinkt de aangrijpende vraag van Abner aan Joab: *“Zal het zwaard voor eeuwig blijven verslinden?”* Anders gezegd: ‘Komt er nooit een einde aan het doden?’ De vraag is terecht en ontdekkend. Toch dringt zich ook de vraag op of Abner de juiste persoon is om die vraag te stellen. Als hij zich had neergelegd bij Gods keus van Zijn koning, had deze strijd niet plaatsgevonden.

Ook dat kan op onze tijd en situatie worden toegepast. We kunnen bedreefd zijn vanwege een strijd onder broeders, maar we moeten ons ook afvragen in hoeverre we er zelf schuld aan hebben. Hoeveel mensen zijn er al verloren gegaan voor Gods getuigenis door een strijd tussen broeders? Wanneer zullen we eens ophouden met ons eigenzinnige handelen? Wanneer zullen we ons weer helemaal richten op de Heer en Zijn Woord, om van Hem zachtmoedigheid en nederigheid van hart te leren en in die gezindheid in de waarheid te wandelen?

Joab staakt de achtervolging | verzen 27-32

27 En Joab zei: [Zo waar] God leeft, had u maar [eerder] gesproken! Dan zou het volk vanmorgen al weggetrokken zijn; eenieder zou het achtervolgen van zijn broeder [gestaakt hebben]. 28 Toen blies Joab op de bazuin en heel het volk bleef stilstaan. Zij achtervolgden Israël niet langer en streken niet verder. 29 Abner en zijn mannen trokken die hele nacht door de Vlakte. Zij staken de Jordaan over, gingen heel de Bithronvallei door en kwamen in Mahanaïm. 30 Joab was teruggekeerd van achter Abner aan en had het hele volk bijeengebracht. Van Davids manschappen werden negentien mannen én Asahel vermist. 31 Maar Davids manschappen hadden bij Benjamin en onder de mannen van Abner [veel mannen] verslagen: driehonderd zestig man was gestorven. 32 Ze namen Asahel op en begroeven hem in het graf van zijn vader, dat in Bethlehem lag. Joab en zijn mannen liepen de hele nacht door. Het werd licht voor hen toen zij in Hebron kwamen.

Joab is te veel militair om niet op het voorstel van Abner in te gaan. Het voortzetten van de strijd zou veel manschappen kosten. Hij maakt Abner ook nog het terechte verwijt dat deze al veel eerder die woorden had moeten spreken. Dan was er ook geen strijd geweest met de vele onnodige verliezen. Als teken dat de achtervolging kan worden gestaakt en de strijd kan ophouden, blaast Joab op de bazuin. Abner en zijn mannen kunnen dan terug naar Mahanaïm waar Abner Isboseth koning heeft gemaakt (*verzen 8-9*).

De balans van de verliezen wordt opgemaakt. Van Davids manschappen zijn twintig mannen gedood, onder wie Asahel. Van de mannen van Abner zijn achttien keer zoveel mannen omgekomen. Asahel krijgt een speciale vermelding onder de gesneuvelden. Hij krijgt een speciale begrafenis. Hij wordt begraven in het graf van zijn vader te Bethlehem. De anderen zullen waarschijnlijk op het slagveld begraven zijn.

Evenals Abner en zijn mannen lopen ook Joab en zijn mannen de hele nacht door. Ze bereiken Hebron als het licht begint te worden. Dat is een mooie combinatie. Hebron betekent 'gemeenschap'. Gemeenschap met God is alleen mogelijk in het licht. Dat het licht begint te worden, heeft ook iets te maken met het aanbreken van een nieuwe dag of periode voor het volk van God. De eerste zonnestralen van de vestiging van Davids ko-

ningschap zijn te zien. Helaas is Joab geen man in wiens leven veel te zien is van een omgang met God. Hij is iemand die alleen op eigen voordeel uit is. Dat zal later duidelijk worden.

De geschiedenis in dit hoofdstuk kunnen we praktisch als volgt toepassen. Het gaat erom dat de Heer Jezus Zijn heerschappij in ons leven kan vestigen en bij de uitoefening van die heerschappij de volle vrijheid van ons krijgt. Als er andere krachten werkzaam zijn in ons leven die dat tegenhouden, mogen we Hem vragen of Hij ons wil leren daar op de goede manier mee af te rekenen.

Ook voor de vestiging en uitoefening van Zijn gezag te midden van Zijn volk moeten we te werk gaan op een manier die bij Hem past. Als op dat terrein andere krachten werkzaam zijn, kunnen we Hem vragen of Hij ons wil leren hoe we daarmee moeten omgaan. Mannen als Joab geven niet altijd het goede voorbeeld.

Laten we bidden dat we in directe afhankelijkheid van de Heer Zelf worden bewaard. Laten we er ook voor bidden dat we ervoor worden bewaard mee te gaan in een strijd die alleen verliezers oplevert. We moeten leren de goede strijd te strijden (1Tm 6:12; 2Tm 4:7), met de juiste wapens en methoden (2Tm 2:5).

Strijd de goede strijd van het geloof; grijp het eeuwige leven, waartoe je geroepen bent en de goede belijdenis hebt afgelegd voor vele getuigen. (1Tm 6:12)

En als iemand ook kampvechter is, wordt hij niet gekroond als hij niet wettig heeft gestreden. (2Tm 2:5)

2 Samuel 3

Het huis van Saul en het huis van David | *vers 1*

1 Er was een langdurige strijd tussen het huis van Saul en het huis van David. David werd gaandeweg sterker, maar het huis van Saul werd gaandeweg zwakker.

Dit vers hoort nog bij het vorige hoofdstuk. Het is niet alleen een mededeling over de militaire krachtsverhoudingen. Het vers zegt ook dat David geduldig moet leren hoe God zijn zaak zal leiden. Hij moet op Gods tijd wachten en dat doet hij ook. In de langdurige strijd tussen het huis van Saul en het huis van David wordt het eerste huis steeds zwakker en het tweede steeds sterker.

Zo gaat het in het leven van de gelovige ook. In de strijd tussen het huis van Saul en het huis van David kunnen we de geestelijke groei zien van iemand die de Heer Jezus heeft leren kennen. Naarmate hij meer met Hem gaat leven, zal hij in geestelijke kracht toenemen en zal het vlees minder kans krijgen zich te laten gelden. Als we de Geest in ons leven het gezag geven, zal het vlees geen kans krijgen zich te uiten.

De zonen van David | *verzen 2-5*

2 Bij David werden in Hebron zonen geboren. Zijn eerstgeborene was Amnon, van Ahinoam uit Jizreël; 3 zijn tweede was Chileab, van Abigail, de vrouw van Nabal, uit Karmel; de derde Absalom, de zoon van Maächa, de dochter van Talmai, koning van Gesur; 4 de vierde Adonia, de zoon van Haggith; de vijfde Sefatja, de zoon van Abital; 5 en de zesde Jithream, van Eglä, de vrouw van David. Dezen zijn in Hebron bij David geboren.

Deze verzen staan tussen twee verzen in die gaan over de strijd tussen het huis van Saul en het huis van David (*verzen 1,6*). Terwijl David rustig afwacht, wordt onze aandacht gericht op zijn gezin. Dat ontwikkelt zich op een wijze die niet naar Gods gedachten is. Er worden kiemen gelegd, waaruit later veel moeiten voor David zullen voortkomen. Hierin ligt de suggestie dat we wel rustig kunnen wachten op de tijd van God, maar dat

het niet de bedoeling is dat we ons dan bezighouden met verkeerde dingen. Niet dat het stichten van een gezin verkeerd is, maar wel de manier waarop David dat doet.

David is niet alleen een beeld van de Heer Jezus. Hij is in zijn zwakheid en zonden ook een beeld van ons. We vinden in deze verzen dat hij nog meer vrouwen heeft genomen dan Abigaïl en Ahinoam. Daarmee is hij niet alleen nog verder ingegaan tegen de scheppingsorde van God, maar ook tegen Gods uitdrukkelijke wet voor het koningschap, waarin het verboden wordt meerdere vrouwen te nemen (*Dt 17:17a*). Bij zijn meerdere vrouwen heeft hij zonen verwekt die voor grote problemen hebben gezorgd.

Ook mag hij voor zichzelf niet veel vrouwen nemen, anders zal zijn hart afwijken. (Dt 17:17a)

In Hebron krijgt David zes zonen. Het zijn geen jongens aan wie hij het meeste plezier heeft beleefd. Met name Amnon, Absalom en Adonia zullen Davids hart als vader breken. Hebron betekent 'gemeenschap', maar te zijn op een plaats die van gemeenschap spreekt, is nog geen garantie dat alles wat daar gebeurt ook een uitvloeisel is van gemeenschap met God. Wat later de val van Salomo wordt, zijn vele vrouwen, is ook David helaas niet vreemd.

Het hebben van 'slechts' één vrouw is geen garantie voor een goed huwelijk en ook geen garantie dat er kinderen uit worden geboren aan wie alleen maar plezier beleefd wordt. Het hebben van meerdere vrouwen is echter volledig tegen de wil van God en zorgt gegarandeerd voor problemen. Hoeveel moeite zou David zich hebben bespaard als hij het bij Abigaïl had gehouden.

Zijn eerste zoon is Amnon, de zoon van Ahinoam. David heeft Ahinoam blijkbaar genomen nadat hij Abigaïl tot vrouw had genomen (*1Sm 25:43*). Amnon is de zoon die zijn halfzuster verkracht (*2Sm 13:11-14*).

Door Abigaïl ontvangt hij zijn tweede zoon, Chileab, die ook Daniël wordt genoemd (*1Kr 3:1*). Van hem horen we verder niets. Het kan zijn dat hij jong is gestorven.

De derde zoon, Absalom, wordt geboren uit zijn relatie met "Maächa, de dochter van Talmai, koning van Gesur". Hoe hij aan haar is gekomen, is niet bekend. Het kan een politiek huwelijk zijn geweest. Misschien is zij door

hem gevangengenomen (1Sm 27:8). Gesur ligt in Syrië (2Sm 15:8), een buurvolk. David heeft een bijzonder zwak voor deze zoon gehad. Dat heeft niet kunnen voorkomen en mogelijk zelfs ertoe geleid dat Absalom in opstand komt tegen zijn vader en hem van de troon wil stoten om er zelf plaats op te nemen (2 Samuel 14-18).

Adonia, de vierde zoon, is ook iemand die zijn vader van de troon wil stoten om zelf koning te worden (1Kn 1:5-10,41-53). Dat is nadat Absalom gestorven is.

Van de vijfde en zesde zoon weten we alleen hun namen.

Isboseth en Abner | verzen 6-11

6 Terwijl er strijd was tussen het huis van Saul en het huis van David gebeurde het dat Abner zijn positie verstevigde in het huis van Saul. 7 Nu had Saul een bijvrouw gehad, van wie de naam Rizpa was, een dochter van Aja. [Isboseth] zei tegen Abner: Waarom bent u bij de bijvrouw van mijn vader gekomen? 8 Toen ontstak Abner [in woede] over de woorden van Isboseth en zei: Ben ik dan een hondenkop die bij Juda hoort? Ik bewijs toch heden goedertierenheid aan het huis van uw vader Saul, aan zijn broeders en aan zijn vrienden, en heb u niet overgeleverd in de hand van David. Waarom verwijt u mij dan ongerechtigheid met die vrouw? 9 God mag zó met Abner doen, ja, Hij mag nog veel erger met hem [doen]! Voorzeker, zoals de HEERE aan David gezworen heeft, voorzeker, zo zal ik voor hem doen, 10 door het koningschap van het huis van Saul weg te nemen, en door de troon van David te vestigen over Israël en Juda, van Dan tot Berseba toe! 11 En hij kon Abner niet één woord meer terug[zingen], omdat hij bevreesd voor hem was.

Hier gaat de geschiedenis van de burgeroorlog verder. Abner is de eigenlijke machthebber in het huis van Saul en niet Isboseth. Dat blijkt duidelijk, wanneer Isboseth Abner vraagt naar zijn overspelige gedrag met de bijvrouw van zijn vader Saul. Klaarblijkelijk heeft Abner deze bijvrouw genomen. Dat heeft hij niet alleen gedaan omdat zij hem bevalt, maar om daardoor zijn positie in het huis van Saul nog meer te versterken. We zien het ook later bij David als hij Michal terug wil hebben. We zien het eveneens bij Absalom en Adonia. Het is allemaal met dezelfde bedoeling: het verkrijgen van meer macht.

Abner voelt de vraag van Isboseth als een verwijt. Dat is ook terecht, want zijn gedrag is verwijtbaar. Abner neemt het echter niet. Hij maakt zich boos en verwijt Isboseth ondankbaarheid. Is hij er nota bene op uit om 'goedertierenheid' te bewijzen en dan waagt Isboseth het om hem een ongerechtigheid met een vrouw te verwijten! In zijn gekrenkte trots en hoogmoed zegt Abner dat *hij* David het koninkrijk wel zal geven. Dat zal voor David een nieuwe verzoeking worden, nadat in 2 Samuel 1 een Amalekiet het hem al heeft aangeboden (2Sm 1:1-10).

Abner blijkt te weten dat de HEERE David het koningschap heeft gegeven. Daarom is zijn verzet door Isboseth koning te maken, zonde. Hij handelt bewust tegen de wil van God. Abner heeft zich aan de kant van Isboseth geschaard om zelf macht uit te oefenen. Nu hij opmerkt dat uiteindelijk toch David zal winnen en koning zal worden, neemt hij zich voor naar David over te lopen. Hij wil dat doen op een manier die hem het meeste voordeel oplevert.

De dreigementen van Abner hebben effect op Isboseth. Hij bindt in en laat zich niet meer horen. Het toont zijn slappe karakter en laat zien wie er werkelijk aan de macht is.

Abner onderhandelt met David | verzen 12-21

12 Toen stuurde Abner boden namens zich[zelf] naar David, om te zeggen: Van wie is het land? En verder: Sluit uw verbond met mij, en zie, ik zal op uw hand zijn om heel Israël te doen omkeren, naar u toe. 13 En hij zei: Goed, ik zal een verbond met u sluiten. Eén ding vraag ik echter van u: u zult mij niet onder ogen komen, tenzij dat u eerst Michal brengt, de dochter van Saul, als u mij onder ogen wilt komen! 14 Ook stuurde David boden naar Isboseth, de zoon van Saul, om te zeggen: Geef [mij] mijn vrouw Michal, die ik voor mij als bruid verworven heb met honderd voorhuiden van de Filistijnen. 15 Isboseth stuurde [boodschappers] en haalde haar weg bij [haar] man, Paltiël, de zoon van Laïs. 16 Haar man ging met haar mee en [kwam] huilend achter haar aan gelopen, tot Bahurim toe. Toen zei Abner tegen hem: Ga weg, keer terug. En hij keerde terug. 17 Nu had Abner overleg gehad met de oudsten van Israël en gezegd: U hebt David al veel eerder als koning over u verlangd. 18 Doe het dan nu, want de HEERE heeft tot David gesproken: Door de hand van David, Mijn dienaar, zal Ik Mijn volk Israël verlossen uit de hand van de Filistijnen

en uit de hand van al hun vijanden. 19 Abner sprak ook ten aanhoren van [afgevaardigden van] Benjamin. Ook ging Abner naar Hebron om ten aanhoren van David te spreken over alles wat goed was in de ogen van Israël en in de ogen van heel het huis van Benjamin. 20 Abner kwam bij David in Hebron, en twintig mannen met hem. En David richtte een maaltijd aan voor Abner en de mannen die bij hem waren. 21 Toen zei Abner tegen David: Ik zal mij gereedmaken en [op weg] gaan om heel Israël bijeen te brengen bij mijn heer de koning, zodat zij een verbond met u sluiten en u zult regeren over alles wat uw ziel verlangt. Zo liet David Abner gaan en hij ging in vrede.

Abner voegt de daad bij het woord en stuurt boden naar David. Zij stellen namens hem aan David voor met hem een verbond te sluiten om heel Israël naar David te doen omkeren. In zijn zwakheid stemt David toe. Hij zal blij zijn geweest dat de zaak nu eindelijk tot een beslissing zou komen. Hier had hij echter moeten zeggen dat hij op Gods tijd wachtte.

Direct in aansluiting op het voorstel van Abner en zijn instemming daarmee handelt David alsof de zaak al rond is. Hij stuurt boden naar Isboseth met het verzoek Michal, zijn vrouw, naar hem toe te sturen. Misschien hield hij nog van haar. Michal was en bleef ook zijn vrouw, want een huwelijk kan niet ontbonden worden.

Abner overlegt niet alleen met David. Hij overlegt ook met de oudsten van Israël. Hij kent hun gevoelens voor David. Daarop speelt hij handig in om zijn voornemen te laten slagen en David het koninkrijk te geven. Met de aansporing “*doe het dan nu*” stuurt hij zonder bedenktijd aan op een beslissing voor zijn plan. Hij houdt hun voor dat het nu of nooit is. Zo zet hij druk op de zaak. Met de stam van Benjamin voert hij een speciaal overleg. Het is wel belangrijk dat deze stam, waartoe ook Saul behoorde, zich achter zijn plannen schaaft.

Na zijn diplomatieke rondgang langs de betrokken partijen die hij voor zijn plan moest winnen, gaat Abner met de resultaten naar David. Hij heeft alle partijen op zijn lijn weten te krijgen. Ze zijn er allemaal aan toe om een verbond met David te sluiten, zodat die kan regeren over wat zijn ziel verlangt, dat is over wat de HEERE hem heeft toegezegd. David is helemaal voor het plan gewonnen en laat Abner in vrede gaan.

Er is echter één afwezige in deze zaak en dat is de HEERE. We horen niet dat David bij Hem te rade gaat. Abner zal het doen, niet de HEERE. Dat maakt deze zaak niet alleen tot een hachelijke onderneming, maar tot een onderneming die is gedoemd te mislukken.

De les is dat wij ons niet op sleeptouw moeten laten nemen door allerlei diplomatieke pogingen om ons voor een bepaald standpunt te winnen, maar dat we de Heer vragen naar Zijn wil. We kunnen dit onder andere toepassen op veranderingen binnen de gemeente, waarvoor soms driftig gelobbyd kan worden om die doorgevoerd te krijgen. Daarom moeten we voorstellen tot verandering toetsen aan Gods Woord.

Joab doodt Abner | *verzen 22-27*

22 En zie, de manschappen van David en Joab kwamen terug van een rooftocht en brachten een grote buit met zich mee. Abner was niet [meer] bij David in Hebron, want deze had hem laten gaan en hij was in vrede weggegaan. 23 Toen Joab en heel het leger dat bij hem was, aankwamen, vertelde men aan Joab: Abner, de zoon van Ner, is bij de koning gekomen; die heeft hem laten gaan en hij is in vrede weggegaan. 24 Toen ging Joab naar de koning en zei: Wat hebt u gedaan? Zie, Abner is bij u gekomen; waarom hebt u hem toch laten gaan, zodat hij ongehinderd weg kon gaan? 25 U kent Abner, de zoon van Ner, dat hij gekomen is om u te misleiden en om uw uitgaan en uw ingaan te weten te komen, ja, om te weten te komen alles wat u doet. 26 Joab ging weg bij David en stuurde Abner boden achterna, die hem terughaalden van bij de put van Sira. David echter wist het niet. 27 Toen Abner weer in Hebron kwam, nam Joab hem binnen de poort terzijde om in stilte met hem te kunnen spreken. Daar stak hij hem in zijn buik, zodat hij stierf, vanwege het bloed van zijn broer Asahel.

Het is niet ondenkbaar dat Abner zijn bezoek aan David zo gepland heeft, dat het plaatsvond tijdens de afwezigheid van Joab. Als Joab ervan hoort, is hij zeer ontstemd. Hij maakt er David zware verwijten over dat hij Abner ongehinderd heeft laten weggaan. Hij schroomt niet om onware beschuldigingen te uiten. Wat hij tegen David zegt, herinnert aan de houding van Abner tegenover Isboseth.

David heeft te veel de oren laten hangen naar deze slechte man. De taal en toon van Joab zijn ongepast voor een neef die tot zijn oom spreekt en zijn zeker ongepast voor een legeroverste die tot zijn koning spreekt. Maar David slikt het.

We kunnen ons wel afvragen hoe het mogelijk is dat een krachtige koning zo zwak is tegenover een man als Joab. Hoe komt het dat David zich niet van deze man heeft kunnen bevrijden? Het blijkt niet duidelijk uit de geschiedenis. Misschien dat de familieverhoudingen een rol hebben gespeeld. In het verdere verloop van de geschiedenis blijkt dat David in zijn gezin en familie niet de geestelijke kracht bezit die hij als koning wel bezit. Zijn optreden als vader is ronduit zwak en in sommige opzichten zelfs fout en verwijtbaar.

Dat God Joab gaat gebruiken om het dwaze voornemen van David te voorkomen om met Abner een verbond te sluiten, betekent niet dat Joab goed handelt. Het is vaker zo, dat God het zondige handelen van mensen gebruikt om Zijn doel te bereiken. Dat is de wijsheid van God. God zet Joab er niet toe aan, maar gebruikt diens jaloersheid om Abner te doden en zo het verbond te voorkomen. De jaloersheid van Joab kunnen we veronderstellen omdat hij in Abner een geduchte concurrent ziet voor zijn positie als generaal in het leger van David. Als Abner naar David zou overlopen, kan dat wel eens betekenen dat Abner boven hem gesteld wordt.

Na zijn aanvaring met David volgt Joab zijn eigen koers. Hij trekt zich niets aan van David en de gemaakte afspraken, maar treedt zelf als rechter op. Helemaal buiten David om laat hij Abner met een smoes terughalen. Hij doet alsof hij iets persoonlijks met Abner te bespreken heeft en lokt hem in een val (vgl. Ps 55:22). Abner trapt in de val. Als Joab met Abner alleen is, vermoordt hij hem.

*Zijn mond is gladder dan boter,
maar zijn hart wil strijd;
zijn woorden zijn zachter dan olie,
maar het zijn getrokken zwaarden.
(Ps 55:22)*

Wat Joab doet, is een gemeen, doortrapt handelen. Door deze handelwijze haalt hij de vloek van de wet over zich: *“Vervloekt is wie zijn naaste in het geheim doodslaat! En heel het volk moet zeggen: Amen”* (Dt 27:24). Abner heeft de broer van Joab, Asahel, gedood in de strijd en dat na twee waarschuwingen (2Sm 2:18-23). Joab doodt Abner in vredestijd. David geeft dit later aan zijn zoon Salomo als reden op om Joab te laten doden (1Kn 2:5-6).

David veroordeelt de daad van Joab | verzen 28-30

28 Toen David dit naderhand hoorde, zei hij: Ik en mijn koninkrijk zijn tegenover de HEERE tot in eeuwigheid onschuldig aan het bloed van Abner, de zoon van Ner. 29 Laat [de bloedschuld] op het hoofd van Joab blijven en op heel zijn familie, en laat er in het huis van Joab nooit iemand ontbreken die een vloeiing heeft, melaats is, die op een stok leunt, door het zwaard valt of gebrek aan brood heeft. 30 Zo brachten Joab en zijn broer Abisai Abner ter dood, omdat hij hun broer Asahel in Gibeon in de strijd gedood had.

Als David van de daad van Joab hoort, neemt hij daar duidelijk afstand van. Hij veroordeelt het optreden van Joab. Zijn reactie maakt duidelijk dat hij echt treurt over deze gebeurtenis. Dat is ten slotte de reden dat de andere stammen hem als hun koning aanvaardden.

Het verdriet van David over Abner is echt. Voor Israël is het nodig te zien dat er van de kant van David geen opzet in het spel is. Het is ook een aanwijzing voor ons om waar we maar kunnen, de schijn van partijdigheid weg te nemen. Het wegnemen van die schijn doen we niet door onszelf te verdedigen, maar door het tonen van de juiste houding.

David spreekt over Joab en zijn hele familie een vloek uit. Hij laat daarmee zijn afschuw over de misdaad van Joab horen. Zijn vloek is echter zonder veel kracht. Hij had ook moeten straffen. Uit *vers 30* blijkt dat Joab ook zijn broer Abisai in het complot tegen en de moord op Abner heeft betrokken. Het is een verwerpelijke wraakactie, die zij op touw hebben gezet omdat Abner hun broer Asahel heeft gedood. De Heilige Geest voegt er nog aan toe dat Abner Asahel *“in de strijd gedood had”*. Hieruit blijkt ten overvloede dat de vergeldingsactie van Joab en Abisai ongerechtvaardigd is.

David rouwt om de dood van Abner | verzen 31-39

31 David zei tegen Joab en tegen al het volk dat bij hem was: Scheur uw kleren, trek rouwgewaden aan en bedrijf rouw voor Abner uit. En koning David volgde de baar. 32 Toen zij Abner in Hebron begroeven, begon de koning luid te huilen bij het graf van Abner, en [ook] heel het volk huilde. 33 De koning hief een rouwklacht aan over Abner en zei:

*Is Abner dan gestorven
zoals een dwaas sterft?*

34 Uw handen waren niet gebonden,
en uw voeten niet in bronzen boeien geslagen,
[maar] u bent gevallen
zoals men valt door onrechtvaardige mensen.

Toen huilde het hele volk nog meer over hem. 35 Daarna kwam al het volk om David brood te doen eten, terwijl het nog dag was. Maar David zwoer: God mag zó en nog veel erger met mij doen, als ik vóór het ondergaan van de zon brood proef of wat dan ook! 36 Toen heel het volk dit opmerkte, was het goed in hun ogen, zoals alles wat de koning gedaan had, goed was in de ogen van heel het volk. 37 Heel het volk en heel Israël wisten die dag dat het niet van de koning [uitgegaan] was dat men Abner, de zoon van Ner, gedood had. 38 Verder zei de koning tegen zijn dienaren: Weet u wel dat deze dag een vorst, ja, een groot [man] in Israël gevallen is? 39 Maar ik ben heden zwak, hoewel gezalfd tot koning. Deze mannen, de zonen van Zeruja, zijn echter harder dan ik. Moge de HEERE de kwaaddoener vergelden naar zijn kwaad!

David roept Joab en het volk op om te rouwen. Als Joab heeft gerouwd, zal dat niet van harte zijn gegaan. Zelf gaat David achter de baar aan. Hij is vlak bij de dode, als was Abner zijn beste vriend. Ook bij het graf van Abner is het verdriet van David groot. Hij huilt luid en het volk deelt in het verdriet met hem. Van Joab lezen we niets.

We vernemen bij David eenzelfde gezindheid als die hij heeft getoond na het bericht van Sauls dood. Zoals hij over Saul en Jonathan heeft gedaan, heft David ook over Abner een klaaglied aan. Door zijn houding en reactie op de moord op Abner wordt het volk gewonnen voor de koning. David noemt hier Joab en Abisaï “onrechtvaardige mensen” (vers 34). Over Abner roemt hij en noemt hem “een vorst, ja, een groot [man] in Israël”.

David erkent zijn eigen zwakheid. Hij is net koning geworden en ziet zich geplaatst voor een enorme taak. Daartegenover staan “deze mannen, de zonen van Zeruja”, dat zijn Joab en Abisaï, die hij “harder dan ik” noemt. Dat David zich zwak voelt en niet zo hard is als ‘deze mannen’, toont een goede gezindheid. Het is belangrijk dat er met zorg en tederheid over het volk wordt geregeerd en niet met harde hand. De uitwerking van een harde regering zien we als de zoon van Salomo, Rehabeam, aan de macht komt. Het heeft de verdeling van het rijk tot gevolg (1Kn 12:1-19).

Gods koning is iemand die in de eerste plaats Gods volk weidt en in het vervolg daarvan ook vorst over dat volk is (1Kr 11:2). Zorg voor Gods volk staat op de eerste plaats.

Al eerder, ook toen Saul koning was, liet ú Israël uitgaan en ingaan. Ook heeft de HEERE, uw God, tegen u gezegd: Ú zult Mijn volk Israël weiden, en ú zult vorst zijn over Mijn volk Israël. (1Kr 11:2)

Ieder die van de Heer een plaats als voorganger onder Zijn volk heeft gekregen, mag wel bidden of de Heer hem veel wil leren van Zichzelf als de goede Herder. Hij heeft, toen Hij Petrus herstelde na diens verloochening van Hem, in de eerste plaats tegen Petrus gezegd: *“Weid Mijn lammeren.”* Daarna heeft Hij pas gesproken over het hoeden van de schapen (Jh 21:15-17).

2 Samuel 4

Twee dienaren van Saul | verzen 1-3

1 Toen de zoon van Saul hoorde dat Abner in Hebron gestorven was, verloor hij de moed en heel Israël werd door schrik overmand. 2 De zoon van Saul had twee mannen [in dienst], oversten van benden: de naam van de een was Baëna en de naam van de ander was Rechab, zonen van Rimmon, uit Beëroth, van de Benjaminieten – want ook Beëroth werd tot Benjamin gerekend. 3 De Beërothieten waren naar Gitthaim gevlucht. Zij verblijven daar als vreemdelingen tot op deze dag.

Zonder Abner heeft Isboseth niets meer aan kracht over. Als Abner is vermoord, is de leider weg op wie Isboseth en het volk vertrouwden. Als er een steunpunt wegvalt, ontstaat er angst. Nu Isboseth krachteloos en het volk in verwarring is, zien twee mannen dat als de ideale gelegenheid om Isboseth te vermoorden. Door hen krijgt David voor de derde keer te maken met de verleiding om het koninkrijk niet uit de hand van de HEERE, maar uit de hand van mensen aan te nemen.

Mefiboseth | vers 4

4 Jonathan, de zoon van Saul, had een zoon die aan beide voeten verlamd was. Hij was vijf jaar oud toen het bericht over Saul en Jonathan uit Jizreël kwam. Zijn voedster had hem opgepakt en was gevlucht, maar toen zij haastig op de vlucht sloeg, gebeurde het dat hij viel en kreupel werd. Zijn naam was Mefiboseth.

Voordat de laffe moord door de beide mannen wordt beschreven, onderbreekt de Heilige Geest de geschiedenis om even de aandacht te richten op Mefiboseth, de zoon van Jonathan. In dit ene vers wordt veel over hem verteld. We lezen over zijn handicap, hoe oud hij was toen zijn vader stierf, dat hij door een voedster werd verzorgd en de oorzaak van zijn handicap. Zijn voedster was gevlucht, mogelijk uit vrees voor David. Het resultaat was dat de jongen die aan haar zorg was toevertrouwd, niet meer kan lopen.

Voor de zielzorg zijn hier meerdere toepassingen aan te ontlennen. Je kunt voor je opvoeding toevertrouwd zijn (geweest) aan iemand voor wie opvoeden een beroep is. Een liefdeband zoals die er met een moeder is, is er met zo iemand niet. Wat mis je dan al veel. Je zult vervolgens op vijfjarige leeftijd maar je vader verliezen. En als je direct daarop, omdat je opvoeder een domme zet doet, ook nog eens je gezondheid verliest, lijkt het drama compleet.

Aan geen van deze dingen kun je iets doen. Ze overkomen je. Je kunt er niets aan doen dat je opvoeding wordt uitbesteed. Ook het verlies van je vader is een zaak die buiten jou omgaat. Hetzelfde geldt voor het verlies van je gezondheid. Daarbij komt nog dat je bij een familie hoort die vanwege ontrouw aan God aan de kant is gezet. Je zit aan alle kanten vast. Dan heb je toch geen toekomst meer? Het enige wat er voor je overblijft, is genade. Dat is wat Mefiboseth later van David krijgt en dat is wat ieder die in dergelijke omstandigheden verkeert, kan krijgen van de Heer Jezus.

Mefiboseth is nooit een gevaar voor David geweest met betrekking tot zijn koningschap. Hij noch zijn voedster had iets te vrezen. De vlucht van de voedster is het gevolg van het niet kennen van het hart van David. Anders was ze niet gevlucht en had ze gerekend op zijn genade en barmhartigheid. Zo staan vandaag velen tegenover de Heer Jezus. Velen houden Hem voor een hard en streng Mens. Dat zal Hij zeker zijn voor hen die Zijn vijanden blijven, als zij voor de grote, witte troon staan. Wie echter een beroep op Zijn genade doet, zal ervaren dat Hij genadig is. Mefiboseth zal ervaren dat David zich over hem ontfermt.

Isboseth wordt vermoord | *verzen 5-8*

5 De zonen van Rimmon, uit Beëroth, Rechab en Baëna, gingen [op weg] en kwamen in het huis van Isboseth, toen de dag heet geworden was. Hij lag die middag op bed. 6 Zij kwamen tot midden in het huis [alsof] ze tarwe kwamen halen, en staken hem in de buik. Vervolgens ontkwamen Rechab en zijn broer Baëna. 7 Zij kwamen [dus] in huis toen hij in zijn slaapkamer op zijn bed lag, staken hem dood en hakten zijn hoofd af. Zij namen zijn hoofd mee en liepen de hele nacht door over de weg door de Vlakte. 8 Zij brachten het hoofd van Isboseth naar David in Hebron en zeiden tegen de koning: Zie, [hier] is het hoofd van Isboseth, de zoon van Saul, uw vijand, die u naar het leven stond.

Zo heeft de HEERE mijn heer de koning op deze dag gewroken op Saul en op zijn nageslacht.

Terwijl Isboseth rust, komen Rechab en zijn broer Baëna onder een voorwendsel het paleis binnen. Ze doen alsof ze tarwe komen halen (*vers 6*) en een beroep op de barmhartigheid van Isboseth willen doen. Daarmee krijgen ze toegang tot hem. Ze hakken zijn hoofd af en nemen dat mee naar David. Ze offeren er hun nachtrust voor op om David de in hun ogen goede tijding te brengen dat zijn concurrent dood is. Zij doen het voorkomen of ze de uitvoerders van de wil van de HEERE zijn om hem op deze wijze aan het koningschap te helpen (*vers 8b*).

Door het gebruik van het woord “zo” geven ze te kennen dat zij, doordat zij Isboseth hebben gedood, de wil van de HEERE hebben uitgevoerd. Ze beroemen zich erop dat zij de wraak van de HEERE op Saul en zijn nageslacht hebben uitgeoefend. Na de Amalekiet en Abner komen nu deze twee moordenaars David het rijk aanbieden.

Antwoord van David | *verzen 9-12*

9 Maar David antwoordde Rechab en zijn broer Baëna, de zonen van Rimmon, uit Beëroth en zei tegen hen: [Zo waar] de HEERE leeft, Die mijn leven uit alle nood verlost heeft, 10 voorwaar, hij die mij vertelde: Zie, Saul is dood, hem heb ik gegrepen en in Ziklag gedood, hoewel hij in eigen oog iemand was die een goede boodschap bracht, en [dacht] dat ik hem een bodeloos zou geven. 11 Hoeveel te meer nu goddeloze mannen een rechtvaardig man in zijn huis op zijn slaapplaats hebben gedood! Nu dan, zou ik zijn bloed niet van uw handen afeisen en u van de aarde wegdoen? 12 Toen gaf David zijn knechten bevel en zij doodden hen. Zij hakten hun handen en hun voeten af en hingen hen op bij de vijver in Hebron. Het hoofd van Isboseth namen zij echter mee en begroeven het in het graf van Abner in Hebron.

Vluchten voor David, je niet aan zijn gezag onderwerpen, heeft verlamming tot gevolg. Naar David gaan met leugenachtige motieven heeft de dood tot gevolg. Dit laatste ervaren de moordenaars van Isboseth. Ze vergissen zich schromelijk in David omdat ze hem niet kennen. David trapt niet in deze nieuwe val. Hij heeft de les van het vorige hoofdstuk geleerd, waar hij op het punt heeft gestaan een verbond met Abner te sluiten (*2Sm*

3:12-13). Hij verwijst ook naar een eerdere gebeurtenis dat iemand meende hem een goede boodschap te brengen (*vers 10; 2Sm 1:1-16*).

Nu zegt hij dat de HEERE hem uit alle nood verlost heeft (*vers 9*). Hij brengt de zaak in zijn ware verhouding. Alleen de HEERE heeft hem geholpen tegenover Saul en niet deze twee moordenaars. Hij spreekt er zijn vertrouwen mee uit dat de HEERE het ook verder voor hem zal regelen. Hij hoeft niets in eigen hand te nemen of van anderen aan te nemen.

We mogen uit Davids houding tegenover de moordenaars van Isboseth leren dat we alles aan de Heer kunnen overlaten. We hoeven niets in eigen hand te nemen of afhankelijk te zijn van anderen als het gaat om wat de Heer van ons vraagt en met ons wil doen. In het verleden heeft Hij al zo vaak geholpen. Hij zal het voor ons voltooien (*Ps 138:8; 57:3; vgl. Ru 3:18*).

De HEERE zal [Zijn] werk voor mij voltooien; Uw goedertierenheid, HEERE, is voor eeuwig; laat de werken van Uw handen niet los. (Ps 138:8)

Ik roep tot God, de Allerhoogste, tot God, Die [Zijn werk] aan mij voltooien zal. (Ps 57:3)

Toen zei [Naomi]: Ga [rustig] zitten, mijn dochter, tot je weet hoe de zaak uit zal vallen, want die man zal niet rusten, voordat hij vandaag [nog] deze zaak tot een einde heeft gebracht. (Ru 3:18)

David noemt Isboseth rechtvaardig in vergelijking met deze beide moordenaars. Isboseth is nooit een moordenaar geweest. De Amalekiet is gedood, Abner is gedood, en ook deze beide mannen worden gedood. De handen waarmee zij de moord hebben begaan en de voeten waarmee zij een gewelddadige en verdorven weg zijn gegaan, worden afgehakt.

2 Samuel 5

David koning over heel Israël | verzen 1-5

1 Toen kwamen alle stammen van Israël naar David in Hebron en zeiden: Zie, wij zijn uw beenderen en uw vlees. 2 Al eerder, toen Saul koning over ons was, was ú het die Israël liet uitgaan en ingaan. Ook heeft de HEERE tegen u gezegd: Ú zult Mijn volk Israël weiden en ú zult tot vorst zijn over Israël. 3 Zo kwamen alle oudsten van Israël bij de koning in Hebron. En koning David sloot met hen in Hebron een verbond voor het aangezicht van de HEERE, en zij zalfden David tot koning over Israël. 4 Dertig jaar oud was David toen hij koning werd; veertig jaar heeft hij geregeerd. 5 Te Hebron regeerde hij zeven jaar en zes maanden over Juda, en in Jeruzalem regeerde hij drieëndertig jaar over heel Israël en Juda.

Na zeven-en-een-half jaar wordt David koning over het hele volk. Zo lang heeft het nog geduurd. Al de tijd dat Saul over hen regeerde, hebben alle stammen geweten wie in werkelijkheid Israël aanvoerde. Hoewel ze het wisten, hebben ze toch nooit openlijk de kant van David gekozen. Er kan kennis zijn, maar als het geloof ontbreekt, doet men er niets mee.

Het hoofdstuk begint met het woord “toen”, dat wil zeggen na de gebeurtenissen die in het voorgaande hoofdstuk zijn beschreven. De tien stammen hebben gezien dat David onschuldig is aan de dood van Isboseth en dat hij de moordenaars heeft gestraft. Dan is het zover dat alle stammen van Israël er openlijk voor kunnen uitkomen dat zij zijn familie zijn. Ze kunnen dit zeggen omdat ze allen van Jakob afstammen (vgl. Ri 9:2).

Aan het eind van *vers 2* zien we een opmerkelijke volgorde. Er wordt eerst gesproken over “weiden” en daarna over “tot vorst zijn”. Dat betekent dat de eerste taak de zorg voor Gods volk is en dat daarna de regering komt. Eerst herder zijn, dan koning worden. Dat zien we ook bij de Heer Jezus. Hij is nu al de goede Herder en zal binnenkort openlijk Zijn koningschap aanvaarden.

Voor ons persoonlijk leven is hieruit te leren dat wij ons aan Zijn heerschappij over ons leven zullen onderwerpen, juist omdat Hij elke dag voor

ons zorgt. Ook is hier het een en ander te leren voor de houding van de man ten opzichte van zijn vrouw en voor de houding van ouders ten opzichte van hun kinderen. Het is ook van belang voor het gezag in de gemeente van God.

Als God personen een plaats van gezag heeft gegeven, of dat nu is in de gemeente of in het gezin, kan dat gezag alleen goed worden uitgeoefend door hen die weten wat het is om te dienen, de minste te zijn en zorg te besteden aan medegelovigen. Zulke personen laten het beeld van de Heer Jezus zien. Onderdanigheid is heel wat gemakkelijker op te brengen ten opzichte van iemand die om je geeft, die met liefde voor je zorgt, dan ten opzichte van iemand die alleen maar de baas over je wil spelen en zijn positie van gezag op die manier misbruikt. Gezag staat bij God nooit los van zorg en liefde en dat is in en door de Heer Jezus volmaakt zichtbaar geworden.

Dan wordt David voor de derde keer tot koning gezalfd, nu over heel Israël. De eerste keer is hij gezalfd door Samuel te midden van zijn broers (1Sm 16:13a). De tweede keer is hij gezalfd door de mannen van Juda over het huis van Juda (2Sm 2:4a). Hier vindt de derde zalving van David plaats. Deze derde zalving spreekt van de komst van de Heer Jezus op aarde, wanneer Hij door het hele volk, dat zijn alle twaalf in het land teruggekeerde stammen, als Messias wordt aangenomen.

David in Jeruzalem | verzen 6-9

6 De koning trok met zijn mannen op naar Jeruzalem, tegen de Jebusieten, die in dat land woonden. Zij zeiden tegen David: U komt hier niet binnen, want zelfs de blinden en de kreupelen zullen u terugdrijven. Dat wil zeggen: David komt hier niet binnen. 7 David nam echter de vesting Sion, dat is de stad van David, in. 8 David zei namelijk op die dag: Ieder die de Jebusieten wil verslaan, moet de watergang [zien te] bereiken. En wat die kreupelen en die blinden betreft, David haat ze met heel zijn ziel. Daarom zegt men [wel]: Een blinde of kreupele zal niet in het huis komen. 9 Zo ging David in de vesting wonen en hij noemde die: Stad van David. David bouwde rondom [een muur], vanaf de Millo naar de binnenzijde.

David trekt op naar Jeruzalem. Dit is een belangrijke stap. Hebron is als hoofdstad niet geschikt. Jeruzalem ligt centraal voor alle stammen van het rijk. Politiek gezien is het daarom verstandig daarheen te gaan. Ook militair gezien is het een goede keus. Jeruzalem ligt hoog en is een prima vesting.

Behalve een goede militaire reden is er ook een belangrijkere, meer een geestelijke reden. De plaats waar hij naar toe gaat, is de plaats waar Abraham zijn zoon heeft geofferd, de berg Moria. Direct daarnaast ligt Sion.

Jeruzalem is al eerder in de geschiedenis genoemd en wel als de stad die door Juda is ingenomen, maar zij hebben niet alle Jebusieten kunnen verdrijven (*Ri 1:8; Jz 15:63*). Er is ook door de Benjaminieten verzuimd de Jebusieten uit Jeruzalem te verdrijven (*Ri 1:21*). Er is daardoor nog een kamp van vijanden in Jebus. Hen gaat David verdrijven.

Jeruzalem is de godsdienstige naam. Daarin zit het woord Salem, de naam van de stad waar Melchizedek koning was (*Gn 14:18*). Salem betekent 'vrede' (*Hb 7:1-2*). Toch heet de stad ook nog Jebus, dat betekent 'vertrapper'. Het is nog een vertrapte stad. De stad zal in de toekomst nog een keer "door [de] volken worden vertrappt" (*Lk 21:24*). Daarna komt de Heer Jezus naar de aarde om Jeruzalem de stad van de vrede te maken. Hij zal daarvoor de volken oordelen en de stad van vijanden bevrijden. Dan zal de Vredevorst regeren. Dat zien we David hier profetisch doen.

En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. (Gn 14:18)

Want deze Melchizédek, koning van Salem, priester van God de Allerhoogste, die Abraham tegemoet ging toen hij van het verslaan van de koningen terugkeerde, en hem zegende, aan wie ook Abraham een tiende van alles gaf, is in de eerste plaats naar de uitleg [van zijn naam]: koning van [de] gerechtigheid, en vervolgens ook: koning van Salem, dat is koning van [de] vrede, ... (Hb 7:1-2)

De vijand in Jebus geeft zich niet zomaar over. De Jebusieten zijn overtuigd van hun eigen kracht. In zijn reactie daarop is David geen beeld van de Heer Jezus. Hij is blijkbaar beledigd, hij is de gekwetste leider. Als de Heer Jezus later in deze stad is, blijkt hoezeer Hij bijvoorbeeld de blinden liefheeft. Kreupelen en blinden worden door David buitengesloten, maar de Heer Jezus zegt dat zij moeten worden uitgenodigd in huis (*Lk 14:13*).

Maar wanneer u een maaltijd aanricht, nodig armen, verminkten, kreupelen en blinden; ... (Lk 14:13)

Voor ons is de les hoe wij staan tegenover de gebrekkigen in de gemeente. Daarbij kunnen we bij de 'kreupelen' denken aan mensen die geen kracht hebben voor een goede wandel en bij de 'blinden' aan hen die geen zicht hebben op bepaalde waarheden.

Davids afkeer van deze groep is niet naar Gods gedachten. Gelukkig handelt hij met Mefiboseth later anders (2Sm 9:3,6-7,13).

Het is ook mogelijk dat we hier in David wel een type van de Heer Jezus mogen zien. Dan is het niet zo, dat David een afschuw heeft van kreupelen en blinden in het algemeen, maar van *deze* kreupelen en blinden omdat zij hem weerstaan in zijn recht op Jeruzalem. De kreupelen en blinden zijn zij die, zoals de Jebusieten zeggen, David zouden kunnen verdrijven. Davids zwakheid is in hun ogen zo groot, dat zelfs mensen met een handicap sterk genoeg zijn om hem te verjagen. Als zulke mensen zich als vijanden van de rechtmatige bezitter van Jeruzalem, de stad van David, manifesteren, is het terecht dat hij hen verafschuwt. De Heer Jezus haat ook alle bedrivers van ongerechtigheid.

Als David eenmaal koning is, zien we in hem steeds minder de man van geloof die hij was toen hij door Saul achterna gezeten werd. Toen was hij in omstandigheden die ervoor zorgden dat hij in afhankelijkheid van God moest wandelen. Toch kunnen we zeggen dat David in het algemeen genomen door God geleid wordt.

David neemt toe in aanzien | *verzen 10-12*

10 David nam gaandeweg toe in aanzien, want de HEERE, de God van de legermachten, was met hem. 11 Hiram, de koning van Tyrus, stuurde boden naar David, met cederhout, timmerlieden en metselaars; zij bouwden een huis voor David. 12 David beseftte dat de HEERE hem tot koning over Israël bevestigd had en dat Hij zijn koningschap verheven had ter wille van Zijn volk Israël.

Niet alleen de stad wordt machtiger, ook David wordt machtiger. Omdat God met hem is, neemt hij toe in macht. Hier is hij een beeld van de Heer Jezus. Dat zien we ook in de volken die komen en zijn koningschap erkennen.

David wordt niet trots op zijn grootheid, maar beseft dat alles van de HEERE komt. Ook beseft hij dat het niet in de eerste plaats om hem gaat, maar om Gods volk. Het laat de liefde van de HEERE voor Zijn volk zien. God heeft Zijn volk zo lief, dat Hij het zo'n koning geeft. Dat geldt ook voor ons nu. God heeft ons zo lief, dat Hij ons de Heer Jezus als Heer heeft gegeven. God wil ook in ons leven de heerschappij van de Heer Jezus laten toenemen.

Davids vrouwen en zonen | verzen 13-16

13 David nam [nog] meer bijvrouwen en vrouwen uit Jeruzalem, nadat hij uit Hebron gekomen was, en bij David werden [nog] meer zonen en dochters geboren. 14 Dit zijn de namen van hen die bij hem in Jeruzalem geboren zijn: Sammua, Sobab, Nathan, Salomo, 15 Jibchar, Elisua, Nefeg, Jafia, 16 Elisama, Eljada en Elifelet.

Deze verzen zijn opnieuw een onderbreking van de vestiging van zijn koningschap. Hier wordt een nieuwe zonde van David vermeld. Ondanks het verbod dat God heeft gegeven in Zijn wet voor de koning (*Dt 17:17a*), neemt hij nog meer vrouwen om daarmee zijn grootheid te benadrukken. Het voorkomt niet dat hij later ertoe komt de vrouw van zijn naaste te begeren en overspel met haar te begaan (*2Sm 11:2-4*), maar het zal hem er eerder toe hebben aanzet. Wie niet blijft bij de instelling van God, stelt zich open voor alle vormen van kwaad. Als zonde niet wordt geoordeeld, zal ze grotere vormen aannemen.

Door de genade van God vinden we twee namen van zijn zonen terug in de twee geslachtsregisters van de Heer Jezus die we in de evangeliën hebben, namelijk Nathan en Salomo. Nathan vinden we terug in het geslachtsregister dat Lukas geeft van de lijn van Maria (*Lk 3:31*). Salomo vinden we in het geslachtsregister dat Mattheüs geeft, waar het wettelijk recht van de Heer Jezus op de troon wordt vastgesteld (*Mt 1:6*).

David verslaat de Filistijnen | verzen 17-21

17 Toen de Filistijnen hoorden dat zij David tot koning over Israëel gezalfd hadden, trokken alle Filistijnen op om David te zoeken. Toen David dat hoorde, daalde hij af naar de vesting. 18 De Filistijnen kwamen en verspreidden zich in het dal Refaïm. 19 David vroeg de HEERE: Zal ik optrekken tegen de Filis-

tijnen? Zult U hen in mijn hand geven? En de HEERE zei tegen David: Trek op, want Ik zal de Filistijnen zeker in uw hand geven. 20 Toen kwam David in Baäl-Perazim. David versloeg hen daar en zei: De HEERE is voor mij uit door mijn vijanden heen gebroken als een doorbraak van water. Daarom gaf hij die plaats de naam Baäl-Perazim. 21 Zij lieten daar hun afgoden achter, en David en zijn mannen namen ze mee.

De oorlogen van David met de Filistijnen komen na de verovering van Jeruzalem en nadat het hele volk hem tot koning heeft gezalfd. Zij zijn de eerste vijanden die zich melden. Later komen er nog meer. Een verslagen vijand is voor andere vijanden geen waarschuwing. Hetzelfde verzet tegen de door God gegeven koning kenmerkt hen allen. Het verslaan van de Filistijnen is een van de opdrachten die David als koning over het huis van Juda heeft gekregen (2Sm 3:18).

Als Jeruzalem wordt ingenomen, zijn alle vijanden nog niet aan David onderworpen. Dat geldt ook voor Christus. Als Hij neerdaalt van de hemel, zal Hij eerst de Assyriërs verdelgen. Dan zal Hij in Jeruzalem Zijn troon vestigen, waarna Hij door middel van Zijn eigen volk andere vijanden van Israëel zal verdelgen.

De Filistijnen hebben zich eerst rustig gehouden, maar nu David zo sterk wordt en ze in hem een bedreiging zien, trekken ze tegen hem op. De vestiging van de troon van David brengt de Filistijnen in beweging om David om te brengen en zijn invloed weg te nemen. Het is ermee als met de terugkeer van de Heer Jezus naar de aarde. De mens zal zich dan tot het uiterste verzetten en zo een snel verderf over zichzelf brengen.

De actie van de Filistijnen heeft voor ons een geestelijke betekenis. Naamchristenen gaan tot actie over als wij de Heer Jezus de volle heerschappij in ons leven willen geven. Zij zullen invloed in ons leven proberen te krijgen om Zijn gezag te verminderen.

Hier zien we weer de afhankelijke David. Ondanks zijn sterke leger vraagt hij de HEERE of hij moet optrekken. David behaalt de overwinning door afhankelijkheid. Hij neemt de afgoden mee om ze te verbranden (1Kr 14:12).

Zij lieten daar hun goden achter; en David gaf bevel en zij werden met vuur verbrand. (1Kr 14:12)

De Filistijnen nog eens verslagen | verzen 22-25

22 Daarna trokken de Filistijnen opnieuw op en verspreidden zich in het dal Refaïm. 23 David vroeg de HEERE [om raad]. Die zei: U moet niet optrekken; maak een omtrekkende beweging tot achter hen, zodat u bij hen komt van de zijde van de moerbeibomen. 24 En laat het gebeuren, wanneer u het geluid van voetstappen in de toppen van de moerbeibomen hoort, dat u zich dan haast; want dan is de HEERE vóór u uitgegaan om het leger van de Filistijnen te verslaan. 25 David deed zo, zoals de HEERE hem geboden had, en hij versloeg de Filistijnen van Geba af tot waar u bij Gezer komt.

De vijand is niet definitief verslagen. De Filistijnen trekken opnieuw op. David vraagt opnieuw aan de HEERE wat hij moet doen. De vorige toestemming (vers 19) betekent niet een voortdurende toestemming. We zijn van stap tot stap afhankelijk van de Heer. Dat geldt voor ons allemaal. Ieder heeft een eigen verhouding met de Heer. Wat de Heer de een laat doen, verbiedt Hij een ander. God verklaart niet altijd waarom Hij de ene keer dit en de andere keer dat zegt. Het gaat erom dat wij moeten gehoorzamen, ook al begrijpen wij het niet. Het voornemen van de Heer verandert nooit, maar Zijn wegen veranderen wel eens.

Twee keer wordt David aangevallen en beide keren vraagt hij aan God wat hij moet doen. Twee keer krijgt hij antwoord, twee keer gehoorzaamt hij en twee keer verslaat hij de vijand. Hij krijgt de tweede keer een ander antwoord dan de eerste keer. God geeft geen standaardantwoord op onze vragen. Daarom moeten we telkens opnieuw naar Hem toe gaan. We moeten niet zijn als Simson, die zei: "Ik zal net als de andere keren vrijkomen en [hen] van mij afschudden" (Ri 16:20). Hij wist echter niet dat de HEERE van hem was geweken en daarmee zijn kracht, zodat hij de nederlaag leed. Afhankelijkheid van de Heer is altijd het geheim van de overwinning in ons leven.

David krijgt duidelijke aanwijzingen voor de strijd. Alleen door die op te volgen is de overwinning zeker. Dit keer moet hij wachten tot hij het geluid van voetstappen in de toppen van de moerbeibomen hoort. Dat betekent dat hij tijdens het wachten goed moet luisteren om de weg vast te stellen die de HEERE voor hem uit gaat. Het is belangrijk voor ons dat

onze oren open zijn voor Gods Woord, dat onze ogen open zijn voor Zijn aanwijzingen en dat onze voeten op Zijn wegen gaan.

Het horen van de voetstappen van de HEERE is een bijzondere ervaring voor David. De HEERE wandelt op 'tranenbomen', dat is de letterlijke betekenis van de naam "*moerbeibomen*". In *Psalm 84* wordt het 'tranendal' gemaakt tot een dal van bronnen (*Ps 84:7*). Waar tranen zijn, ontsluit God een bron van verkwikking. Bij strijd die moeite geeft, geeft God kracht.

David is ook een voorbeeld voor ons als beeld van de Heer Jezus. De Heer Jezus is onze Heer. Wij hebben te maken met Filistijnen, mensen die zich op het christelijk terrein bevinden, maar ongelovigen zijn. Het zijn mensen die, in beeld, nooit door de Rode Zee, de woestijn en de Jordaan getrokken zijn. Het zijn valse broeders, mensen die niet bij de gemeente horen. David heeft de kracht hen te bestrijden. Hij is ook een voorbeeld van voorgangers die Gods volk beschermen tegen verkeerde invloeden.

Het volgende hoofdstuk laat zien dat de Filistijn niet alleen van buiten tot ons komt, maar ook in ons is. We zien daar dat David een Filistijnse methode hanteert om de ark te transporteren.

2 Samuel 6

David gaat de ark ophalen | verzen 1-2

1 Daarna verzamelde David opnieuw de beste van alle [mannen] in Israël, dertigduizend. 2 David stond op en ging [op weg] met al het volk dat bij hem was, vanuit Baälím-Juda, om vandaar de ark van God op te halen, [de ark] waarbij de Naam wordt aangeropen: de Naam van de HEERE van de legermachten, Die daarop troont, tussen de cherubs.

Nadat David Jeruzalem tot de hoofdstad van zijn rijk heeft gemaakt, gaat zijn zorg uit naar de dienst aan God. Sinds de tijd van de dood van Eli is de dienst aan God door de scheiding tussen de ark en de tabernakel zeer in verval geraakt. Hij wil nu eerst de ark ophalen en die naar Jeruzalem brengen. De tabernakel blijft in Gibeon.

De ark is twintig jaar onder het volk van God geweest zonder dat iemand ernaar heeft omgezien (1Sm 7:2). Zo kunnen we de Heer Jezus wel hebben toegelaten in ons leven, maar kan Hij tegelijk slechts een bijkomstigheid, een ‘randfiguur’ zijn. Dat is bij David anders. We lezen in *Psalm 132* over zijn verlangen om voor de HEERE een woning te vinden, dat wil zeggen voor de ark (Ps 132:3-5). Hij vindt de ark “in de velden van Jaär” (Ps 132:6).

*Nee, ik ga mijn tent, mijn huis, niet binnen,
ik leg mij op de rustbank, mijn bed, niet neer;
ik gun mijn ogen geen slaap,
mijn oogleden geen sluimer,
totdat ik voor de HEERE een plaats gevonden heb,
een woning voor de Machtige Jakobs!
(Ps 132:3-5)*

Als het volk op het punt staat het beloofde land in te gaan, zegt de HEERE al dat het volk op zoek moet gaan naar de plaats die Hij zal uitkiezen (Dt 12:5). Maar als het volk het land heeft veroverd, is niemand naar die plaats op zoek gegaan. Hier is echter een man die geen rust vindt, totdat hij die plaats heeft gevonden (Ps 132:3-5).

*Maar naar de plaats die de HEERE,
uw God, uit al uw stammen zal
uitkiezen om Zijn Naam daar te
vestigen, naar Zijn woning moet u
vragen en daarheen komen. (Dt 12:5)*

De ark spreekt van de Heer Jezus. In de christenheid is ook nauwelijks een vraag naar de plaats waar Hij is en Wie Hij is.

De ark vervoerd op een nieuwe wagen | verzen 3-5

3 Zij vervoerden de ark van God op een nieuwe wagen. Ze haalden hem uit het huis van Abinadab, dat op de heuvel lag, en Uzza en Ahio, zonen van Abinadab, leidden de nieuwe wagen. 4 Zij haalden [de wagen] uit het huis van Abinadab, dat op de heuvel lag, met de ark van God, en Ahio liep voor de ark uit. 5 David en het hele huis van Israël huppelden voor het aangezicht van de HEERE, met allerlei [muziekinstrumenten] van cipressenhout, met harpen, met luiten, met tamboerijnen, met rinkelbellen en met cimbalen.

Het is mogelijk om goede dingen op een verkeerde manier te doen. Dat is wat hier gebeurt. De wens van David om de ark naar Jeruzalem te brengen is goed, maar de manier waarop hij dat doet, is niet goed. De ark moet worden gedragen. In geestelijke zin wil dat zeggen dat de dragers het gewicht moeten voelen van de heerlijkheid van de HEERE. Het gaat erom dat een dienst voor de Heer wordt uitgevoerd op de manier die Hij Zelf aangeeft. Het belang daarvan moeten we voelen. Wil God een dienst kunnen aanvaarden, dan moet die dienst in overeenstemming met Zijn Woord zijn.

David gaat hier op Filistijnse wijze te werk. Hij gebruikt hun methode om de ark te vervoeren (1Sm 6:7-12). Hij doet de Filistijnen na en maakt er een nieuwe wagen voor. Het spreekt van het werk van de mens, van een manier van dienen van God die de mens aanspreekt. Hier zien we dat het gevaar van de Filistijnen niet alleen van buitenaf komt, maar ook in het eigen hart zit. De gevaren van het vlees en de zonde zijn in ons eigen hart.

Om de Filistijnen te bestrijden heeft hij in het vorige hoofdstuk de HEERE tot twee keer toe om Zijn leiding gevraagd. Nu het om de ark gaat, lezen we daar niet over. David gaat aan het werk zonder de HEERE te vragen. Misschien is het wel omdat het toch wel vanzelfsprekend is dat hij de ark naar Jeruzalem wil brengen. Dat kan toch niet anders dan goed zijn? Het is ook goed, maar ook de methode moet goed zijn en dat is hier niet zo. Als ergens de leiding van God en de aanwijzingen van Zijn genade nodig zijn, is het wel in Zijn eigen dienst en de aanbidding die Hem wordt gebracht.

We kunnen dit vergelijken met het houden van bijbellezingen of het organiseren daarvan. Dat zijn toch goede dingen? Maar is het ook dan niet belangrijk aan de Heer te vragen of en hoe Hij dat wil? Het gaat erom te

weten dat wij in Zijn weg zijn. Als we het niet doen in afhankelijkheid van de Heer, gaat het verkeerd.

De dood van Uzza | verzen 6-8

6 Maar toen zij bij de dorsvloer van Nachon kwamen, strekte Uzza [zijn hand] uit naar de ark van God en greep die, omdat de runderen struikelden. 7 Toen ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Uzza, en God strafte hem daar om deze onbedachtzaamheid, en hij stierf daar bij de ark van God. 8 David ontstak [in woede], omdat de HEERE Uzza een zware slag had toegebracht, en hij noemde die plaats Perez-Uzza, tot op deze dag.

Wat een feest had moeten worden, eindigt in een ramp. David heeft alles met de beste bedoelingen geregeld, maar dat voorkomt niet dat er een ongeluk met de ark gebeurt. Uzza wil voorkomen dat de ark valt en doet dat door zijn hand naar de ark uit te strekken om hem tegen te houden. Deze goedbedoelde handeling wordt echter door God met de dood bestraft.

God wil niet dat wij met onze handen Zijn dienst ondersteunen. Zijn Goddelijke heerlijkheid, waarvan de ark het symbool is, kan niet worden aangeraakt door onze handen. Die aanraking heeft namelijk slechts een bezoedeling van de ark tot gevolg. God waakt over Zijn eer. De ark is een beeld van de Heer Jezus. God wil dat wij Hem met respect behandelen, met Hem omgaan zoals Hij aangeeft. Hij is het centrum van de ware dienst aan God.

Nooit zal God toestaan dat wij, mensen, de dienst aan Hem regelen naar onze eigen gedachten. Als wij die dienst zelf gaan invullen, loopt het zeker verkeerd af. Alleen als wij Hem echt de leiding in ons leven en ons samenkomen geven, zal het goed gaan.

Als het bijvoorbeeld gaat om aanbidding, zegt de Heer Jezus dat de Vader aanbidders zoekt. Tegelijk geeft Hij aan hoe God aanbeden moet worden (Jh 4:23-24). Dat doet Hij niet door middel van regels die mensen met de beste bedoelingen voorschrijven. God heeft Zijn Woord en Zijn Geest gegeven. In Zijn Woord kunnen we lezen hoe we Hem in geest en waarheid kunnen

Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. (Jh 4:23-24)

aanbidden. Waar gehoorzaamheid aan Zijn Woord onder de leiding van Zijn Geest wordt gevonden, kan een dienst plaatsvinden die tot Zijn eer is.

De runderen die de wagen trekken waarop de ark staat, zijn niet beter dan de schouders van priesters. Ze struikelen. God heeft bij de Filistijnen de koeien geleid (1Sm 6:7,12). Dat heeft Hij gedaan omdat de Filistijnen niet beter weten. Gods volk moet echter beter weten. Wat God bij de Filistijnen tot op zekere hoogte verdraagt, verdraagt Hij niet bij de Zijnen. Uzza probeert de ark te redden voor een val en vergeet Gods voorschrift om de ark niet aan te raken. God straft zwaar!

Hier doet zich in beeld het geval voor dat er niet genoeg afstand tussen de Heer Jezus en ons bewaard wordt. Gepaste eerbied wordt door vertrouwelijke omgang niet weggenomen. Hoewel Uzza niet in de ark kijkt, doet hij toch iets dat spreekt van een aantasten van de heerlijkheid van de Heer Jezus. Dan moet God ingrijpen.

David is niet alleen verdrietig, maar ook boos, en zelfs opstandig. Hij denkt dat hij zo goed bezig is en nu wordt hij zo gestraft! De ramp treft nu niet de Filistijnen (1Sm 5:6), maar David. David moet echter leren dat niet God, maar hijzelf de oorzaak van deze ramp is. Het is wel vaker zo, dat we God de schuld geven van gebeurtenissen die we zelf hebben veroorzaakt.

Het gebrek aan gehoorzaamheid van David aan wat God gezegd heeft, kost een ander, Uzza, het leven. Zo kan onze ongehoorzaamheid kwalijke gevolgen voor anderen hebben. Dat pleit Uzza niet vrij. Ook hij was verantwoordelijk de wil van God te kennen. Zijn goedbedoelde poging de ark te redden was in strijd met Gods Woord en God moet dat straffen. God kan niets van Zijn heiligheid prijsgeven.

De ark in het huis van Obed-Edom | verzen 9-11

9 David was op die dag bevreesd voor de HEERE en zei: Hoe moet de ark van de HEERE bij mij komen? 10 David wilde de ark van de HEERE niet bij zich laten komen in de stad van David, maar David liet hem uitwijken naar het huis van Obed-Edom, de Gethiet. 11 Zo bleef de ark van de HEERE in het huis van Obed-Edom, de Gethiet, drie maanden [lang], en de HEERE zegende Obed-Edom en heel zijn huis.

De volgende reactie is vrees. Zonde brengt altijd vrees mee, *“maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit”* (1Jh 4:18). David wandelt dan ook niet in het licht van Gods liefde, maar in het licht van zijn goede bedoelingen. Daarom ontmoedigt deze daad van God hem. Hij wordt bang en geeft zijn plan op. Hij laat de ark uitwijken naar het huis van Obed-Edom.

Obed-Edom zal ongetwijfeld hebben geweten wat voor leed de ark heeft veroorzaakt onder de Filistijnen, die de ark gevangen hadden gehouden (1Sm 5:1-12). Hij zal ook hebben geweten van de Beth-Semieten die erin gekeken hebben en van wie sommigen zijn gedood (1Sm 6:19). Hij heeft zeker gehoord en misschien wel gezien dat Uzza is gedood omdat hij de ark heeft aangeraakt. Ook heeft hij opgemerkt dat David te bang is geworden om zich verder nog met de ark bezig te houden. Toch neemt hij de ark met vreugde in zijn huis op. Zonder vrees opent hij zijn deur ervoor. Dat doet hij omdat hij weet dat de ark alleen voor hen die er verkeerd mee omgaan *“een reuk uit [de] dood tot [de] dood”* is (2Ko 2:16a).

In het huis van Obed-Edom zien we hoe God de ark heeft bedoeld: niet tot vloek, maar tot zegen. Dezelfde hand die de overmoed van Uzza heeft gestraft, beloont de gastvrijheid van Obed-Edom. Voor hem wordt de ark *“een reuk uit [het] leven tot [het] leven”* (2Ko 2:16b). Als de Heer Jezus centraal staat in ons gezin, komt de zegen. Het verblijf van de ark bij Obed-Edom laat zien dat het mogelijk is om, als de leiders en het hele volk falen, toch persoonlijk en als familie de zegen van Gods tegenwoordigheid te ervaren. Wie op de juiste wijze met de ark omgaat, wordt door God gezegend.

Nooit heeft iemand een reden gehad en nooit zal iemand een reden hebben, om te zeggen dat het tevergeefs is God te dienen. Het voorbeeld van Obed-Edom is een aanmoediging voor hoofden van gezinnen om de dienst van God in ere te houden in hun gezin. Het dienen van God en de belangen van Zijn koninkrijk met hun huizen en hun goederen is het middel om een zegen te brengen over alles wat zij hebben. Het gezin van Obed-Edom deelt in de zegen. Het is goed wonen in een gezin dat de ark huisvest. Alleen die ertoe behoren, ervaren er de zegen van.

Later zien we dat Obed-Edom een bijzondere dienst als poortwachter bij de tempel krijgt (1Kr 26:4-8). Hij is een Leviet, maar geboren in een stad van de Filistijnen. Zijn naam betekent ‘knecht van Edom’, dat wil zeggen

knecht van het vlees, de zondige natuur, iemand die de wil van het vlees doet (Ef 2:3). In hem zien we echter ook wat God kan doen in zo iemand en wat Zijn genade van hem kan maken.

De ark naar Jeruzalem | verzen 12-15

12 Koning David werd de boodschap gebracht: De HEERE heeft het gezin van Obed-Edom en al wat hij heeft, gezegend vanwege de ark van God. Toen ging David [op weg] en bracht de ark van God met blijdschap vanuit het huis van Obed-Edom over naar de stad van David. 13 En het gebeurde, nadat de dragers van de ark van de HEERE zes stappen gedaan hadden, dat hij een rund en een gemest [kalf] offerde. 14 David huppelde uit alle macht voor het aangezicht van de HEERE; en David was gekleed in een linnen priesterhemd. 15 Zo brachten David en heel het huis van Israël de ark van de HEERE over, met gejuich en met bazuingeschal.

Nadat de ark drie maanden in het huis van Obed-Edom is geweest, hoort David wat de ark voor het gezin van Obed-Edom heeft betekend. In deze drie maanden is de ark niet uit de gedachten van David geweest. Hij is in de school van God geoefend en onderwezen in de genade. De ark in het huis van Obed-Edom brengt zegen over zijn huis en daarvan gaat een getuigenis uit. Als wij de Heer Jezus werkelijk centraal stellen, zal dat zegen voor onszelf betekenen en anderen zullen van Hem horen.

Als de genade haar werk in David heeft gedaan en hij hoort van de zegen die de ark heeft gebracht, brengt dat hem ertoe de ark vandaar op te halen. Dit keer doet hij het op de juiste wijze, in overeenstemming met Gods Woord. David heeft geleerd en laat de ark nu door Levieten dragen (Nm 7:9; 1Kr 15:2). Na zes stappen sterft nu niet een Uzza, maar een offer. Dat spreekt ervan dat de ark alleen op Sion geplaatst kan worden op grond van het offer van de Heer Jezus. David offert en draagt ook een priesterhemd. Hij is hier de koning-priester. Dat wijst vooruit naar wat de Heer Jezus in het vrederijk zal zijn.

Maar aan de zonen van Kahath gaf hij niets, want de dienst van de heilige dingen was hun [toegewezen]. Zij moesten [die] op de schouders dragen. (Nm 7:9)

Toen zei David: Niemand mag de ark van God dragen dan [alleen] de Levieten, want hen heeft de HEERE gekozen om de ark van God te dragen en Hem tot in eeuwigheid te dienen. (1Kr 15:2)

Het enthousiasme van David zal door iedereen worden begrepen die de dingen van de HEERE op het hart draagt. Het gaat om de ark van de HEERE die naar de plaats wordt gebracht die Hij daarvoor Zelf heeft uitgekozen! Het geeft grote vreugde daaraan te mogen meewerken. Wij doen dat door als priesters – en dat zijn alle nieuwtestamentische gelovigen – in de samenkomsten van de gemeente Christus te eren voor God de Vader.

Michal veracht David | vers 16

16 En het gebeurde, toen de ark van de HEERE in de stad van David kwam, dat Michal, de dochter van Saul, uit het venster neerkeek. Toen zij koning David zag springen en huppelen voor het aangezicht van de HEERE, verachtte zij hem in haar hart.

De Heilige Geest wijst tussendoor op Michal, die ook hier “de dochter van Saul” wordt genoemd. De vrouw van David heeft geen deel aan de vreugde van haar man. Integendeel, ze veracht hem in haar hart. De oorzaak daarvan is dat zij geen belangstelling heeft voor de ark, de woonplaats en rustplaats van God. De ark is voor haar niet meer dan een kist van goud.

Ze bevindt zich in haar eigen vertrouwde omgeving. Vanuit haar verheven verblijf kijkt ze uit het venster neer. Het duidt aan dat ze vanuit haar eigen denken in hoogmoed beoordeelt wat zich buiten haar eigen beperkte kring afspeelt. Voor de dingen die in verbinding met de hemel staan, is ze niet toegankelijk. Het venster waardoor ze neerkijkt, is waarschijnlijk een smal venster. Zo smal is haar blik op wat ze ziet. En al was het een breed venster, haar gezichtsveld wordt bepaald door haar trots, waardoor ze blind is voor de glorie van de ark en de dienst die daarbij past.

Zij is een beeld van de natuurlijke mens voor wie de dingen van de Geest dwaasheid zijn (1Ko 2:14). Zoals Michal blind is voor wat het hart van haar man overweldigt, zo ziet de wereld niets aantrekkelijks in onze Geliefde,

Maar [de] natuurlijke mens neemt niet aan wat van de Geest <van God> is, want het is hem dwaasheid, en hij kan het niet begrijpen, omdat het geestelijk beoordeeld wordt. (1Ko 2:14)

de Heer Jezus Christus. De mensen die een even beperkte kijk als Michal hadden, zagen in Christus niet meer dan “de timmerman, de Zoon van Maria en de Broer van Jakobus, Joses, Judas en Simon” (Mk 6:3) en “de Zoon van de timmerman” (Mt 13:55).

Ze veracht David omdat hij niet aan haar verwachtingen beantwoordt. Ze wil hem alleen als hij gekleed is in schitterende, koninklijke kleding. Van de bronnen van waarachtig enthousiasme in de dienst van God weet ze niets.

Offers en voedsel | verzen 17-19

17 Toen zij de ark van de HEERE [de stad] binnenbrachten, zetten zij die op zijn plaats, midden in de tent die David ervoor gespannen had. En David bracht brandoffers voor het aangezicht van de HEERE, en dankoffers. 18 Toen David klaar was met het brengen van het brandoffer en de dankoffers, zegende hij het volk in de Naam van de HEERE van de legermachten. 19 Hij deelde aan heel het volk, aan heel de menigte van Israël, van de man tot de vrouw toe, aan ieder één broodkoek, één klomp dadels en één rozijnenkoek uit. Toen ging al het volk [zijns weegs], ieder naar zijn huis.

De ark komt op Sion. In de geestelijke betekenis staat Sion tegenover de Sinai. Sion staat voor de genade, de Sinai voor de wet (*Hb 12:18-22*). Op Sion vindt de ark zijn uiteindelijke plaats. Daar woont Gods volk bij Hem van Wie de ark spreekt. In de toekomst is Sion het middelpunt van de aarde.

In het Nieuwe Testament zien we de vervulling van dit oudtestamentische beeld, wanneer op de eerste dag van de week de Heer Jezus in het midden van de discipelen komt (*Jh 20:19*). Daar zien we de heerlijkheid van Hem van Wie de ark spreekt in de kracht van de opstanding, nadat Hij in de handen van 'de Filistijnen', de godsdienstige leiders van het volk, is geweest.

Toen het dan avond was op die eerste dag van [de] week, en de deuren waar de discipelen waren, wegens hun vrees voor de Joden waren gesloten, kwam Jezus, ging in het midden staan en zei tot hen: Vrede zij u! (Jh 20:19)

David is ook een uitdeler van zegen en voedsel, zoals Melchizedek dat eens was (*Gn 14:18-19*). Als hij de offers heeft gebracht, zegent hij "het volk in de Naam van de HEERE van de legermachten". Hier is een man die zijn vreugde in de HEERE heeft, voor wie God het grote doel is, maar die ook een hart voor Gods volk heeft. Niet alleen verheugt hij zich erover dat hij in de tegenwoordigheid van God is, maar hij wil ook anderen graag daarheen leiden. Hij denkt aan het hele volk en geeft allen een rijke zegen. Wat een contrast met drie maanden eerder. Toen had hij geen zegen voor het volk.

We zijn alleen voor anderen tot zegen als we in de weg van de wil van de Heer zijn.

Het is belangrijk dat we Christus als middelpunt erkennen en ons daarbij tegelijk realiseren dat dit voor alle ware kinderen van God geldt. David deelt uit *“aan heel het volk, aan heel de menigte van Israël, van de man tot de vrouw toe”*. Paulus weigert ook sektarisch te zijn en deel uit te maken van een partij. Hij schrijft aan de Korinthiërs: *“Is Christus gedeeld?”* (1Ko 1:13). En aan de Filippiëzen schrijft hij: *“Want God is mijn Getuige hoezeer ik naar u allen verlang”* (Ep 1:8).

David en Michal | verzen 20-23

20 Toen David terugkwam om zijn gezin te zegenen, kwam Michal, de dochter van Saul, naar buiten, David tegemoet en zei: *Wat zal de koning van Israël vandaag geëerd zijn, die zich vandaag voor de ogen van de slavinnen van zijn dienaren heeft uitgetkleed, zoals een leegloper zich schaamteloos uitkleedt!* 21 Maar David zei tegen Michal: *Voor het aangezicht van de HEERE, Die mij uitgekozen heeft boven jouw vader en boven heel zijn huis door mij aan te stellen als een vorst over het volk van de HEERE, over Israël, ja, voor het aangezicht van de HEERE heb ik gehuppeld!* 22 En ik zal mij nog geringer gedragen dan dit en nederig zijn in eigen oog, maar met de slavinnen over wie je sprak, met hen zal ik geëerd worden. 23 Michal nu, de dochter van Saul, kreeg geen kind tot op de dag van haar dood.

Nadat hij het volk heeft gezegend, wil David ook zijn gezin zegenen. Zijn vrouw Michal echter, ook hier weer veelzeggend *“de dochter van Saul”* genoemd, blijkt niet in de vreugde van David over de ark te delen. Zij ziet niets in de ark. Huppelen voor een ark is iets om over te lachen. Het is bespottelijk. Zo kunnen mensen die zo dicht bij ons staan, ons uitlachen als we vol enthousiasme spreken over de Heer Jezus en voor Hem willen leven.

Michal veracht David omdat hij zijn koninklijke waardigheid heeft afgelegd en in plaats daarvan een linnen priesterkleed heeft aangedaan. Dat priesterkleed heeft voor haar geen enkele betekenis en waarde. Ze ziet het helemaal niet. Ze beschuldigt hem er zelfs van dat hij zich *“heeft uitgetkleed”*. Voor een geestelijk gezinde vrouw zou dit juist een waardige toe-

voeging zijn geweest aan zijn waardigheid als koning. Voor Michal heeft hij echter afgedaan. David steekt nu niet meer boven anderen uit en dat is wat zij juist wil, tot haar eigen glorie. Ze kan niet met hem pronken als hij zich nederig opstelt. Een vrouw die zich zo gedraagt, hoeft niet op geestelijke vrucht te rekenen.

Voor David is de ontvangst door zijn vrouw als een koude douche. Hij is zelf als het ware nog in vervoering over wat met de ark is gebeurd. Hij heeft de ark op de plaats gebracht waar God hem wil hebben. Zijn omgang met de ark heeft hem, om zo te zeggen, op het niveau van de hemel gebracht. De ontvangst door Michal heeft hem misschien wel het gevoel gegeven dat Paulus heeft gehad als hij in de derde hemel is geweest. Na die ervaring kwam er een engel van satan die hem met vuisten sloeg (2Ko 12:7). De Heer liet dat toe, opdat hij zich niet zou verheffen op het feit dat hij opgetrokken was geweest tot in het paradijs.

In zijn gesprek met Michal stelt David zich nederig op. Haar verachtelijke woorden moeten hem pijn hebben gedaan, want hij houdt van haar. Tegelijk voelt hij zich inniger verbonden met de geringsten van het volk dan met hen die door natuurlijke banden met hem verbonden zijn. Hij is zich aan de ene kant bewust van zijn verkiezing door God en aan de andere kant neemt hij ten opzichte van de mensen de minste plaats in. Hij is nederig in eigen ogen en dat is tegelijk waardoor hij weet eer te verwerven. Zo lijkt hij op de Heer Jezus Die gezegd heeft: *“Laat de grootste onder u als de jongste zijn, en de voorganger als een die dient”* (Lk 22:26). Daarin is Hij Zelf het grote voorbeeld.

De houding van Michal brengt geen vrucht. Er is geen betrekking tussen David en haar, geen geestelijke gemeenschap. Ze heeft geen deel aan wat David bezielt in zijn verhouding tot God. Het lijkt erop dat haar verachting van David vanwege zijn liefde tot de ark er de oorzaak van is dat ze nooit een kind heeft gekregen.

We kunnen hier een geestelijke les leren. We kunnen geen gemeenschap hebben met hen die de Heer Jezus (van Wie de ark een beeld is) verachten. Zoals Michal zonder vrucht blijft door haar houding ten opzichte van David, zo zal er in ons leven geen vrucht voor God zijn als wij verachtelijk spreken over mensen die zich inzetten voor de belangen van God.

Er zullen altijd mensen zijn zoals Michal die minachtend doen over een buitengewoon enthousiasme van de gelovigen voor God en Christus.

Er zal altijd iemand zijn als Judas die de zalfolie van Maria voor de Heer verkwisting noemt (*Jh 12:4-6*).

Er zullen altijd spotters zijn die van gelovigen die van de Geest vervuld zijn, zeggen dat ze vol zoete wijn zijn (*Hd 2:13*).

Er zullen altijd mensen zijn die van brood dat uit de hemel is gekomen, zeggen 'Wat is dat?', en van de gave uit de hemel 'Wie is dat?'

Er zal altijd een Festus zijn om tegen Paulus te zeggen: 'U spreekt wartaal, uw grote geleerdheid brengt u tot waanzin' (*Hd 26:24*).

Er zullen er altijd zijn die aanstoot nemen aan het kruis.

Maar er zullen er ook altijd zijn die kunnen zeggen dat ze in niets anders roemen dan in het kruis van onze Heer Jezus Christus (*Gl 6:14*).

2 Samuel 7

Inleiding

Nadat de ark naar Sion is gebracht, komt het in Davids hart op om een huis voor de HEERE te bouwen als rustplaats voor de ark. We zien hier het hart van God en het hart van David. David wil voor God een huis bouwen. Hij heeft de ark op Sion gebracht en daarvoor wil hij de tempel bouwen. God staat hem dat echter niet toe, maar in plaats daarvan zegt Hij dat Hij voor David een huis zal bouwen.

De tabernakel bevindt zich op dat moment in Gibeon. De ark was eerst in Silo en is nu op de berg Sion. Gibeon is een priesterstad. David denkt niet aan de tabernakel. Hij heeft daar wel een dienst geregeld (1Kr 16:39-40), maar zijn hart is in Sion, evenals het hart van God. Het is niet in zijn hart om de tabernakel ook naar Sion te brengen, maar om voor de HEERE een vaste woning te bouwen.

Verlangen van David voor de ark | *verzen 1-3*

1 En het gebeurde, toen de koning in zijn huis zat, en de HEERE hem rust gegeven had van al zijn vijanden van rondom, 2 dat de koning tegen de profeet Nathan zei: Zie toch, ik verblijf in een huis van ceder[hout], terwijl de ark van God te midden van tentdoek verblijft. 3 Nathan zei tegen de koning: Ga [uw gang], doe al wat in uw hart is, want de HEERE is met u.

David zit als koning in rust in zijn huis. De HEERE heeft hem aan alle kanten rust gegeven, alle vijanden zijn overwonnen. Dan komt het verlangen in zijn hart om voor de ark van God, dat wil zeggen voor God Zelf, een huis te bouwen (1Kr 28:2). Hij heeft zelf rust gevonden en nu zoekt hij rust voor de ark. Hij wil voor de ark een huis van rust bouwen. De ark is de plaats van rust voor de voeten van de HEERE. Dat spreekt van de Heer Jezus in Wie God kan rusten.

Toen stond koning David op en zei: Luister naar mij, mijn broeders, en mijn volk! Het leefde in mijn hart om een huis van rust voor de ark van het verbond van de HEERE te bouwen, en voor de voetbank van de voeten van onze God. Ik heb [alles] voorbereid voor de bouw. (1Kr 28:2)

Wat we bij David zien, gebeurt ook vandaag in de levens van mensen die tot bekering komen. Als God iemand wijst op de Heer Jezus als het rustpunt voor zijn zonden, vindt zo iemand bij Hem die rust. Vervolgens zal zo iemand gaan nadenken over de woning van God, dat is nu de gemeente. De gemeente is een plaats van rust waar de Heer Jezus rust vindt, waar Hij mensen vindt voor wie Hij alles is. We kunnen het ook wat algemener toepassen. Als God in Zijn goedheid zoveel voor ons gedaan heeft, dan moet dat ons tot nadenken brengen over wat wij voor Hem en Zijn eer kunnen doen.

David deelt zijn plan aan Nathan mee. Die is meteen enthousiast. Hij bevestigt het voornemen van David. De wens van David is zo mooi! Die kan toch niet anders dan naar Gods gedachten zijn?

Het antwoord van de HEERE | *verzen 4-7*

4 Maar in die nacht gebeurde het dat het woord van de HEERE tot Nathan kwam: 5 Ga en zeg tegen Mijn dienaar, tegen David: Zo zegt de HEERE: Zou ú voor Mij een huis bouwen, voor Mij om in te wonen? 6 Ik heb immers niet in een huis gewoond, van de dag af dat Ik de Israëlieten uit Egypte deed optrekken tot deze dag toe, maar Ik ben in een tent, in een tabernakel rondgetrokken. 7 Heb Ik [ooit], overal waar Ik met al de Israëlieten rondtrok, een woord gesproken tot een van de stammen van Israël, die Ik bevolen had Mijn volk Israël te weiden: Waarom bouwt u voor Mij geen huis van ceder[hout]?

Het voornemen van David is echter niet in overeenstemming met Gods wil. Nathan blijkt te snel een gunstig advies te hebben gegeven. Dat kan ons ook overkomen. Iets spreekt ons aan, dat willen we voor de Heer doen. We spreken erover met een geestelijk gezinde broeder die ons ook nog stimuleert. Toch kan dan nog blijken dat wat wij voor de Heer willen doen niet onze taak is.

Nathan heeft niet in opdracht van de HEERE gesproken en daarom niet namens Hem toestemming gegeven aan David voor de uitvoering van zijn plan. De HEERE corrigeert Zijn profeet in diezelfde nacht. Hij doet dat op bijzonder lieflijke wijze. Hij verwijt hem niets, maar deelt hem Zijn gedachten mee. Hij wijst Nathan erop dat Hij altijd bij Zijn volk geweest is op een manier dat Hij Zich bij Zijn volk aanpaste. Dat komt extra mooi tot uiting doordat de HEERE hier spreekt over “*al de Israëlieten*”. Dat brengt Hem nog

dichter bij elk lid van Zijn volk. Hij spreekt maar niet over een volk als geheel, maar ziet dat volk in iedere persoon die er deel van uitmaakt.

Hij heeft in de tijd vóór David nooit tegen een van de leidslieden van Zijn volk – Mozes, Aäron, Jozua, de richters – iets gezegd over het bouwen van een huis. Hij wilde geen plaats van rust, zolang het volk niet in de rust was ingegaan.

Het werk van de HEERE voor David | *verzen 8-11*

8 Nu dan, dit moet u tegen Mijn dienaar zeggen, tegen David: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb u van de schaapskooi vandaan gehaald, van achter het kleinvee, om een leider over Mijn volk te zijn, over Israël. 9 Ik was met u overal waar u heen ging, en heb al uw vijanden voor uw [ogen] uitgeroeid. Ik heb een grote naam voor u gemaakt, zoals de naam van de groten die op aarde zijn. 10 Ik heb aan Mijn volk, aan Israël, een plaats toegewezen en het [daar] gepland, zodat het in zijn eigen [gebied] woont en niet meer heen en weer gedreven wordt. En onrechtvaardige mensen zullen het niet meer verdrukken zoals vroeger, 11 en sinds de dag waarop Ik richters aangesteld heb over Mijn volk Israël. Maar Ik heb u rust gegeven van al uw vijanden. Ook maakt de HEERE u bekend dat de HEERE voor ú een huis zal maken.

De HEERE stuurt Nathan naar David, die Hij “Mijn dienaar” noemt. Hij geeft Nathan ook de woorden in de mond die hij moet spreken. Nathan moet David woorden gaan brengen namens “de HEERE van de legermachten”. Deze indrukwekkende naam van God laat Hem zien als God over alles. In die majesteit richt Hij het woord tot David.

Eerst spreekt de HEERE over David persoonlijk. Hij spreekt over al de weldaden die Hij hem heeft bewezen en hoe Hij met hem is geweest en wat Hij nog met en voor hem zal doen. Hij herinnert David aan wat Hij met hem gedaan heeft. Hij heeft hem vanuit de nederige positie van herder van kleinvee verheven tot leider over Zijn volk. Hij is steeds met David geweest in zijn weg naar de troon. Hij heeft ook al zijn vijanden voor hem uitgeroeid. Ook heeft Hij hem een grote naam gemaakt, vergelijkbaar met andere grote namen.

De HEERE spreekt in de *verzen 10-11a* over een situatie voor Zijn volk die nog moet komen. Toch staat er niet dat God het zal doen, maar dat Hij het

heeft gedaan. Het staat in de voltooide tijd omdat het voor God al zo is, al is het in de actualiteit nog niet zo ver. Wel is er tijdens de regering van David en ook in de eerste regeringsjaren van Salomo rust.

De HEERE doet David de toezegging dat Hij voor hem een huis zal bouwen. Dat maakt Hij hem hier officieel bekend. Met het huis dat de HEERE voor David zal bouwen, wordt zijn nakomelingschap, zijn familie, bedoeld. Hij is hier het hoofd van zijn huis (vgl. Zc 12:8). In David hebben we een beeld van de Heer Jezus en in zijn huis een beeld van de gemeente van de levende God.

Op die dag zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschermen. Wie onder hen wankelt, zal op die dag als David zijn, en het huis van David zal zijn als goden, als de Engel van de HEERE voor hun [ogen]. (Zc 12:8)

Hier vinden we niet het argument dat David niet mag bouwen omdat hij bloed aan zijn handen heeft (1Kr 28:3), maar dat de HEERE pas rust wil als Zijn volk rust heeft. David moet leren dat die tijd er nog niet is. Hij mag geen huis voor de HEERE bouwen omdat de HEERE voor hem een huis zal bouwen. God openbaart Zich hier als de Gever.

God heeft echter tegen mij gezegd: U mag voor Mijn Naam geen huis bouwen, want u bent een man van oorlogen, en u hebt veel bloed vergoten. (1Kr 28:3)

De zoon van David | verzen 12-17

12 Wanneer uw dagen voorbij zijn en u met uw vaderen ontslapen bent, zal Ik uw nakomeling na u, die uit uw lichaam voortkomt, doen opstaan en Ik zal zijn koningschap bevestigen. 13 Die zal voor Mijn Naam een huis bouwen, en Ik zal de troon van zijn koningschap voor eeuwig bevestigen. 14 Ík zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn, wat [wil zeggen]: als hij zich misdraagt, zal Ik hem terechtwijzen met een stok [als] van mensen en met slagen [als] van mensenkinderen. 15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, zoals Ik die deed wijken van Saul, die Ik voor uw [ogen] weggenomen heb. 16 Uw huis en uw koningschap zullen voor uw [ogen] voor eeuwig vaststaan, uw troon zal voor eeuwig zeker zijn. 17 Overeenkomstig al deze woorden en heel dit visioen, zo sprak Nathan tot David.

Na Zijn woorden tot en over David persoonlijk spreekt de HEERE over zijn opvolger. Als David ontslapen zal zijn, zal de HEERE voor een opvolger zorgen. Dat zal iemand zijn die uit zijn lichaam voortkomt, zijn zoon. De HEERE zal het koningschap van die zoon bevestigen.

Behalve dat die zoon de plaats van David op de troon inneemt, zal die zoon ook het door David gewenste huis voor de HEERE bouwen. Aan de bouw van Zijn huis door deze zoon verbindt de HEERE onmiddellijk een nieuwe bevestiging van het koningschap van de zoon van David. De HEERE zegt er hier zelfs bij dat Hij dat koningschap *“voor eeuwig bevestigen”* zal.

Zeven keer komt in dit hoofdstuk het woord ‘eeuwig’ voor. Het gaat maar niet om tijdelijke dingen. Wat in dit hoofdstuk wordt ontvouwd, staat in verbinding met de eeuwige gedachten van God. De gunst die David krijgt, is groter dan wat God voor Mozes gedaan heeft, of voor Jozua, of voor een van de richters, die Hij geroepen had om Zijn volk te weiden. Davids regering is de eerste die erfelijk is. Het gaat om een regering die zijn volle vervulling krijgt als Christus Zijn koningschap zal uitoefenen in ‘de eeuwigheid’. De eeuwigheid ziet in de eerste plaats op het duizendjarig vreedrijk, maar ook op de eeuwige toestand daarna.

De HEERE verbindt nog een derde opmerkelijke zaak – na het bouwen van Zijn huis en het bevestigen van een eeuwig koningschap – aan de zoon van David. Hij neemt de zoon van David aan als Zijn eigen zoon en zegt dat Hij voor hem tot een Vader zal zijn. Zodra Salomo geboren is, geeft David hem een naam, maar direct spreekt de HEERE erover wie Salomo voor Hem is (2Sm 12:24-25). Salomo is een beeld van de ware Zoon van David, Die tegelijk de Zoon van God is, in Wie God Zijn welgevallen heeft gevonden.

Tegelijk wordt duidelijk dat onder Salomo niet de volle raad van God met betrekking tot Christus is vervuld. Salomo is wel een beeld van Christus, en zijn regering wijst wel heen naar de regering van Christus, maar Salomo zelf is een zwak en feilbaar mens. Dat blijkt uit zijn leven. Hij heeft in zijn verantwoordelijkheid als koning ten slotte ook gefaald. Met het oog op die verantwoordelijkheid spreekt de HEERE hier over ‘misdragen’ en ‘terechtwijzen’, iets wat onmogelijk van de Heer Jezus gezegd kan worden.

Wel belooft de HEERE Zijn voortdurende goedertierenheid. Hij wijst hierbij op Saul en herinnert David eraan hoe Hij Saul *“voor uw [ogen] heeft weggenomen”*. De herinnering aan Saul en hoe de HEERE met hem heeft moeten handelen, houdt een ernstige waarschuwing in. Als de HEERE daaraan toevoegt dat het huis en het koningschap van David *“voor uw [ogen] voor eeuwig vaststaan”*, moet die enorme tegenstelling David wel met de grootste dankbaarheid vervullen.

Nathan heeft de boodschap van de HEERE en wat hij heeft gezien, woordelijk aan David doorgegeven. Hoe moet David onder het spreken van Nathan steeds dieper onder de indruk zijn gekomen van de grote genade die hem wordt bewezen. De climax is de vergelijking met Saul. Hij is in zichzelf toch niet beter dan Saul? Het kan wat hem betreft niet anders dan Gods verkiezende genade zijn. Dankbaar en overweldigd door die genade spreekt David het indrukwekkende dankgebed uit dat nu volgt.

Dankgebed van David | verzen 18-29

18 Toen ging koning David [de heilige tent] binnen en nam plaats voor het aangezicht van de HEERE. Hij zei: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis dat U mij tot hiertoe gebracht hebt? 19 En dit was in Uw ogen nog gering, Heere HEERE, en U hebt ook [nog] over het huis van Uw dienaar gesproken tot in verre [tijden]; en dit [overeenkomstig] de wet van de mensen, Heere HEERE! 20 En wat zal David nog meer tot U spreken? Ú kent Uw dienaar immers, Heere HEERE. 21 Omwille van Uw woord en naar Uw hart hebt U al deze grote dingen gedaan, en aan Uw dienaar bekendgemaakt. 22 Daarom bent U groot, Heere God, want er is niemand zoals U, en er is geen God dan U alleen, [zoals blijkt] uit alles wat wij met onze [eigen] oren gehoord hebben. 23 En wie is als Uw volk, als Israël, het enige volk op de aarde dat God is gaan verlossen om voor Hem een volk te zijn, om Zich een Naam te maken en voor u, [Israël,] deze grote en ontzagwekkende dingen te doen: voor Uw land, voor [de ogen van] Uw volk, dat U voor Uzelf uit Egypte verlost hebt [van] heidenvolken en hun goden. 24 U hebt Uw volk Israël voor eeuwig voor Uzelf bevestigd als Uw volk, en Ú, HEERE, bent hun tot een God geworden. 25 Nu dan, HEERE God, laat dit woord dat U over Uw dienaar en over zijn huis gesproken hebt, voor eeuwig bestaan, en doe zoals U gesproken hebt. 26 En laat Uw Naam tot in eeuwigheid grootgemaakt worden door te zeggen: De HEERE van de legermachten is God over Israël, en het huis van Uw dienaar David zal zeker zijn voor Uw aangezicht. 27 Want U, HEERE van de legermachten, God van Israël, U hebt voor het oor van Uw dienaar onthuld: Ik zal voor u een huis bouwen. Daarom heeft Uw dienaar vrijmoedigheid gevonden dit gebed tot U te bidden. 28 Nu dan, Heere HEERE, U bent die God en Uw woorden zijn waarheid, en U hebt dit goede tot Uw dienaar gesproken. 29 Moge het U dan nu behagen het huis van Uw dienaar te zegenen, dat het voor eeuwig voor Uw

aangezicht zal zijn; want U, Heere HEERE, hebt [het] gesproken, en met Uw zegen zal het huis van Uw dienaar voor eeuwig gezegend worden.

Na alles wat David van Nathan heeft gehoord, gaat hij naar de HEERE. Hij neemt plaats “voor het aangezicht van de HEERE”. Hij gaat bij Hem zitten, in alle rust in Zijn tegenwoordigheid (*vers 18*). Hieruit spreekt een grote vertrouwelijkheid. Hij voelt zich thuis bij God. Tegelijk is hij vol eerbied voor die God. Hij is onder de indruk van alles wat God voor hem heeft gedaan en zal doen. Hij voelt zich overweldigd door Gods goedertierenheden voor hem en zijn nageslacht.

David weet dat de HEERE dit gedaan heeft naar Zijn eigen hart en er hem deelgenoot van heeft gemaakt. Daarover gaat hij met de HEERE spreken, Hem ervoor bedanken in het besef van de be- – ik ben te onbeduidend voor al de blijken van goedertierenheid en al de trouw die U Uw dienaar bewezen hebt. Immers, [slechts] met mijn staf ben ik de Jordaan hier overgestoken en nu ben ik tot twee kampen uitgegroeid! (Gn 32:10)
wezen genade. Hij is diep doordrongen van zijn eigen onwaardigheid. Dat beluisteren we in: “Wie ben ik ... en wat is mijn huis” (*vgl. Gn 32:10*). Die gezindheid kenmerkt zijn hele dankgebed.

God deelt Zijn plannen aan ons mee. Dat geldt voor Zijn raadsbesluiten en dat geldt ook voor de weg die wij op aarde hebben te gaan. Danken wij de Heer dat Hij ons betreft in Zijn plannen en dat wij er deel van uitmaken? Dat zullen we doen als wij worden overweldigd door Zijn goedertierenheid. We zullen Hem danken dat wij ons bij Hem op ons gemak mogen voelen. We zullen Hem ervoor danken dat wij mogen vertrouwen op Zijn Woord, op wat Hij heeft gezegd, als de basis voor elke zegen ook voor ons. We zullen Hem ervoor danken dat we Hem mogen aanspreken zoals David dat doet in *vers 28*: ‘Heer, U bent God en Uw woorden zijn waarheid.’

David spreekt niet alleen zijn verwondering uit over wat de HEERE gedaan heeft, maar ook over wat Hij tot in de verre toekomst zal doen (*vers 19*). Dat zal Hij doen “[*overeenkomstig*] de wet van de mensen”, dat wil zeggen door geslacht op geslacht te laten volgen. De HEERE zal steeds voor een nakomeling zorgen.

Let op hoe vaak David hier spreekt over Gods Woord en wat God gesproken heeft. God houdt Zich aan Zijn Woord wat blijkt uit de daden die dat Woord in vervulling doen gaan. Ook valt op dat David zes keer God

aanspreekt als “Heere HEERE” en tien keer over zichzelf spreekt als “Uw dienaar”. David kent de kracht van het woord van de HEERE, dat wat Hij zegt, ook gebeurt. Hij vertrouwt erop. Hij ziet het vervuld in zijn leven en weet dat alles zal worden vervuld. Het woord komt uit Gods hart. Hij ziet en kent het hart van God.

In *vers 20* begint hij er echter mee dat de HEERE hém kent. Het is niet alleen belangrijk God te kennen, het is ook belangrijk ons bewust te zijn dat God ons kent. Paulus zegt zelfs dat het besef dat God ons kent, meer is dan het besef dat wij God kennen (*Gl 4:9a*). De reden daarvan is dat ons kennen van God ten dele is, maar dat Gods kennen van ons vol-
...; en thans, nu u God kent, ja nog meer, nu u door God gekend bent, ... (*Gl 4:9a*)
maakt is. Dat is waarvan David onder de indruk is en waarvan wij onder de indruk mogen komen.

Hij prijst de onvergelykbare grootheid en macht van God. Er is niemand als Hij. Daaraan verbindt hij direct de onvergelykbaarheid van Zijn volk met enig ander volk. Nadat David in *vers 18* van zichzelf heeft gezegd: “Wie ben ik?”, zegt hij in *vers 23*: “Wie is als Uw volk?” Hij ziet ook Gods goedheid voor Zijn volk dat Hij heeft vrijgekocht. Gods grootheid, macht en genade zijn te zien in Zijn verkiezing en bevrijding van Israël. Zoals er onder de goden niemand gelijk is aan God, zo is ook onder de volken geen volk gelijk aan Zijn volk. Het volk hoort bij God en God hoort bij het volk. God maakt de naam van David en Zijn volk groot, maar dat is opdat David en Zijn volk Zijn Naam groot zullen maken.

Met het oog op zijn eigen huis heeft David een gebed (*vers 25*). Hij verlangt ernaar en bidt ervoor dat God Zijn Naam, die groot is, verder zal groot maken en wel met betrekking tot Zijn toezeggingen over Israël en het huis van David. Hij spreekt er niet over wat God over zijn naam, de naam van David, heeft gesproken, maar wat God over Zijn eigen Naam, de Naam van God, heeft gesproken (*vers 26*).

David eindigt zijn dankgebed met de bede dat God zijn huis zal zegenen (*vers 29*). De basis voor die bede is: “Want U, Heere HEERE, hebt [het] gesproken.” Zijn huis zal eeuwig gezegend zijn door de geboorte en regering van grote Zoon van David.

2 Samuel 8

Inleiding

Het is goed om David in dit hoofdstuk op de troon te zien zitten. Toch haalt het niet bij het tafereel van het vorige hoofdstuk, waar we David hebben zien zitten voor de HEERE. Wij zijn er als gelovigen toe bestemd om te zitten op tronen. Toch is het groter om van die tronen af te komen om ons neer te werpen aan de voeten van de Verlosser en daar ook onze kronen neer te werpen. Zoals het zitten bij David in de tegenwoordigheid van de HEERE het hoogtepunt van zijn leven is, zo is ons hoogtepunt dat wij ons voor Hem neerwerpen. Aanbidden is groter dan regeren.

In dit hoofdstuk zien we David als de man van geloof. Hij breekt de macht van de vijand en maakt zijn goederen buit. Ook treft hij voorbereidingen voor de regering van vrede en voorspoed van zijn zoon Salomo.

We zien hem ook als het beeld van de Heer Jezus, de Koning van Sion, Die de overwinning behaalt over de vijanden van Israël en Die Zijn volk in het bezit stelt van het beloofde land tot aan de Eufraat toe (*Gn 15:18*). David regeert over heel Israël en oefent recht en gerechtigheid uit over het hele volk. Zij die zijn omzwervingen hebben gedeeld, delen nu ook in de heerlijkheid van zijn koninkrijk. In alles zien we een beeld van de regering van Christus.

David overwint achtereenvolgens de Filistijnen, de Moabieten, de koning van Zoba, de Syriërs en de Edomieten. Hij rekent ook af met de Ammonieten en de Amalekieten. Al deze vijanden stellen de zonde voor in diverse verschijningsvormen ervan. Al die verschijningsvormen zijn even zoveel vijanden die invloed willen hebben in ons leven. De Heer wil ons de kracht geven die vijanden te overwinnen. De wapenrusting van God, die in *Efeziërs 6* wordt beschreven, wordt ons aangereikt (*Ef 6:10-18*). Als we die aan hebben, zonder een onderdeel te vergeten, kunnen we staande blijven en overwinnaars zijn.

David verslaat de Filistijnen | vers 1

1 Daarna gebeurde het dat David de Filistijnen versloeg en hen onderwierp; David nam Meteg-Amma uit de macht van de Filistijnen.

“Daarna” betekent dat er een verband is met het voorgaande. Na het huis van David in het vorige hoofdstuk komt in dit hoofdstuk zijn rijk. Als het huis gevestigd is, is er ook kracht om te strijden. David is in het heiligdom geweest en komt nu naar buiten om overwinningen te boeken. Wij kunnen door de Geest vijanden overwinnen. De Heer Jezus heeft de wereld overwonnen en wij kunnen dat in de kracht van Zijn Geest.

De eerste vijanden die David verslaat, zijn de Filistijnen. Simson was lang geleden de man van wie gezegd was dat hij een begin zou maken met het verslaan van de Filistijnen (*Ri 13:5*), maar Simson is zelf door hen verslagen. Hetzelfde geldt voor Saul. David is al eerder begonnen met het verslaan van de Filistijnen (*2Sm 5:17-25*) en hij maakt nu zijn werk af. Daarmee komt een einde aan een lange periode waarin het volk van God overgeleverd was aan de macht van de Filistijnen.

Het ontnemen van Meteg-Amma – waarmee waarschijnlijk Gath wordt bedoeld – aan de macht van de Filistijnen lijkt een daad te zijn die symbolisch is voor het breken van de macht van de Filistijnen. Dat kan ook worden afgeleid uit de betekenis van de naam van de stad. ‘Meteg’ betekent ‘teugel’ of ‘dwang’ en ‘Amma’ betekent ‘moeder’. De stad was een soort moeder van het Filistijnse volk die het hele Filistijnse volk en ook Israël onder haar invloed had. Deze teugel neemt David de Filistijnen uit handen en gebruikt hem om hen in bedwang te houden. Hij oefent nu zijn invloed op de Filistijnen uit en onderwerpt hen.

Andere vijanden verslagen | verzen 2-6

2 Ook versloeg hij Moab. Hij mat hen af met een meetsnoer, waarbij hij hen op de grond deed neerliggen. Hij mat met twee snoeren om te doden en met één snoer in zijn volle lengte om in leven te laten. Zo werden de Moabieten Davids dienaren [en] zij moesten schatting afdragen. 3 Verder versloeg David Hadadezer, de zoon van Rechob, de koning van Zoba, toen die heentrok om zijn gezag aan de rivier de Eufraat te herstellen. 4 David nam van hem duizend [wagens af] en [nam] zevenhonderd ruiters en twintigduizend man voetvolk [gevan-

gen]. Ook sneed David de hielpezen van alle wagen[paarden] door, maar hield er honderd wagen[paarden] van over. 5 De Syriërs van Damascus kwamen om Hadadezer, de koning van Zoba, te helpen, maar David versloeg van de Syriërs tweeëntwintigduizend man. 6 David legde garnizoenen in het Syrië van Damascus, en de Syriërs werden dienaren van David [en] moesten schatting afdragen. De HEERE gaf David de overwinning overal waar hij heen ging.

Na de Filistijnen is Moab aan de beurt. Ook deze vijand wordt verslagen. Hier vindt een voorvervulling van de profetie van Bileam plaats: *“Er zal een ster uit Jakob voortkomen, er zal een scepter uit Israël opkomen; hij zal de flanken van Moab verbrijzelen”* (Nm 24:17). Bij het oordeel dat David over de Moabieten voltrekt, maakt hij gebruik van meetsnoeren. Zo bepaalt hij wie wordt gedood en wie in leven mag blijven. Het doet denken aan de uitwerking van het evangelie, waarvan we lezen dat het voor sommigen *“een reuk uit [de] dood tot [de] dood”* is, terwijl het voor anderen *“een reuk uit [het] leven tot [het] leven”* is (2Ko 2:16).

Ook Moab wordt door David verslagen. De Moabieten zijn aan Israël schatplichtig gebleven tot na de dood van Achab (2Kn 3:4-5). Toen kwamen zij in opstand en zijn daarna nooit meer onderworpen. De uiteindelijke onderwerping zal volgens de aangehaalde profetie van Bileam gebeuren door *“de ster uit Jakob”* en de *“scepter uit Israël”*, wat in werkelijkheid ziet op de Heer Jezus, de Messias van Israël.

De geestelijke betekenis van deze vijand is niet moeilijk. We lezen van Moab dat hij wordt gekenmerkt door hoogmoed en gemakzucht (Js 16:6; Jr 48:11a). Deze zonden zitten in ons, in ons vlees. We hebben in Christus de macht over de zonde. In de praktijk betekent het dat wij ons voor de zonde dood moeten houden. Dat kan door er voortdurend aan te denken dat onze oude mens met Christus is gekruisigd. Zodra hoogmoed of gemakzucht zich willen laten gelden in ons leven, moeten we kijken naar Christus en Zijn werk aan het kruis. Alleen zo krijgt het vlees geen kans zich te laten gelden.

Wij hebben gehoord van de trots van Moab,

[dat] zeer hoogmoedig is,

*van zijn hoogmoed, zijn trots en zijn overmoed;
zijn holle praat is niet gepast! (Js 16:6)*

*Moab is vanaf zijn jeugd zonder zorgen geweest,
en heeft [als wijn] op zijn droesem stilgelegen.
(Jr 48:11a)*

De volgende vijanden die worden verslagen, zijn de Syriërs. Deze vijanden proberen aan de uiterste grenzen van Gods volk het gezag van David te ondergraven. David gaat erheen om zijn gezag te handhaven. Wat God als grens voor Zijn volk heeft gegeven, de Eufraat (*Gn 15:18*), daar tracht de vijand het gezag te herkrijgen. De geestelijke les is dat er machten zijn die de grenzen, die God in Zijn Woord heeft gegeven, in bezit trachten te nemen. Daarbij kunnen we bijvoorbeeld denken aan de begrenzing van het huwelijk als het enige gebied dat God heeft gegeven waarbinnen seksualiteit kan worden beleefd zoals Hij het heeft bedoeld.

De Syriërs bestaan uit twee groepen. Dat lezen we in *Psalms 60*, een psalm die David heeft gedicht naar aanleiding van de strijd die hier wordt beschreven. David begint met “*de Syriërs van Zoba*” (*verzen 3-4; Ps 60:2*). Als hij naar de grens van zijn rijk aan de Eufraat gaat, vindt hij de koning van Zoba op zijn weg. Deze koning claimt het bezit van de landen die aan Israël toekomen. Zij zijn door de belofte van God aan Abraham en zijn zaad toegewezen. David verslaat hem, ontnemt hem zijn wagens en neemt veel ruiters en voetvolk gevangen. Ook snijdt hij van veel paarden de hielpezen door en maakt ze op die manier kreupel en onbruikbaar voor de strijd.

David rekent ook af met de Syriërs van Damascus die de koning van Zoba te hulp zijn gekomen. Ze doen dit tot hun eigen verderf. Al het samenspannen tegen de HEERE en Zijn gezalfde maakt het oordeel over hen slechts eenvoudiger. De vijanden van God worden in de eindtijd ook door een

onzichtbare macht samengevoegd om gezamenlijk in één ogenblik volledig te worden verdelgd (*vgl. Js 8:9*).

*Volken, loop te hoop, en word verpletterd!
En neem ter ore, allen die in verre landen zijn,
omgord u en word verpletterd;
omgord u en word verpletterd! (Js 8:9)*

Velen van de Syriërs worden door

David gedood. Hij verovert daardoor eenvoudig Damascus en maakt er een garnizoensstad van.

David overwint omdat de HEERE hem de overwinning geeft (*verzen 6,14*). Het is goed te beseffen dat in onszelf geen kracht is om welke vijand dan ook te overwinnen.

Oorlogsbuit van David | *verzen 7-12*

7 David nam de gouden schilden die van Hadadezers dienaren geweest waren, en bracht ze naar Jeruzalem. 8 En uit Betach en uit Berothai, steden van Ha-

dadezer, nam koning David zeer veel koper mee. 9 Toen [nu] Toï, de koning van Hamath, hoorde dat David heel het leger van Hadadezer verslagen had, 10 stuurde Toï zijn zoon Joram naar koning David om hem naar [zijn] welstand te vragen en hem geluk te wensen, omdat hij tegen Hadadezer gestreden en hem verslagen had – Hadadezer voerde namelijk steeds strijd tegen Toï – en hij had zilveren voorwerpen, gouden voorwerpen en koperen voorwerpen bij zich. 11 Koning David heiligde ook die voor de HEERE, evenals het zilver en het goud dat hij geheiligd had van alle heidenvolken die hij [aan zich] had onderworpen: 12 van Syrië, van Moab, van de Ammonieten, van de Filistijnen, van Amalek, en van de buit van Hadadezer, de zoon van Rechob, de koning van Zoba.

Omdat David Hadadezer heeft verslagen, is er vreugde bij Toï, de koning van Hamath. Het verslaan van vijanden heeft een rijkere uitwerking dan alleen een persoonlijke vreugde. Zoals falen kwalijke gevolgen heeft voor anderen (2Sm 6:7), zo heeft een overwinning in de kracht van God een goede uitwerking voor anderen.

Toï komt niet gedwongen, maar vrijwillig. In het vreedrijk zullen koningen en rijken met een ijzeren roede worden onderworpen, terwijl anderen zich vrijwillig onderwerpen aan de heerschappij van de Heer Jezus (Ps 18:44-46). Ze zijn Hem dankbaar dat Hij hun vijanden heeft verslagen. Toï brengt voorwerpen van materialen die David kan gebruiken bij de bouw van de tempel.

David heiligt alles wat hij in de diverse oorlogen buitmaakt voor de HEERE (vers 11). Alles wordt bestemd voor het bouwen van de tempel (1Kn 7:51). Dat de tempel gebouwd wordt van de buit en de geschenken van heidense volken toont Gods goedgunstigheid tegenover de heidenen. Het huis van God zal

Zo werd al het werk dat koning Salomo [voor] het huis van de HEERE verrichtte, voltooid. Daarna bracht Salomo de geheiligde [gaven] van zijn vader David over. Het zilver, het goud en de voorwerpen legde hij in de schatkamers van het huis van de HEERE. (1Kn 7:51)

dan ook “een huis van gebed genoemd worden voor alle volken” (Js 56:7). We zien ditzelfde met betrekking tot het nieuwe Jeruzalem. We lezen van “de koningen van de aarde” dat zij “hun heerlijkheid tot haar” brengen (Op 21:24; vgl. Mi 4:13b).

Als iemand door de genade van de Zoon van David overwonnen wordt, moet alles wat eerst tot eigen eer heeft gediend, vanaf dat ogenblik worden

gebruikt om Hem te verheerlijken. Daarvoor moet het geheiligd worden, dat wil zeggen bewust die bestemming krijgen en niet meer worden gebruikt tot eigen verheerlijking (vgl. Js 23:18; Mi 4:13b). Dat kan alleen als alles wordt gezien in het licht van het kruis.

David maakt naam | verzen 13-14

13 Ook maakte David naam, toen hij terugkwam nadat hij de Syriërs verslagen had in het Zoutdal, achttienduizend [man]. 14 Hij legde garnizoenen in Edom; in heel Edom legde hij garnizoenen, en alle Edomieten werden aan David onderworpen. De HEERE gaf David de overwinning overal waar hij heen ging.

Door zijn overwinningen, met name die op de Syriërs, maakt David naam. Hij doet dat door zijn beleid en moed die hem doen uitsteken boven andere legeraanvoerders. Waarschijnlijk is er iets buitengewoons in zijn wijze van oorlog voeren. Hij past er echter zeer voor op zichzelf eer toe te kennen. Dat blijkt wel uit het slot van de psalm die hij naar aanleiding van deze oorlog heeft geschreven: *“Met God zullen wij krachtige daden doen; Hij zal onze tegenstanders vertrappen”* (Ps 60:14). Hij beseft dat zijn overwinningen uitsluitend te danken zijn aan God.

Alle Edomieten worden knechten van David. Op deze manier en op dit moment wordt de zegen van Izak vervuld, waarbij hij Jakob tot heer over Ezau stelde (Gn 27:37-40). Het gaat hier ook om een voorvervulling, want de definitieve vervulling komt pas in het vrederijk. De Edomieten zijn lange tijd aan de koningen van Juda schatplichtig gebleven, evenals de Moabieten aan de koningen van Israël. In de tijd van koning Joram komen ze in opstand (2Kr 21:8), naar de voorzegging door Izak dat Ezau na verloop van tijd het juk van Jakob van zijn hals zal afwerpen.

Regering van David | verzen 15-18

15 Zo regeerde David over heel Israël, en David deed recht en gerechtigheid aan heel zijn volk. 16 Joab, de zoon van Zeruja, ging over het leger en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier. 17 En Zadok, de zoon van Ahitub, en Achimelech, de zoon van Abjathar, waren priesters; en Seraja was schrijver. 18 En Benaja, de zoon van Jojada, met de Krethi en de Plethi. De zonen van David waren echter staatsdienaren.

Deze verzen geven een beeld van het vreedrijk onder de regering van de Heer Jezus. David regeert over heel Israël. Het hele volk is veilig onder zijn bescherming en deelt in de vruchten van zijn goede regering. Hij is onpartijdig en eerlijk in het rechtsgeding. Nooit heeft hij uit gunst of voorliefde het recht verdraaid. In zijn rechtspraak gaat hij te werk zonder aanzien des persoons. Hierin is hij een type van Christus, Die getrouw en waarachtig is en *“oordeelt en oorlog voert in gerechtigheid”* (Op 19:11; Ps 72:1-2).

Met vaste hand oefent hij onder het hele volk recht en gerechtigheid uit, zonder iemand onrecht te doen of het recht aan iemand te weigeren. Het toont aan dat het volk gemakkelijk toegang tot hem heeft en dat hij bereid is om te luisteren naar wie hem iets wil vragen of een beroep op hem wil doen.

David heeft ook goede beampten aan zijn hof. Hij is de eerste leider van Gods volk die een gevestigde regering heeft. Hij ziet ook in dat hij mensen nodig heeft die goed kunnen besturen. Hij heeft twee militaire beampten, Joab en Benaja. Joab is overste van het leger met het oog op vijandige machten buiten Israël. Benaja is overste van de Krethi en de Plethi, de lijfwacht van David, en zorgt voor de handhaving van de binnenlandse orde.

Hij heeft ook twee priesters voor de godsdienstige zaken, Zadok en Achimelech. De gemeenschappelijke vermelding van Zadok en Achimelech als priesters wijst op de overgang die in de priesterdienst plaatsvindt. Achimelech, de zoon van Abjathar, is een nakomeling van Eli, de zoon van Ithamar, de zoon van Aäron. Deze lijn van het priesterschap zal, naar de woorden van Samuel tot Eli, eindigen (1Sm 3:10-14). Zadok is een nakomeling van Aäron via Eleazar, de andere overgebleven zoon van Aäron (1Kr 6:3-8). Via Zadok wordt de lijn van het priesterschap vanaf de regering van Salomo voortgezet (1Kn 2:35).

Ten slotte zijn er nog twee burgerlijke beampten, Josafat en Seraja. Josafat is kanselier. Hij brengt de belangrijke zaken onder de aandacht van David om zich daarmee bezig te houden. Seraja is schrijver of staatssecretaris. Hij stelt de openbare orde op en houdt aantekening van besluiten en rechterlijke vonnissen.

Uit de zorg van David voor interne rust door het handhaven van het recht kunnen we geestelijke lessen trekken. Hij zorgt voor een goed leger omdat

hij beseft dat, al zijn de vijanden overwonnen, er een dreiging van hen blijft uitgaan. Het leger is er niet alleen om de vrede ten opzichte van de volken om hen heen te handhaven, het wordt ook gebruikt om de vrede onder de leden van het volk zelf te handhaven. Ook intern mag er geen opstand uitbreken.

Als we dit toepassen op het leven van de gemeente, is de les dat ook bij onderlinge spanningen de ware David klaarstaat om rust en vrede te herstellen. Hij heeft een 'leger', namelijk Zijn gaven aan de gemeente, die aanwijzingen geven waardoor de spanningen kunnen verdwijnen.

In *Handelingen 6* hebben we een voorbeeld van zulke spanningen. Een groep gelovigen voelt zich benadeeld. Deze gelovigen menen dat zij, vergeleken met anderen, te weinig krijgen. Als dit gemopper niet vlug verdwijnt, zal het een verwoestende uitwerking op de gemeente hebben. Het 'leger' van de Heer Jezus, de apostelen, komt met de oplossing, waardoor het gemopper ophoudt. Die oplossing ligt niet in het gebruik van geweld, maar in het tegemoetkomen aan de klagers waar dat maar kan (*Hd 6:1-6*). Voor zo'n oplossing is een geestelijke instelling nodig, de gezindheid van de Heer Jezus.

Wij hebben ook de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat wij in ons eigen leven en in de gemeente van God Zijn recht handhaven. Dat wil zeggen, dat er wordt gehoorzaamd aan wat Hij zegt in Zijn Woord. Dat kan niet gebeuren door kracht of geweld, maar door de Geest Die werkt in voorgangers die de Heer heeft gegeven. Deze voorgangers zijn geen officieel aangestelde personen. Zoiets komt in de Bijbel niet voor. Het zijn door de Heer in de school van het leven opgeleide en gevormde dienaren. Wij worden vermaand hun gehoorzaam en onderdanig te zijn (*Hb 13:17a*).

Weest aan uw voorgangers gehoorzaam en weest hun onderdanig, ... (Hb 13:17a)

2 Samuel 9

Inleiding

In dit hoofdstuk hebben we een bijzondere zijde van het koninkrijk. We zien hier niet de macht en majesteit van het koninkrijk, maar de goedertierenheid en liefde ervan. De koning van dat rijk is niet alleen bezig met veiligheid en het bestrijden en onderwerpen van vijanden, maar hij bekommert zich ook om enkele arme, kleine zielen. Mefiboseth is een voorbeeld van zo'n arme, kleine ziel. Hij is niet alleen een beeld van een zondaar die genade ontvangt en daarom niet wordt gedood. De genade die David hem betoont, maakt van hem iemand die gedurig aan de tafel van de koning mag zijn.

Als David tot koning over heel Israël is verhoogd, wil hij het huis van de gevallen koning Saul goedertierenheid bewijzen. Ook wil hij zijn vriend Jonathan de liefde vergelden die deze hem eens voor de HEERE heeft laten zweren (1Sm 20:12-17,42).

Het verslag van de daad van goedertierenheid van David vormt het slot van het eerste deel van de geschiedenis van zijn regering. Misschien is het beter om te spreken van een aanhangsel bij die geschiedenis. In dit aanhangsel zien we hoe David op het hoogtepunt van zijn macht en heerlijkheid denkt aan de liefde van een vriend en daarvoor zijn dankbaarheid wil bewijzen.

David wil goedertierenheid bewijzen | verzen 1-4

1 David zei: Is er nog iemand die overgebleven is van het huis van Saul, zodat ik hem goedertierenheid kan bewijzen omwille van Jonathan? 2 Het huis van Saul nu had een dienaar van wie de naam Ziba was. Zij riepen hem bij David. En de koning zei tegen hem: Bent u Ziba? Hij zei: Uw dienaar. 3 De koning zei: Is er soms nog iemand van het huis van Saul, zodat ik de goedertierenheid van God aan hem kan bewijzen? Toen zei Ziba tegen de koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die aan beide voeten verlamd is. 4 De koning zei tegen hem: Waar is hij? En Ziba zei tegen de koning: Zie, hij is in het huis van Machir, de zoon van Ammiël, in Lodebar.

David heeft zijn vijanden verslagen en handhaaft het recht in het land. Dat hebben we in het vorige hoofdstuk gelezen. Als hij zich in die situatie bevindt, denkt hij aan het huis van Saul en wil aan het overblijfsel daarvan omwille van Jonathan goedertierenheid bewijzen. David is nauw met Jonathan verbonden geweest en wil aan het nageslacht van Jonathan Gods goedertierenheid bewijzen, hoewel Jonathans nageslacht tot het huis van Saul behoort.

Hierin is David een mooi beeld van de Heer Jezus. De Heer Jezus is het volmaakte bewijs van Gods goedertierenheid tegenover een mensengeslacht dat niets anders dan het oordeel verdient. In Hem is *“de goedertierenheid en de mensenzelfde van God, onze Heiland, verschenen”* (Tt 3:4). Door Hem heeft God ons gered, terwijl er bij ons alleen opstand tegen Zijn gezag was.

David bekommert zich om het nageslacht van iemand die hem met dodelijke haat heeft vervolgd. Voor het bewijzen van zijn goedertierenheid heeft David een reden. Die reden is Jonathan die in de tijd van zijn verwerping een vriend voor hem is geweest.

Het nageslacht van Saul moet worden gezocht, want de nakomelingen hebben zich verborgen. Saul is het beeld van de vijand, van wat wij van nature zijn (Tt 3:3). Toen wij nog vijanden waren, heeft God Zijn Zoon

Want ook wij waren vroeger onverstandig, ongehoorzaam, dwalend, aan allerlei begeerten en genietingen verslaafd, in boosheid en afgunst levend, verfoeilijk [en] elkaar hatend. (Tt 3:3)

voor ons gegeven. De mens is niet alleen een zondaar en krachteloos en goddeloos, maar ook een vijand in gezindheid.

Ziba (*vers 2*) is niet verlamd. Hij is een knecht van Saul en dat blijft hij ook, want hij is daarmee tevreden. Daartegenover zien we de arme Mefiboseth, een kleinzoon van de koning. Door Ziba hoort David van Mefiboseth. In 2 Samuel 4 is al even melding van Mefiboseth gemaakt, zomaar in een vers tussendoor (2Sm 4:4). Daar wordt iets gezegd over de oorzaak van zijn verlamming. In zijn verlamming is Mefiboseth een beeld van de mens die verlamd is door de zonde. Hij is krachteloos om God te dienen en tot Zijn eer te leven. Hij kan niets doen wat God welgevallig is.

Mefiboseth bevindt zich in *“Lodebar”*, dat onder andere betekent ‘voor hem is er een weideplaats’, wat in zijn geval wil zeggen dat er voor hem

een plaats van genade is. Hij is in het huis van “Machir”, dat betekent ‘verkochte’, “de zoon van Ammiël”, dat onder andere ‘volk van God’ betekent.

Mefiboseth bij David | verzen 5-13

5 Toen stuurde koning David [boden] en [liet] hem uit het huis van Machir halen, de zoon van Ammiël, uit Lodebar. 6 Toen Mefiboseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, bij David binnenkwam, wierp hij zich met zijn gezicht [ter aarde] en boog zich neer. David zei: Mefiboseth! En hij zei: Zie, [hier] is uw dienaar. 7 David zei tegen hem: Wees niet bevreesd, want ik zal u zeker goedertierenheid bewijzen omwille van uw vader Jonathan. Ik zal u alle akkers van uw vader Saul teruggeven, en ú zult voortdurend aan mijn tafel de maaltijd gebruiken. 8 Toen boog hij zich en zei: Wat is uw dienaar dat u aandacht schenkt aan een dode hond als ik ben? 9 Toen riep de koning Ziba, de knecht van Saul, en zei tegen hem: Al wat van Saul en heel zijn huis was, heb ik aan de zoon van uw heer gegeven. 10 Daarom moet u voor hem het land bewerken, u, uw zonen en uw slaven, en u moet [hem de opbrengst] brengen, zodat de zoon van uw heer voedsel heeft om te eten. Mefiboseth, de zoon van uw heer, zal voortdurend aan mijn tafel de maaltijd gebruiken. Nu had Ziba vijftien zonen en twintig slaven. 11 En Ziba zei tegen de koning: Overeenkomstig alles wat mijn heer de koning zijn dienaar gebiedt, zo zal uw dienaar doen; Mefiboseth zal aan mijn tafel eten als een van de zonen van de koning. 12 Mefiboseth had een jonge zoon van wie de naam Micha was. Allen die in het huis van Ziba woonden, waren dienaren van Mefiboseth. 13 Zo woonde Mefiboseth in Jeruzalem, omdat hij voortdurend aan de tafel van de koning at. Hij was kreupel aan zijn beide voeten.

Mefiboseth komt bij David, werpt zich op de grond en buigt zich neer (vers 6). Weet hij wat David van plan is? Waar mag hij op rekenen? Hij kan eigenlijk maar aan één ding denken en dat is dat zijn laatste uur heeft geslagen. De enige persoon die hij niet wilde ontmoeten, is David. De enige persoon die hem goed kan doen, is David. En dat gebeurt. Als David hem heeft gevonden, volgt er geen tirade van beschuldigingen, hij krijgt geen verwijten te horen, er wordt geen vonnis uitgesproken. Hij ondervindt slechts genade. Als David hem ziet, noemt hij alleen zijn naam. “Mefiboseth” betekent ‘uitstraling van Baäl’.

De reactie van Mefiboseth is: “Zie, [hier] is uw dienaar.” Het doet denken aan de reactie van Maria als de Heer Jezus Zich aan haar bekendmaakt. Dat doet Hij ook door een diepbedroefde Maria alleen bij haar naam te noemen: “Maria.” De reactie van Maria is als die van Mefiboseth: “Zij keerde zich om en zei tot Hem in het Hebreeuws: Rabboeni! – dat wil zeggen: Meester!” (Jh 20:16).

Er hoeft geen angst te zijn bij Mefiboseth. David heeft hem niet laten roepen om een einde aan zijn leven te maken, maar om hem een veel rijker leven te geven dan hij tot nu toe heeft gehad (vers 7). Hij krijgt alles terug wat van zijn familie is. Daardoor krijgt hij ineens een enorm bezit. Dat is echter niet het enige. Hij krijgt nog veel meer, want hij mag voortdurend in de tegenwoordigheid van David zijn. Drie keer wordt gezegd dat hij aan de tafel van de koning mag zijn.

Nog eens en zo mogelijk nog dieper buigt Mefiboseth zich neer (verzen 6,8) bij het ontvangen van zoveel genade. Hij noemt zichzelf “een dode hond”. Zo heeft David zichzelf ook eens genoemd (1Sm 24:15; vgl. 2Sm 16:9; Mt 15:26-28). Mefiboseth is zich ervan bewust wie hij in zichzelf is. Dit bewustzijn moet ook goed tot ons doordringen. In onszelf zijn we niets anders dan een dode hond, meer niet. In Israël is een hond al iets verachtelijks, laat staan een dode hond. Het gaat er Mefiboseth niet alleen om dat hij gespaard wordt, maar dat hij de aandacht van David op zich gevestigd weet. Hij is overweldigd door de goedheid van David in wat deze hem geeft. In beeld gaat het erom dat een dode hond een zoon van God wordt.

Achter wie is de koning van Israël aan getrokken? Achter wie jaagt u aan? Achter een dode hond, achter een enkele vlo? (1Sm 24:15)

David geeft Mefiboseth een overvloed aan voedsel, veel meer dan hij op kan eten (vers 10). Zo is het ook met de rijkdommen van de christen. En David laat het niet bij het voorzien van voedsel. Hij gaat nog verder. Mefiboseth mag geregeld samen met hem eten en zelfs wonen in Jeruzalem, in zijn directe omgeving.

Zo heeft God met ons gehandeld. Hij heeft ons uit een staat verlost waarin wij alleen het oordeel konden verwachten. Hij heeft ons, die in onszelf zo verwerpelijk zijn, een schat in de hemel gegeven. En nu al mogen wij met Hem omgang hebben, ons in Zijn tegenwoordigheid bevinden, zonder

angst voor het oordeel. Overtuigd van Zijn volmaakte liefde is er voor vrees geen plaats (1Jh 4:18a). *In de liefde is geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit, ... (1Jh 4:18a)*

In *vers 11* zien we de tegenstelling tussen iemand die knecht is en daarmee ook tevreden is en iemand die zoon is en voor wie dat zijn grootste goed is. Ziba wordt in *vers 9* veelzeggend “*de knecht van Saul*” genoemd. Zijn zonen en dienaren moeten hun deel hebben van de inkomsten. Dat is een aanzienlijk deel, wat wel blijkt uit het aantal dat wordt genoemd. Ziba heeft vijftien zonen en twintig knechten. Zij zullen veel nodig hebben van wat er is. We zien hier: “*Waar het goed vermeerderd, vermeerderen zij die het opeten*” (Pr 5:10a).

Allen die in het huis van Ziba wonen, zijn knechten van Mefiboseth. Zij zijn allen bezig met zijn bezit en leven ervan. Ze doen zich eraan te goed, want ze zijn uit op eigen voordeel. De Joden hebben een gezegde: ‘Wie knechten vermenigvuldigt, vermenigvuldigt dieven.’ Ziba is nu tevreden, want hij heeft de rijkdom lief en heeft dat nu in overvloed tot zijn beschikking. Hij belooft de koning dat hij er trouw mee zal handelen. Het lijkt er zelfs op dat hij zegt dat hij Mefiboseth aan zijn tafel wil hebben en hem als een echte koningszoon zal behandelen. Daarop gaat David niet in, want hij wil hem aan zijn eigen tafel hebben. Hoe ontrouw Ziba is geweest, zullen wij later zien (2Sm 16:3).

In *vers 12* zien we dat de zegeningen niet alleen voor Mefiboseth zijn, maar ook voor zijn zoon, “*van wie de naam Micha was*”. Micha betekent ‘wie is gelijk de HEERE?’ In de naamgeving van zijn zoon heeft Mefiboseth al uiting gegeven aan het geloof dat in hem is. Daarvoor ontvangt hij door de behandeling van David nu de beloning.

De laatste mededeling over Mefiboseth (*vers 13*) is de herinnering aan wat hij van nature is. Dat maakt wat hij is geworden en waar hij is gebracht des te groter. Hij is en blijft in zichzelf een zondaar, want het vlees verandert nooit. In onszelf zijn en blijven wij even krachteloos als altijd. Maar het is niet zo, dat dit ons altijd moet bezighouden. We moeten bij wijze van spreken niet *onder* de tafel kijken, maar *op* de tafel en vooral *over* de tafel naar Hem van Wie de tafel is. Dan houden we ons niet bezig met onszelf, maar met de Heer Jezus. Het gaat om de voortdurende gemeenschap met Hem

en niet alleen om de gemeenschap eenmaal in de week aan Zijn tafel om Zijn avondmaal te vieren.

Als Mefiboseth eenmaal in Jeruzalem woont, wordt niet meer over zijn bezit gesproken, ook niet over zijn afkomst, wel over zijn verlamde voeten. We kunnen het ieder voor onszelf als volgt toepassen. Het blijft een eeuwig wonder dat ik, die van nature krachteloos ben, nu zo in de nabijheid van de Heer Jezus mag zijn en aan Zijn tafel mag eten, dat wil zeggen met Hem gemeenschap mag hebben. In de genade van David die hij Mefiboseth bewijst, zie ik de genade van de Heer Jezus voor mij. Hij is zo overweldigend goed voor mij, Hij heeft mij zoveel gegeven. Het grootste is dat ik gemeenschap met Hem mag hebben en in Zijn tegenwoordigheid mag zijn, ondanks dat ik in mijzelf een dode hond ben en geen enkele kracht bezit om tot Zijn eer te leven.

2 Samuel 10

Inleiding

Met dit hoofdstuk begint een nieuwe fase in het leven van David. De voorspoed in alles wat hij heeft ondernomen en het toenemen van de macht van zijn heerschappij, hebben hem in een bepaald opzicht onafhankelijk van de HEERE gemaakt. Het gevoel van ongestoord geluk heeft hem ontvankelijk gemaakt voor slechte begeerten. Daardoor is hij ertoe gekomen zijn ziel te bevleken met echtbreuk en ook met bloedschuld. Zo valt de man die zo hoog door de HEERE zijn God is verheven diep in de zonde. Dit gebeurt tijdens de oorlog tegen de Ammonieten en Syriërs als na de onderwerping van de Syriërs Joab met het leger de hoofdstad van de Ammonieten belegert en David in Jeruzalem blijft (*2Sm 11:1*).

Vanwege de tweevoudige zonde – de echtbreuk met Bathseba en het vermoorden van haar man Uria – kondigt de HEERE de hooggeplaatste zondaar de straf aan. Die straf is dat het zwaard niet van zijn huis zal wijken en dat zijn vrouwen in het openbaar beslapen zullen worden (*2Sm 12:11*).

Ondanks het oprechte berouw en de belijdenis van David van zijn zonde, sterft de vrucht van de zonde, het uit Bathseba geboren kind. Maar dat niet alleen. Ook de aangekondigde oordelen over zijn huis worden voltrokken. Dat gebeurt, doordat zijn eerstgeboren zoon Amnon zijn halfzuster Tamar verkracht, waarvoor haar broer Absalom Amnon vermoordt (*2 Samuel 13*). Absalom vlucht daarop naar zijn schoonvader in Gesur. Als Absalom weer in genade door zijn vader, koning David, is aangenomen (*2 Samuel 14*), komt hij tegen David in opstand. Daardoor verspeelt David bijna zijn troon en zijn leven (*2 Samuel 15-17:23*).

Na de ondergang van Absalom (*2 Samuel 17:24-19:1*) en de terugkeer van David naar de troon (*2 Samuel 19:2-40*) is er nog de opstand van de Benjaminit Seba. Deze opstand wordt pas overwonnen nadat deze opstandeling in Abel-Beth-Maächa is gedood (*2 Samuel 19:41-20:26*).

De mannen van David te schande gemaakt | verzen 1-5

1 Het gebeurde daarna dat de koning van de Ammonieten stierf, en zijn zoon Hanun werd koning in zijn plaats. 2 Toen zei David: Ik zal goedertierenheid bewijzen aan Hanun, de zoon van Nahas, zoals zijn vader mij goedertierenheid heeft bewezen. En David stuurde [boden] om hem door de hand van zijn dienaren te troosten vanwege zijn vader. Toen de dienaren van David [echter] in het land van de Ammonieten aankwamen, 3 zeiden de vorsten van de Ammonieten tegen hun heer Hanun: Eert David uw vader in uw ogen door mannen naar u toe te sturen om u te troosten? Heeft David niet daarom zijn dienaren naar u toegestuurd om de stad te doorzoeken, haar te verkennen en haar ondersteboven te keren? 4 Daarop nam Hanun de dienaren van David, schoor hun baard half af en sneed hun kleren halverwege af, tot aan hun billen, en liet hen gaan. 5 Toen men [dit] aan David vertelde, stuurde hij hun [boden] tegemoet, want deze mannen waren zeer te schande gemaakt. De koning zei: Blijf in Jericho tot uw baard [weer] aangegroeid is en kom [dan] terug.

Het woord “daarna” betekent dat de geschiedenis die volgt, plaatsvindt na het verhaal van het vorige hoofdstuk. Er is een verband tussen de beide hoofdstukken en dat is de goedertierenheid. Na de goedertierenheid van het vorige hoofdstuk aan het overblijfsel van Israël –in het beeld van Mefiboseth – wil David ook goedertierenheid bewijzen aan de volken – in het beeld van Hanun. Het gaat om de zoon van Nahas die door Saul is bestreden (1Sm 11:1-11). Deze Nahas heeft David goedertierenheid bewezen, mogelijk omdat David door Saul werd nagezeten.

David wil de goedertierenheid die hem door Nahas is bewezen, beantwoorden met het bewijzen van goedertierenheid aan zijn zoon Hanun. De aanleiding daarvoor is de dood van Nahas. David vergeet de aan hem bewezen goedertierenheid niet. Zo vergeet ook de Heer Jezus niets van wat aan Hem is gedaan door hen die overigens geen verbinding met Hem hebben. Hij geeft hun een boodschap van genade. De vraag is wat men met het aanbod van de genade doet. Velen wijzen de genade af, zoals ook Hanun dat doet met de goedertierenheid die David hem wil bewijzen. Zij die de genade afwijzen, zullen geoordeeld worden, zoals ook Hanun geoordeeld wordt.

Hanun heeft raadgevers die hem zeggen dat hij David niet moet vertrouwen. Hanun luistert hen. Zo gebeurt het vaak dat mensen het evangelie afwijzen omdat anderen het evangelie verdacht maken door het voor te stellen als geldklopperij of om zieltjes te winnen. De goedheid van David wordt niet herkend. Hun antwoord op de genade is een verachtelijke behandeling van de boodschappers van de genade. Hoe totaal anders is deze reactie dan de reactie van Mefiboseth die we in het vorige hoofdstuk zien.

Wat David doet, wordt uitgelegd als huichelarij. Er is achterdocht dat zijn ware bedoelingen niet van vredelievende aard zijn, maar dat hij door een gespeelde deelneming probeert de Ammonieten aan zich te onderwerpen. Hanun geeft er blijk van dat hij David niet kent. Zo zijn er veel mensen in de wereld die de Heer Jezus niet kennen. Als je met hen over de liefde van God en de Heer Jezus spreekt, moeten ze daar niets van weten. Ze staan Hem niet toe in hun leven te komen. Ze zien Hem als een indringer, Die niet het goede, maar het kwade met hen voor heeft.

Wie van zijn Heer getuigt, kan dezelfde behandeling overkomen als de boodschappers van David. De boodschappers van David worden smadelijk behandeld en weggestuurd. Hanun scheert de baard van de mannen van David half af, dat wil zeggen dat hij de baard aan één kant wegscheert. Dit is een van de ergste bespottingen voor een man in een oosters land (*vgl. Js 15:2b; 20:4*). Voor zo iemand is de baard een van de grootste versieringen. Deze beschimping wordt nog vergroot door het afsnijden van hun kleren die hun hele lichaam bedekken, waardoor de onderste helft van hun lichaam wordt ontbloot.

Door deze beschimpingen werpt Hanun ook smaad op de persoon van hun heer, koning David. Wie de dienaar afwijst, wijst de Heer af. Wie de dienaar beledigt, beledigt de Heer. Hij voelt de smaad die de Zijnen wordt aangedaan als Zijn eigen smaad en neemt het voor hen op.

David hoort van de vernedering en laat zijn boodschappers zeggen dat ze tijd moeten nemen voor herstel.

David stuurt Joab ten strijde | *verzen 6-14*

6 Toen de Ammonieten zagen dat zij bij David in een kwade reuk gekomen waren, stuurden de Ammonieten [boden] en huurden van de Syriërs van Beth-

Rechob en van de Syriërs van Zoba twintigduizend [man] voetvolk, en van de koning van Maächa duizend man en van de mannen van Tob twaalfduizend man. 7 Toen David dit hoorde, stuurde hij Joab [ernaartoe] en heel het leger met de helden. 8 De Ammonieten trokken uit en stelden zich op voor de strijd bij de ingang van de poort, maar de Syriërs van Zoba en Rechob en de mannen van Tob en Maächa bevonden zich afzonderlijk in het veld. 9 Toen Joab zag dat het front van de strijd aan de voor- en achterzijde tegen hem was, maakte hij een keuze uit de beste van alle [mannen] van Israël en stelde die op tegen de Syriërs. 10 De rest van het volk stelde hij onder bevel van zijn broer Abisai, die [hen] opstelde tegen de Ammonieten. 11 Hij zei: Als de Syriërs mij te sterk zijn, moet jij mij komen verlossen, en als de Ammonieten jou te sterk zijn, zal ik jou komen verlossen. 12 Wees sterk en laten wij moed vatten voor ons volk en voor de steden van onze God, en laat de HEERE doen wat goed is in Zijn ogen. 13 Toen bond Joab, met het volk dat bij hem was, de strijd aan met de Syriërs en die sloegen voor hem op de vlucht. 14 Toen de Ammonieten zagen dat de Syriërs vluchtten, sloegen zij voor Abisai op de vlucht en kwamen in de stad. Daarop keerde Joab terug van de Ammonieten en kwam in Jeruzalem.

De vijanden weten dat David dit niet zonder meer voorbij kan laten gaan. Ze versterken zich en trekken samen, een deel bij de stad en een deel in het veld. Joab wordt door David ten strijde gestuurd. Die volgt een tactiek, samen met Abisai, waarin zij de krachten verdelen. Ze spreken af elkaar te hulp te komen als de ander in problemen zou raken.

Hierin zit een belangrijke les. We zien hier een voorbeeld van broederlijke liefde die bereid is de ander te helpen, wanneer dat nodig is. De sterken moeten de zwakken ondersteunen en helpen.

Zij die door genade een overwinning hebben behaald over verzoeking, kunnen hun, die verzocht worden, raad en troost geven en voor hen bidden. Op die manier helpen de leden van het lichaam elkaar (1Ko 12:21,25).

Het oog nu kan niet zeggen tot de hand: Ik heb je niet nodig; of ook het hoofd tot de voeten: Ik heb jullie niet nodig. (1Ko 12:21)

..., opdat er geen verdeeldheid in het lichaam is, maar de leden voor elkaar gelijke zorg dragen. (1Ko 12:25)

Joab bemoedigt Abisai en zichzelf (vers 12). Hij wijst erop waar het om gaat en wel om "ons volk" en "de steden van onze God". Verder legt hij met een "laat de HEERE doen wat goed is in Zijn ogen" de zaak in de handen van de HEERE. Ze behalen de overwinning.

Ondanks zijn mooie woorden is Joab een slecht man. Hij is sluw, ook in zijn vroomheid. Hij maakt een scheiding tussen wat hij en anderen doen en wat de HEERE zal doen. Het lijkt mooi, maar hier is een man die goed weet waartoe hij zelf in staat is en die tegelijk theoretisch ook weet dat God er is. Daarvoor leeft hij in een godsdienstig volk. Zijn devies is: 'Help uzelf, zo helpt u God.' Ieder voor zich en God voor ons allen. Dit is de liberale theologie. In werkelijkheid speelt God in zijn plannen helemaal geen rol.

In het oordeel dat David over de heidenen uitoefent, na het genadebewijs in Mefiboseth aan het overblijfsel, zien we profetisch hoe het in de eindtijd zal gaan.

David trekt ten strijde | verzen 15-19

15 Toen de Syriërs zagen dat zij door Israël verslagen waren, verzamelden zij zich [opnieuw]. 16 Hadadezer stuurde [boden] en liet de Syriërs komen die aan de overzijde van de rivier [de Eufraat] woonden, en zij kwamen in Helam. En Sobach, de legerbevelhebber van Hadadezer, [trok] voor hen uit. 17 Toen [dit] aan David verteld werd, verzamelde hij heel Israël, stak de Jordaan over en kwam in Helam. De Syriërs stelden zich op tegen David en streden met hem. 18 Maar de Syriërs sloegen voor Israël op de vlucht, en David doodde van de Syriërs zevenhonderd wagen[paarden] en veertigduizend ruiters. Ook versloeg hij Sobach, hun legerbevelhebber, zodat die daar stierf. 19 Toen [nu] al de koningen die vazallen van Hadadezer waren, inzagen dat zij door Israël verslagen waren, sloten zij vrede met Israël en dienden zij hen. En de Syriërs waren bevreesd de Ammonieten nog eens te verlossen.

De Syriërs hergroeperen zich (*vers 15*). Nu gaat David zelf ten strijde (*vers 17*). De vijand wordt verslagen, sluit vrede en onderwerpt zich aan Israël (*vers 19*). Ook gaan ze, uit angst voor de gevolgen, geen verbinding meer aan met de andere vijand van Israël, Ammon. Het resultaat is dat het overblijfsel van de volken vrede met David sluit.

In deze verzen zien we een profetisch beeld van de komst van de Heer Jezus om de verzamelde legers te verslaan, nadat aan de volken tweeduizend jaar lang genade is aangeboden. De grote Koning David verslaat hen. We kunnen hier denken aan Harmagedon (*Op 16:16*).

We kunnen uit deze hele geschiedenis nog het volgende leren. Het kan gebeuren dat een vriendelijkheid van ons in de Naam van de Heer Jezus, verkeerd wordt uitgelegd en wordt beantwoord met belediging. Als ons dit overkomt, mogen we weten dat Hij Zich met ons een maakt en onze zaak tot de Zijne maakt. Als we alles in Zijn handen geven, is het resultaat dat we blijvende vrede in ons hart hebben (1Pt 2:23b; Ep 4:6-7).

..., maar [Zich] overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt; ... (1Pt 2:23b)

En de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaren in Christus Jezus. (Ep 4:7)

We zien ook dat tegenstand en opstand slechts tot gevolg hebben dat het gezag van de Heer Jezus des te sterker wordt gevestigd. Het is nutteloos om te strijden tegen de macht van de door God uitverkoren Koning.

2 Samuel 11

Inleiding

Hier begint een deel van Davids geschiedenis waarin hij geen beeld is van de Heer Jezus, maar van een gelovige die zondigt. Het is ook een gelovige met een grote verantwoordelijkheid. Hij beledigt God, pleegt overspel en begaat een moord. De positie en verantwoordelijkheid van een gelovige bepalen mede de ernst van de zonde. Het maakt voor God wel een verschil of een gewoon lid van Zijn volk zondigt of dat een leider van Zijn volk zondigt (*Lv 4:1-2,13,22,27*). De gevolgen blijven niet uit, hoewel er vergeving is van de zonden die hij heeft gedaan.

We leren ook dat we niet plotseling in de zonde gaan leven. In de zonde vallen kan plotseling gebeuren, maar David gaat in de zonde leven. Hij kiest daarvoor en maakt de zonde tot onderdeel van zijn leven.

Overspel van David met Bathseba | *verzen 1-5*

1 Het gebeurde bij het aanbreken van het nieuwe jaar, in de tijd dat de koningen [ten strijde] trekken, dat David Joab en zijn manschappen met hem en heel Israël eropuit stuurde. Zij richtten de Ammonieten te gronde en belegerden Rabba. David bleef echter in Jeruzalem. 2 Tegen de avond gebeurde het dat David opstond van zijn slaapplaats en op het dak van het huis van de koning wandelde. Vanaf het dak zag hij een vrouw die zich aan het wassen was; deze vrouw nu was heel knap om te zien. 3 David stuurde [een bode] en liet naar deze vrouw vragen; en men zei: Is dat niet Bathseba, de dochter van Eliam, de vrouw van Uria, de Hethiet? 4 Toen stuurde David boden en liet haar halen. Toen zij bij hem gekomen was, sliep hij met haar – zij had zich zojuist van haar onreinheid gezuiverd. Daarna keerde zij terug naar haar huis. 5 De vrouw werd zwanger; daarom stuurde zij [een bode] en vertelde David en zei: Ik ben zwanger.

Dit hoofdstuk volgt historisch op het vorige, het is het jaar daarop, “bij het aanbreken van het nieuwe jaar”. Naar de gebruiken van die tijd is het nieuwe jaar, als de late regen is opgehouden, de tijd dat er weer militaire acties worden ondernomen. Voor David betekent het dat de tijd is gekomen om

definitief met de Ammonieten af te rekenen. Maar in plaats van aan het hoofd van het leger uit te trekken blijft hij thuis en stuurt Joab en het hele volk erop uit. Het lijkt erop dat hij de hele dag op bed heeft gelegen, want we lezen dat hij *“tegen de avond ... opstond van zijn slaappleats”*.

David blijft thuis, terwijl hij ten strijde had moeten trekken. Hij verzaakt zijn plicht en neemt rust terwijl hij had moeten werken. Hier wordt het gezegde waar: ‘Ledigheid is des duivels oorkussen.’ Als wij niet bezig zijn met wat wij moeten of mogen doen, zijn wij op een weg waarop de verzoeking ons als een reiziger kan overvallen (2Sm 12:1-4). Iemand die niets te doen heeft, is een gemakkelijke prooi voor de duivel. Daar kan hij goed mee aan de gang. Nietsdoen is ruimte scheppen voor de zonde.

David *“zag”*. Hij zoekt de verleiding niet op, maar ziet die. De verzoeking duikt plotseling op. Dan komt het erop aan wat men doet. Davids geestelijke afweermechanisme is echter door zijn luiheid uitgeschakeld. Als de innerlijke gesteldheid door luiheid is voorbereid, kan de begeerte gemakkelijk ingang vinden. De wetmatigheid die Jakobus in zijn brief noemt, treedt dan in werking (Jk 1:14-15). Begeerte

hoeft niet tot zonde te voeren, maar de kracht om ‘nee’ tegen de zonde te zeggen ontbreekt als er in laksheid wordt geleefd. Dan vinden de begeerten een partner in het vlees. Als Da-

Maar ieder wordt verzocht als hij door zijn eigen begeerte meegesleept en verlost wordt. Daarna, als de begeerte bevrucht is, baart zij zonde; en als de zonde volwassen geworden is, brengt zij [de] dood voort. (Jk 1:14-15)

vid sterk was geweest, had hij een verbond gesloten met zijn ogen (Jb 31:1).

Ik heb een verbond gesloten met mijn ogen; hoe kan ik dan [begerig] naar een jonge vrouw kijken? (Jb 31:1)

Met ons zal het op precies dezelfde manier gaan als wij ons openstellen voor pornografisch materiaal. Soms loop je ineens tegen een afbeelding aan, per ongeluk. Dat kan gebeuren doordat je een afbeelding op een reclamebord langs de weg ziet. Het kan ook gebeuren door een afbeelding die je ziet op de ‘digitale snelweg’, zonder dat je ernaar op zoek was. Wat doe je dan? Was je maar wat aan het rijden, een beetje doelloos, of aan het surfen, een beetje doelloos? Dan heb je de deur wagenwijd voor de zonde opengezet.

De zonde met Bathseba is voorafgegaan door het nemen van meer vrouwen, nadat hij van Hebron gekomen is (2Sm 5:13). Zijn vele vrouwen heb-

ben de drempel voor zijn begeerte naar nog een vrouw gesloopt. Het nemen van meer vrouwen is een overtreden van de koningswet (*Dt 17:17a*). Als David de zonde van overspel begaat, is hij al boven de vijftig jaar oud. Het gevaar van overspel blijft bestaan, ook op oudere leeftijd en is misschien juist dan wel het grootst.

David heeft de hele dag in ledigheid doorgebracht. Luiheid, laksheid en passiviteit zijn enorme gevaren voor iedere gelovige. Als we toegeven aan gemakzucht, komt de vijand, de reiziger die bij ons wil overnachten (*2Sm 12:1-4*). Deze reiziger is de zonde, de begeerte. David komt tot zijn zonde omdat hij niet direct, nadat hij de zich wassende Bathseba heeft gezien, zich voor de HEERE plaatst om zijn gedachten te laten reinigen. In plaats daarvan houdt hij dat beeld vast en laat informeren wie die vrouw is. Hij krijgt daarover uitvoerig bericht, waarbij hij ook te horen krijgt dat zij getrouwd is. De begeerte heeft hem echter zo in haar greep, dat hij niet tegen te houden is in zijn voornemen die vrouw in bezit te nemen door gemeenschap met haar te hebben (*vgl. Jr 5:8*).

*Weldoorvoede, hitsige hengsten zijn het,
ieder hinnikt naar de vrouw van zijn naaste.
(Jr 5:8)*

David misbruikt zijn positie. Hij misbruikt ook Bathseba. Omdat ze de vrouw van een ander is, bedriegt hij ook haar man. Hij laat haar halen en heeft gemeenschap met haar. De geschiedenis wordt zonder sensatie beschreven. Het zijn eenvoudig de gebeurtenissen. De vermelding dat zij zich “zojuist van haar onreinheid gezuiverd” heeft, lijkt aan te geven dat ze net ongesteld is geweest en dat zij zich met het oog daarop heeft gewassen (*vers 4; Lv 12:2-5; 15:19-28*). Tegelijk maakt het duidelijk waarom zij direct zwanger is, want enkele dagen na de ongesteldheid is van nature de kans op zwangerschap het grootst. Het is gewoonlijk de vruchtbaarste periode. Als Bathseba ontdekt dat ze zwanger is, laat ze hem dat weten. Verder zegt ze hem niets, maar laat alles aan hem over (*vers 5*).

De vraag is of wij toegerust zijn om de zonde te ontmoeten. Het gaat niet om de zonden van anderen, maar die van mij. De zonde van David is de zonde die vandaag massaal bedreven wordt en die de levenskracht van Gods volk wegneemt. De ongevallen in het verkeer en in de lucht zijn onbeduidend vergeleken met de ongevallen in families en mensenlevens die door deze zonde worden veroorzaakt. De satan is erin gespecialiseerd om

de zonde populair en tot volksvermaak te maken. We schrikken niet meer van de zonde. De geschiedenis van David en Bathseba is verfilmd. Waarom willen mensen die film zien? Gooien we een dvd weg als er erotisch getinte scènes in voorkomen?

David en Uria | verzen 6-13

6 Toen stuurde David [een bode] naar Joab [om te zeggen]: Stuur Uria, de Hethiet, naar mij toe. En Joab stuurde Uria naar David. 7 Toen Uria bij hem kwam, vroeg David naar de welstand van Joab, naar de welstand van het volk en naar het verloop van de strijd. 8 Daarna zei David tegen Uria: Ga naar uw huis en was uw voeten. Toen Uria het huis van de koning uit ging, werd hem een gerecht van de koning nagebracht. 9 Maar Uria legde zich te slapen bij de ingang van het huis van de koning, bij al de manschappen van zijn heer; hij ging niet naar zijn huis. 10 Men vertelde David: Uria is niet naar zijn huis gegaan. Toen zei David tegen Uria: Bent u niet [terug] gekomen van een reis? Waarom bent u niet naar huis gegaan? 11 Uria zei tegen David: De ark en Israël en Juda verblijven in tenten, en mijn heer Joab en de manschappen van mijn heer hebben in het open veld hun kamp opgeslagen; zou ik dan naar mijn huis gaan om te eten en te drinken en met mijn vrouw te slapen? [Zo waar] u leeft en uw ziel leeft, dat zal ik niet doen! 12 Toen zei David tegen Uria: Blijf ook vandaag hier, dan zal ik u morgen [terug] sturen. Zo bleef Uria die dag en de volgende dag in Jeruzalem. 13 David nodigde hem uit, zodat hij bij hem at en dronk, en hij maakte hem dronken. Die avond vertrok hij om zich met de dienaren van zijn heer neer te leggen op zijn slaappleats, maar naar zijn huis ging hij niet.

Als de slechte daad niet wordt geoordeeld, komt uit het kwaad een volgend kwaad voort. David realiseert zich dat hij maatregelen moet nemen voordat aan het licht komt dat hij overspel heeft gepleegd en hij gedood moet worden. Nu wordt hij een moordenaar om dit lot te ontlopen. Hij verzint een sluw plan.

Nu David het pad van de zonde heeft gekozen, kan hij twee dingen doen. Hij kan erkennen dat hij verkeerd bezig is geweest en God om genade smeken. Hij kan ook doorgaan op de weg van de zonde en proberen de gevolgen uit te wissen. Hij kiest voor het laatste.

David is er nog niet op uit om Uria te vermoorden. Eerst probeert hij op slinkse wijze Uria bij zijn vrouw te krijgen. Hij laat hem bij zich komen. Huichelachtig informeert hij naar Joab, de manschappen en hoe het met de oorlog gaat. Hij doet alsof hij zorg heeft voor zijn mannen en de strijd waarin ze verwickeld zijn. Uria doet er verslag van.

Na het verslag geeft David Uria verlof om naar huis te gaan en bij zijn vrouw te zijn. Hij manipuleert hem om dat doel te bereiken. Uria zal dan ongetwijfeld ook gemeenschap met haar hebben. Daardoor zal het lijken alsof het kind dat geboren wordt van Uria is. Het overspel van de koning zou dan verborgen zijn gebleven. Wat maakt hij hier een misbruik van zijn koninklijke macht! Hij heeft echter geen rekening gehouden met de trouw van Uria.

Als David Uria bij zich laat komen en vraagt waarom hij niet naar huis is gegaan, spreekt Uria geloofstaal, de taal van een trouwe en toegewijde gelovige. Hij kan zijn gemak er niet van nemen, zoals David dat heeft gedaan, waardoor deze tot zijn zonde is gekomen. Door de woorden van Uria (*vers 11*) wordt David op zijn eigen plicht gewezen. God laat Uria die dingen zeggen om tot het geweten van David te spreken. Het is een indrukwekkend betoog van toewijding, waardoor tegelijk haarscherp Davids ontrouw aan de kaak wordt gesteld. We zien in dit betoog de liefde van God die op indringende wijze tot het geweten van David spreekt. David is er echter doof voor, want hij heeft zijn geweten het zwijgen opgelegd.

Zoals David niet is af te brengen van de weg van zonde, zo is Uria niet af te brengen van de weg van toewijding. Zelfs het geschenk dat David hem laat bezorgen, brengt Uria niet af van de weg van trouw aan zijn plicht. David doet nog een poging om Uria bij zijn vrouw te krijgen (*vers 12*). Hij probeert het met een nieuwe list. Hij nodigt Uria uit bij hem te komen eten en drinken. Wat bij Mefiboseth een bewijs van genade is (*2Sm 9:13*), is bij Uria een list. David gebruikt zijn uitnodiging alleen maar om Uria dronken te voeren, in de hoop dat hij dan naar zijn vrouw zou gaan en gemeenschap met haar zou hebben (*vgl. Hk 2:15-16*).

*Wee hem die zijn naaste te drinken geeft,
u die uw vergif daaraan toevoegt, en hem ook dronken maakt
om hun naaktheid te aanschouwen.*

U bent eerder met schande verzadigd dan met eer.

Drink ook zelf en laat [uw] voorhuid zien.

*De beker in de rechterhand van de HEERE zal op u overgaan:
schandelijk braaksel over uw eer. (Hk 2:15-16)*

Het lukt David echter niet om Uria tot zijn vrouw Bathseba te laten gaan om daardoor zijn vreselijke zonde te bedekken. Uria is op geen enkele manier te bewegen om zijn plicht te verzaken. De plichtsgetrouwheid van Uria breekt David op. David krijgt het steeds benauwder en hij wordt ook steeds gemener. Hij is niet meer tegen te houden en holt op de weg van de zonde voort naar een volgende zonde.

David laat Uria doden | verzen 14-25

14 Het gebeurde de [volgende] morgen dat David een brief aan Joab schreef. Hij stuurde [die] door de hand van Uria. 15 Hij schreef in die brief: Plaats Uria vooraan in de strijd, waar deze het hevigst is, trek dan van achter hem terug, zodat hij getroffen wordt en sterft. 16 Het gebeurde, toen Joab de stad verkend had, dat hij Uria opstelde op de plaats waarvan hij wist dat daar strijdbare mannen waren. 17 Toen de mannen van de stad naar buiten kwamen en met Joab streden, vielen er van het volk, van de manschappen van David. Ook Uria, de Hethiet, stierf. 18 Toen stuurde Joab [een bode] om David heel het verloop van de strijd te laten weten. 19 En hij beval de bode: Als u klaar bent met de koning heel het verloop van de strijd te vertellen, 20 als het dan gebeurt dat de woede van de koning opkomt en hij tegen u zegt: Waarom bent u zo dicht bij de stad gekomen om te strijden? Wist u niet dat zij vanaf de muur zouden schieten? 21 Wie doodde Abimelech, de zoon van Jerubbeseth? Wierp niet een vrouw een stuk van een molensteen op hem vanaf de muur, zodat hij in Tebez stierf? Waarom bent u [zo] dicht bij de muur gekomen? – dan moet u zeggen: Uw dienaar Uria, de Hethiet, is ook dood. 22 De bode ging [op weg], en toen hij aangekomen was, vertelde hij David alles waarvoor Joab hem gestuurd had. 23 De bode zei tegen David: Voorzeker, die mannen hadden de overhand over ons. Ze kwamen [de stad] uit het veld in, op ons af. Wij drongen hen [echter] terug tot aan de poortdeur, 24 maar toen schoten de schutters vanaf de muur op uw dienaren, zodat er van de dienaren van de koning stierven. Uw dienaar Uria, de Hethiet, is ook dood. 25 Toen zei David tegen de bode: Dit moet u tegen Joab zeggen: Laat deze zaak niet kwalijk zijn in uw ogen, want het zwaard verslindt zowel de één als de ander. Verhevig uw strijd tegen de stad en maak haar met de grond gelijk. Bemoedig [Joab] daarmee!

David geeft Joab de opdracht ervoor te zorgen dat Uria wordt gedood. Het is niet minder dan een bevel om hem te laten vermoorden. De dappere

man die bereid is te sterven voor de eer van zijn koning, wordt door zijn koning gedood. David heeft door zijn overspel zijn verstand verloren (*Sp* 6:32). Hij heeft op klaarlichte dag en voor het oog van het hele volk Goliath gedood. De moord op Uria laat hij stiekem gebeuren, het is een werk van de duisternis.

*Wie met een vrouw overspel pleegt, is zonder verstand.
Wie dat doet, richt zijn ziel te gronde. (Sp 6:32)*

David is zelfs zo verhard, dat hij de opdracht voor de moord geeft door de brief voor Joab met de instructies daarover aan Uria zelf mee te geven. Dat hij de brief aan Uria meegeeft, is een extra bewijs voor de onkreukbaarheid van Uria. David weet dat deze trouwe soldaat de brief nooit zal openen. Door Joab medeplichtig te maken aan zijn ongerechtigheid maakt hij zich tegelijk een slaaf van hem. Overigens had Joab dit niet hoeven doen. Later weet hij ook handelend op te treden als David in zijn ogen verkeerd bezig is (*2Sm* 19:5-7; 24:3).

Wat is David diep gezonken! Toen hij als een patrijs in de bergen opgejaagd werd door Saul (*1Sm* 26:20), was hij gelukkiger dan nu. Toen had hij een levend geloof en een goed geweten.

Joab is goed bekend met de wijze van denken van David, want hij weet hoe hij zal reageren (*verzen* 18-21). Met het oog daarop moet de bode dan zeggen dat Uria dood is. Als David het verslag heeft gehoord, weet hij dat hij zijn doel heeft bereikt. Zijn reactie is een algemene opmerking, zonder enige uiting van verslagenheid over de dood van zijn onderdanen. Uria is dood. Daar ging het om. Hij sust het geweten van Joab, maar zijn eigen geweten lijkt wel dichtgeschroeid.

David neemt Bathseba tot vrouw | *verzen* 26-27

26 Toen de vrouw van Uria hoorde dat haar man Uria dood was, bedreef zij rouw over haar echtgenoot. 27 Toen de [tijd van] rouw voorbij was, stuurde David [een bode] en haalde haar in zijn huis. Zij werd hem tot vrouw en baarde hem een zoon. Maar wat David gedaan had, was slecht in de ogen van de HEERE.

Bathseba krijgt ook het bericht van de dood van haar man te horen en bedrijft rouw over hem. Die rouw moet niet al te lang hebben geduurd en ook niet al te diep zijn geweest, want direct na de tijd van de rouw laat

David haar halen en wordt zij zijn vrouw. Op die manier moet de zonde verborgen blijven.

Zijn zonde zal hem echter vinden (Nm 32:23).

Het lijkt er ook op dat de zaak toch wel bekend is geworden. Kunnen we dat niet opmaken uit wat Nathan zegt over het lasteren

Maar als u [dit] niet zo doet, zie, dan hebt u tegen de HEERE gezondigd; weet dan dat uw zonde u zal vinden! (Nm 32:23)

van de vijanden van de HEERE door deze zondige daad van David (2Sm 12:14)? Men heeft ook in die tijd kunnen rekenen en opgemerkt dat de zoon van Bathseba veel eerder is geboren dan negen maanden na zijn huwelijk.

David kan van alles hebben geprobeerd om zijn zonde te verbergen voor de ogen van de mensen, maar het is onmogelijk die te verbergen voor de ogen van de alziende God. We lezen: *“Maar wat David gedaan had, was slecht in de ogen van de HEERE.”* We zien wat de zonde is voor God als we de diepgaande belijdenis van David in *Psalm 51* lezen. Deze psalm heeft David geschreven *“toen de profeet Nathan bij hem was gekomen, nadat hij bij Bathseba was gekomen” (Ps 51:1-2).*

De les die in deze geschiedenis voor ons opgesloten ligt, is dat wij moeten oppassen voor rondhangen en dat we moeten doen wat de Heer ons opdraagt. Een zonde komt nooit alleen. We moeten oppassen voor de begeerte van de ogen. Als we gezondigd hebben, moeten we niet proberen die zonde te camoufleren, want dat voert tot een volgende zonde. We moeten de zonde belijden. Ik denk nu aan de seksuele relatie die de voormalig president van de Verenigde Staten, Bill Clinton, met Monica Lewinski had (van november 1995-maart 1997, Wikipedia). Hoe heeft hij geprobeerd onder de aanklachten uit te komen om zijn gezicht niet te verliezen tegenover de wereld.

We moeten eigenlijk niet eens denken aan de verhouding die Clinton met Lewinski heeft gehad. Hebben we niet genoeg aan onszelf? Hoe vaak proberen wij niet een verontschuldiging te vinden voor een zonde, zodat wij die niet hoeven te belijden, bang voor gezichtsverlies als ook wij zijn? Dat hoeft niet alleen op het seksuele vlak te liggen. Het kan in allerlei situaties gebeuren. Ook dan is er Iemand Die vanaf het begin meekijkt en moet er gezegd worden dat het *“slecht in de ogen van de HEERE”* is.

We mogen allen wel voor onszelf bidden: 'Heer, leid mij niet in verzoeking, maar bewaar mij dicht bij Uzelf, in Uw weg. *"Bewaar mij, o God, want ik heb tot U de toevlucht genomen"* (Ps 16:1). Ik weet, Heer, dat deze woorden in Uw hart waren, toen U hier op aarde wandelde. U sprak ze uit, niet omdat U bang was om te struikelen, maar omdat U als Mens volkomen veiligheid en bescherming bij Uw God vond. Deze woorden geven aan hoe U volkomen afhankelijk van Uw God was. Dank U, dat ik deze woorden ook mag bidden. Bij mij is het wel uit angst dat ik toegeef aan de zonde. Er is zoveel om mij heen dat aansluit op de in mij wonende zonde, dat ik nog eens wil vragen: Bewaar mij, o God, want bij U schuil ik.'

2 Samuel 12

Een rijke, een arme en een reiziger | verzen 1-6

1 En de HEERE zond Nathan naar David. Toen die bij hem kwam, zei hij tegen hem: Er waren twee mannen in een stad, de één rijk en de ander arm. 2 De rijke had heel veel schapen en runderen. 3 Maar de arme had helemaal niets dan alleen één enkel klein oilam, dat hij gekocht had. Hij hield het in leven en het werd groot, samen met hem en met zijn kinderen. Het at [mee] van zijn stuk [brood], dronk uit zijn beker en sliep in zijn schoot. Het was als een dochter voor hem. 4 Toen er een reiziger bij de rijke man kwam, kon hij er niet toe komen [een] van zijn [eigen] schapen en runderen te nemen, om [een maaltijd] te bereiden voor de reiziger die bij hem gekomen was. Daarom nam hij het oilam van de arme man en bereidde het voor de man die bij hem gekomen was. 5 Toen ontstak David in grote woede tegen die man, en hij zei tegen Nathan: [Zo waar] de HEERE leeft, voorzeker, de man die dat gedaan heeft, is een kind des doods! 6 En dat oilam moet hij viervoudig vergoeden, omdat hij dit gedaan heeft en geen medelijden had.

Als het kind geboren is, wordt Nathan door de HEERE naar David gezonden. Waarom heeft de HEERE zolang gewacht? Is dat misschien omdat Hij in Zijn grote geduld heeft gewacht op de belijdenis van David? Die belijdenis komt echter niet. Daarom moet Hij nu Zelf komen.

Zonder enige inleiding begint Nathan, als hij bij David is gekomen, hem een verhaal te vertellen. Hij is al een keer eerder bij David gekomen. Toen kwam hij met een prachtig woord van de HEERE over het bouwen van het huis van David (2Sm 7:4-17). Nu komt hij met een boodschap van oordeel. Hij doet dat in de vorm van een verhaal om David aan zichzelf te ontdekken.

In het verhaal dat Nathan vertelt, is David de rijke man en Uria de arme man. David is de man met “*heel veel schapen en runderen*”, dat ziet op de vele vrouwen die hij heeft, wat overigens zeer tegen de gedachten van God is. De arme is de man met het ene schaap, de eenvoudige soldaat Uria, die

één vrouw heeft, wat overigens zeer in overeenstemming met de gedachten van God is. In de reiziger zien we het beeld van de begeerte die zich zomaar kan aandienen. De vraag is wat iemand met deze reiziger doet als hij bij hem komt. Men kan hem wegsturen of in zijn huis opnemen. Wie hem in huis, dat is in zijn hart, opneemt en voedsel geeft, raakt in de macht van de reiziger.

Als David het verhaal heeft gehoord, ontsteekt hij *“in grote woede”*. Hij velst een scherp en tweevoudig oordeel. Wat hem betreft, is de rijke *“een kind des doods”*. Ook eist hij dat de rijke de arme schadeloos zal stellen met een grote vergoeding daarbij: *“Dat oilam moet hij viervoudig vergoeden.”* Dat laatste is naar de wet en is ook bij David gebeurd. Hij heeft vier kinderen verloren: het kind dat hij in ontrouw verwekt heeft, Amnon, Absalom en Adonia.

Zijn oordeel dat de rijke man een *“kind des doods”* is, gaat boven de wet uit. Het is ondenkbaar dat David geen gewetensoefeningen heeft gehad. Een mens kan die oefeningen echter onderdrukken. Toch zijn ze er en ze komen hier tevoorschijn in een woord over anderen. Als hij zelf niet in de zonde had geleefd, dan had hij niet zo'n oordeel uitgesproken. Hij spreekt dit oordeel over zichzelf uit.

Hoe goed kunnen wij toch over anderen oordelen, terwijl we zelf misschien wel in de zonde leven (vgl. Rm 2:1)! Als we ons dat diep realiseren, zullen we bidden: 'Heer, geef dat ik, van wat ik bij anderen opmerk, mag leren wie ik zelf ben. Geef, dat ik ter harte neem wat U vertelt over de balk en de splinter (Mt 7:3-5). Ik wil wel aan mijzelf ontdekt worden, maar sta ik er wel voor open? Als U mij iets bij anderen laat zien wat niet goed is, geef dan dat het eerste wat ik doe, is dat ik mijzelf in Uw licht plaats, zodat U mij kunt laten zien wie ik zelf ben. Laat mij in die houding naar anderen gaan om te dienen (Gl 6:1).'

En wat ziet u de splinter in het oog van uw broeder, maar de balk in uw eigen oog merkt u niet? Of hoe zult u tot uw broeder zeggen: Laat mij de splinter uit uw oog wegdoen, en zie, de balk is in uw oog? Huichelaar, doe eerst de balk uit uw oog weg, en dan zult u helder zien om de splinter uit het oog van uw broeder weg te doen. (Mt 7:3-5)

Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat ook u niet in verzoeking komt. (Gl 6:1)

David geconfronteerd met zijn zonden | verzen 7-9

7 Toen zei Nathan tegen David: U bent die man! Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Ik heb u tot koning gezalfd over Israël en ik heb u uit Sauls hand gered. 8 Ik heb u het huis van uw heer gegeven, en [bovendien] de vrouwen van uw heer in uw schoot. Ja, ik heb u het huis van Israël en Juda gegeven. En als dat te weinig was geweest, zou ik u nog wel meer gegeven hebben. 9 Waarom hebt u [dan] het woord van de HEERE veracht, door te doen wat slecht is in Zijn ogen? U hebt Uria, de Hethiet, met het zwaard gedood. Zijn vrouw hebt u tot vrouw genomen en hem hebt u door het zwaard van de Ammonieten gedood.

De woorden “u bent die man!” treffen David tot in het diepst van zijn geweten. Ze zijn genoeg om hem volkomen te verbreken en tot een volkomen belijdenis te brengen. Dat is het bewijs dat hij werkelijk een gelovige is. Het juiste woord op de juiste tijd kan een dwalende gelovige tot belijdenis brengen.

Nathan zegt tegen David wat hij allemaal heeft gekregen toen de HEERE hem koning maakte in de plaats van Saul. Hij heeft ook alles gekregen wat Saul heeft toebehoord. David wordt eraan herinnerd met hoeveel zegeningen God hem heeft gezegend. En als dat te weinig was, had God nog wel meer willen geven (*vers 8b*), als hij het slechts aan Hem had gevraagd en niet eigenmachtig te werk was gegaan. Door zijn handelen heeft David “het woord van de HEERE veracht”. Wij mogen onszelf wel de vraag stellen of wij tevreden zijn met wat God ons heeft gegeven en of wij Hem daar dankbaar voor zijn. Als wij meer willen, moeten we dat aan Hem vragen.

Doordat David het woord van de HEERE heeft veracht, is hij tot een tweevoudige zonde gekomen. Hij heeft in de eerste plaats de vrouw van zijn naaste genomen. In de tweede plaats heeft hij zijn naaste gedood.

Gods oordeel over Davids zonden | verzen 10-13

10 Welnu dan, het zwaard zal voor eeuwig niet van uw huis wijken, omdat u Mij veracht hebt en de vrouw van Uria, de Hethiet, genomen hebt om u tot vrouw te zijn. 11 Zo zegt de HEERE: Zie, ik breng onheil over u uit uw [eigen] huis, en zal uw vrouwen voor uw ogen nemen en hen aan uw naaste geven; die zal op klaarlichte dag met uw vrouwen slapen. 12 Voorzeker, u hebt in het

geheim gehandeld, maar Ík zal dit doen ten aanschouwen van heel Israël en in het volle licht. 13 Toen zei David tegen Nathan: Ik heb gezondigd tegen de HEERE. En Nathan zei tegen David: De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen; u zult niet sterven.

David heeft de HEERE Zelf veracht. Zonde is een verachting van Gods Woord (vers 9) en van God Zelf. De zonde kan vergeven worden en vergeven zijn. Die verzekering geeft God Zelf in Zijn Woord (1Jh 1:9). Dat betekent echter niet dat daarmee ook altijd de gevolgen worden weggenomen. Als onze kinderen hebben gezondigd, krijgen ze straf. Belijdenis is niet om daardoor aan een verdiende straf te ontkomen, maar om daardoor de door de zonde verbroken relatie te herstellen. De gevolgen moeten ze dragen.

Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.. (1Jh 1:9)

Voor David betekent het dat het zwaard dat hij heeft gebruikt, niet van zijn huis zal wijken. Hij zal het meemaken dat zijn ene geliefde kind zijn andere geliefde kind doodt. Is dat niet vreselijk? Het betekent ook dat de zonde van hoererij die hij heeft begaan, wordt gestraft met wat er met zijn vrouwen zal gebeuren. Zijn naaste zal met zijn vrouwen overspel bedrijven. Die naaste zal nota bene zijn zoon Absalom blijken te zijn (2Sm 16:22). Wat David in het verborgene heeft gedaan, zal met zijn vrouwen in het volle daglicht gebeuren. De straf is zwaar omdat de zonde zwaar is.

Het enige woord dat David spreekt nadat Nathan hem met zijn zonde heeft geconfronteerd, is: *“Ik heb gezondigd tegen de HEERE”* (vers 13). Nathan doorziet de diepte en oprechtheid van deze uitspraak. David hoeft geen betoog te houden. Waar echte verootmoediging en belijdenis zijn, zullen die worden erkend, hoe weinig woorden er ook maar gebruikt zijn. Nathan spreekt dan ook zonder aarzeling direct de vergeving uit.

De dood van het kind | verzen 14-23

14 Omdat u echter door deze zaak de vijanden van de HEERE zeer hebt doen lasteren, zal wel de zoon die u geboren is, zeker sterven. 15 Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEERE trof het kind dat de vrouw van Uria David gebaard had, zodat het ongeneeslijk ziek werd. 16 David zocht God voor het jongetje; David vastte streng en toen hij naar binnen ging om te overnachten,

ging hij op de grond liggen. 17 Toen stonden de oudsten van zijn huis op [en kwamen] bij hem om hem van de grond te doen opstaan; hij wilde echter niet, en at geen brood met hen. 18 Het gebeurde op de zevende dag dat het kind stierf. De dienaren van David waren bevreesd tegen hem te zeggen dat het kind dood was, want zij zeiden: Zie, toen het kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij wilde niet naar onze stem luisteren. Hoe kunnen wij dan tegen hem zeggen: Het kind is dood? Dat zou kwaad doen! 19 Maar David zag dat zijn dienaren mompelden; daardoor merkte David dat het kind dood was. Dus zei David tegen zijn dienaren: Is het kind dood? Zij zeiden daarop: [Ja,] het is dood. 20 Toen stond David op van de grond, waste en zalfde zich en wisselde van kleding. Hij ging het huis van de HEERE binnen en boog zich neer. Daarna kwam hij in zijn huis en vroeg om [eten]; zij zetten hem voedsel voor en hij at. 21 Toen zeiden zijn dienaren tegen hem: Wat betekent dit wat u gedaan hebt? Om het levende kind hebt u gevast en gehuild, maar nadat het kind gestorven is, bent u opgestaan en hebt u de maaltijd gebruikt. 22 Hij zei: Toen het kind nog leefde, heb ik gevast en gehuild, want ik zei: Wie weet, is de HEERE mij genadig, zodat het kind in leven blijft. 23 Maar nu is het dood; waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog terug kunnen halen? Ik zal wel naar hem toe gaan, maar hij zal niet bij mij terugkomen.

Er komt ook een directe straf op de zonde, na de belijdenis, vanwege de lastering door de vijanden van de HEERE die David door zijn daad heeft veroorzaakt. Die directe straf is de dood van het kind dat uit het overspel is geboren. De HEERE had het kind direct kunnen doden, maar Hij maakt hem eerst een week doodziek door een ongeneeslijke ziekte. Bathseba wordt nog "de vrouw van Uria" (vers 15) genoemd. Het benadrukt dat het kind is verbonden aan de zonde die David heeft gedaan.

Dat het kind sterft, is ook nog genade van God. Het voorkomt dat David moet leven met deze zoon die hem voortdurend aan de zonde van overspel zou hebben herinnerd. Deze genade wordt niet iedereen gegeven die zich in een dergelijke situatie bevindt. Dat betekent niet dat er voor zo iemand geen genade is. Als er waarachtig berouw over de zonde is, heeft God voor die situatie een andere vorm van genade. Waar de zonde ingang heeft gekregen, is er ook altijd genade bij God die verder gaat dan de zonde als op Hem een beroep wordt gedaan.

David kan en wil niet aannemen wat tegen hem is gezegd over zijn zoon. Wat hij hoort, brengt hem tot een intens zoeken van God voor het kind. Hij is volkomen gericht op deze nood. David weet ervan dat Gods hart te bewegen is. We leren van David wat bidden is. David neemt de boodschap niet aan als een noodlot. Hij kent God als een God Die op een besluit kan terugkomen. Dat is niet omdat het besluit niet goed zou zijn, maar omdat Hij ervoor gebeden wil worden. Onze gebeden hebben een plaats in Gods plan. Onze omgang met God bepaalt ons smeken.

Zoals gezegd neemt de HEERE niet direct het leven van het kind. Het duurt zeven dagen voordat het sterft. In die zeven dagen zoekt David God en vast. De nacht brengt hij liggend op de grond door. Dat houdt ook in dat na de belijdenis van *vers 13* er nog een periode volgt van bewustwording van wat er werkelijk is gebeurd. Dat is ook in ons leven nodig. Na falen en belijden kunnen we niet direct verdergaan. Herstel heeft tijd nodig.

David eet niet met de oudsten, dat wil zeggen dat hij geen contact met hen heeft. God gebruikt die zeven dagen (een volle periode) om David tot het bewustzijn te brengen van wat hij heeft gedaan. David zal ongetwijfeld zijn zonde in al zijn afschuwelijkheid voor God hebben gezien. Het kind is daarvan het resultaat. Tegelijk hoopt hij op genade van God om zijn zoon te laten leven. God doet dat niet. Dat is niet omdat Hij niet anders zou kunnen. Al vaker heeft God Zich laten verbidden. God doet het nu niet, mogelijk omdat Hij geen levende herinnering aan de zonde wil laten bestaan.

Als het kind op de zevende dag gestorven is, durven zijn dienaren dat niet tegen David te zeggen. Hoewel zij dicht bij hem leven, kennen ze hem toch niet goed. Zij bekijken de zaak uit menselijk oogpunt. Het gebedsleven is echter niet op natuurlijke wijze te bekijken. Als David hoort dat het kind is gestorven, neemt hij dat aan uit de hand van God. Dat is vertrouwen. Het vurig gebed moet samengaan met een volkomen vertrouwen op God. Zo bad de Heer Jezus in Gethsémané. Nadat Hij daar van Zijn gebed was opgestaan, kon Hij Zijn weg in vrede voortzetten.

Als het kind gestorven is, verandert Davids houding (*vers 20*). Hij staat op, wast en zalft zich, verkleedt zich en gaat naar de plaats waar de ark is. Daar buigt hij zich in aanbidding neer. De bidder is ook een aanbidder.

Daarna eet hij weer. De dienaren vragen hem hoe dit kan. Hun vraag getuigt ervan dat er een goede relatie is tussen de dienaren en hun koning.

David vertelt hun van zijn diepe oefeningen in de tegenwoordigheid van de HEERE. Het resultaat is niet dat het kind is genezen, maar wel dat zijn vertrouwen in de HEERE is gesterkt. Hij spreekt niet over de dood van het kind als een onvermijdelijke gebeurtenis, maar als een zaak die hij uit de hand van de HEERE aanneemt. Hij berust in de wil van de HEERE, niet omdat hij niet anders kan, maar in het vertrouwen dat de HEERE weet wat het beste is.

Daarbij sluit hij zijn ogen niet voor de feitelijke situatie. Het kind is dood. Verder vasten heeft geen zin. Geen mens kan een dode tot leven roepen. Wat God genomen heeft, kan een mens niet terughalen, ook David niet. Er is wel iets anders mogelijk. In het geloof spreekt David erover dat hij naar het kind zal gaan. Zulke uitspraken zijn zeldzaam in het Oude Testament. Het is hem duidelijk dat het kind in de heerlijkheid is. Dat mogen we weten van alle jonggestorven kinderen.

Geboorte van Salomo | *verzen 24-25*

24 Daarna troostte David zijn vrouw Bathseba. Hij ging naar haar toe en sloiep met haar. Zij baarde een zoon, die hij de naam Salomo gaf. De HEERE had hem lief, 25 en zond een [boodschap] door de dienst van de profeet Nathan en noemde zijn naam Jedid-Jah, omwille van de HEERE.

Als David is hersteld, is hij in staat Bathseba te troosten. Nu pas spreekt Gods Woord erover dat Bathseba de vrouw van David is. Ze krijgen een zoon. David noemt hem “Salomo” dat betekent ‘vreedzaam’ of ‘man van rust’. Hij wordt de eerstgeborene, de opvolger van David. In *1 Kronieken* wordt hem deze zoon aangekondigd en wordt tegen hem gezegd hoe zijn naam zal zijn (1Kr 22:9-10). Dat past bij dat boek, want daarin schrijft God de geschiedenis vanuit het gezichtspunt van Zijn raad en niet vanuit het gezichtspunt van de verantwoordelijkheid van de mens zoals hier. God zal deze zoon tot Vader zijn

Zie, een zoon zal u geboren worden; die zal een man van rust zijn, want Ik zal hem rust geven van al zijn vijanden van rondom. Ja, Salomo zal zijn naam zijn, want Ik zal in zijn dagen vrede en stilte over Israël geven. Hij is het die voor Mijn Naam een huis zal bouwen, en hij is het die Mij tot een zoon zal zijn, en Ik hem tot een Vader. En Ik zal de troon van zijn koninkrijk tot in eeuwigheid over Israël bevestigen. (1Kr 22:9-10)

en Salomo zal Hem tot zoon zijn. Daarmee is Salomo een beeld van de Heer Jezus. Vandaar ook dat we hier lezen: “De HEERE had hem lief.”

Weer stuurt de HEERE Zijn profeet Nathan met een boodschap naar David. Dit keer bevat de boodschap weer een bemoediging. Nathan moet David vertellen welke naam Salomo van de HEERE krijgt. Zijn naam moet “Jedid-Jah” zijn, wat betekent ‘geliefde van de HEERE’. Dit is een kleine ster die schittert in het tafereel van overspel en moord. Het is het licht in de duisternis van de zonde. In hem vinden we de geschiedenis van het huis van David als het ware samengebald.

De stad Rabba ingenomen | verzen 26-31

26 Joab nu streed tegen Rabba van de Ammonieten, en hij zou de koningsstad innemen. 27 Toen stuurde Joab boden naar David, en zei: Ik heb gestreden tegen Rabba, ook heb ik de waterstad ingenomen. 28 Verzamel dan nu de rest van het volk, beleger de stad en neem haar in, anders neem ik de stad in en wordt mijn naam over haar uitgeroepen. 29 Toen verzamelde David al dat volk en trok naar Rabba; hij streed ertegen en nam het in. 30 En hij nam de kroon van hun koning van diens hoofd, waarvan het gewicht, mét het edelgesteente, een talent goud was, en die werd op Davids hoofd [gezet]. Ook haalde hij een zeer grote buit uit de stad. 31 Het volk dat daarin was, liet hij eruit halen en zette het bij zagen, bij ijzeren houwelen en bij ijzeren bijlen, en liet hen overbrengen naar de steenovens. Zo deed hij met alle steden van de Ammonieten. Daarna keerde David met heel het volk terug naar Jeruzalem.

Na de geboorte van Salomo wordt de definitieve overwinning over de Ammonieten beschreven. Toch zien we hier tevens dat David met zijn herstel niet ook zijn geestelijke kracht en inzicht helemaal terug heeft. Joab moet hem aanzetten tot activiteit. Ook zien we dat zijn optreden tegen Rabba iets wreeds heeft, wat we niet van David gewoon zijn. Mogelijk is dit optreden ook een gevolg van zijn leven in de zonde. Zijn gemeenschap met God is door zijn belijdenis hersteld, maar het langdurig verlies van gemeenschap met God kan wel een verzwakking van het kennen van Gods wil tot gevolg hebben.

2 Samuel 13

Inleiding

De twee zonden die David heeft gedaan, hoererij en moord, vinden we allebei in dit hoofdstuk in zijn huis terug. Hij heeft voor zijn eigen vlees gezaaid en “zal uit het vlees verderf oogsten” (Gl 6:8a; vgl. Jr 4:18). Het is een hoofdstuk vol verdriet voor David. Een ogenblik van gedachteloos zondigen kan jaren van het huilen van bittere tranen tot gevolg hebben. Tegelijk mogen we weten dat God van die bittere tranen een regenboog kan maken.

*Uw wegen en uw daden
hebben u deze dingen aangedaan.
Dit is uw kwaad, dat het [zo] bitter is,
dat het [u] in uw hart treft. (Jr 4:18)*

In dit hoofdstuk begint het aangekondigde zwaard (2Sm 12:9-10) in zijn huis zijn oordelend werk te doen. Een man, een zoon van zijn huis, zijn oudste zoon, verkracht zijn dochter. Een andere zoon, een van zijn lievelingen, vermoordt de verkrachter. Later zal deze zoon tegen hem opstaan en gedood worden. Amnon is zijn oudste zoon, de kroonprins. De derde zoon is Absalom. Hij verliest zijn eerstgeboren zoon en ook de daarop volgende zoon – als we Chileab buiten beschouwing laten, die waarschijnlijk jong gestorven is (2Sm 3:2-3).

Met het begaan van zijn zonden is er in Davids gezin iets binnengekomen dat het toch al broze verband nog verder afbreekt. Hij heeft in het geval van de duistere plannen van Amnon met Tamar geen onderscheidingsvermogen. Hij is ook niet in staat om ertegen op te treden omdat zijn geestelijke kracht en zijn geestelijk inzicht door zijn leven in de zonde sterk zijn afgenomen. Misschien heeft hij ook het gevoel dat hij ongeloofwaardig is geworden om iets te zeggen van de zonden van zijn kinderen.

De zonde die we zelf hebben gedaan, maakt het moeilijk die bij een ander sterk te veroordelen. Dat zien we ook hier. David treedt niet op tegen Amnon en ook niet tegen Absalom. De gevolgen van de zonden zijn geen automatisme. Ze komen niet zomaar over zijn huis. Elke zonde in zijn huis vindt plaats onder zijn verantwoordelijkheid. Als hij sterk was geweest, had hij die gevolgen kunnen voorkomen. Het oordeel komt van God, toch is David zelf verantwoordelijk.

We zien dat David niet meer dezelfde man is als vóór zijn zonden. Hij is blind voor bepaalde dingen. Hij begrijpt niets van de bedoelingen van Amnon en ook niet van die van Absalom. Als de zonde verwoestend bezig is geweest in het leven van een gelovige, is een gevolg dat men niet meer dezelfde mens is als ervoor.

We leren hier dat kinderen de zwakheid van hun ouders zijn. Er is geen terrein waarin we zo zwak zijn, dan wanneer het over onze kinderen gaat. Veel ouders zijn op verkeerde wegen gekomen omdat ze de zonden van hun kinderen zo weinig hebben herkend en erkend. Soms is het zelfs zo, dat ze die zonden wel hebben gezien, maar er niet tegen zijn opgetreden of ze zelfs hebben verdedigd. Velen kunnen scherp oordelen als het om anderen gaat, maar zodra het om hun eigen kinderen gaat, zien ze niet meer zo scherp en verdedigen ze soms zelfs de zonde.

Amnon begeert Tamar | *verzen 1-2*

1 Daarna gebeurde [het volgende]. Absalom, de zoon van David, had een knappe zuster, en haar naam was Tamar. En Amnon, de zoon van David, kreeg haar lief. 2 Amnon leed om zijn zuster Tamar tot [hij] er ziek van werd, want zij was een maagd, zodat het in de ogen van Amnon moeilijk was haar iets aan te doen.

De inleidende woorden “*daarna gebeurde [het volgende]*” laten zien dat wat volgt, aansluit op het voorgaande. In dit geval is wat “*daarna*” gebeurt niet alleen een vervolg op het voorgaande, maar ook een gevolg daarvan. Ook in de gebeurtenissen die worden beschreven, zien we dat de ene zaak het gevolg is van de andere.

Eerst worden ons in *vers 1* de ‘hoofdrolspelers’ voorgesteld. Het zijn twee zonen van David, een dochter van David en David zelf. Het betreft een familiedrama.

Het drama begint met een jongeman die smoorverliefd wordt op zijn knappe halfzus. Er is bij deze zoon van David niets te zien van enige Godvrezendheid. Als die er geweest zou zijn, zou hij zijn kwade lusten direct bij zichzelf hebben geoordeeld. Hij volgt zijn vader echter niet in het goede voorbeeld, maar in het kwade voorbeeld dat zijn vader helaas ook heeft gegeven. David heeft zijn lusten niet kunnen beteugelen. Zijn zoon gaat in zijn seksuele zondigheid nog verder. De verliefdheid van de jongeman is

zo groot, dat hij er ziek van wordt. Deze verliefdheid is een puur egoïstische, op eigen bevrediging gerichte zaak.

Het is in de wet ten strengste verboden gemeenschap te hebben met een zus of halfzus (*Lv 18:9; 20:17*). Dit voorschrift van de wet en ook het vervolg van de geschiedenis maken duidelijk dat hier geen sprake is van liefde, maar slechts van bij zichzelf opgewekte seksuele lusten. Seksuele verlangens zijn van God, maar ze mogen alleen beleefd worden in de band van het huwelijk en de liefde. Tamar treft natuurlijk geen schuld.

Dat *"het in de ogen van Amnon moeilijk was haar iets aan te doen"*, wil niet zeggen dat hij enig gevoel van respect voor haar heeft. Uit het vervolg blijkt dat zij voor hem niets meer is dan een lustobject. De moeilijkheid haar iets aan te doen betekent waarschijnlijk dat het voor hem onmogelijk is om bij haar te komen, want ze woont, omdat zij maagd is, in het vrouwenverblijf.

Amnon krijgt raad van een vriend | *verzen 3-5*

3 Maar Amnon had een vriend, van wie de naam Jonadab was, een zoon van Simea, een broer van David. Jonadab was een heel wijze man. 4 Die zei tegen hem: Waarom ben je [er] morgen na morgen zo ellendig [aan toe], zoon van de koning? Zou je het mij niet vertellen? Toen zei Amnon tegen hem: Ik heb Tamar, de zuster van mijn broer Absalom, lief. 5 Jonadab zei tegen hem: Ga op je slaappleats liggen en houd je ziek. Als je vader dan komt om naar je te kijken, moet je tegen hem zeggen: Laat mijn zuster Tamar toch komen om mij brood te doen eten. Als zij voor mijn ogen eten klaarmaakt zodat ik het kan zien, zal ik het uit haar hand eten.

Amnon heeft een vriend. Een goede vriend is veel waard en zeker als die vriend ook nog eens *"een heel wijze man"* is. De vriend van Amnon is echter een sluwe vriend en zijn wijsheid *"is niet de wijsheid die van boven neerkomt, maar zij is ... demonisch"* (*Jk 3:15*). Ook hij is een familielid van David en speelt een doortrapte rol in dit familiedrama. Dat blijkt uit de manier waarop hij Amnon aanspreekt en uit de raad die hij hem geeft.

Jonadab spreekt Amnon aan op zijn eergevoel en de macht die hij toch heeft: 'Amnon, waarom ben je er elke morgen zo ellendig aan toe, terwijl je immers de zoon van de koning bent? Je kunt je toch alle plezier verschaffen die je maar wilt? Je hoeft maar met je vinger te knippen en er zal aan je

wensen worden voldaan.’ Het is de manier waarop Izebel haar man Achab aanspreekt als hij ook iets wil hebben waarin hij wordt dwarsgezeten (1Kn 21:7).

Toen zei Izebel, zijn vrouw, tegen hem: Moet ú nu het koningschap over Israël uitoefenen? Sta op, neem voedsel tot u, laat uw hart vrolijk zijn, dan zal ik u de wijngaard van Naboth uit Jizreël, geven. (1Kn 21:7)

Op uitnodiging van zijn vriend om hem te vertellen wat eraan schort, vertelt Amnon dat hij Tamar liefheeft. Hij is totaal blind voor het volledig misplaatste gebruik van het woord ‘liefhebben’. Voor Jonadab is ‘liefhebben’ ook een uitgehold begrip. Hij weet dat het Amnon slechts om het lichaam van Tamar gaat. Hij geeft hem de raad te doen alsof hij ziek is en dan zijn vader te vragen of Tamar bij hem mag komen om wat eten voor hem klaar te maken. Hij laat erbij zeggen dat zij dit eten moet klaarmaken “voor mijn ogen” en dat hij het “uit haar hand eten” zal. Door dit sluwe voorstel zal Amnon haar goed kunnen bekijken en zal ze dicht bij hem moeten komen.

Amnon vraagt David om Tamar | verzen 6-9

6 Amnon ging liggen en hield zich ziek. Toen de koning kwam om naar hem te kijken, zei Amnon tegen de koning: Laat mijn zuster Tamar toch komen en twee koeken voor mijn ogen klaarmaken, zodat ik die uit haar hand kan eten. 7 Toen stuurde David [een bode] naar Tamar, in het huis, om te zeggen: Ga toch naar het huis van je broer Amnon en maak eten voor hem klaar. 8 Tamar ging naar het huis van haar broer Amnon terwijl hij daar lag. Zij nam deeg, kneedde het, maakte voor zijn ogen koeken en bakte de koeken. 9 Daarop nam zij de pan en schudde die voor hem leeg, maar hij weigerde te eten. En Amnon zei: Laat iedereen bij mij weggaan. Iedereen ging toen bij hem weg.

Amnon volgt de raad van zijn vriend op. David heeft niets van de werkelijke bedoelingen van Amnon door. Hoewel hij heeft ervaren wat er in het hart van een mens is, is hij blind voor wat zijn zoon wil. Een belangrijke les is wel dat we de Heer vragen of Hij wil geven dat we oog hebben voor wat er in onze kinderen omgaat en dat Hij ons laat aanvoelen wat de werkelijke motieven zijn als zij iets van ons vragen. We moeten leren er eerst mee naar Hem te gaan, voordat we toestemmen. Aan de ene kant is het nodig dat we bewaard blijven voor een achterdochtige houding. Aan de andere kant is het ook nodig dat we bewaard blijven voor een onnozel soort vertrouwen, alsof onze kinderen tot bepaalde zonden niet in staat zouden zijn.

Wat Amnon in *vers 9* zegt, heeft Jozef ook eens gezegd (*Gn 45:1*). Jozef zei het op het hoogtepunt van zijn geschiedenis. Amnon zegt het op het dieptepunt van zijn geschiedenis.

Amnon verkracht Tamar | *verzen 10-14*

10 Toen zei Amnon tegen Tamar: Breng het eten in de kamer, zodat ik het uit je hand kan eten. Toen nam Tamar de koeken die zij gemaakt had, en bracht ze bij haar broer Amnon in de kamer. 11 Toen zij die bij hem bracht om te eten, greep hij haar en zei tegen haar: Kom, slaap met mij, mijn zuster. 12 Maar zij zei tegen hem: Nee, mijn broer, verkracht mij niet, want zoiets doet men niet in Israël; doe deze schandelijke daad niet. 13 Want ik, waar zou ik mijn schande brengen? En wat jou betreft, jij zou zijn als een van de dwazen in Israël. Welnu, spreek toch met de koning, want hij zal mij aan jou niet onthouden. 14 Hij wilde echter niet naar haar stem luisteren, maar omdat hij sterker was dan zij, verkrachtte hij haar en sliep met haar.

Als Tamar het eten bij hem brengt, breekt de wellust los. Zijn wellust heeft zo de overhand, dat hij in plaats van het eten haar grijpt. Hij probeert haar eerst nog zover te krijgen dat ze uit eigen beweging bij hem in bed komt liggen. Tamar wil hem nog op andere gedachten brengen. Eerst wijst ze hem op het ongehoorde van een dergelijke daad in Israël. Dan zegt ze tegen hem wat een schande hij over haar zou brengen. Vervolgens houdt ze hem voor wat de gevolgen van zijn daad voor hemzelf zullen zijn. Ten slotte biedt ze een andere oplossing om met elkaar verbonden te worden en dat is dat hij de koning ernaar zal vragen of hij haar mag hebben. Het is allemaal tevergeefs. *“Hij wilde echter niet naar haar stem luisteren, maar omdat hij sterker was dan zij, verkrachtte hij haar en sliep met haar” (vers 14).*

Amnon verstoot Tamar | *verzen 15-19*

15 Daarna haatte Amnon haar met een heel diepe haat. Ja, de haat waarmee hij haar haatte, was groter dan de liefde waarmee hij haar had liefgehad. Amnon zei tegen haar: Sta op, ga weg! 16 Toen zei zij tegen hem: Er zijn geen redenen om mij weg te sturen. Dit kwaad zou groter zijn dan het andere dat je mij aangedaan hebt. Maar hij wilde niet naar haar luisteren. 17 Hij riep zijn knecht, zijn bediende, en zei: Stuur die [vrouw] toch bij mij vandaan, naar buiten, en

doe de deur achter haar op slot. 18 Zij had een veelkleurig gewaad aan, want dat droegen de dochters van de koning die [nog] maagd waren als bovenkleed. Zijn bediende bracht haar naar buiten en deed de deur achter haar op slot. 19 Toen deed Tamar as op haar hoofd, scheurde het veelkleurige gewaad dat zij aanhad, legde haar hand op haar hoofd en liep al schreeuwend weg.

Amnon heeft zijn zin. Is hij nu tevreden? Het is ontstellend om te lezen: *“Daarna haatte Amnon haar met een heel diepe haat. Ja, de haat waarmee hij haar haatte, was groter dan de liefde waarmee hij haar had liefgehad. Amnon zei tegen haar: Sta op, ga weg!”* (vers 15). Uit deze geschiedenis leren we twee dingen. Ten eerste zien we hier hoe enorm groot de kracht van de seksuele begeerte is. Het is een niet te temmen kracht als je niet hebt geleerd jezelf te beheersen door de kracht van de Heilige Geest. Een onderdeel van de vrucht van de Geest is *“zelfbeheersing”* (Gl 5:22). De kracht van seksualiteit is onweerstaanbaar als we ons niet onderwerpen aan de regels die God daarvoor in Zijn Woord heeft gegeven. Ten tweede zien we dat de ‘liefde’ van Amnon omslaat in haat nadat hij zijn bedorven begeerten heeft bevredigd..

Deze twee lessen herhalen zich dagelijks in het leven van (jonge) mensen die doen als Amnon. Zij gebruiken seks als een los verkrijgbaar artikel. Vaak hebben mannen die meisjes hebben verleid, later een afkeer gekregen van die meisjes. Bij die omgang is er dan wel vaak sprake van medewerking van die meisjes, wat bij Tamar niet het geval was.

Als Amnon een vent was geweest die nog enig fatsoen bezat, had hij Tamar tot vrouw genomen. Hoewel ongeoorloofde geslachtsgemeenschap zeker niet gelijk te stellen is aan verkrachting, kun je uit de geschiedenis van Amnon en Tamar nog een belangrijke les trekken. Die les is dat ongeoorloofde geslachtsgemeenschap geen zonde is die iemand eventjes kan belijden, waarna alles weer in orde is.

Op een heel intieme manier heeft iemand zich een gemaakt met een ander. Niet dat er altijd een huwelijk móet volgen. Eén *lichaam* zijn – dat is het geval bij seks buiten het huwelijk – is niet hetzelfde als één *vlees* zijn, want dat wordt alleen gezegd van geslachtsgemeenschap tussen een man en een vrouw die eerst met elkaar getrouwd zijn (1Ko 6:16). Om echter de conclusie te trekken dat er bij één lichaam zijn nooit verplichtingen ontstaan, gaat

te ver. Elk geval is anders en er zal belijdenis en openheid naar de Heer en naar elkaar moeten zijn om tot een goede beslissing te komen.

Eén daad als gevolg van bandeloze begeerte veroorzaakt een zee van ellende. Tamar is onteerd, de familie is te schande gezet, haat heeft de overhand en enige tijd later komt er ook nog moord uit voort. Het is een trieste herhaling van wat de vader van Amnon, koning David, zelf heeft gedaan. Hij heeft zich ook door zijn begeerte laten leiden, toen hij zag dat Bathseba zich aan het wassen was (2Sm 11:2). Hij heeft haar bij zich laten komen en gemeenschap met haar gehad, hoewel ze getrouwd was. Als hij de boodschap krijgt dat zij zwanger is, probeert hij via slinkse wegen zijn daad weg te moffelen. Het lukt allemaal niet. Er blijft hem één ding over en dat is Uriah, de man van Bathseba, te laten omkomen in de strijd. Dat komt neer op vermoorden: koning David wordt een moordenaar.

Wat is er al een ellende voortgekomen uit ongeoorloofde geslachtsgemeenschap, of die nu plaatsvond vóór het huwelijk of buiten het huwelijk. Het is te hopen dat wij ons door zulke duidelijke voorbeelden die God in Zijn Woord heeft laten optekenen, laten waarschuwen (Sp 6:32-35; 7:1-27).

Er is nog een tekst die er geen twijfel over laat bestaan hoe God denkt over voorhuwelijkse en buitenhuwelijkse relaties: *“Laat het huwelijk bij allen in ere zijn en het huwelijksleven onbezoedeld, want hoereerders en overspelers zal God oordelen”* (Hb 13:4). Het huwelijk is iets dat in hoog aanzien moet worden gehouden en gewaardeerd als een instelling van God. Er moet eerbied voor zijn. Die eerbied kunnen we alleen tonen door er rekening mee te houden en het huwelijk als zodanig te handhaven. Er wordt voor niemand een uitzondering gemaakt, het moet *“bij allen”* in ere worden gehouden.

Het woord *“huwelijksleven”* kan ook vertaald worden met ‘bed’. Wanneer het huwelijksleven of bed bezoedeld wordt, wil dat zeggen dat er sprake is van overspel, van ongeoorloofde geslachtsgemeenschap door iemand die met een ander dan de eigen huwelijkspartner gemeenschap heeft. Overspel is hoererij die door getrouwden wordt gepleegd, maar hoererij omvat meer dan overspel. Hoererij is vaak de verzamelnaam voor alle vormen van ontucht waaraan ongetrouwden zich schuldig kunnen maken, door los van de huwelijksband seksuele omgang met iemand te hebben.

Bij Amnon is na zijn afschuwelijke daad zijn zogenaamde liefde voor Tamar ogenblikkelijk omgeslagen in haat (vgl. Ez 23:17). Hier zien we de betekenis van het woord liefde als daar in feite alleen eigenliefde mee wordt bedoeld. Liefde moet groeien in de gelukkige atmosfeer en beschermende band van het huwelijk. Na geslachtsgemeenschap vóór het huwelijk ontstaat er vaak een zekere mate van afkeer. Ook wordt de schuld vaak op de ander geschoven. Alleen bij oprechte belijdenis en diep berouw kan er herstel zijn.

De Babyloniërs kwamen bij haar om het liefdesbed [met haar te delen], en zij verontreinigden haar met hun hoererij. Nadat zij zich [echter] met hen verontreinigd had, rukte haar ziel zich van hen los. (Ez 23:17)

Amnon kent geen liefde. Zodra hij zijn lusten heeft bevredigd, walgt hij van haar. Dat moet zijn omdat hij de walging van zijn daad afwentelt op Tamar. Die vernedering gaat nog verder dan de lichamelijke vernedering en ontering. Hier wordt de ziel tot in het diepst gekwetst.

Amnon is totaal ongevoelig voor wat hij haar heeft aangedaan. Hij stuurt haar weg als een hond. Tamar geeft uiting aan de diepe oneer die haar is aangedaan door, als een teken van rouw, as op haar hoofd te strooien. Ook scheurt ze het prachtige kleed van haar maagdelijkheid. Met haar hand op haar hoofd, mogelijk als symbool van de ellende die over haar heen is gekomen (vgl. Jr 2:37), loopt ze luid schreeuwend weg.

Ook vandaar zult u uitgaan met uw handen op uw hoofd, want de HEERE verwerpt hen op wie u vertrouwt. Met hen zult u niet voorspoedig zijn. (Jr 2:37)

Reacties van Absalom en David | verzen 20-22

20 Haar broer Absalom zei tegen haar: Is je broertje Amnon bij je geweest? Nu dan, zus van mij, zwijg [erover], hij is je broer; neem het niet [al te zeer] ter harte. Daarna woonde Tamar, eenzaam, in het huis van haar broer Absalom.
21 Toen koning David al deze dingen hoorde, ontstak hij in hevige [woede]. 22 Maar Absalom sprak niet met Amnon, geen kwaad en geen goed, want Absalom haatte Amnon, omdat hij zijn zuster Tamar verkracht had.

David is de afwezige vader. Tamar gaat niet naar hem toe, maar naar haar broer Absalom. Als ze bij hem komt, vermoedt deze direct wat er is gebeurd. Het zal hem zijn opgevallen hoe Amnon over Tamar dacht. Hij heeft misschien ook gezien hoe hij naar haar keek. De daad van Amnon

is niet uit de lucht komen vallen. Stond Amnon misschien bekend als een seksuele losbol?

Terwijl er in Absalom mogelijk al plannen om zich te wreken omhoogkomen, raadt hij zijn zus aan er verder maar geen ruchtbaarheid aan te geven. Ze moet het zich ook niet al te zeer aantrekken. Zo is de raad van mensen die hun eigen ideeën hebben over het oplossen van problemen en geen enkele boodschap hebben aan Góds beoordeling ervan. Tamar lijkt de raad op te volgen en trekt in het huis van haar broer. Daar verblijft ze als een eenzame en verlaten vrouw van wie de vreugde van het leven is veranderd in een hopeloze woestenij.

Als David ervan hoort, wordt hij woedend (*vers 21*), maar daar blijft het dan ook bij (*vgl. 1Sm 3:13b*). Uit zijn woede komt verder niets. Hij heeft geen kracht om tegen zijn zoon, de kroonprins, op te treden. Zelfs ouders van kleine kinderen hebben vaak al zo weinig over hun kinderen te zeggen. Het gaat er niet om dat kinderen een autoritaire opvoeding krijgen, maar dat ze worden opgevoed “*in [de] tucht en vermaning van de Heer*” (*Ef 6:4*). Kinderen worden niet gewonnen door uitoefening van pure macht, maar door liefde. De Heer geeft ons kinderen opdat wij hun door liefdevol gezag leren hoe ze zich aan Zijn liefdevolle gezag kunnen onderwerpen.

...; want toen zijn zonen zich ver-vloekt gemaakt hebben, heeft hij hen niet eens zuur aangekeken. (1Sm 3:13b)

David is verantwoordelijk voor alles wat er in zijn huis gebeurt. Het oordeel komt niet alleen vanwege zijn zonde met Bathseba, maar ook door zijn zonde van nalatigheid om niet op te treden tegen het kwaad in zijn gezin.

Amnon is een gewetenloze man die geen liefde kent. Bij Absalom is dat niet anders. Beiden kennen ze slechts één soort liefde en dat is de liefde voor zichzelf. Absalom is niet alleen liefdeloos, hij is ook doortrapt, gemeen en kan wachten, als het moet twee volle jaren (*vers 23*). Gedurende die wachttijd blijven de gevoelens van haat in alle hevigheid branden. Intussen laat hij niets van die gevoelens blijken in zijn omgang met Amnon. Absalom laat trouwens helemaal niets blijken, “*geen goed en geen kwaad*”. Hij houdt zich op de vlakte. Hij voldoet aan de gewenste beleefdheden, zonder iets

te laten zien van wat hem bezighoudt. Als hij al een vriendelijk woord heeft gesproken, dan is dat alleen een camouflage geweest van wat er in zijn hart leeft (Ps 55:22a; Sp 26:24).

*Zijn mond is gladder dan boter,
maar zijn hart wil strijd; ...
Ps 55:22a)*

*Wie haat draagt, veinst met zijn lippen,
maar in zijn binnenste zint hij op bedrog.
(Sp 26:24)*

Zo kunnen gezins- en familieleden en ook leden van de familie van God met elkaar omgaan op een manier die correct is, maar ook niet meer dan dat. Wat hen wezenlijk bindt, speelt geen rol. De relaties worden beheerst door voorvallen die niet worden uitgepraat, maar waarbij de zinnen zijn gezet op een tegenactie.

Absalom vermoordt Amnon | verzen 23-29

23 Het gebeurde twee volle jaren later, toen Absalom [schaap]scheerders [aan het werk] had in Baäl-Hazor, dat bij Efraïm ligt, dat Absalom alle zonen van de koning uitnodigde. 24 Absalom kwam bij de koning en zei: Zie toch, uw dienaar heeft [schaap]scheerders [aan het werk]; laat de koning en zijn dienaren toch met uw dienaar meegaan. 25 Maar de koning zei tegen Absalom: Nee, mijn zoon, laten wij toch niet allemaal gaan, zodat wij je niet tot last zijn. [Absalom] hield bij hem aan. Hij wilde echter niet meegaan, maar gaf hem zijn zegen. 26 Toen zei Absalom: Zo niet, laat dan mijn broer Amnon met ons meegaan. Maar de koning zei tegen hem: Waarom zou hij met je meegaan? 27 Toen Absalom bij hem bleef aanhouden, liet hij Amnon en al de koningszonen met hem meegaan. 28 Absalom gaf zijn knechten de opdracht: Let er toch op, als het hart van Amnon vrolijk is van de wijn en ik tegen u zeg: Dood Amnon, dan moet u hem doden. Wees niet bevreesd, heb ik het u niet geboden? Wees sterk en wees dappere mannen. 29 En de knechten van Absalom deden met Amnon zoals Absalom geboden had. Toen stonden alle zonen van de koning op, reden weg – ieder op zijn muilddier – en vluchtten.

Als er twee volle jaren zijn verstreken na de gebeurtenissen die in het vorige gedeelte zijn beschreven, organiseert Absalom een feest. Het is een feest vanwege het scheren van de schapen. Er is in de Schrift nog twee keer sprake van een dergelijk feest. Het zijn geen positieve vermeldingen. Zowel bij die beide keren als hier is er sprake van ongerechtigheid (Gn 38:12-15; 1Sm 25:4-11).

Voor dit feest nodigt Absalom David en al zijn zonen uit. Het doel van dit feest is Amnon te vermoorden. David maakt er bezwaar tegen om allemaal te komen, want dat zal Absalom toch te veel werk geven. Na enig aandringen bij David krijgt hij de zegen van zijn vader. Dat is voor Absalom het teken dat hij kan doorgaan met vragen om het feest te houden en dat dan toch vooral zijn *“broer Amnon”* naar het feest zal mogen komen.

Als vader is David een man zonder ruggengraat. Hij is gemakkelijk over te halen. Terwijl hij er zelf bij aanwezig is, wordt weer iets in scène gezet, waarvan het doel voor hem verborgen is. David is een vreemde in zijn eigen huis. Later zegt Jonadab dat toch op het gezicht van Absalom te lezen was, wat hij van plan was. David overziet de gevolgen van zijn toestemming voor het feest van Absalom niet, net zoals hij eerder het verzoek van Amnon niet doorzag, toen deze vroeg om Tamar bij zich te laten komen (*vers 7*). Het resultaat is dat hij twee zonen kwijtraakt. Amnon wordt gedood en Absalom vlucht.

Absalom geeft zijn knechten de opdracht Amnon te doden als deze dronken is. Hij kent zijn broer als iemand die zich aan de wijn te goed zal doen. De knechten doen het na aandringen van Absalom die als opdrachtgever de verantwoordelijkheid voor de dood van zijn broer op zich neemt. Alle andere zonen van de koning nemen direct na de moord op Amnon de vlucht, weg uit de omgeving van de moordenaar. De angst om ook gedood te worden heeft toegeslagen.

Jonadab licht David in | *verzen 30-36*

30 Het gebeurde, toen zij nog onderweg waren, dat het gerucht David bereikte: Absalom heeft al de zonen van de koning gedood en er is niet één van hen overgebleven. 31 Toen stond de koning op, scheurde zijn kleren en ging op de grond liggen. Al zijn dienaren stonden [bij hem] met gescheurde kleren. 32 Maar Jonadab, de zoon van Simea, de broer van David, nam het woord en zei: Mijn heer moet niet denken dat zij al de jongemannen, de zonen van de koning, gedood hebben, want alleen Amnon is dood. Want Absalom heeft zich hierop toegelegd vanaf de dag dat deze zijn zuster Tamar verkracht heeft. 33 Nu dan, mijn heer de koning moet de zaak niet [zo] ter harte nemen alsof al de zonen van de koning dood zijn, want alleen Amnon is dood. 34 Absalom was gevlucht. De knecht die de wacht hield, hief zijn ogen op en keek, en zie, er

kwam veel volk van de weg achter hem, aan de zijde van het gebergte. 35 Toen zei Jonadab tegen de koning: Zie, [daar] komen de zonen van de koning; overeenkomstig het woord van uw dienaar, zo is het gebeurd. 36 Het gebeurde, toen hij uitgesproken was, dat, zie, de zonen van de koning kwamen. Zij begonnen luid te huilen; ook de koning en al zijn dienaren huilden luid.

Het gerucht bereikt David dat al zijn zonen door Absalom zijn gedood. Dat brengt hem tot diepe verslagenheid en rouw. Hij meent dat alles verloren is. Hij scheurt zijn kleren, want zijn koningschap heeft geen betekenis meer voor hem. Vervolgens gaat hij op de grond liggen. Ook het leven heeft geen betekenis meer voor hem.

Dan komt Jonadab. Uit zijn opmerkingen blijkt dat hij de volle twee jaren van het plan van Absalom heeft geweten. Dat hij David daarover niet heeft ingelicht, is eens te meer een bewijs van zijn verdorven karakter. Tegelijk toont het ook aan dat David met oogkleppen op heeft gelopen. Een andere vertaling zegt dat het op het gezicht van Absalom te lezen was. Alleen David heeft het niet gezien.

Jonadab is niet erg onder de indruk van de dood van zijn vriend Amnon. Hij is een koel berekenend man. Van hem lezen we niet dat hij huilt. Hij spreekt op dezelfde manier tegen David (*vers 33*) als Absalom tegen zijn zus nadat ze verkracht was (*vers 20*). David moet zich er maar niet al te druk over maken en het zich maar niet al te zeer aantrekken. Dit soort troost geven alleen mensen die geen relatie met God hebben.

Vlucht van Absalom | *verzen 37-38*

37 Absalom was gevlucht en naar Talmi, de zoon van Ammihur, koning van Gesur, gegaan. En [David] rouwde over zijn zoon, al die dagen. 38 Absalom was dus gevlucht en naar Gesur gegaan. Hij bleef daar drie jaar.

Absalom vlucht naar zijn grootvader. Zijn moeder is de dochter van de koning van Gesur. Haar afkomst heeft wellicht mede het karakter van haar zoon bepaald. David had nooit met haar mogen trouwen. Absalom vindt hier een vluchtplaats buiten het terrein van de wet van Mozes, alsof hij zich daardoor aan het gezag ervan kan onttrekken. Het is er een illustratie van dat de wet van God voor hem geen enkel gezag heeft.

David verlangt naar Absalom | vers 39

39 Koning David verlangde ernaar uit te trekken naar Absalom, want hij had troost gevonden over Amnon, dat hij dood was.

Nadat David geruime tijd over Amnon gerouwd heeft, vermindert zijn verdriet en verzoent hij zich met diens dood. Het lijkt erop dat ook zijn verfoeiing van de zonde van Absalom in de loop van de tijd afneemt. In plaats van Absalom te verafschuwen als een moordenaar, verlangt hij ernaar naar hem toe te gaan en hem te ontmoeten. Eerst is hij er niet toe gekomen om hem rechtvaardig te straffen voor de moord op zijn broer, nu is hij bijna bereid om hem weer in gunst aan te nemen. Dit tekent de slapheid van David.

Zoals Saul in het boek *1 Samuel* een grote plaats inneemt als tegenstander van David, zo neemt Absalom in *2 Samuel* een grote plaats in, ook als tegenstander van David. Beide personen zijn een beeld van de antichrist. Saul staat David naar het leven voordat hij op de troon plaatsneemt. Absalom staat David naar het leven als hij op de troon plaatsgenomen heeft, maar nog niet alle vijanden geoordeeld zijn en het vrederijk nog niet is aangebroken. Absalom is een beeld van de satan als de leugenaar en de mensenmoordenaar.

Absalom is nog meer verdorven van karakter dan Saul. Hij staat als zoon in een nauwe relatie met David en komt desondanks tegen hem in opstand. Hoe dichter iemand bij het goede staat, des te vreselijker wordt zijn toestand als hij zich voor dat goede afsluit. Dat zien we ook op treffende wijze bij Judas, een van de twaalf apostelen van de Heer Jezus. De volheid van genade en waarheid die in de Heer Jezus worden geopenbaard, brengen het slechtste in de mens tevoorschijn.

2 Samuel 14

Joab laat een wijze vrouw halen | verzen 1-3

1 Toen Joab, de zoon van Zeruja, merkte dat het hart van de koning [zich bezighield] met Absalom, 2 stuurde Joab [een bode] naar Tekoa en liet vandaar een wijze vrouw halen. Hij zei tegen haar: Doe toch alsof u rouw draagt, trek toch rouwkleding aan, zalf u niet met olie, en wees als een vrouw die al vele dagen rouw draagt over een dode. 3 Ga dan naar binnen bij de koning en spreek tot hem overeenkomstig dit woord. En Joab legde haar de woorden in de mond.

We zien hier Joab weer op het toneel verschijnen, de man die zoals telkens ook hier zijn eigen doeleinden nastreeft. Hij kiest partij voor Absalom, want dat is voor hem de kroonprins. Salomo speelt voor hem geen rol. Hij ziet hoe Davids hart naar Absalom uitgaat. De moeder van Joab, Zeruja, is een halfzus van David. Joab is dus een neef van Absalom. Mogelijk dat ook de familiebanden bij hem een rol spelen. Wat voor hem geen rol speelt, ook hier weer niet, is het recht.

David kan niet loskomen van Absalom. Joab merkt dat en huurt een wijze vrouw in die hij naar David stuurt om een verzonnen gebeurtenis te vertellen. Ze moet rouwkleding aantrekken en zich gedragen alsof ze in de rouw is. Haar verhaal moet door haar uiterlijk gedekt worden. De wijze vrouw is een goede toneelspeelster en kan goed vertellen.

Het blijkt dat Joab David goed kent. Hij kan de vrouw precies vertellen wat ze moet zeggen omdat hij weet hoe David zal reageren. Joab gebruikt deze kennis om hem te manipuleren. Manipuleren wil zeggen misbruik maken van de kennis die je van iemand hebt om hem of haar dingen te laten doen of zeggen die jij wilt, zonder dat de persoon dat merkt en zich daartegen kan verzetten. Het voert te ver om daar dieper op in te gaan, maar het is een veel voorkomend kwaad in de wereld en ook onder gelovigen. Als je het gevoel hebt dat je het slachtoffer van manipulatie bent, ga er dan met iemand over praten. Het moet doorbroken worden. Dat kan met de hulp van anderen die Gods Woord kennen en in hun eigen leven toepassen.

Het verhaal van de vrouw uit Tekoa | verzen 4-7

4 De vrouw uit Tekoa zei tegen de koning, terwijl zij zich met haar gezicht ter aarde wierp en zich neerboog; zij zei: Breng verlossing, o koning! 5 De koning zei tegen haar: Wat is er met u? Zij zei: Ach, ik ben een weduwe en mijn man is gestorven. 6 Nu had uw dienares twee zonen; in het veld raakten deze beiden slaags en er was niemand die tussenbeide kwam. Toen sloeg de een de ander [zo hard] dat hij hem doodde. 7 En zie, het hele geslacht heeft zich tegen uw dienares gekeerd en gezegd: Geef hem die zijn broer doodgeslagen heeft hier. Dan zullen wij hem doden voor het leven van zijn broer, die hij doodgeslagen heeft, en zo ruimen wij ook de erfgenaam uit de weg. Zo zullen zij mijn [gloeiende] kooltje, dat nog overgebleven is, uitdoven, en voor mijn man geen naam of overblijfsel op de aardbodem [over]laten.

Er is een overeenkomst tussen het verhaal van de vrouw en het verhaal dat Nathan aan David vertelt na diens overspel met Bathseba en de moord op haar man Uria (2Sm 12:1-4). Er is ook een verschil en dat is groter dan de overeenkomst. De overeenkomst is dat de vrouw een geschiedenis vertelt die niet is gebeurd. Het doel ervan is om de koning ertoe te brengen dat hij Absalom weer naar huis laat komen. Het verschil is dat Nathan het geweten van David wilde bereiken om het in het licht van God te brengen, terwijl de vrouw David ertoe wil brengen zijn geweten uit te schakelen door Absalom weer terug te laten komen zonder dat het recht zijn loop krijgt. Hij moet hem gewoon weer als zijn zoon aanvaarden.

De vrouw doet zich voor als iemand die in grote nood is en daarvoor een beroep doet op de koning. Ze is weduwe en had twee zonen. Die twee zonen waren belangrijk voor de voortzetting van de familienaam. Een van hen is echter door de ander gedood. Uit het verhaal blijkt niet dat deze doodslag met voorbedachten rade is gebeurd. In de situatie van Absalom, waar dit verhaal naar verwijst, is er wel sprake van voorbedachten rade. Hij heeft zijn broer Amnon opzettelijk gedood.

Nu wordt de overgebleven zoon met de dood bedreigd, want de hele familie heeft zich tegen hem gekeerd. Ze willen de doodslag wreken. De enige zoon die overgebleven is, is haar enige hoop. Als hij wordt gedood, is er geen erfgenaam meer. Dat gaat ook verder dan de werkelijkheid. David heeft meer zonen. Daarbij komt dat Absalom niet de erfgenaam is.

Reactie van David | verzen 8-11

8 Toen zei de koning tegen deze vrouw: Ga naar uw huis en ik zal bevel geven met betrekking tot u. 9 Maar de vrouw uit Tekoa zei tegen de koning: Mijn heer koning, laat de ongerechtigheid op mij neerkomen en op het huis van mijn vader; laat de koning en zijn troon daarentegen onschuldig zijn. 10 De koning zei: Als iemand iets tegen u te zeggen heeft, breng hem dan bij mij; hij zal u dan voortaan niet meer aanraken. 11 Zij zei: Laat de koning toch denken aan de HEERE, uw God, zodat de bloedwrekers niet nog meer verderf zullen aanrichten en mijn zoon uit de weg ruimen. Toen zei hij: [Zo waar] de HEERE leeft, [ik zweer] dat er niet één van de haren van uw zoon op de aarde zal vallen!

David is onder de indruk van het verhaal en zegt haar bescherming toe. Daarmee is ze echter niet tevreden. Als ze nu naar huis zou gaan met deze boodschap van de koning, is de kans groot dat ze haar thuis niet geloven. Daarom gaat ze door met vragen. Ze wil meer hebben. Daarbij neemt ze de eventuele ongerechtigheid van de zaak op zich en spreekt de koning en zijn troon vrij. Haar woorden stellen niets voor, maar ze zijn wel aangenaam voor David om te horen.

Haar benadering zorgt ervoor dat David haar zijn persoonlijke bescherming toezegt. Mensen die haar kwaad willen doen, mag zij naar hem verwijzen. Dan zal hij ervoor zorgen dat die mensen niet meer de mogelijkheid hebben haar verder kwaad te doen. Maar ook daarmee is ze niet tevreden. Ze wil dat hij bij de HEERE zweert dat haar zoon geen kwaad zal overkomen. Dat doet hij.

De hele geschiedenis is gelogen, maar ze laat David zweren. Het is een groot gevaar om door toneelspel gelovigen tot een uitspraak of handeling te brengen die men wil. Dat is manipulatie.

De vrouw verklaart het verhaal | verzen 12-17

12 Toen zei de vrouw: Laat uw dienares toch een woord tot mijn heer de koning spreken. En hij zei: Spreek. 13 De vrouw zei: Waarom hebt u dan zoiets tegen het volk van God bedacht? Nu de koning dit woord gesproken heeft, is hij[zelf] als een schuldige, want de koning haalt de door hem verstopene niet terug. 14 Wij zullen immers zeker sterven en als water zijn dat op de aarde wordt uitgelopen [en] dat niet [meer] verzameld kan worden. God neemt het leven echter

niet weg, maar denkt plannen uit zodat de verstotene niet van Hem verstoten blijft. 15 Nu dan, dat ik gekomen ben om dit woord tot de koning, mijn heer, te spreken, is omdat het volk mij bevreesd gemaakt heeft. Daarom dacht uw dienaar: Laat ik toch tot de koning spreken; misschien zal de koning doen wat zijn dienaar zegt, 16 want de koning zal luisteren en zijn dienaar redden uit de hand van de man die [van plan is] mij en mijn zoon tezamen uit de weg te ruimen, uit het eigendom van God. 17 Bovendien zei uw dienaar: Laat het woord van mijn heer de koning toch rust brengen, want als een engel van God, zo is mijn heer de koning, door al luisterend goed en kwaad [van elkaar te onderscheiden]. Moge de HEERE, uw God, met u zijn.

De vrouw komt nu tot de zaak zelf. Ze vraagt of ze mag vertellen wat haar bedoeling is. Ze doet dat op dezelfde slinkse manier in de lijn van haar verhaal, zonder de naam van Absalom te noemen. Ze beschuldigt David ervan dat hij het volk, door Absalom weg te sturen, van een waardevolle man heeft beroofd. Hij heeft daarmee “tegen het volk van God” gehandeld. Met andere woorden zegt ze tegen David wat ook Nathan tegen hem heeft gezegd: ‘U bent de schuldige.’ Die schuld blijkt uit het feit dat hij “de door hem verstotene”, dat is Absalom, niet terughaalt.

Absalom lijkt populair onder het volk. Ze wil dat David genade bewijst, maar ze heeft er geen andere grond voor dan zijn populariteit. Over zijn berouw over de zonde rept ze met geen woord. Dat toont aan dat zij God buiten deze zaak laat en vooral ook dat Joab God erbuiten laat. God bewijst geen mens de genade van de vergeving als die mens niet eerst zijn zonde belijdt. Alleen als zonde beleden wordt, vergeeft God. David wordt door Joab via deze vrouw tot een betoon van genade misleid zonder dat aan de gerechtigheid is voldaan.

Ze voegt er nog aan toe dat Absalom niet meer tot hem kan terugkeren als hij sterft. De dood van een mens is als het uitgieten van water op de aarde. Dat water kan niet meer worden verzameld. Het is verdwenen in de aarde. En is het niet zo, dat God er toch ook mee bezig is om iemand die verstoten is weer terug te brengen? Ze gebruikt een vroom argument en stelt God voor als die liefdevolle God Die toch ook wil dat Absalom terugkeert. Het is waar dat God de verstotene terugbrengt, maar wel via de weg van berouw en bekering. Hij bewijst genade op grond van gerechtigheid. Als er echter geen bekering is, is er geen genade. Voor ons is hier de les

dat wij leren op de manier van God waar te maken dat Hij het leven niet wegneemt, maar wegen zoekt dat een verstotene niet van Hem verstoten blijft (*vers 14b*).

Na de argumenten die David ertoe moeten bewegen Absalom weer te laten terugkeren, wacht ze niet op antwoord van de koning. Ze praat direct door, waarbij ze terugkomt op haar voorbeeld. Ze herinnert hem aan haar angst voor haar familie ten aanzien van haar zoon. Ze wil hem met de nodige dramatiek tot een beslissing forceren.

Na de dramatiek schakelt ze ineens over op vleierij. Het hoort allemaal bij de door haar gebruikte retoriek. Niemand anders dan hij, koning David, kan in de dreigende dood van haar zoon een verandering ten goede brengen. Hij is *“als een engel van God”* en als geen ander in staat om te luisteren naar een probleem en het juiste onderscheid te maken tussen goed en kwaad. Ten slotte wenst ze hem toe dat de HEERE, zijn God met hem zal zijn.

David ontdekt de hand van Joab | *verzen 18-20*

18 Toen antwoordde de koning en zei tegen de vrouw: Verberg toch niets voor mij [van] wat ik u ga vragen. En de vrouw zei: Laat mijn heer de koning toch spreken. 19 De koning zei: Heeft Joab, met u, de hand in dit alles? De vrouw antwoordde: [Zo waar] uw ziel leeft, mijn heer koning, niemand kan naar rechts of links afwijken van alles wat mijn heer de koning gesproken heeft! Inderdaad, uw dienaar Joab, die heeft het mij geboden, en die heeft al deze woorden uw dienares in de mond gelegd. 20 Om de voorstelling van zaken zo'n wending te geven, heeft uw dienaar Joab dit gedaan. Maar mijn heer is wijs, als de wijsheid van een engel van God, [en in staat] om alles op te merken wat op de aarde gebeurt.

De koning lijkt het licht op te gaan. Hij begint te beseffen dat het om een toneelspel gaat, waar Joab achter zit. Als hij daarnaar vraagt, erkent ze dat dit het geval is. Dan vleit ze hem voor de tweede keer door hem *“een engel van God”* te noemen.

Absalom komt terug naar Jeruzalem | *verzen 21-24*

21 Toen zei de koning tegen Joab: Zie toch, ik heb dit verzoek ingewilligd. Ga dan en breng de jongeman Absalom terug. 22 Toen wierp Joab zich met zijn ge-

zicht ter aarde, boog zich en dankte de koning. Joab zei: Uw dienaar heeft heden gemerkt dat ik genade gevonden heb in uw ogen, mijn heer de koning, omdat de koning het verzoek van zijn dienaar ingewilligd heeft. 23 Toen maakte Joab zich gereed, ging naar Gesur en bracht Absalom naar Jeruzalem. 24 De koning zei: Laat hij naar zijn huis terugkeren; mijn gezicht krijgt hij niet te zien. Zo keerde Absalom terug naar zijn huis, maar hij kreeg het gezicht van de koning niet te zien.

Zonder dat er melding wordt gemaakt van het vertrek van de vrouw, staat ineens Joab voor de koning. David zal hem direct, nadat hem de zaak duidelijk is geworden, hebben geroepen. Hij geeft hem opdracht Absalom, die hij jongeman noemt hoewel hij getrouwd is en kinderen heeft, terug te brengen. Zijn vaderlijke zwakheid brengt hem tot dit besluit. David ziet niets van de werkelijke bedoeling van Absalom. Hij staat toe dat Absalom in Jeruzalem terugkeert, maar zonder dat hij met zijn zoon contact heeft. Dat is echter slechts een kwestie van tijd. De eerste stappen naar een volledige terugkeer zijn gezet omdat het verzet van David daartegen al gebroken is.

Door de inwilliging van zijn verzoek trekt Joab de conclusie dat David hem welgezend is (*vers 22*). Joab moet er toch wel veel belang bij hebben gehad dat Absalom terugkomt, dat hij zich zo dankbaar toont. Zijn benadering is egoïstisch en die van een vleier. Hij spreekt over de genegenheid van David, terwijl hij hem met list tot die toestemming heeft gebracht.

Genegenheid uit zich niet alleen in iets krijgen. God wil niet dat wij zo over Hem denken. Het zou wat zijn als wij alleen overtuigd zouden zijn van Gods genegenheid of liefde ten opzichte van ons als Hij ons alles zou geven wat wij vragen. Wij geven onze kinderen toch ook niet altijd alles waar zij om vragen? We weigeren soms het gevraagde om daardoor onze liefde te tonen. Wij geven hun toch geen dingen die ze misschien wel graag zouden willen hebben, maar die gevaarlijk voor hen zijn?

Uit deze hele geschiedenis lijkt duidelijk te worden dat Davids inzicht in de werkelijke bedoelingen nagenoeg afwezig is en dat hij een speelbal is geworden van zijn gevoelens. Daarop speelt Joab, en ook Absalom, in. David is zwak en laat zich steeds overhalen. Hij is geen koning meer die het

recht zoekt en handhaaft. Hij heeft zichzelf niet meer in de hand en zijn gezin is in wanorde. Hoe kun je dan een land goed besturen?

Schoonheid van Absalom | verzen 25-27

25 Nu was er in heel Israël geen man zo knap als Absalom, buitengewoon prijzenswaardig. Van zijn voetzool af tot aan zijn schedel toe was er aan hem geen gebrek. 26 Als hij zijn hoofd schoor – het gebeurde aan het eind van elk jaar dat hij het schoor; omdat het hem te zwaar werd, daarom schoor hij het – dan woog dat hoofdhaar tweehonderd sikkil, naar het ijkgewicht van de koning. 27 Bij Absalom werden drie zonen geboren, en een dochter van wie de naam Tamar was. Zij was een vrouw die knap was om te zien.

Voordat meer over Absalom wordt gezegd, wordt eerst over zijn uiterlijk gesproken. Dat gebeurt vaker, zoals bij Saul en bij David. Zijn uiterlijke schoonheid, zonder enig waarneembaar gebrek, zijn uitstraling, zal ook op David grote aantrekkingskracht hebben uitgeoefend. Ook het volk zal voor deze man ‘vallen’. Zo zal ook de antichrist een man zijn aan wie geen gebrek lijkt te zijn, waardoor hij alle afvalligen voor zich kan innemen.

Het haar van Absalom krijgt een speciale vermelding. Wat een teken van toewijding aan de HEERE is, zoals bij de Nazireeër (Nm 6:5), dient hier tot zijn eigen glorie. Daardoor wordt dit speciale kenmerk van zijn schoonheid later de oorzaak van zijn dood. Hij blijft met zijn hoofd, mogelijk met zijn haren, in de takken van een grote eik vastzitten (2Sm 18:9).

Zijn knappe uiterlijk is ook terug te zien in zijn dochter Tamar. Het kan zijn dat zij genoemd is naar haar knappe tante Tamar (2Sm 13:1), de zus van haar vader. Daarmee eert Absalom zijn zus. Het hoort bij zijn karakter om zoveel mogelijk complimenten uit te delen met het doel daardoor mensen voor zich te winnen of op zijn hand te houden.

Absalom forceert toegang tot David | verzen 28-33

28 Zo bleef Absalom twee volle jaren in Jeruzalem zonder dat hij het gezicht van de koning te zien kreeg. 29 Daarom stuurde Absalom [een bode] naar Joab om hem naar de koning te sturen, maar hij wilde niet bij hem komen. Toen stuurde hij nog een tweede keer [een bode], maar hij wilde niet komen. 30 Toen zei hij tegen zijn dienaren: Zie, het stuk [grond] van Joab grenst aan het mijne

en hij heeft er gerst op staan; ga het in brand steken. En Absaloms dienaren staken dat stuk [grond] in brand. 31 Toen maakte Joab zich gereed, ging bij Absalom naar binnen, [zijn] huis in, en zei tegen hem: Waarom hebben uw dienaren het stuk [grond] dat van mij is, in brand gestoken? 32 En Absalom zei tegen Joab: Zie, ik heb [een bode] naar u gestuurd om te zeggen: Kom hierheen, zodat ik u naar de koning kan sturen om te zeggen: Waarom ben ik uit Gesur [terug]gekomen? Het zou mij beter zijn als ik nog daar was. Nu dan, laat mij het gezicht van de koning zien. Als er nog schuld in mij is, laat hij mij dan doden. 33 Toen ging Joab bij de koning naar binnen en vertelde het hem. Deze riep Absalom [bij zich], en hij kwam bij de koning en boog zich voor hem neer met zijn gezicht ter aarde, vóór de koning; en de koning kuste Absalom.

Absalom is een harde man. Hij moet en zal zijn vader ertoe dwingen hem weer te aanvaarden. De achtergrond is de staatsgreep die hij in gedachten heeft. Mogelijk dat dit ook een rol heeft gespeeld in de moord op Amnon die hij met list heeft gedood. Om zijn doel te bereiken wil hij Joab bij zich laten komen. Die moet zich voor hem inzetten. Als Joab niet goedschiks naar hem wil luisteren, dan maar kwaadschiks. Hij laat de gerst op het stuk grond van Joab dat aan dat van hem grenst, in brand steken.

Het leven van een naaste en de opbrengst van het land van God betekenen niets voor Absalom. Hij is vol van zichzelf. Hij is de zelfbewuste man die weet dat hij mooi is en daardoor indruk kan maken. Daarbij heeft hij als koningszoon ook nog macht. Ook kent hij de zwakke plek bij zijn vader, die hij manipuleert. Hij is de 'killer' die korte metten maakt met alles wat hij als een verhindering tegenkomt op weg naar het doel dat hij zichzelf heeft gesteld. Dat doel is hijzelf.

Zijn optreden hier laat zijn karakter zien, het karakter van de verwenne kroonprins. Hij verwoest een deel van het land om zijn zin te krijgen. Hij rekent niet met het bezit van een ander. Amnon had eenzelfde karakter. Het interesseerde hem niet wat Tamar vond. Hij wilde haar, dus nam hij haar.

Zo gaat het met kinderen die zonder tucht opgroeien en verwend worden. Wat de kinderen zijn en doen, wordt in belangrijke mate bepaald door het gedrag van de ouders. Het is grotendeels hun verantwoordelijkheid. Hun woorden spelen daarbij niet de grootste rol, maar hun voorbeeld. Wat

Absalom was, was niet slechts een karakterprobleem, maar ook een opvoedkundig probleem. David, de grote koning naar buiten, is de zwakke vader thuis.

Als Joab verhaal komt halen bij Absalom, is die daar niet van onder de indruk. Hij excuseert zich niet, laat staan dat hij over een schadevergoeding spreekt, die hij volgens de wet toch verplicht was te geven (*Ex 22:6*). Joab had maar direct moeten komen, dan was de verbranding van zijn land niet nodig geweest. Zo simpel is dat. Absalom manipuleert Joab ook. Joab is in de macht van Absalom en daarom spreekt Absalom ook niet over een schadevergoeding. Als Joab later de kans krijgt zich te wreken, doet hij dat.

Absalom loochent zijn misdaden hoewel ze algemeen bekend zijn. Hij wil niet weten van enige ongerechtigheid die in hem zou zijn. Integendeel, hij vindt dat hem onrecht is aangedaan door hem de weg terug naar Jeruzalem te versperren. Tegenover Joab tart hij de gerechtigheid van de koning door te zeggen dat die hem maar moet doden als er schuld in hem is. Hij weet dat David dat niet zal doen omdat die als zijn vader hem daar veel te lief voor heeft. Hij kent de voorliefde van zijn vader voor hem en weet die geslepen in te zetten voor zijn doel.

Als Absalom bij zijn vader komt, kust deze hem. Het is echter niet de kus die de verloren zoon krijgt van zijn vader die op hem wacht. De verloren zoon zegt dat hij gezondigd heeft (*Lk 15:20-21*). Van Absalom horen we geen woord in die richting. We horen trouwens helemaal geen woord uit zijn mond. De arme David is blind voor de toestand van zijn zoon.

*En hij stond op en ging naar zijn vader. Toen hij nu nog veraf was, zag zijn vader hem en werd met ontferming bewogen, en hij liep snel op hem toe, viel hem om de hals en kuste hem innig. De zoon nu zei tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, ik ben niet meer waard uw zoon te heten. (*Lk 15:20-21*)*

We mogen wel bidden dat de Heer geeft dat we oog hebben voor onze zwakke plekken, opdat we geen speelbal worden van anderen of van onze gevoelens. Daarvoor is nodig dat we in een levende relatie met de Heer Jezus leven. Dan zullen we doorzien wat anderen met list bij ons zouden willen bereiken.

2 Samuel 15

Inleiding

In wat zich in dit hoofdstuk afspeelt, zien we een deel van de oogst van David van wat hij voor het vlees heeft gezaaid. Zijn zoon Absalom komt tegen hem in opstand, verdrijft hem van de troon en verjaagt hem uit Jeruzalem. Dit is de kant van de verantwoordelijkheid. Tegelijk zien we ook dat God in genade Zijn werk aan het doen is in David. De HEERE is bezig hem verder te vormen tot Zijn eer. We zien hoe David zich onderwerpt aan de wil van de HEERE.

Absalom manipuleert het volk | verzen 1-6

1 Het gebeurde daarna dat Absalom zich van een wagen en paarden voorzag, met vijftig man die voor hem uit snelden. 2 Ook stond Absalom 's morgens vroeg op en ging aan de kant van de weg naar de poort staan. Het gebeurde dan dat Absalom elke man die een geschil had om mee naar de koning te gaan voor recht, bij zich riep en zei: Uit welke stad komt u? Als die dan zei: Uw dienaar komt uit een van de stammen van Israël, 3 zei Absalom tegen hem: Zie, uw zaken zijn goed en rechtmatig, maar bij de koning vindt u niemand die u gehoor geeft. 4 Verder zei Absalom: Als men mij maar tot rechter in het land aanstelde! Dan zou ieder die een geschil of rechtszaak heeft, bij mij kunnen komen en zou ik hem recht kunnen verschaffen. 5 Ook gebeurde het, dat als iemand naderde om voor hem te buigen, hij zijn hand uitstak, hem vastgreep en hem kuste. 6 Op die manier deed Absalom met heel Israël dat naar de koning ging voor recht. Zo stal Absalom het hart van de mannen van Israël.

Het antwoord op de kus die Absalom van zijn vader heeft gekregen, is dat hij aan de slag gaat met de voorbereidingen voor een staatsgreep. De goedheid van zijn vader beantwoordt hij met verraad. Hij zorgt voor de juiste middelen en mensen om zich heen. Hij staat vroeg op – hij is niet lui in het uitvoeren van zijn programma – en begeeft zich ook ‘op straat’, tussen de mensen. Hij doet alsof hij de grootst mogelijke belangstelling heeft voor wat er onder het volk leeft. Hij lijkt wel op de geslepen politici van vandaag die ook zo opereren om de volksgunst te verwerven. Zij be-

loven ook allemaal dat ze al het verkeerde goed zullen maken als zij aan de macht zijn.

Absalom speelt handig in op de gevoelens van het volk voor David. Men zal niet meer zo tevreden over hem zijn geweest, want zijn geestelijk beoordelingsvermogen is zwak geworden en dat zal het volk hebben gemerkt. Nu stelt Absalom zichzelf als de betere kandidaat voor en belooft dat hij wel naar hen zal luisteren. Hij ondergraaft het gezag van de koning om zichzelf te promoten. Hij laat het volk weten dat hij een post als rechter wenst, want zoals de zaken nu gaan, komt er van het recht niets terecht. Als hij rechter zou zijn, zou dat wel anders gaan. Iedereen zou van hem zijn recht krijgen.

Zonder enige navraag zegt hij tegen de mensen die met een geschil naar de koning willen gaan, dat hun zaken "goed en rechtmatig" zijn. Dat zegt de man die zelf wegens moord ter dood had moeten worden veroordeeld. Het is de onbeschaamdheid ten top. Niets in wat wij van Absalom lezen, duidt erop dat hij enige wijsheid of bekendheid met de wetten bezit. Hij heeft ook geen bewijzen geleverd van zijn liefde voor het volk, eerder het tegendeel. Toch wenst hij rechter te zijn. Het zijn vaak de mensen die het minst geschikt zijn voor een ambt die er eerzuchtig het meest naar streven. Zij die wel geschikt zijn, zijn meestal bescheiden en hebben geen hoge dunk van zichzelf.

Absalom is innerlijk buitengewoon geraffineerd en hatelijk. Hij is werkelijk een beeld van de antichrist. Saul was dat ook, maar dan als degene die in David het overblijfsel najaagde. In Absalom zien we het beeld van de antichrist die zich aan het volk voorstelt, terwijl de Heer Jezus onder Zijn volk aan het werk is, maar nog niet al Zijn vijanden aan Zich heeft onderworpen.

Als we dit toepassen op vandaag, dan weten we dat de Heer Jezus nu Zijn rijk heeft in de harten van allen die Hem volgen. In deze tijd is de geest van de antichrist werkzaam om allen te misleiden die belijden tot Gods volk te behoren (1Jh 2:18; 4:1-4). In Saul zien we meer het beeld van de antichrist die zich manifesteert in de afval van het Jodendom. In Absalom zien we

Kinderen, het is [het] laatste uur; en zoals u hebt gehoord dat [de] antichrist komt, zijn er ook nu vele antichristen gekomen, waaraan wij weten dat het [het] laatste uur is. (1Jh 2:18)

meer het beeld van de antichrist die zich manifesteert in de afval van het christendom. Johannes noemt in zijn eerste brief beide aspecten (1Jh 2:22).

Absalom doet ook alsof hij nederig en de ander voor hem belangrijk is, maar hij is een grote huichelaar en doet alles uit eigenliefde. Zo palmt hij het volk in. Door vleierij steelt Absalom de harten van de Israëlieten die recht zoeken bij David. Dat Absalom hen zo gemakkelijk achter zich krijgt, zegt ook iets van deze mensen zelf, die zich zo gemakkelijk laten beïnvloeden. Ze zullen David ook niet echt hebben gekend. Wie niet een hechte band met de Heer Jezus heeft, is zomaar door andere praat te beïnvloeden. Dit is een reëel gevaar voor alle gelovigen.

Samenzwering tegen David | *verzen 7-12*

7 Na verloop van veertig jaar zei Absalom tegen de koning: Laat mij toch gaan om mijn gelofte die ik voor de HEERE afgelegd heb, in Hebron na te komen. 8 Uw dienaar heeft namelijk een gelofte afgelegd toen ik in Gesur in Syrië woonde: Wanneer de HEERE mij werkelijk zal terugbrengen in Jeruzalem, zal ik de HEERE dienen. 9 Toen zei de koning tegen hem: Ga in vrede. Hij maakte zich gereed en ging naar Hebron. 10 Absalom stuurde verkenners naar alle stammen van Israël om te zeggen: Als u het geluid van de bazuin hoort, moet u zeggen: Absalom is koning in Hebron! 11 Met Absalom gingen tweehonderd man uit Jeruzalem mee, die uitgenodigd waren. Maar ze gingen in hun onschuld, want zij wisten nergens van. 12 Absalom stuurde, toen hij de offers ging brengen, ook [een bode] om Achitofel, de Giloniet, Davids raadsman, uit zijn stad, uit Gilo [te halen]. De samenzwering werd sterk en het volk bij Absalom nam gaandeweg in aantal toe.

Het aantal van “veertig jaar” moet naar alle waarschijnlijkheid “vier jaar” zijn. Na vier jaar is het zover dat Absalom de greep naar de macht doet. De inleiding daarop is, dat Absalom doet alsof hij nog een belofte heeft te vervullen die hij minstens vier jaar eerder zegt te hebben gedaan. De inlossing van die zogenaamde belofte komt ook wel rijkelijk laat. Hij zegt dat zijn belofte een dienst aan de HEERE inhoudt, wat erop neerkomt dat hij de HEERE offers wil brengen (vgl. *verzen 8,12*). Hij gebruikt de Naam van de HEERE ijdel (*Ex 20:7*). Hij spreekt alleen over Hem om David te bedriegen. Er is in hem geen greintje eerbied voor de HEERE.

David heeft niets van de verborgen en verdorven bedoelingen van zijn zoon in de gaten. Hij laat Absalom gaan en wenst hem zelfs vrede op zijn weg. Hij is zijn geestelijk onderscheidingsvermogen kwijt. Hij is in deze geschiedenis geen beeld van de Heer Jezus. We zien hier een vader die een ‘verloren zoon’ terug heeft, een zoon die hem nu vertelt dat hij beloofd heeft de HEERE te dienen! Wat wil je als vader nog liever horen? Het is de lichtgelovigheid van een ouder die zijn kind niet heeft bestraft voor zijn zonden en nu met ‘dankbaarheid’ waarneemt dat zijn kind ‘serieus met God aan de slag gaat’.

Absalom gaat, met de zegen van zijn vader, naar Hebron, een plaats met herinneringen. Het is de plaats waar hij is geboren. Het is ook de plaats waar David tot koning over Juda is gezalfd en zeven jaar heeft geregeerd. Absalom verwacht daar de meeste aanhangers te hebben. Die plaats is dan ook tactisch door hem gekozen om zich daar tot koning te laten uitroepen. De tweehonderd mannen die met hem meegaan, weten niets van de plannen van Absalom. Hij weet zijn ware bedoelingen goed voor anderen verborgen te houden.

Absalom weet ook Achitofel, Davids raadsman, aan zijn kant te krijgen. Bathseba is de dochter van Eliam en Eliam is de zoon van Achitofel. Achitofel is dus de grootvader van Bathseba en waarschijnlijk is dat de aanleiding dat hij als de raadsman van David aan diens hof is gekomen. Deze man is ook een beeld van de antichrist, dat wil zeggen van een aspect ervan en wel in de boosaardige raad die hij Absalom geeft om zich van David te ontdoen. In Absalom en Achitofel hebben we de combinatie van het koninklijke karakter van de antichrist in zijn aanmatiging de koning van Gods volk te zijn en het geestelijke of godsdienstige karakter van de antichrist als de valse profeet.

David vlucht voor Absalom | *verzen 13-18*

13 Toen kwam er een boodschapper bij David en zei: Het hart van iedereen in Israëel staat achter Absalom. 14 Toen zei David tegen al zijn dienaren die bij hem in Jeruzalem waren: Maak u gereed en laten wij vluchten, want er is voor ons geen ontkomen aan Absalom. Ga snel, anders zal hij ons spoedig inhalen, onheil over ons brengen en deze stad met de scherpte van het zwaard slaan. 15 Toen zeiden de dienaren van de koning tegen de koning: Geheel zoals mijn heer

de koning verkiest, zie, [hier] zijn uw dienaren. 16 En de koning ging [de stad] uit met heel zijn huis, te voet. De koning liet echter tien bijvrouwen achter om zorg te dragen voor het huis. 17 De koning ging dus met al het volk te voet [de stad] uit. Zij bleven staan bij het Verre Huis, 18 en al zijn dienaren liepen langs hem heen, met al de Krethi en al de Plethi. Ook al de Gethieten – zeshonderd man, die te voet uit Gath gekomen waren – liepen voor de koning langs.

Als David de boodschap krijgt dat iedereen in Israël achter Absalom staat, blijft er voor hem niets anders over dan te vluchten. De man die Goliath velde, slaat op de vlucht voor zijn zoon. Het lijkt niet moedig, maar toch getuigt het van wijsheid om nu te vluchten. David buigt zich onder de tucht van God. Het staat er niet zo, maar zijn houding toont het. Hier zien we in David een beeld van de geest van het overblijfsel van Israël in de laatste dagen, als de antichrist de scepter zwaait.

Als Godvrezende mensen lijden, is het hun verlangen dat hun lijden zo min mogelijk door anderen wordt gedeeld. Dat zien we hier bij David. Hij vlucht uit liefde voor de stad. Er staat nadrukkelijk bij dat hij “te voet” de stad uit gaat. Het ziet op zijn vernedering en tegelijk op zijn vereenzelving met zijn volgelingen die hij niet vooruit wenst te snellen in zijn vlucht. Absalom bezit paarden en daar maakt hij gebruik van. Het is de omgekeerde wereld (*Pr 10:7*).

Ik heb dienaren te paard gezien en vorsten die als dienaren [te voet] over de aarde gingen. (Pr 10:7)

Zijn vlucht lijkt verlies, maar vanaf dit moment zit er een stijgende lijn in het leven van David. Bij God is het altijd winnen door verlies. We zien dat David de leiding weer op zich neemt. Hij gedraagt zich weer koninklijk.

Dat hij tien bijvrouwen achterlaat om zorg te dragen voor het huis, lijkt een wat naïeve actie te zijn. Als hij heeft gedacht dat Absalom hen wel met rust zal laten, komt hij daarmee bedrogen uit. Absalom zal, naar het woord van Nathan (*2Sm 12:11-12*), met deze bijvrouwen afschuwelijke, openlijke hoererij bedrijven (*2Sm 16:21-22*).

Zijn dienaren stellen zich achter hem op en ook zijn hele huis en al het volk. Verder zijn daar “al de Krethi en al de Plethi” en nog zeshonderd Gethieten. De Krethi en Plethi en de Gethieten zijn allen Filistijnen. Op een overblijfsel na wordt het hele volk Israël David ontrouw, maar uit de onbesneden volken zijn er die hem volgen. Hieruit kunnen we voor onszelf de les trek-

ken dat ons geen hoge gedachten over onze herkomst passen als wij de Heer Jezus volgen.

Op zijn vlucht voor Absalom heeft David *Psalm 3* gedicht (*Ps 3:1*). Ook *Psalm 41* dichtte hij toen, waarin hij zeer waarschijnlijk over Achitofel spreekt (*Ps 41:10*). Dat vers wordt door de evangelist Johannes op Judas toegepast (*Jh 13:18*), die ook een beeld van de antichrist is. Bij Achitofel is het vooral zijn intelligentie die we als een kenmerk van de antichrist zien. In zijn tijd nam men zijn raad aan als het woord van God (*2Sm 16:23*).

Ik spreek niet van u allen; Ik weet wie Ik heb uitverkoren; maar de Schrift moet worden vervuld: 'Hij die met Mij het brood eet, heeft zijn hiel tegen Mij opgeheven'. (Jh 13:18)

Ithai | verzen 19-22

19 Toen zei de koning tegen Ithai, de Gethiet: Waarom zou u ook met ons meegaan? Keer terug en blijf bij de [nieuwe] koning. U bent immers een buitenlander en u bent verbannen uit uw [woon]plaats. 20 Gisteren bent u gekomen en dan zou ik u vandaag met ons meevoeren om weg te gaan? Ik moet immers gaan waarheen ik gaan kan. Keer terug en breng uw broeders terug; mogen goedertierenheid en trouw met u zijn. 21 Maar Ithai antwoordde de koning en zei: [Zo waar] de HEERE leeft en mijn heer de koning leeft, op de plaats waar mijn heer de koning zal zijn, in dood of in leven, voorzeker, daar zal uw dienaar zijn. 22 Toen zei David tegen Ithai: Kom [dan] mee en steek over. Zo stak Ithai, de Gethiet, over met al zijn mannen en al de kinderen die bij hem waren.

Uit de vreemdelingen die David volgen, wordt Ithai, de Gethiet speciaal voor het voetlicht gehaald. Dat gebeurt door ons een gesprek te laten horen tussen de koning en Ithai. Wat Ithai daarin zegt, is een voorbeeld voor ons. Ithai is een vreemdeling, hij is geen Israëliet, maar toch kiest hij voor David. De vraag komt ook tot ons: 'Bij wie hoor jij? Hoor je bij hen die vandaag de macht hebben, of bij Hem Die verworpen is?'

Zoals dat vaak in crisissituaties gebeurt, komen ook hier de mensen 'bovendrijven' die aan de goede kant staan. David stelt aan Ithai de vraag waarom hij meegaat. Het antwoord dat Ithai geeft, zal de vertolking zijn van wat in het hart van de velen aanwezig is. Het lijkt op wat de Heer Jezus aan Zijn twaalf volgelingen vraagt, als vele anderen van Zijn discipelen Hem niet meer volgen: "Wilt u soms ook weggaan?" Bij monde van Petrus

komt dan het antwoord: “Heer, naar wie zullen wij toe gaan? U hebt woorden van eeuwig leven” (Jh 6:67-68). Zo wordt ieder van ons gevraagd waarom we bij de Heer willen blijven. Wat is ons antwoord?

In wat David in *vers 20* tegen Ithai zegt, is het alsof we Naomi horen spreken tot haar schoondochters Orpa en Ruth. Naomi wil haar schoondochters ervan weerhouden haar te volgen op haar terugweg naar Bethlehem (Ru 1:7-15). In wat Ithai in *vers 21* de koning antwoordt, is het alsof we het antwoord van Ruth aan haar schoonmoeder horen (Ru 1:16-17). Hij kiest er zonder aarzeling voor David te volgen. Hij is als een jongbekeerde met een brandend hart voor de Heer Jezus. Hij wil zijn, waar David is. Dat is niet alleen voor hem zo, maar ook voor allen die bij hem horen. Hij neemt ze allemaal mee, achter David aan.

Maar Ruth zei: Dring er bij mij niet langer op aan u te verlaten en terug te gaan, bij u vandaan. Want waar u heen gaat, zal ik ook gaan, en waar u overnacht, zal ik overnachten. Uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar u sterft, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. De HEERE mag zó en nog veel erger doen: voorzeker, [alleen] de dood zal scheiding maken tussen mij en u. (Ru 1:16-17)

De Heer Jezus heeft gezegd: “Als iemand Mij dient, laat hij Mij volgen; en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn” (Jh 12:26). Wie zegt dat hij de Heer Jezus dient, zal dat laten zien door Hem te volgen en bij Hem te zijn. Dat betekent op aarde delen in Zijn verwerping en straks delen in Zijn verheerlijking. Als dit werkelijk voor ons leeft, zullen we dat wensen voor allen die bij ons horen, onze kinderen en familieleden.

De ark gaat terug naar Jeruzalem | verzen 23-29

23 Het hele land huilde met luide stem, toen heel het volk overstak. Ook de koning stak de beek Kidron over en al het volk stak over, rechtstreeks de weg op naar de woestijn. 24 En zie, Zadok was daar ook en al de Levieten met hem, die de ark van het verbond van God droegen, en zij zetten de ark van God neer. En Abjathar klom naar boven, totdat al het volk uit de stad het oversteken beëindigd had. 25 Toen zei de koning tegen Zadok: Breng de ark van God terug in de stad. Als ik genade vind in de ogen van de HEERE, zal Hij mij terughalen en hem mij [weer] laten zien, evenals Zijn woning. 26 Maar als Hij dit zegt: Ik ben u niet genegen, zie, [hier] ben ik, laat Hij met mij doen zoals het goed is in Zijn ogen. 27 Verder zei de koning tegen de priester Zadok: Bent u [niet] een ziener? Keer in vrede terug naar de stad, en de zonen van u beiden met u: uw

zoon Ahimaaz en Jonathan, de zoon van Abjathar. 28 Zie, ik zal in de vlakten van de woestijn blijven wachten, totdat er van uw [kant] iets komt om mij [over] in te lichten. 29 Zo bracht Zadok met Abjathar de ark van God terug in Jeruzalem, en zij bleven daar.

Het oversteken van David van de beek Kidron heeft een sterke parallel met het oversteken van deze beek door de Heer Jezus (Jh 18:1). De Heer Jezus steekt deze beek ook

Nadat Jezus dit gezegd had, ging Hij uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een tuin was die Hij met Zijn discipelen inging. (Jh 18:1)

over om de stad te verlaten. Hij gaat de weg van het lijden, op weg naar het kruis. Hij doet dat, terwijl Hij onschuldig is en om de schuld van anderen te gaan dragen. De Heer Jezus gaat met Zijn discipelen, dat is dat overblijfsel van Israël waarmee Hij Zich een maakt. Bij David gaat het om zijn eigen schuld. David is hier een beeld van het overblijfsel dat ook schuld bekend aan het bloed van de Heer Jezus.

Dan komen Zadok en de Levieten met de ark. Zadok en Abjathar, die het priesterlijk geslacht vertegenwoordigen, willen de ark meenemen, maar dat wil David niet. Hij wil niet van de ark een soort mascotte maken, zoals in de dagen van Eli (1Sm 4:3-11). Hij is niet bijgelovig. Hij weet wel dat God met hem is en dat hij niet afhankelijk is van een zichtbaar teken. David geeft opdracht de ark terug te brengen naar de stad, want daar hoort hij. Zijn hart gaat uit naar Gods woning. Daar verlangt hij naar, daar wil hij zijn.

Met het oog hierop – en niet met het oog op zijn terugkeer als koning – legt hij zijn leven in hand van de HEERE. De woorden waarin hij dit tot uitdrukking brengt, zijn woorden die ook gesproken zijn door Eli (1Sm 3:18). Bij Eli is het berusting in het oordeel dat hem is aangezegd, zonder dat het bij hem iets verandert. Bij David is dat anders. Hij buigt zich en gaat in de kracht van de HEERE verder.

Van de terugkeer van de ark naar Jeruzalem kunnen we nog de volgende toepassing maken. De ark is een prachtig beeld van de Heer Jezus. De terugkeer van de ark naar Jeruzalem ziet op de situatie dat in de plaatselijke gemeente de Heer Jezus weer centraal komt te staan en Hij alle gezag krijgt. We leven in een tijd dat menselijke ideeën steeds meer gaan uitmaken hoe het er in de gemeente van God moet toegaan. Welk recht is er

nog om te kunnen zeggen dat gelovigen samenkomen tot de Naam van de Heer? Elk recht daarop is wat ons betreft, verspeeld.

Toch is het nog mogelijk om tot de Naam van de Heer Jezus bijeen te komen (*Mt 18:20*). Dat is als we op de grondslag van de genade gaan staan en alles in handen van de Heer Jezus leggen. Dan zullen we Hem – van Wie de ark een beeld is – en de plaats waar Hij is te midden van de twee of drie – waarvan de tempel in Jeruzalem een beeld is – kunnen terugvinden.

Achitofel en Husai | *verzen 30-37*

30 En David ging al huilend de weg omhoog naar de Olijfberg op, zijn hoofd bedekt, en zelf ging hij barvoets. Ook [van] al het volk dat bij hem was, had iedereen zijn hoofd bedekt, terwijl zij al huilend [de berg] opgingen. 31 Toen vertelde men David: Achitofel is onder hen die met Absalom samenspannen. En David zei: O HEERE, maak de raad van Achitofel toch tot dwaasheid. 32 En het gebeurde, toen David op de top van de berg kwam, waar men zich voor God neerbuigt, zie, toen kwam Husai, de Archiet, hem tegemoet, [met] zijn mantel gescheurd en aarde op zijn hoofd. 33 En David zei tegen hem: Als u met mij verdergaat, zult u mij tot last zijn, 34 maar als u naar de stad teruggaat en tegen Absalom zegt: Ik zal uw dienaar zijn, o koning; vroeger ben ik wel dienaar van uw vader geweest, maar nu zal ik uw dienaar zijn – dan kunt u de raad van Achitofel voor mij verijdelen. 35 Zijn Zadok en Abjathar, de priesters, daar niet bij u? Het zal gebeuren dat u alles wat u vanuit het huis van de koning hoort, aan de priesters Zadok en Abjathar zult vertellen. 36 Zie, beide zonen van hen zijn daar bij hen: Ahimaáz van Zadok, en Jonathan van Abjathar. Dan moet u alles wat u hoort door hun dienst naar mij toe sturen. 37 Zo kwam Husai, de vriend van David, de stad binnen toen Absalom in Jeruzalem aankwam.

De weg van David, omhoog naar de Olijfberg, is de weg die ook de Heer Jezus is gegaan. De Heer heeft twee keer gehuild en beide keren is dat in deze buurt gebeurd: een keer bij het graf van Lazarus, bij Bethanië, dicht bij Jeruzalem, en een keer bij het naderen van Jeruzalem (*Jh 11:17-18,35; Lk 19:41*). Zo is het hier bij David. Hij huilt, net als de Heer Jezus, vanwege de afwezige vrede voor de stad. Ditzelfde gevoel zien we bij allen die hem volgen. Ook zij huilen erom.

Als David hoort dat Achitofel bij Absalom is, richt hij zich hierover tot de HEERE. Met een kort gebed, eigenlijk een zucht, geeft hij zijn nood hierover aan de HEERE over. Het is alsof het gebed van David over Achitofel door de HEERE wordt beantwoord door de komst van Husai, de Archiet. De Archieten zijn heidenen. Ook Husai is een volgeling van David, een vreemdeling onder zijn volksgenoten. Hij komt bij David op de top van de Olijfborg, *“waar men zich voor God neerbuigt”*. Mooi is dat: de hulp die David krijgt, en die wij krijgen, is op een plaats die spreekt van het zich voor God neerbuigen.

Als Husai bij hem is, neemt David ook zijn verantwoordelijkheid. Hij handelt, nadat hij heeft gebeden. Gebed en ons handelen staan in verbinding met elkaar en niet tegenover elkaar. Hij ziet weer helder wat er moet gebeuren. Husai is van veel meer nut als hij zich bij Absalom voegt, dan wanneer hij met David meegaat. Bij Absalom kan hij David de beste diensten bewijzen. De zonen van Zadok en Abjathar kunnen als koerier dienstdoen om David op de hoogte te houden van de plannen van Absalom die Husai te weten is gekomen. We zien verderop dat God deze tactiek van David gebruikt om de raad van Achitofel teniet te doen.

In het laatste vers (*vers 37*) wordt Husai *“de vriend van David”* genoemd (2Sm 16:16-17; 1Kr 27:33). Husai heeft een unieke plaats. Husai is een raadgever, maar dan als vriend, iemand met wie men zijn diepste gevoelens deelt. Abraham was de vriend van God. De Heer Jezus noemt ons, als Hij verworpen is, Zijn vrienden (Jh 15:14-15). Hij verbergt voor ons niet wat Hij gaat doen.

U bent Mijn vrienden, als u doet wat Ik u gebied. Ik noem u niet meer slaven, want de slaaf weet niet wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd, omdat Ik u alles wat Ik van Mijn Vader heb gehoord, bekend gemaakt heb. (Jh 15:14-15)

2 Samuel 16

David door Ziba misleid | verzen 1-4

1 Kort nadat David de [berg]top was overgegaan, zie, daar kwam Ziba, de knecht van Mefiboseth, hem tegemoet met een span gezadelde ezels, en daarop tweehonderd broden, honderd rozijnenkoeken, honderd zomervruchten en een leren zak met wijn. 2 De koning zei tegen Ziba: Wat wilt u daarmee? Ziba zei: De ezels zijn voor het huis van de koning om op te rijden, het brood en de zomervruchten voor de knechten om te eten, en de wijn [voor] de vermoeiden in de woestijn om te drinken. 3 Toen zei de koning: En waar is de zoon van uw heer? Ziba zei tegen de koning: Zie, hij blijft in Jeruzalem, want hij zei: Vandaag zal het huis van Israël het koninkrijk van mijn vader aan mij teruggeven. 4 Toen zei de koning tegen Ziba: Zie, alles wat Mefiboseth heeft, zal van u zijn. En Ziba zei: Ik buig mij neer, laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer, de koning.

David heeft een nieuwe ontmoeting. Ziba komt hem zijn steun betuigen. Hij heeft heel wat bij zich om daarmee David te dienen. Op zich is dat een goede zaak. Zo mogen ook wij alles wat wij bezitten, beschikbaar stellen aan de Heer en aan hen die Hem dienen. Maar Ziba is niet eerlijk in zijn motieven. Daarbij komt nog dat alles wat hij geeft, in werkelijkheid van Mefiboseth is van wie hij de knecht is. Het hele optreden van Ziba gebeurt uit eigen belang.

Voor David blijft Ziba de knecht van Saul (*vers 3; 2Sm 9:9*). Toch lijkt het erop dat David ook hier weer blind is voor de werkelijke motieven waardoor Ziba gedreven wordt. Als hij naar Mefiboseth vraagt, geeft Ziba hem een leugenachtig antwoord. Als David er even over had nagedacht, had hij ogenblikkelijk die leugen doorzien. Hoe zou het kunnen dat de lamme Mefiboseth iets zou kunnen uitrichten tegen een man als Absalom? De knapste man in Israël heeft zich tot koning laten uitroepen en heel Israël loopt achter hem aan en nu doet Ziba alsof de kreupele Mefiboseth naar de macht grijpt.

David is zo dom om het verhaal van Ziba over Mefiboseth te geloven. Later zal blijken hoe het echt met Mefiboseth gesteld is (2Sm 19:24-30). Intussen heeft David zich laten beïnvloeden door de vrijgevigheid van Ziba. Dat brengt hem tot de verkeerde beslissing om alle bezittingen van Mefiboseth aan Ziba te geven. Ziba vindt het allemaal prachtig en vleit David om zijn goedheid. Het hele optreden van Ziba is omgeven met vleierij en David trapt erin.

Het is belangrijk dat we oog hebben voor vleierij. We moeten het zelf ten koste van alles vermijden. En als men ons vleit, moeten wij ten koste van alles voorkomen dat het onze kijk op de werkelijkheid vertroebelt. Laten we vleierij ver van ons houden, zowel het vleien van anderen als het ge-vleid worden door anderen.

Simeï vervloekt David | verzen 5-8

5 Toen koning David bij Bahurim kwam, zie, daar kwam een man [de stad] uit, uit het geslacht van het huis van Saul, van wie de naam Simeï was, de zoon van Gera. Al verloekend kwam hij dichterbij. 6 Hij gooide stenen naar David en naar alle dienaren van koning David, hoewel al het volk en al de helden aan diens rechter- en aan diens linkerhand waren. 7 Dit zei Simeï terwijl hij [hem] vervloekte: Ga weg, ga weg, man van bloed[vergieten], verdorven man. 8 De HEERE heeft op u al het bloed van het huis van Saul, in wiens plaats u geregeerd hebt, doen terugkomen. Nu heeft de HEERE het koninkrijk gegeven in de hand van Absalom, uw zoon. En zie u [daar nu] in uw ellende, omdat u een man van bloed[vergieten] bent.

Na de ontmoeting met Ziba heeft David een andere ontmoeting. In die ontmoeting zien we David weer op een geestelijk hoogtepunt. Simeï komt op David af. De man is vol haat tegenover David. Hij is uit het geslacht van Saul en ziet David als de oorzaak van de ellende. Uit de mond en uit de handen van Simeï komen de bewijzen van zijn verachting voor David. Hij laat zijn afkeer duidelijk horen door de vervloekingen die hij over David uitspreekt. Zijn hatelijke woorden zet hij kracht bij door met stenen naar hem te gooien.

Simeï rechtvaardigt zijn gedrag door ernaar te verwijzen dat David onder het oordeel van de HEERE ligt. Volgens Simeï is David in deze ellende omdat de HEERE Zich wreekt over wat David Saul heeft aangedaan. Daar-

om ook is het koninkrijk door de HEERE aan Absalom gegeven. Hoezeer deze beschuldigingen ongegrond zijn, weten we uit de geschiedenissen in 1 Samuel. We lezen enkele keren dat David Saul heeft gespaard (1Sm 24:4-8; 26:4-12). Ook weten we van zijn diepe verdriet over de dood van Saul en Jonathan (2Sm 1:1-12).

De beschuldigingen van Simeï zijn enigszins te vergelijken met de beschuldigingen van de drie vrienden van Job aan het adres van Job, van wie zij zeggen dat hij in de ellende is door zijn eigen schuld. [Er is wel dit verschil dat Simeï gedreven wordt door haat en afkeer, terwijl de drie vrienden spreken vanuit een verkeerde kijk op Jobs lijden.] Wie op de een of andere manier onder de tucht van God is, moet er rekening mee houden dat mensen het lijden nog groter maken door op te merken dat ze het er zelf naar hebben gemaakt.

Simeï stoort zich ook niet aan de helden die David omgeven. Wie door een geest van verachting voor Gods gezalfde koning is bevangen, laat zich door niets onder de indruk brengen. Hij is zelfs zo vermetel om David te beschuldigen van de dood van Saul en de Naam van de HEERE te noemen als Degene Die het koningschap aan Absalom heeft gegeven. Dit is een dwaze en lasterende uitspraak.

David buigt zich onder de vervloeking | verzen 9-14

9 Toen zei Abisai, de zoon van Zeruja, tegen de koning: *Waarom zou deze dode hond mijn heer de koning vervloeken? Laat mij toch oversteken en hem de kop afslaan.* 10 Maar de koning zei: *Wat heb ik met u te maken, zonen van Zeruja? Ja, laat hem vervloeken, want de HEERE heeft tegen hem gezegd: Vervloek David, [en] wie zou dan zeggen: Waarom hebt u dat gedaan?* 11 Verder zei David tegen Abisai en tegen al zijn dienaren: *Zie, mijn zoon, die uit mijn lichaam is voortgekomen, staat mij naar het leven; hoeveel te meer dan nu deze Benjaminiet! Laat hem begaan en [mij] vervloeken, want de HEERE heeft het hem gezegd.* 12 *Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien, en zal de HEERE mij het goede [weer] teruggeven, in plaats van zijn vervloeking van deze dag.* 13 *Zo ging David met zijn mannen [zijns] weegs, terwijl Simeï al vervloekend meeliep langs de flank van de berg aan de overkant van hem, en vanaf de overkant van hem met stenen gooide en stof opwierp.* 14 *De koning, met al het volk dat bij hem was, kwam vermoeid aan. Daar kwam hij [weer] op adem.*

Abisai komt in verzet tegen de vervloekingen die over zijn koning worden uitgegoten en de stenen die naar hem worden gegooid. Het kan toch niet zo zijn dat “deze dode hond” ongestraft zijn koning zo smadelijk kan behandelen? De verontwaardiging van Abisai is begrijpelijk. Hij wil David wreken, want de vervloeking is afschuwelijk.

David reageert hier in een geestelijke gezindheid. Hij onderwerpt zich volledig aan de wil van de HEERE, zonder zich te wreken op wat hem wordt aangedaan. Op de aansporing van Abisai gaat hij niet in. Hij neemt alles aan uit de hand van de HEERE als het gevolg van zijn eigen falen. Wel blijft hij hopen op de goedheid van de HEERE:

“Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien, en zal de HEERE mij het goede [weer] teruggeven, in plaats van zijn vervloeking van deze dag” (vers 12). Na deze geestelijke berusting komt David, met allen die bij hem zijn, vermoeid aan op een plek waar hij rust vindt en op adem komt (vgl. Mk 6:30-31).

En de apostelen kwamen samen bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij geleerd hadden. En Hij zei tot hen: Komt uzelf [met Mij] afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat. Want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. (Mk 6:30-31)

Zoals David hier reageert, heeft hij steeds gereageerd op alle moordpogingen en lasteringen van Saul. Daarin is hij een voorbeeld voor ons en een beeld van de Heer Jezus. Hij wil met een dergelijke uiting van vergelding niet verbonden zijn, want die is niet in zijn hart. Hij aanvaardt dit kwaad volledig uit Gods hand.

De Heer Jezus vermaant Petrus het zwaard weer in de schede te steken als hij het heeft getrokken om zijn Heer te verdedigen (Jh 18:10-11). In de weg die de Vader wil dat Hij gaat, is geen plaats voor uitoefening van geweld, al zou dat nog zo rechtvaardig zijn. Het is eenvoudig de tijd er niet voor. De Heer Jezus scheldt zelfs niet terug als Hij wordt uitgescholden (1Pt 2:23).

..., Die als Hij uitgescholden werd, niet terugschold, als Hij leed, niet dreigde, maar [Zich] overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt; ... (1Pt 2:23)

Een ander voorval uit het leven van de Heer vertoont een duidelijke gelijkenis met wat hier gebeurt. Als Hij in Samaria een verblijf zoekt en men Hem daar niet wil ontvangen, willen Jakobus en Johannes vuur van de hemel laten dalen op die mensen omdat zij hun Heer zo met minachting behandelen. De Heer bestraft Zijn beide discipelen echter, zoals ook David

Abisai doet. Hij wil niet dat Zijn discipelen mensen uit de weg ruimen die Hem onheus behandelen en zegt tegen hen dat ze niet weten van welke geest ze zijn. Zij openbaren niet de geest van genade en liefde en nederigheid (Lk 9:52-56). Tegenover de Heer zien we dat mensen reageren met haat, zoals Absalom tegenover David, maar ook met misplaatste ijver, zoals Abisai tegenover David.

Husai meldt zich bij Absalom | verzen 15-19

15 Absalom en al het volk, de mannen van Israël, waren in Jeruzalem aangekomen, en Achitofel met hem. 16 En het gebeurde, toen Husai, de Archiet, de vriend van David, bij Absalom kwam, dat Husai tegen Absalom zei: Leve de koning, leve de koning! 17 Maar Absalom zei tegen Husai: Is dit [nu] uw goedertierenheid tegenover uw vriend? Waarom bent u niet met uw vriend meegegaan? 18 Husai zei tegen Absalom: Nee, maar van hem die de HEERE verkiest, alsook dit volk en alle mannen van Israël, van hem ben ik en bij hem zal ik blijven. 19 En bovendien, wie zou ik dienen? Zou het niet zijn zoon zijn? Zoals ik uw vader gediend heb, zo zal ik u [dienen].

Zoals David hem gevraagd heeft (2Sm 15:32-37), is Husai naar Jeruzalem gegaan om daar de tegenspeler van Achitofel te zijn. Als hij daar is aangekomen, meldt hij zich bij Absalom. Hij doorbreekt meteen alle eventuele argwaan door twee keer tegen Absalom “*leve de koning*” te zeggen. Dat zal hij ongetwijfeld voor David bedoelen, maar het strooit Absalom zand in de ogen.

Absalom is er zeer verbaasd over dat Husai naar hem lijkt te zijn overgelopen. Toch is hij niet argwanend. Hij weet dat Husai een vriend van zijn vader David is en vraagt hem of dit nu zijn goedertierenheid tegenover zijn vriend is. Maakt het zijn overlopen niet veel erger dat hij zijn vriend, die zo goed voor hem is geweest, nu in de steek laat en partij kiest voor zijn tegenstander?

Het antwoord dat Husai daarop geeft, is net zo min een leugen als zijn uitspraak ‘*leve de koning*’. Als hij spreekt over “*hem die de HEERE verkiest*”, is en blijft dat voor hem David. Heel handig verbindt Husai zijn liefde voor David met zijn overlopen naar diens zoon. Absalom is immers de zoon van zijn vriend? Wat ligt er dan meer voor de hand dan die zoon te dienen die de macht van zijn vader heeft overgenomen? Absalom heeft verder geen

vragen meer over de komst van Husai. Hij voelt zich zeer gesterkt door het feit dat hij nu twee raadgevers heeft.

De eerste raad van Achitofel | verzen 20-23

20 Toen zei Absalom tegen Achitofel: *Geeft u met elkaar raad, wat zullen wij doen?* 21 En Achitofel zei tegen Absalom: *Ga naar de bijrouwen van uw vader, die hij achtergelaten heeft om zorg te dragen voor het huis. Dan zal heel Israël horen dat u bij uw vader in een kwade reuk gekomen bent, en zullen allen die bij u zijn, moed grijpen.* 22 Toen spanden zij voor Absalom een tent op het dak; en Absalom ging naar de bijrouwen van zijn vader, voor de ogen van heel Israël. 23 *In die tijd was de raad die Achitofel gaf, alsof men naar het woord van God vroeg. Zo was elke raad van Achitofel, zowel voor David als voor Absalom.*

Op de vraag van Absalom wat er nu moet gebeuren, geeft Achitofel het advies dat hij gemeenschap moet hebben met de bijvrouwen die zijn vader in Jeruzalem heeft achtergelaten. Dat zal voor het hele volk het duidelijke bewijs van zijn machtsovername zijn. In die tijd toonde een koning zijn macht door de vrouwen van de verdreven koning te nemen. Dit weerzinwekkende advies wordt zonder aarzelen door Absalom opgevolgd. Hier gaat het woord van Nathan in vervulling dat hij als straf over David heeft uitgesproken (2Sm 12:11-12).

Achitofel is een satanisch mens. De satan is de grote na-aper. Hij ziet eruit als het lam, maar spreekt als de draak (Op 13:11). Het woord van de draak wordt als woord van God aangenomen. Dat gebeurt ook vandaag in de christenheid waar het Woord van God wordt vervangen door satanische leringen. De geest van Achitofel is onder ons. In Achitofel zien we een beeld van de bezieling, de geest van de antichrist, van wie Absalom een beeld is.

Het is wel merkwaardig dat ook voor David het vragen naar de raad van Achitofel lijkt op het vragen naar een woord van God. Achitofel moet een zeer indrukwekkende persoon zijn geweest, scherpzinnig en overtuigend. Het mag wel een waarschuwing voor ons zijn dat wij erop toezien dat niemand ons met mooie praatjes of een gloedvol betoog tot zijn prooi maakt (Ko 2:8).

Kijkt u uit, dat er niemand is die u tot prooi maakt door de wijsbegeerte en door ijdel bedrog volgens de overlevering van de mensen, volgens de elementen van de wereld, en niet volgens Christus. (Ko 2:8)

Hoe scherpzinnig en vol goede raad Achitofel ook geweest mag zijn, hij is tevens verduisterd in zijn verstand. Dat blijkt uit zijn keus voor de opstandeling tegen de door God gegeven koning. Mogelijk heeft hij zich, zoals wel is verondersteld, in die keus ook laten leiden door haatgevoelens voor David, vanwege de ontering door David van Bathseba. Bathseba is, zoals eerder opgemerkt, namelijk zijn kleindochter (2Sm 11:3; 23:34).

2 Samuel 17

De verdere raad van Achitofel | verzen 1-4

1 Verder zei Achitofel tegen Absalom: Laat mij toch twaalfduizend mannen uitkiezen, dan zal ik mij gereedmaken en David deze nacht [nog] achternajagen. 2 Ik zal hem aanvallen terwijl hij moe en ontmoedigd is, en zal hem schrik aanjagen. Dan zal al het volk dat bij hem is, op de vlucht slaan, en ik zal alleen de koning doden. 3 Dan zal ik heel het volk naar u laten terugkeren; het terugkeren van allen is [afhankelijk van] de man die u zoekt. Heel het volk zal [in] vrede zijn. 4 Dit woord nu was goed in de ogen van Absalom en in de ogen van alle oudsten van Israël.

Achitofel geeft verder raad. Van die raad wordt in *vers 14* door de Geest van God opgemerkt dat het “*de goede raad van Achitofel*” was. Hij stelt voor om met een aantal mannen ervoor te zorgen dat David wordt gedood. Dan blijft het hele volk behouden. Hij vraagt Absalom toestemming om zelf een leger samen te stellen. Hij wil zelf de mannen uitkiezen. Het zijn er niet weinig, liefst twaalfduizend mannen. Toch zijn het er ook niet te veel. Het is een beweeglijk en slagvaardig leger. Hij bepaalt zelf de tactiek en wil met deze mannen zonder tijdverlies achter David aangaan.

Met zijn scherpzinnige geest beseft hij dat David moe en ontmoedigd is. Dit is hét moment voor de aanslag op het leven van de gevluchte koning. Achitofel voorziet dat het volk dat bij David is, op de vlucht zal slaan als hij met zijn keurtroepen verschijnt. Dat is niet erg, want het gaat om David. Als hij hem kan doden, zal het hele volk naar Absalom terugkeren en in vrede zijn, want “*het terugkeren van allen is [afhankelijk van] de man die u zoekt*”. Deze raad van Achitofel vindt goedkeuring “*in de ogen van Absalom en in de ogen van alle oudsten van Israël*”.

Door de zaak zo voor te stellen suggereert Achitofel dat Absalom de rechtmatige koning is van wie het volk is afgeweken. Hij doet het ook voorkomen alsof Absalom de man is die vrede geeft. De verkondiging van deze valse vrede, evenals de aanmatiging dat Absalom de rechtmatige koning is, zien we ook bij de antichrist.

Wat Achitofel zegt over het uitschakelen van David, lijkt veel op wat Kajafas heeft gezegd over het uitschakelen van de Heer Jezus: “Maar één van hen, Kajafas, die in dat jaar hogepriester was, zei tot hen: U weet niets, en u bedenkt niet, dat het nuttiger voor ons is dat één Mens sterft voor het volk en niet de hele natie verloren gaat. Dit nu zei hij niet uit zichzelf, maar daar hij hogepriester in dat jaar was, profeteerde hij dat Jezus zou sterven voor het volk; en niet alleen voor het volk, maar opdat Hij ook de verstrooide kinderen van God tot één zou vergaderen” (Jh 11:49-52). Wat bij David niet in vervulling gaat, is bij de Heer Jezus wel in vervulling gegaan, maar dan alleen om Gods plan uit te voeren. De leugen van Kajafas wordt de waarheid van God. Wat de Heer Jezus heeft gedaan, heeft gevolgen voor allen die bij Hem horen.

De raad van Husai | verzen 5-13

5 Maar Absalom zei: Roep toch ook Husai, de Archiet, en laten wij ook luisteren naar wat hij te zeggen heeft. 6 Toen Husai bij Absalom binnenkwam, zei Absalom tegen hem: Dit heeft Achitofel gesproken. Zullen wij zijn woord opvolgen? Zo niet, spreek u uit. 7 Toen zei Husai tegen Absalom: De raad die Achitofel gegeven heeft, is ditmaal niet goed. 8 Verder zei Husai: Ú kent uw vader en zijn mannen, dat zij helden zijn, en dat zij bitter van gemoed zijn, zoals een beer die in het veld van jongen beroofd is. Bovendien is uw vader een strijdbare man en zal hij niet overnachten bij het volk. 9 Zie, hij heeft zich nu [zeker] verborgen in een van de holen of in een van de [andere schuil]plaatsen. En het zal gebeuren, als er in het begin [sommigen] van hen vallen, dat ieder die het hoort, zal zeggen: Er is een grote slachting geweest onder het volk dat achter Absalom staat. 10 Dan zal zelfs iemand die een dapper man is, van wie het hart als dat van een leeuw is, beslist smelten [van angst], want heel Israël weet dat uw vader een held is en dat [zij] die bij hem zijn, dappere mannen zijn. 11 Daarom geef ik als raad: laat met spoed heel Israël, van Dan tot Berseba, zo talrijk als de zand[korrels] die aan de zee zijn, bij u verzameld worden, en ga zelf mee in de strijd. 12 Dan komen wij bij hem in een van [zijn schuil]plaatsen, waar hij gevonden wordt. Dan vallen we op hem zoals de dauw op de aardbodem valt. En van hem en al de mannen die bij hem zijn, zal er zelfs niet één worden overgelaten. 13 En als hij zich in een stad verzamelt, zal heel Israël toutwen naar die stad aandragen, en zullen wij haar tot in het dal neertrekken, totdat er ook niet één steentje [meer] gevonden wordt.

Ondanks het feit dat de raad van Achitofel goed is *“in de ogen van Absalom en in de ogen van alle oudsten van Israël”* (vers 4), wil Absalom zich niet aan één bepaalde raad binden en wil ook Husai horen. Dit kan alleen van de HEERE zijn. Husai neemt de hem geboden kans waar. Tactisch begint hij ermee te zeggen dat de raad die Achitofel heeft gegeven, *“ditmaal niet goed is”*. Om dit te kunnen zeggen zal hij veel overtuigingskracht nodig hebben. Dat heeft hij ook. Die overtuigingskracht zit hem in de kennis die hij van David heeft omdat David zijn vriend is. Dat weet Absalom goed. Hij meent dat hij nu van die kennis kan profiteren voor het plan dat moet worden gemaakt om zijn vader uit te schakelen.

Het is dan ook mogelijk dat Absalom de raad van Husai wil horen omdat deze als vriend van David nog beter op de hoogte is van diens plannen en werkwijze dan Achitofel. Als zoon van David kent Absalom wel de zwakke plekken van David als vader, maar hij kent hem niet als krijgsman. Met grote kennis van Davids werkwijze en moed toont Husai aan dat zijn voorstel beter is. Husai spreekt vol overtuiging en met grote voorzichtigheid. Hij vleit ook het inzicht van Absalom. Hij spreekt over het leiderschap van David, zijn inspirerende voorbeeld en de held die hij is voor het volk dat bij hem is.

Husai raadt aan het hele volk te laten verzamelen. De achtergrond van deze raad is dat daardoor tijd gewonnen wordt en David kan worden gewaarschuwd. Hij benadrukt dat alleen door een geweldige overmacht David en zijn mannen te verslaan zijn op een manier dat er niet één overblijft. In poëtische taal schildert Husai Absalom voor ogen hoe het zal gaan als David zich in een stad terugtrekt, in de mening dat hij daar veilig is. Vanwege de enorme overmacht zal de hele stad steentje na steentje worden afgebroken, zodat er van de bescherming voor David niets meer overblijft.

De raad van Achitofel wordt verijdeld | vers 14

14 Toen zei Absalom, met alle mannen van Israël: De raad van Husai, de Archiet, is beter dan de raad van Achitofel. De HEERE had het echter [zo] beschikt om de goede raad van Achitofel te verijdelen, opdat de HEERE het kwaad over Absalom zou brengen.

Hier zien we hoe het komt dat de rede van Husai succes heeft. Dat is niet vanwege zijn welsprekendheid en overtuigingskracht, maar omdat de

HEERE het zo beschikt. De woorden van Husai worden gebruikt door de HEERE om Zijn doel te bereiken. Het is niet zo dat Husai het zonder zijn overtuigende rede ook wel was gelukt om Absalom te overtuigen. Zijn schitterende pleidooi was nodig en God gebruikt het. Absalom en het hele volk zijn overtuigd. Dat de HEERE het zo bestuurt, doet niets af van het feit dat Husai een goed plan moest neerleggen. Zoals zo vaak werken de verantwoordelijkheid van de mens en het voornemen van God ook hier samen.

Dat is ook zo bij ons, bijvoorbeeld als het gaat om de prediking van het evangelie. Enerzijds zullen door de prediking allen geloven *“die tot [het] eeuwige leven bestemd”* zijn (Hd 13:48). Anderzijds moeten wij mensen overtuigen van hun zonden, alsof het van ons afhangt dat zij zich bekeren. We lezen vervolgens dan ook dat zij *“zo spraken dat een grote volksmenigte, zowel van Joden als van Grieken, geloofde”* (Hd 14:1). Wij moeten naar onze verantwoordelijkheid spreken en werken en dan zullen we merken dat de Heer het gebruikt om mensen aan te spreken. We bidden er ook voor dat onze woorden en allerlei organisatorische zaken door Hem zullen worden gezegd. Zo is het ook met de opvoeding van onze kinderen.

Husai waarschuwt David | verzen 15-22

15 Husai zei tegen Zadok en Abjathar, de priesters: Zo en zo heeft Achitofel Absalom en de oudsten van Israël aangeraden, maar zo en zo heb ik [hun] aangeraden. 16 Stuur daarom nu snel [een bode] naar David om te zeggen: Overnacht deze nacht niet in de vlakten van de woestijn en steek ook direct over, anders wordt de koning met al het volk dat bij hem is, verslonden. 17 Jonathan en Ahimaaz stonden bij de bron Rogel. Een slavin ging [ernaartoe] en vertelde [het] hun. Daarop gingen zij [op weg] om [het] koning David te vertellen. Zij konden zich immers niet laten zien door de stad binnen te gaan. 18 Maar een jongen zag hen en vertelde [het] aan Absalom. De twee liepen echter hard weg en kwamen bij het huis van iemand in Bahurim die op zijn binnenplaats een put had, waarin zij afdaalden. 19 De vrouw nam het dekleed, spreidde dat over de opening van de put en strooide daar gerst op. Zo werd de zaak niet bekend. 20 Toen de dienaren van Absalom bij de vrouw in het huis kwamen, zeiden zij: Waar zijn Ahimaaz en Jonathan? De vrouw zei tegen hen: Zij zijn die waterbeek overgestoken. En toen zij [hen] gezocht maar

niet gevonden hadden, keerden zij terug naar Jeruzalem. 21 En het gebeurde, nadat dezen weggegaan waren, dat zij uit de put klommen, verder trokken en [alles] aan koning David vertelden. Zij zeiden tegen David: Maak u gereed en steek snel het water over, want dat [en dat] heeft Achitofel met betrekking tot u aangeraden. 22 Toen maakte David zich gereed, met al het volk dat bij hem was, en zij staken de Jordaan over. Bij het morgenlicht ontbrak er zelfs niet één die de Jordaan niet overgestoken was.

Er worden meer middelen gebruikt om David te beschermen tegen de opstandelingen en ervoor te zorgen dat hij uit hun handen blijft. Behalve Husai en zijn overtuigende rede worden ook Zadok en Abjathar gebruikt. Husai vertelt hun wat Achitofel Absalom heeft aangeraden en wat hijzelf Absalom heeft aangeraden.

Om David te waarschuwen worden weer anderen ingeschakeld. Twee jongens en een slavin vormen ook schakels in de keten van boodschappers, zodat David op tijd de Jordaan kan overtrekken. Jonathan is de zoon van Abjathar en Ahimaáz is de zoon van Zadok (2Sm 15:36). Deze jongens stellen nu hun leven ter beschikking om het leven van de koning te redden. Ook een naamloze vrouw en een naamloze familie die in Bahurim wonen, helpen mee. Ze zijn bekend bij God. Zo heeft ieder een taak in deze geschiedenis, waarin gejaagd wordt op het leven van David.

Altijd is de Heer Jezus de inzet van het leven, ook in het onze. Het is voor of tegen Hem, in alle situaties van het leven. Laten wij als vrienden van onze verworpen Heer geen dienst onwaardig of te gering achten om anderen, ook als die misschien een in onze ogen grotere dienst hebben, te helpen die dienst te verrichten. Als wij in onze 'geringe' opdracht falen, kunnen wij er wel eens de oorzaak van zijn dat die dienst niet of slechts gebrekkig gebeurt.

We kunnen onze vragen hebben over het gebruikmaken van leugens om uit handen van de vijand te blijven. Net als bij Rachab wordt een leugen gebruikt opdat de jongens niet worden gevonden (Jz 2:4-7). Zullen we in onze beoordeling ervan maar voorzichtig zijn? Weten wij iets van een dergelijk gevaar? Als we nooit in een dergelijke situatie zijn geweest, is het onmogelijk te zeggen wat wij zouden hebben geantwoord op de vraag waar de jongens zijn. Hebben wij trouwens niet zelf wel eens een leugen ge-

bruikt om onszelf uit een netelige situatie te bevrijden? We deden dat om onszelf of ons gezicht te redden en niet eens om een ander te helpen. Laten we maar niet te hard oordelen over wat hier gebeurt. God doet het niet.

Dat betekent niet dat Hij leugen goedkeurt. We kunnen niet met een beroep op deze geschiedenis en andere soortgelijke geschiedenissen zeggen: *“Laten wij het kwade doen, opdat het goede eruit voortkomt”* (Rm 3:8). God is in staat om uit het kwade het goede voort te laten komen, maar dat betekent niet dat Hij het kwade goedkeurt. Dat Hij er hier geen oordeel over geeft, moet ons voorzichtig maken er wel een oordeel over te geven.

De jongens vertellen niet wat Husai heeft aangeraden om te doen, maar wat Achitofel heeft aangeraden (*vers 21*). Achitofel is het grote gevaar.

Het is mooi om te lezen dat David met heel het volk de Jordaan oversteekt en dat er zelfs niet één ontbreekt (*vers 22*). Niemand verlaat hem, hoewel de moeilijkheden zo groot zijn; niemand blijft ziek of vermoeid achter. We worden hier herinnerd aan de woorden van de Heer Jezus – waardoor we David hier weer kunnen zien als een type van Hem: *“Uit hen die U Mij hebt gegeven, heb Ik helemaal niemand verloren”* (Jh 18:9).

Achitofel pleegt zelfmoord | *vers 23*

23 Toen Achitofel zag dat zijn raad niet uitgevoerd was, zadelde hij de ezel en maakte zich gereed. Hij ging naar zijn huis in zijn stad, regelde [de zaken] van zijn huis en hing zich op. Zo stierf hij en werd begraven in het graf van zijn vader.

Nu Achitofel geen invloed meer kan uitoefenen, is zijn rol uitgespeeld. Hij begrijpt wat de gevolgen zijn van het in de wind slaan van zijn raad. Hij bezit de wijsheid daarvoor, maar het is wel een wijsheid uit de afgrond, een demonische wijsheid. Hij begrijpt dat David de oorlog zal winnen en dat hij van David geen genade hoeft te verwachten. In wat hij gaat doen, lijkt hij op Judas, de verrader van de Heer Jezus: evenals Judas pleegt hij zelfmoord (*Mt 27:5*). Daartoe komt iemand als hij de man haat die door God geliefd wordt. Het einde is het verderf.

En na de zilverlingen in het tempelhuis geworpen te hebben vertrok hij en ging weg en hing zich op. (Mt 27:5)

Kampen van David en Absalom | verzen 24-26

24 David kwam in Mahanaïm, en Absalom trok de Jordaan over, hij en alle mannen van Israël met hem. 25 Absalom had Amasa over het leger aangesteld in plaats van Joab. Amasa was de zoon van een man van wie de naam Jethra was, de Israëliet die bij Abigaïl gekomen was, de dochter van Nahas en zuster van Zeruja, de moeder van Joab. 26 Israël en Absalom sloegen hun kamp op in het land van Gilead.

David komt in Mahanaïm aan. Misschien heeft hij gedacht aan wat Jakob hier heeft meegemaakt in zijn omzwervingen. Op deze plaats zijn engelen van God bij Jakob gekomen om hem te helpen en te bemoedigen in zijn angst om Ezau te ontmoeten (Gn 32:1-2). Nu is David hier, waar hij ook wordt geholpen (verzen 27-29).

Intussen is Absalom met alle strijders in het land van Gilead aangekomen waar ze hun kamp opslaan.

Vriendendienst | verzen 27-29

27 En het gebeurde, toen David in Mahanaïm aangekomen was, dat Sobi, de zoon van Nahas, uit Rabba van de Ammonieten, en Machir, de zoon van Ammiël, uit Lodebar, en Barzillai uit Gilead, [en wel] uit Rogelim, 28 bedden, schalen, aardewerk, tarwe, gerst, meel, geroosterd koren, bonen, linzen – ook geroosterd – 29 honing, boter, kleinvee en kazen van koeien[melk] bij David brachten, en bij het volk dat bij hem was, om te eten. Want zij zeiden: Dit volk is hongerig, moe en dorstig in de woestijn.

Hier zien we wie de vrienden van David zijn. Het zijn weer hoofdzakelijk heidenen. David heeft van vijanden vrienden gemaakt. Als hij in Mahanaïm is aangekomen, komen weer anderen hem tegemoet met rustgevende en versterkende middelen, zoals bedden en voedsel. Er is genoeg voor David en het volk. Machir, de zoon van Ammiël uit Lodebar, is er ook bij. Hij heeft Mefiboseth liefdevol verzorgd (2Sm 9:3-5).

Zo zijn er in de tijd van de Heer Jezus ook mensen die Hem en Zijn discipelen iets geven (Lk 4:39; 5:29-30; 10:38-40). Zij hebben oog voor de Man naar Gods hart en voor hen die met Hem optrekken en in Zijn smaad

delen. Ze kunnen zich inleven in de ontberingen die zij hebben geleden (vgl. Hb 13:3).

Denkt aan de gevangenen alsof u medegevangenen was; aan hen die mishandeld worden alsof u ook zelf in [het] lichaam [mishandeld] was. (Hb 13:3)

Hoe belangrijk is het om aan te voelen wat dienaren van de Heer meemaken, om hun dingen te geven die hen verkwikken en versterken. Het is Gideon eens onthouden als hij in strijd verwickeld is en de vijand achterna zit (Ri 8:5-6). Later keert hij terug om deze negatieve houding te straffen (Ri 8:15-17).

Wat we in dit hoofdstuk leren, is dat we aan de Heer om wijsheid kunnen vragen om anderen raad te kunnen geven op een manier die Zijn werk bevordert. Dat gebeurt als we hen die in Zijn werk bezig zijn, erkennen en stimuleren. Het is belangrijk altijd Zijn kant te kiezen, wat we kunnen laten zien door anderen te helpen in wat ze nodig hebben, zodat ze kunnen volhouden in hun weg met Hem.

2 Samuel 18

Vorbereiding op de strijd | verzen 1-5

1 David monsterde het volk dat bij hem was, en stelde bevelhebbers over duizend [man] en bevelhebbers over honderd [man] over hen aan. 2 Verder stuurde David het volk [eropuit], een derde deel van het volk onder bevel van Joab, een derde deel onder bevel van Abisai, de zoon van Zeruja, de broer van Joab, en een derde deel onder bevel van Ithai, de Gethiet. En de koning zei tegen het volk: Ik zal zelf ook zeker met u uittrekken. 3 Maar het volk zei: U mag niet [met ons] uittrekken, want als wij soms moeten vluchten, zullen wij hun niet aan het hart gaan; ja, al zou de helft van ons sterven, zullen wij hun niet aan het hart gaan. [U bent] nu echter [evenveel waard] als tienduizend van ons. Het is nu beter dat u ons vanuit de stad tot hulp bent. 4 Toen zei de koning tegen hen: Ik zal doen wat goed is in uw ogen. En de koning stond terzijde van de poort en al het volk trok uit in [afdelingen van] honderd en van duizend. 5 En de koning gaf bevel aan Joab, Abisai en Ithai: [Behandel] de jongen, Absalom, met zachtheid ter wille van mij. En heel het volk hoorde het toen de koning aan al de bevelhebbers bevel gaf ten aanzien van Absalom.

David verdeelt het volk dat bij hem is in groepen van duizend man die hij verder onderverdeelt in groepen van honderd man. Over al die groepen stelt hij bevelhebbers aan. Daarna verdeelt hij het totale volk in drie grote groepen. Joab, Abisai en Ithai krijgen ieder het opperbevel over een groep. David wil aan het hoofd van het hele leger mee uittrekken.

Als hij dat voorstelt, komt de liefde van het volk voor hem naar boven. Ze weten wat Achitofel ook wist, dat het de vijand alleen om David te doen is (2Sm 17:3). Ze gebruiken hetzelfde argument als Achitofel. Ze zijn zich ervan bewust dat het met het volk als geheel gedaan zal zijn als hij sneuvelt. David is de band die allen samenbindt. Als hij uit de weg is geruimd, is er geen band meer.

Dat geldt ook nu. De Heer Jezus is de band die de gelovigen samenbindt. Als andere dingen Hem van de centrale plaats verdrijven, als andere dingen belangrijk worden in het persoonlijke leven, wordt de band met de

gelovigen niet meer beleefd. We gaan voor onszelf leven en worden zo een gemakkelijke prooi voor de vijand.

Het volk heeft een ander voorstel en dat is dat David in de stad blijft en hen vanuit de stad te hulp komt. David neemt de raad van het volk aan (*vers 4*). Zo wil ook de Heer Jezus graag van ons horen hoe wij ons de strijd voorstellen. Als we Hem kennen, zullen we met plannen komen die Hij kan goedkeuren, zoals ook David hier doet. Het is natuurlijk bemoedigend dat wij er in onze strijd niet alleen voor staan. Het bewustzijn dat de Heer ons vanuit 'de stad' te hulp komt, geeft kracht voor de strijd.

In *vers 5* vraagt David aan zijn generaals of ze "*de jongen*", dat is Absalom, met zachtheid willen behandelen en wel ter wille van hem. Dit is de zwakheid van David. Hier is David de zwakke vader. Zijn voorliefde voor zijn opstandige zoon die hem al zo vaak parten heeft gespeeld, is onverminderd gebleven. Hij vraagt een opstandeling te sparen en dat om zichzelf te beschermen. In de toevoeging "*ter wille van mij*" kunnen we misschien enige manipulatie opmerken.

Hij weet dat zijn zoon de dood verdient, maar hij doet een beroep op hun trouw aan hem om de jongen te sparen. Door over Absalom als "*jongen*" te spreken lijkt David het grote gevaar, dat zijn zoon toch zeker is, enigszins te relativieren. Hij probeert het handelen van Absalom terug te brengen van opstand tegen zijn vader en God tot het in jeugdige overmoed handelen van een baldadige jongen die je niet helemaal voor zijn daden verantwoordelijk kunt stellen. David zoekt naar verontschuldigungen.

Zijn vraag betekent overigens dat hij niet aan de uitslag van de strijd twijfelt. Het staat voor hem vast dat zijn leger de overwinning zal behalen en dat Absalom in hun handen zal vallen. Daarom vraagt hij de jongen met zachtheid te behandelen en het recht niet in eigen hand te nemen, maar de uitoefening van het recht aan hem als koning over te laten.

Onze kinderen zijn ons grootste zwakheid. Absalom is geen jongen meer. Hij heeft al volwassen kinderen. We horen hier de taal van een vader. Absalom wil alleen David doden, David wil alleen Absalom sparen. Iemand heeft gezegd: Nooit was een onnatuurlijke haat ten opzichte van een vader sterker dan in Absalom en nooit was een natuurlijke genegenheid voor een kind sterker dan in David.

De strijd | verzen 6-8

6 Zo trok het volk [de stad] uit, het veld in, Israël tegemoet, en de strijd vond plaats bij het woud van Efraïm. 7 Het volk van Israël werd daar door de manschappen van David verslagen. Op die dag vond daar een grote slachting plaats, van twintigduizend [man], 8 want de strijd verspreidde zich vandaar over heel dat land. Het woud verslond er die dag meer van het volk dan het zwaard er verslond.

De strijd levert een overwinning op voor de manschappen van David, waarbij het woud meer slachtoffers maakt onder de tegenstanders dan het zwaard. De HEERE strijdt mee voor David. Daarvoor gebruikt Hij het woud, waarbij we kunnen denken aan kuilen en moerassen. Misschien dat ook wilde dieren menige Israëliet hebben gedood. In totaal worden twintigduizend mannen gedood. Enerzijds is de overwinning een zegen van de HEERE, anderzijds is het ook Zijn tucht, want de slachtoffers zijn onderdanen van Davids rijk. David verricht als het ware “een grote slachting” bij zichzelf. Het verlies aan onderdanen betekent een verzwakking van zijn rijk.

De dood van Absalom | verzen 9-18

9 Absalom stuitte op de manschappen van David, terwijl Absalom op een muil-dier reed. Toen het muil-dier onder de dichte takken van een grote eik kwam, kwam zijn hoofd vast te zitten in [de takken van] de eik, zodat hij bleef hangen tussen hemel en aarde; en het muil-dier dat zich onder hem bevond, liep door. 10 Toen een man dat zag, vertelde hij het aan Joab. Hij zei: Zie, ik heb Absalom in [de takken van] een eik zien hangen. 11 Toen zei Joab tegen de man die het hem vertelde: Zie toch, als u het gezien hebt, waarom hebt u hem daar dan niet ter plaatse gedood? Dan was het aan mij geweest u tien zilver[stukken] en een gordel te geven. 12 Maar die man zei tegen Joab: Al mocht ik duizend zilver[stukken] op mijn handen afwegen, dan zou ik [nog] mijn hand niet naar de zoon van de koning uitstrekken. De koning heeft immers ten aanhoren van ons aan u, Abisai en Ithai bevel gegeven: Wie u ook bent, spaar de jongen, Absalom. 13 [En] als ik bedrog gepleegd had, tegen mijn [eigen] leven, dan zou voor de koning [toch] niets verborgen gebleven zijn, en ú had zich afzijdig opgesteld. 14 Toen zei Joab: Ik blijf zo niet bij u wachten. Hij nam drie speren

en stak ze in het hart van Absalom, terwijl hij nog levend in het midden van de eik [hing]. 15 En tien knechten, wapendragers van Joab, omringden hem. Zij sloegen Absalom en doodden hem. 16 Toen blies Joab de bazuin en heel het volk keerde terug van de achtervolging van Israël, want Joab hield het volk tegen. 17 Zij namen Absalom, wierpen hem in het woud in een grote kuil en richtten een zeer grote hoop stenen boven hem op. En heel Israël vluchtte, ieder naar zijn tenten. 18 Absalom had [het] ondernomen om [nog] tijdens zijn leven een zuil voor zich op te laten richten in het Koningsdal. Want hij zei: Ik heb geen zoon om mijn naam in gedachtenis te houden. Hij had die zuil naar zijn [eigen] naam genoemd; daarom wordt die tot op deze dag 'Hand van Absalom' genoemd.

In het nu volgende gedeelte wordt uitvoerig beschreven hoe Absalom vlucht en in een uitzichtloze positie terechtkomt, gevangen door een boom, hoe Joab hem doodt en hoe David daarvan in kennis wordt gesteld.

Als Absalom op de manschappen van David stuit, slaat hij op de vlucht. Hij zoekt een goed heenkomen, maar rijdt zijn verderf tegemoet. Absalom overkomt het woord: *"Wie uit angst vlucht, zal in de kuil vallen, wie uit de kuil opklautert, wordt in de strik gevangen"* (Jr 48:44a). David is geneigd hem te sparen, maar de Goddelijke gerechtigheid velst vonnis over hem als verrader. God zorgt ervoor dat hij levend gevangengenomen wordt door een boom. Daar komt geen mensenhand aan te pas.

De grote eik waardoor Absalom gevangengenomen wordt, is een beeld van grootheid. Absalom, die groot wilde zijn, wordt door zijn grootheid gevangengenomen en ten val gebracht. Hij hangt *"tussen hemel en aarde"*, alsof daarmee wordt gezegd dat hij voor allebei onaanvaardbaar is. De aarde wil hem niet houden en de hemel wil hem niet aannemen. Daarom opent het dodenrijk zijn mond om hem te verslinden.

Absalom komt op buitengewone wijze aan zijn einde omdat zijn misdaad zo monsterachtig is. Het zou bijvoorbeeld ook mogelijk geweest zijn dat zijn ezel hem in zijn vlucht had afgeworpen en hij halfdood op de grond had gelegen. De knechten van David zouden hem dan hebben kunnen doden. Dan zou hetzelfde doel bereikt zijn. Het zou echter een te gewone dood zijn geweest voor zo'n buitengewone misdadiger.

God wil hier, evenals in de zaak van die andere rebellen, Korach, Dathan en Abiram, iets nieuws scheppen (Nm 16:29-30). Hij wil aan iedereen duidelijk maken hoezeer deze man Hem heeft getergd. Absalom is op deze wijze aan zijn einde gekomen om een afschrikwekkend voorbeeld te zijn voor kinderen tot waarschuwing wat er met hen zal kunnen gebeuren als zij hun ouders ongehoorzaam zijn en tegen hen in opstand komen (vgl. Sp 30:17).

Als dezen zullen sterven zoals elk mens sterft, en hun vergolden zal worden zoals elk mens vergolden wordt, [dan] heeft de HEERE mij niet gezonden. Maar als de HEERE iets nieuws zal scheppen, zodat de aardbodem zijn mond zal opensperren, en hen en alles wat van hen is, zal verzwelgen en zij levend naar het graf zullen afdalen, dan zult u weten dat deze mannen de HEERE verworpen hebben. (Nm 16:29-30)

*Een oog [dat] een vader bespot,
en de gehoorzaamheid aan de moeder veracht,
zullen de raven van de beek uitpikken,
de jongen van de arend zullen het opeten.
(Sp 30:17)*

Een man die Absalom levend in een boom ziet hangen, vertelt dit aan Joab. Joab verwijt de man dat hij hem niet heeft gedood. Joab zou hem daarvoor rijk hebben beloond, niet alleen door een bedrag aan geld, maar ook door een bewijs van eer in de vorm van een gordel. Misschien is het te vergelijken met een medaille van verdienste. Jonathan bijvoorbeeld levert ook zijn gordel bij David in, om daarmee David eer te bewijzen (1Sm 18:4). Als van iemand zijn gordel wordt afgenomen, is dat een smadelijke behandeling.

Uit het verweer van de man blijkt dat hij respect heeft voor de wens van David om zijn zoon niet te doden. Uit wat de man zegt, blijkt ook dat hij geen respect heeft voor Joab. Hij weet dat hij van hem geen steun zou hoeven te verwachten als hij Absalom had gedood en koning David hem ter verantwoording zou hebben geroepen voor zijn daad. Joab staat bekend als een man die altijd uit is op eigen voordeel, een man die altijd handelt vanuit zelfzuchtige motieven. Dat blijkt ook uit de reactie van Joab op wat de man zegt. Hij is niet van plan nog een woord met deze 'koningsgezinde' man te wisselen. Hij vindt dat er al genoeg gekletst is. Het is tijd voor daden, dat wil zeggen voor die ene daad, het doden van Absalom.

Joab trekt zich niets aan van wat David heeft gezegd. Het is waar dat Absalom niet mocht blijven leven en Joab handelt juist door het doden van de opstandeling. God kijkt echter niet alleen naar de juistheid van de handeling, maar ook naar het motief waarmee die handeling wordt verricht. Uit de werkwijze van Joab blijkt dat hij uit is op persoonlijke wraak. Hij zou goed in staat zijn geweest Absalom met één speerstoet te doden. Dat

doet hij niet, maar hij martelt hem eerst zelf en laat hem vervolgens door tien van zijn knechten, wapendragers, mannen die goed weten hoe ze een wapen moeten hanteren, doden.

Nadat Absalom is gedood, wordt hij verachtelijk in “een grote kuil” geworpen en onder “een zeer grote hoop stenen” begraven. Dit is het einde van de man die tijdens zijn leven groot dacht van zichzelf. Hij is een treffend beeld van de antichrist, zowel in zijn hoogmoedige bestaan als in zijn roemloze dood. Zijn einde staat haaks op de zuil die hij tot verheerlijking van zichzelf voor zichzelf had opgericht.

Om de smaad van zijn begrafenis te vergroten wijst de gewijde geschiedschrijver daar in *vers 18* op. Hij spreekt over “een zuil” die Absalom “voor zich” had laten oprichten “in het Koningsdal”, dat is in het dal van Kidron dicht bij Jeruzalem. Hij heeft dat gedaan vanuit de overweging dat zijn naam dan ten minste in deze zuil zou blijven voortleven. Hij had namelijk geen zoon. Absalom heeft drie zonen gehad (2Sm 14:27), maar die zullen al gestorven zijn. Zijn zorg was om zijn naam in gedachtenis te houden. Dat is ook gebeurd, maar dan tot zijn eeuwige schande.

“Het Koningsdal” is al een keer eerder genoemd. Dat is als Abraham de ware koning in het beeld van Melchizedek ontmoet (Gn 14:17). Een dal wijst op vernedering. Dat is de plaats waar Absalom voor zichzelf en zijn naam een gedenkteken heeft opgericht.

David hoort van de dood van Absalom | *verzen 19-33*

19 Toen zei Ahimaáz, de zoon van Zadok: Laat mij toch rennen en de koning de boodschap brengen dat de HEERE hem recht gedaan heeft [en hem verlost heeft] uit de hand van zijn vijanden. 20 Maar Joab zei tegen hem: U mag op deze dag geen boodschapper zijn, maar op een andere dag mag u de boodschap brengen. Vandaag mag u de boodschap niet brengen, omdat de zoon van de koning dood is. 21 Joab zei tegen de Cusjiet: Ga, zeg tegen de koning wat u gezien hebt. [De] Cusjiet boog zich voor Joab en rende weg. 22 Maar Ahimaáz, de zoon van Zadok, zei opnieuw tegen Joab: Hoe het ook zij, laat mij de Cusjiet toch achterna rennen. Joab zei: Waarom zou ú dan toch gaan rennen, mijn zoon, terwijl u toch geen passende boodschap hebt? 23 Hoe het ook zij, [zei hij,] laat mij gaan rennen. Toen zei hij tegen hem: Rennen! En Ahimaáz rende

weg langs de weg door de vlakke en haalde de Cusjiet in. 24 David zat tussen de twee poort[deuren], en de wachter ging het dak op van de poort bij de muur. Hij sloeg zijn ogen op, keek, en zie, er kwam een man aanrennen, alleen. 25 Toen riep de wachter en vertelde het aan de koning, en de koning zei: Als hij alleen is, heeft hij een boodschap te vertellen. En hij kwam gaandeweg dichterbij. 26 Toen zag de wachter een andere man aan komen rennen en de wachter riep naar de poortwachter en zei: Zie, er komt [nog] een man alleen aanrennen. Toen zei de koning: Dat is ook een boodschapper. 27 Verder zei de wachter: Ik zie aan het rennen van de eerste dat het de [manier van] rennen van Ahimaáz is, de zoon van Zadok. Toen zei de koning: Dat is een goed man en hij komt met een goede boodschap. 28 Ahimaáz riep de koning toe en zei: Vrede! Hij boog zich voor de koning met zijn gezicht ter aarde, en zei: Geloofd zij de HEERE, uw God, Die de mannen die hun hand tegen mijn heer de koning ophieven, [aan u] heeft overgeleverd. 29 Toen zei de koning: Is het goed met de jongen, met Absalom? Ahimaáz zei: Ik zag een grote menigte, toen Joab de dienaar van de koning, en [mij], uw dienaar, wegstuurde, maar ik weet niet wat [het was]. 30 De koning zei: Ga opzij en stel u hier op. Dus ging hij opzij en bleef staan. 31 En zie, de Cusjiet kwam; en de Cusjiet zei: Aan mijn heer de koning wordt de boodschap gebracht dat de HEERE u vandaag recht heeft gedaan, [en u verlost heeft] uit de hand van allen die tegen u in opstand waren gekomen. 32 Toen zei de koning tegen de Cusjiet: Is het goed met de jongen, met Absalom? En de Cusjiet zei: Mogen de vijanden van mijn heer de koning en allen die tegen u in opstand komen om [u] kwaad te doen, worden als die jongen. 33 Toen sidderde de koning. Hij ging naar het bovenvertrek van de poort en hilde. Al gaande zei hij dit: Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Och, was ik [maar] in jouw plaats gestorven, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!

Vanaf vers 19 volgt een uitvoerig verslag van de wijze waarop David bericht moet krijgen en krijgt over de dood van zijn zoon Absalom en hoe hij daarop reageert. We kunnen dit gedeelte in vier delen onderverdelen:

1. In de verzen 19-23 worden de boodschappers naar David gestuurd om hem te berichten over de dood van Absalom.
2. In de verzen 24-27 zien we hoe David gespannen wacht op nieuws over Absalom.
3. In de verzen 28-32 ontvangt David de boodschappers en hun bericht.

4. In *vers 33* lezen we hoe David op het bericht van de dood van zijn zoon reageert.
5. Ahimaáz wil graag naar David gaan om hem te vertellen dat de opstandige zoon dood is en dat hij van dat gevaar verlost is. Joab staat het echter niet toe. Het lijkt erop dat Ahimaáz een man is die verbonden wordt aan het brengen van goed nieuws. Joab weet hoe David op het nieuws van de dood van zijn zoon zal reageren. Het zal voor David geen goed nieuws zijn. Joab laat in plaats van Ahimaáz een Cusjiet gaan. Ahimaáz legt zich niet bij de weigering neer en dringt erop aan dat Joab hem ook stuurt. Ten slotte geeft Joab toe.

Intussen wacht David gespannen op nieuws over het verloop of de afloop van de strijd. Daarbij is zijn hart maar met één ding bezig en dat is met Absalom. Hoewel Ahimaáz later is vertrokken, is hij toch eerder dan de Cusjiet bij de koning. Hij schijnt naam gemaakt te hebben als snelle loper en daarbij een stijl te hebben die hem op grote afstand herkenbaar maakt. Als David hoort dat Ahimaáz eraan komt, stelt hij voor zichzelf vast dat deze man een goede tijding brengt (*vers 27*). David kent hem als een goed man, daarom zal ook zijn boodschap goed zijn (*vgl. 1Kn 1:42*). Hij wil dat ook graag geloven. De wens is de vader van de gedachte. Aan een andere tijding wil hij niet denken.

Terwijl hij nog sprak, zie, daar kwam Jonathan, de zoon van de priester Abjathar, en Adonia zei: Kom binnen, want u bent een strijdbare man, en zult iets goeds te boodschappen hebben. (1Kn 1:42)

Ahimaáz roept David al vanuit de verte toe dat het “vrede” is. Als hij bij de koning komt, buigt hij zich voor hem neer. Zonder te wachten op een teken van David om te spreken vertelt hij direct dat de opstandelingen in de hand van David zijn, een mededeling die hij inluidt met een lofprijzing aan “de HEERE, uw God”. In plaats van blij te zijn over de overwinning stelt David maar één vraag, de vraag naar Absalom. Daarop geeft Ahimaáz een ontwijkend antwoord (*vers 29*). David vraagt niet verder. Ahimaáz moet ruimte maken voor de tweede boodschapper, de Cusjiet.

De Cusjiet brengt de boodschap dat de HEERE David recht heeft gedaan en hem heeft verlost uit de hand van allen die tegen hem in opstand waren gekomen. Het is alsof David het niet hoort. De enige vraag waarop hij

antwoord wil hebben, is hoe het met Absalom is. De Cusjiet vertelt zonder omweg wat er met Absalom is gebeurd.

Bij het horen van het bericht van de dood van zijn zoon stort David volledig in (*vers 33*). Zodra hij hoort dat Absalom dood is, is hij geen koning meer van zijn volk, maar alleen vader. Hij vraagt niets meer, maar vervalt in een hartstochtelijk huilen. Hij trekt zich terug van het gezelschap en geeft zich over aan zijn smart. Moeten wij David daar hard om vallen? Hoe zouden wij reageren als wij een dergelijke zoon hadden en een dergelijke boodschap kregen?

Toch mogen we wel enkele dingen opmerken om van te leren. Zijn liefde voor Absalom is misschien wel te begrijpen, maar niet goed te keuren. Hoe kan iemand zo'n grote liefde hebben voor zo'n goddeloze zoon? Absalom heeft zich, hoe mooi en slim hij ook was, gekeerd tegen God en het door God gegeven gezag. Daar mag geen ouder zich in laten bedriegen. Het is belangrijk dat ouders altijd de kant van God kiezen als het gaat om de zonde van kinderen.

Spurgeon vertelde in een preek over een moeder die tegen haar zoon zei, toen deze nog een losbandig leven leidde: 'Als God jou om je zonden oordeelt, zal ik 'amen' zeggen op Zijn veroordeling.' God wil niet dat we onze kinderen zacht behandelen als Hij hard met hen handelt vanwege hun zonden. Niemand liever dan Hij wil dat zij tot Hem terugkeren. Als zij echter niet willen, laat Hij hen gaan en dat moeten wij ook doen: *"Als je kinderen tegen Hem gezondigd hebben, heeft Hij hen laten gaan in de macht van hun [eigen] overtreding"* (Jb 8:4; vgl. Lv 10:1-7).

We mogen wel bidden dat de Heer ons de realiteit van de dingen laat zien, dat wil zeggen dat we de dingen, ook de daden van onze kinderen, zien zoals Hij ze ziet. Daarbij mogen we ook wel bidden dat we elke tijding die we te verwerken krijgen, speciaal over onze kinderen, met Hem verwerken. We hoeven niet de sterke man of sterke vrouw uit te hangen en mogen aan de echtheid van onze gevoelens ruimte geven. Laten we echter bidden dat dit gebeurt zonder Hem uit het oog te verliezen.

David is hier het zicht op de HEERE kwijt. Het is niet de eerste keer dat hij huilt over iemands dood. Hij heeft gehuild over de dood van een tegenstander, Abner (2Sm 3:32). Hij heeft gehuild over het verlies van een intieme

vriend en over de dood van zijn zoon Amnon (2Sm 1:11-12; 13:33,35-36). Bij de dood van Absalom kent zijn verdriet echter geen grenzen.

De taal die hij daarbij spreekt, is ook uniek. De dichter-koning, die in andere gevallen zich in een meeslepende treurzang uit, kan hier alleen maar snikken en stamelen: *"Mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! ..., Absalom, mijn zoon, mijn zoon!"* Tot acht keer toe komen uit de diepte van zijn ziel de woorden *"mijn zoon"* naar boven (vers 33; 2Sm 19:4). Andere woorden om de grootte van zijn smart uit te drukken heeft hij niet. Hiermee zegt hij alles. Het is alsof het leven voor hem verder geen zin meer heeft.

2 Samuel 19

Joab wijst David terecht | verzen 1-8

1 Aan Joab werd verteld: Zie, de koning huilt en bedrijft rouw over Absalom. 2 Op die dag veranderde voor heel het volk de verlossing in rouw, want het volk had op die dag horen zeggen: De koning is bedroefd over zijn zoon. 3 Het volk kwam die dag sluipend de stad binnen, zoals volk dat beschaamd is als het in de strijd gevlucht is, zich sluipend voortbeweegt. 4 De koning had zijn gezicht bedekt, en de koning riep met luide stem: Mijn zoon Absalom, Absalom, mijn zoon, mijn zoon! 5 Toen kwam Joab binnen bij de koning in het huis en zei: U hebt vandaag de gezichten van al uw manschappen beschaamd doen staan, die vandaag uw leven hebben gered, het leven van uw zonen en uw dochters, het leven van uw vrouwen en het leven van uw bijvrouwen, 6 door lief te hebben wie u haten, en door te haten wie u liefhebben. U hebt vandaag immers laten blijken dat bevelhebbers en manschappen voor u niets betekenen. Want ik heb vandaag gemerkt dat als Absalom leefde en wij allen vandaag dood waren, dat het dan juist zou zijn in uw ogen. 7 Sta dan nu op, ga naar buiten en spreek naar het hart van uw manschappen. Want ik zweer bij de HEERE: als u niet naar buiten gaat, zal er deze nacht geen man bij u overnachten! En dit zal erger voor u zijn dan al het kwaad dat u van uw jeugd aan tot nu toe overkomen is. 8 Toen stond de koning op en ging in de poort zitten. En men maakte al het volk bekend: Zie, de koning zit in de poort. Toen kwam al het volk bij de koning. Intussen was Israël gevlucht, ieder naar zijn tenten.

Joab lijkt hier de leider van het volk te zijn en niet David. Het volk komt bij hem met de mededeling dat David overstelpt is van verdriet over het verlies van zijn zoon Absalom. David is zozeer verslagen en gebroken, dat het volk geen spoor van blijdschap durft te tonen over de verlossing. De houding en het gedrag van David hebben invloed op het hele volk. In plaats van de overwinning te viëren gedragen ze zich als verliezers. Zo groot kan de invloed zijn van een geliefd leider die overweldigd wordt door immens persoonlijk verdriet. David verliest zichzelf in zijn verdriet en verliest daardoor ook het belang van het volk uit het oog.

David is een vader met een bijzondere liefde voor een zoon die een opstandeling was. Die liefde gaat zo ver, dat zijn verdriet vanwege het verlies van Absalom ten koste van de gevoelens van anderen gaat. Terwijl David onophoudelijk aan zijn diepe rouwgevoelens uiting geeft, stapt Joab bij hem binnen. Hij pakt David stevig aan, en dat, terwijl hij toch zelf de oorzaak van de smart van David is. Hij, die de laatste zou moeten zijn om deze waarheid uit te spreken, spreekt toch wat juist is. Hij is de enige die dit tegen de koning kan zeggen. Zo gecompliceerd kunnen situaties soms zijn.

Joab schijnt een man zonder gevoel te zijn. Zonder enig medelijden, bijna koel zakelijk, breekt hij in de gevoelens van David in. Het moet nu afgelopen zijn met zijn treuren. David geeft door zijn houding en verdriet over de dood van zijn zoon de boodschap af dat alles wat zijn mannen voor hem hebben gedaan, niets betekent. Zijn mannen hebben zijn leven gered en dat van al zijn verwanten.

In plaats van daar dankbaar voor te zijn en zijn mannen te bedanken doet hij alsof zijn mannen hem kwaad hebben gedaan. David draait de zaken helemaal om, zo zegt Joab. Absalom die zijn vader haatte, heeft hij lief, en zijn mannen die zich uit liefde voor hem hebben ingezet, haat hij. Joab trekt de conclusie dat David het prima had gevonden dat zijn hele leger gedood was als Absalom nog maar leefde.

Joab beveelt (!) David op te staan en de manschappen toe te spreken. Hij waarschuwt hem ook dat hij er niet op hoeft te rekenen dat er nog iemand bij hem zal blijven als hij dat niet doet. Daarop wijzigt David zijn houding. Hij luistert naar Joab en doet wat hij zegt. Als David in de poort heeft plaatsgenomen, wordt dat bekendgemaakt aan het volk. Daarop komt al het volk naar hem toe.

Uit de houding van David ten aanzien van Absalom en de vermaning door Joab kunnen we veel leren over onze omgang met onze kinderen. Het is begrijpelijk dat een zorgenkint veel van onze aandacht opeist. Die zorgen kunnen het gevolg zijn van ziekte, maar ook veroorzaakt worden door een zondige weg die een kind gaat. Toch moeten we proberen het evenwicht te bewaren of te brengen in het geven van aandacht aan onze kinderen. Het gebeurt wel dat het 'zorgenkint' zoveel aandacht krijgt, dat de anderen daardoor de aandacht moeten missen die ook zij zo nodig hebben. De ver-

zuchting is wel eens geslaakt: 'Ik wilde dat ik ook eens iets gekks durfde te doen, dan zou er ook voor mij aandacht zijn.'

Ook in de plaatselijke gemeente kan het gebeuren dat sommige jongeren niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Daardoor kunnen probleem-situaties ontstaan die voorkomen hadden kunnen worden als we als ouderen iedere jongere het belang hadden laten voelen dat we in ieder van hen afzonderlijk stellen. Dan zijn we bezig zoals de Heer het wil, Die ook belangstelt in ieder van de kinderen van God persoonlijk.

Na de dramatische gebeurtenissen in verband met de greep naar de troon door Absalom en de dood van de opstandeling is het volk dat achter Absalom was aangegaan, naar hun woningen gevlucht.

David op weg terug naar Jeruzalem | verzen 9-15

9 En onder heel het volk, alle stammen van Israël, was er tweedracht. Men zei: De koning heeft ons gered uit de hand van onze vijanden en hij heeft ons bevrijd uit de hand van de Filistijnen, en nu is hij het land uit gevlucht voor Absalom! 10 En Absalom, die wij [tot koning] over ons gezalfd hadden, is in de strijd gestorven. Nu dan, waarom laat u na om de koning terug te halen? 11 Toen stuurde koning David de priesters Zadok en Abjathar [een bode] om te zeggen: Spreek tot de oudsten van Juda: Waarom zou u de laatsten zijn om de koning terug te halen naar zijn huis? (De woorden van heel Israël hadden namelijk de koning bereikt in zijn huis.) 12 U bent mijn broeders, u bent mijn beenderen en mijn vlees; waarom zou u dan de laatsten zijn om de koning terug te halen? 13 En tegen Amasa moet u zeggen: Bent u niet mijn beenderen en mijn vlees? God mag mij zo en nog veel erger met mij doen, als u niet alle dagen voor mij legerbevelhebber zult zijn in plaats van Joab. 14 Zo won hij het hart van alle mannen van Juda als één man, en zij stuurden [een bode] naar de koning [om te zeggen]: Keer terug, u en al uw dienaren. 15 Toen keerde de koning terug en kwam bij de Jordaan. En Juda was naar Gilgal gekomen om de koning tegemoet te gaan, om de koning de Jordaan te helpen oversteken.

Er komt een discussie onder het volk op gang over David, de sterke en tegelijk zwakke man. Ze praten over de ontstane situatie. De nuchterheid gebiedt de situatie onder ogen te zien. Ze denken terug aan wat David toch in vroeger jaren voor hen heeft betekend en gedaan. Absalom is geen

goede keus geweest. Hij is wel even hun man geweest en ze hadden hem tot koning gezalft, maar het is anders gelopen.

Uit hun overwegingen blijkt niet dat ze de HEERE erin betrekken en berouw hebben over hun verkeerde keus. Het gaat gewoon om de meest voor de hand liggende oplossing. Dat brengt hen ertoe elkaar verwijten te maken over het terughalen van David en elkaar te beschuldigen van nalatigheid.

Direct in aansluiting daarop lezen we dat David opdracht geeft om de oudsten van Juda aan te sporen hem terug te halen. Hij doet dat naar aanleiding van de overleggingen van de tien stammen, waarvan hij heeft gehoord. Dat stimuleert David om zich aan Juda aan te bieden om weer hun koning te zijn. Hij laat zijn boodschap daarover door de priesters Zadok en Abjathar overbrengen. Dat laat in beeld zien dat priesterdienst een voorname rol speelt in het herstel van de heerschappij van de Heer Jezus in ons leven als Heer. Priesterdienst richt onze harten op Hem. Als we Hem zien, zullen we Hem willen dienen.

Als we het praktisch bezien, is David hier een zwakke gelovige, die de indruk geeft dat hij de stam van Juda voortrekt, terwijl de tien stammen er ook over spraken hem tot hen terug te laten keren. Is hier bij David toch sprake van partijdigheid? Als koning behoort hij boven alle twaalf stammen te staan. Nu wekt hij de schijn dat hij een partijhoofd is.

Hij praat in op het eergevoel van Juda. Twee keer zegt hij tegen hen dat ze toch zeker niet de laatsten zullen zijn om hem terug te halen. Hij spreekt daardoor zijn duidelijke voorkeur uit. De tien stammen zijn hem ontrouw geworden. Het lijkt erop dat hij hun niet het voorrecht gunt hem eerder terug te halen dan Juda, die hij *“mijn beenderen en mijn vlees”* noemt. Het is niet zo, dat hij niet meer hun koning wil zijn. Wel wil hij hun laten merken dat de band met hen niet zo hecht is als zijn band met Juda.

We kunnen hier wel een toepassing op onszelf maken. Zo kunnen we zeggen dat we van alle ware gelovigen houden, terwijl we mogelijk toch onze voorkeuren hebben. We voelen ons veel meer een met hen die het met ons eens zijn en laten dat ook merken. Het kan dan zomaar gebeuren dat we ongemerkt een partij vormen waarvan anderen worden uitgesloten. Het kan ook zijn dat men zich tot partijhoofd laat maken, gewild of ongewild.

David geeft een speciaal woord voor Amasa mee. Amasa was legeroverste van Absalom geweest en David biedt hem aan legeroverste bij hem te worden. Ook dit lijkt een tactische reden te hebben. Hoe kan David hem deze toezegging doen? Het lijkt erop dat hij een familielid bevoordelen wil ten koste van een man die hij kwijt wil. Daarbij vergist hij zich weer in Joab. Joab duldt geen concurrentie en doodt Amasa (2Sm 20:9-10).

Zijn diplomatieke optreden levert het gewenste resultaat op. Het hart van alle mannen van Juda wordt gewonnen. Ze willen allemaal dat David weer hun koning wordt. De hele stam komt naar de Jordaan om hem daaroverheen te helpen en hem weer in hun midden te ontvangen. Het was mooier geweest als het hele volk was gekomen.

Door alles heen zien we David toch vooral als de zwakke man. Zoals al eerder is opgemerkt, heeft alles wat er in zijn huis is gebeurd in de afgelopen jaren en waarbij hij als vader en koning heeft gefaald, zijn geestelijk beoordelingsvermogen verminderd. Daardoor komt hij tot verkeerde beslissingen of tot beslissingen die niet het kenmerk van geloof dragen.

David bewijst Simeï genade | verzen 16-23

16 En Simeï, de zoon van Gera, een Benjaminit die uit Bahurim kwam, kwam haastig met de mannen van Juda mee, koning David tegemoet, 17 en duizend man uit Benjamin met hem, en [ook] Ziba, de knecht van het huis van Saul, met zijn vijftien zonen en zijn twintig dienaren met hem. Zij slaagden erin de Jordaan [over te steken] vóór de koning er was. 18 Toen de pont overvoer om het koningshuis te laten oversteken, en om te doen wat goed was in zijn ogen, viel Simeï, de zoon van Gera, voor de koning neer terwijl deze de Jordaan overstak. 19 Hij zei tegen de koning: Laat mijn heer mij [mijn] misdaad niet toerekenen, en niet denken aan hoe uw dienaar zich misdragen heeft op de dag waarop mijn heer de koning uit Jeruzalem vertrok. Laat de koning het niet ter harte nemen. 20 Want uw dienaar weet het zeker: ik heb gezondigd; maar zie, ik ben vandaag als eerste van het hele huis van Jozef gekomen om mijn heer de koning tegemoet te gaan. 21 Toen antwoordde Abisai, de zoon van Zeruja, en zei: Zou Simeï hiervoor niet gedood worden? Hij heeft immers de gezalfde van de HEERE vervloekt. 22 Maar David zei: Wat heb ik met u te maken, zonen van Zeruja, dat u mij vandaag tot tegenstander bent? Zou er vandaag iemand in Israël gedood worden? Immers, weet ik niet dat ik vandaag [weer] koning

geworden ben over Israël? 23 De koning zei tegen Simeï: U zult niet sterven. En de koning zwoer het hem.

In verbinding met het bericht van het oversteken van de Jordaan worden enkele ontmoetingen verhaald, achtereenvolgens met Simeï, Mefiboseth en Barzillai. In al deze gevallen zien we een zwakke David, met toch ook mooie karaktertrekken. Het is moeilijk om deze ontmoetingen juist te duiden. We kunnen er voorzichtig wel enkele dingen uit leren.

Met de stam Juda komt ook Simeï mee. Hij beseft dat hij snel moet zijn om zijn huid te redden. Hij beseft ook dat hij zijn leven alleen veilig kan stellen als hij erkent dat hij verkeerd is geweest en een beroep doet op genade. Terwijl de pont overvaart naar het beloofde land, werpt Simeï zich voor David neer. Hij erkent zijn zonde en wijst er tegelijk op dat hij dan toch maar de eerste van het huis van Jozef is om David als koning te erkennen en te eren.

Abisai laat duidelijk zijn misnoegen blijken over het kwaad dat deze man zijn koning heeft aangedaan. Hij velst direct het oordeel en pleit ervoor dat Simeï daarvoor alsnog gedood zal worden. Dit is al de derde keer dat Abisai probeert David ertoe te brengen iemand te doden. Eerst Saul (1Sm 26:8), daarna Simeï (2Sm 16:9), en hier weer. De eerste en tweede keer reageerde David goed. Het is moeilijk te zeggen of dat ook hier zo is. Het kan zijn dat David Simeï genade schenkt vanuit een verkeerd gevoel van grootmoedigheid. Hij verleent gratie omdat hij weer koning is geworden.

David verklaart Abisai "tot tegenstander" (letterlijk: satan), omdat die hem tot een handelen wil brengen dat tegengesteld is aan zijn wens om genade te bewijzen. Toch wordt Simeï later alsnog gedood voor zijn vervloeken van David. Dat gebeurt door Salomo op advies van David (1Kn 2:8-9,44,46).

David ontmoet Mefiboseth | verzen 24-30

24 Ook Mefiboseth, de [klein]zoon van Saul, kwam de koning tegemoet. Hij had zijn voeten niet schoongemaakt, zijn baard en snor niet geschoren en zijn kleren niet gewassen, van de dag af waarop de koning was weggegaan tot de dag toe waarop hij in vrede terugkeerde. 25 En het gebeurde, toen hij in Jeruzalem de koning tegemoetkwam, dat de koning tegen hem zei: Waarom bent u niet met mij meegegaan, Mefiboseth? 26 En hij zei: Mijn heer koning, mijn

dienaar heeft mij bedrogen, want uw dienaar zei: Ik zal een ezel voor mij zadelen, en daarop rijden en naar de koning trekken; uw dienaar is immers kreupel. 27 Bovendien heeft hij uw dienaar bij mijn heer de koning belasterd. Mijn heer de koning is echter als een engel van God; doe maar wat goed is in uw ogen. 28 Heel het huis van mijn vader was immers bij mijn heer de koning ten dode opgeschreven; toch hebt u uw dienaar geplaatst bij hen die aan uw tafel eten. Wat voor recht heb ik [dan] nog, en [hoe kan ik dan] nog een beroep doen op de koning? 29 Toen zei de koning tegen hem: Waarom spreekt u nog langer over uw zaken? Ik zeg: U en Ziba, u moet het land delen. 30 En Mefiboseth zei tegen de koning: Hij mag ook alles [wel] nemen, omdat mijn heer de koning in vrede in zijn huis is gekomen.

De tweede die David tegemoetkomt, is Mefiboseth. Aan hem is te zien dat hij gedurende de afwezigheid van David geen zorg aan zichzelf heeft besteed. Al zijn gedachten zijn uitgegaan naar zijn weldoener. Mefiboseth is een beeld van de gelovige die uitzielt naar de komst van zijn Heer en daarom niet druk bezig is met het wijden van “zorg aan het vlees om [aan] begeerten [te voldoen]” (Rm 13:14b).

Mefiboseth mag dan een beeld zijn van een gelovige die uitzielt naar de komst van de Heer Jezus, David is hier beslist geen beeld van de Heer Jezus. Hij verwijt Mefiboseth dat die niet met hem is meegegaan. Mefiboseth vertelt David de ware reden en ook over het bedrog van Ziba. Hij wijst er ook op dat hij kreupel is, waardoor hij niet in staat was om zelf achter David aan te gaan. Wat Ziba over hem aan David heeft verteld, is niet waar.

De houding van Mefiboseth is prachtig. Hij spreekt er niet over dat David Ziba heeft geloofd. Hij heeft voortdurend uitgezien naar zijn terugkeer, terwijl hij zich bewust is gebleven van de genade die hem is verleend. Daarover spreekt hij. Hij herinnert zich goed hoe hij, iemand die ten dode opgeschreven was omdat hij tot het huis van Saul behoorde, door David is opgenomen onder hen die aan zijn tafel eten (2Sm 9:13). Hij is nog steeds overweldigd door dit bewijs van goedertierenheid. Wat voor recht heeft hij in het licht daarvan?

Het is te wensen dat wij, aan wie ook goedertierenheid is bewezen, voortdurend leven in het besef daarvan en dat dit besef ons telkens mag overweldigen en tot grote dankbaarheid mag brengen aan Hem Die ons die

goedertierenheid heeft bewezen. Dat zal ons ervoor bewaren op ons recht te gaan staan en ons recht op te eisen.

De reactie van David op de woorden van Mefiboseth laat ons niet aan de Heer Jezus denken. David is zich bewust dat hij zich heeft vergist door Ziba het land te geven. Toch wil hij daarover niet verder spreken. In zijn woorden klinkt wat ergernis door over de fout die hij heeft gemaakt. Hij geeft die fout niet toe, maar beslist dat het land dan maar moet worden gedeeld. Dit is geen wijs besluit, het is integendeel een verkeerd besluit.

De opdracht van David om het land te delen maakt de gezindheid van Mefiboseth openbaar. Mefiboseth protesteert niet. Integendeel, hij wil niets van het land hebben, want hij heeft David terug. En om David gaat het hem. De houding van Mefiboseth is bewonderenswaardig en waard om door ons te worden nagevolgd met het oog op onze verhouding tot de Heer Jezus.

Het antwoord van Mefiboseth is het bewijs dat hij alleen belangstelling voor David heeft en op geen enkele manier uit is op teruggave van zijn bezit. Het is de taal van Paulus, die zegt: *“Wat winst voor mij was, heb ik om Christus’ wil schade geacht. Jazeker, ik acht ook alles schade te zijn om de uitnemendheid van Christus Jezus, mijn Heer, om Wie ik de schade van alles heb geleden en het als vuilnis acht, opdat ik Christus mag winnen en in Hem bevonden wordt”* (Ep 3:7-9a).

Afscheid van Barzillai | verzen 31-40

31 Barzillai uit Gilead was uit Rogelim gekomen. Hij stak met de koning de Jordaan over om hem over de Jordaan uitgeleide te doen. 32 Barzillai nu was zeer oud, een man van tachtig jaar. Hij had de koning onderhouden toen die in Mahanaïm zijn verblijf had, want hij was een zeer vermogend man. 33 De koning zei tegen Barzillai: Steek met mij over, dan zal ik u bij mij in Jeruzalem onderhouden. 34 Maar Barzillai zei tegen de koning: Hoeveel zullen de dagen van de jaren van mijn leven [nog] zijn, dat ik met de koning naar Jeruzalem zou trekken? 35 Ik ben nu tachtig jaar oud. Zou ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad? Zou uw dienaar kunnen proeven wat ik eet en wat ik drink? Zou ik nog kunnen luisteren naar de stem van zangers en zangeressen? Waarom zou uw dienaar mijn heer de koning verder tot last zijn? 36 Uw die-

naar zal maar een eindje met de koning over de Jordaan gaan. Waarom zou de koning mij deze beloning geven? 37 Laat uw dienaar toch terugkeren, zodat ik in mijn stad sterf, bij het graf van mijn vader en mijn moeder. Maar zie, [hier] is uw dienaar Chimham; laat die met mijn heer de koning oversteken, en doe hem wat goed is in uw ogen. 38 Toen zei de koning: Chimham zal met mij oversteken en ik zal hem doen wat goed is in uw ogen; ja, alles wat u van mij wenst, zal ik u doen. 39 Toen al het volk de Jordaan was overgestoken en [ook] de koning was overgestoken, kuste de koning Barzillai en zegende hem; zo keerde deze terug naar zijn [woon]plaats. 40 De koning ging verder naar Gilgal, en Chimham ging met hem mee. Al het volk van Juda had de koning helpen oversteken, alsook een gedeelte van het volk van Israël.

De derde man over wie we lezen dat hij een ontmoeting met David heeft, is Barzillai. Het onderhoud dat David met hem heeft, is weer anders dan het onderhoud dat hij had met Simeï en ook weer anders dan dat met Mefiboseth. Hier gaat het initiatief van David uit. Barzillai is een vermogend man en heeft zijn bezittingen gebruikt om in het onderhoud van de koning te voorzien.

David is die steunbetuigingen niet vergeten. Barzillai heeft hem geholpen in een tijd dat hij op de vlucht was voor Absalom. Daarmee heeft Barzillai een groot risico genomen. Hij wist ook niet hoe de strijd zou verlopen. Hij heeft echter in geloof gekozen voor de man van Gods keus. Daarvoor komt nu de waardering uit de mond van David. Uit dankbaarheid voor alles wat Barzillai voor hem heeft gedaan, biedt David aan dat Barzillai met hem meegaat. Dan mag hij bij David in Jeruzalem wonen en zal David ervoor zorgen dat het hem in zijn laatste levensjaren aan niets ontbreekt.

Barzillai wil David echter niet *“verder tot last zijn”* (vers 35). Hij geeft daarvoor in de verzen 34-35 diverse redenen. De redenen die hij aanvoert – zijn ouderdom met de daarbij behorende gebreken –, zouden we negatief kunnen uitleggen. Dan zou er sprake zijn van een weigering, verpakt in aannemelijke excuses. Toch lijkt die benadering geen recht te doen aan wat Barzillai voor David heeft gedaan. Ook de reactie van David geeft geen aanleiding tot een negatieve benadering.

Het is meer voor de hand liggend de aangevoerde redenen te zien als een bewijs dat hij niet zijn eigen belang, maar dat van David zoekt. Dat heeft

hij steeds gedaan en dat doet hij ook nu. Als hij in zijn plaats Chimham aan David geeft om met hem de Jordaan over te steken, spreekt daaruit diezelfde gezindheid ten opzichte van David. Davids waardering voor Barzillai is groot. Hij zal Chimham behandelen als was het Barzillai zelf.

We kunnen in Barzillai ook zien wat ouderen voor de Heer Jezus en de Zijnen kunnen doen. Als we denken aan wat hij voor David heeft gedaan, kunnen we in hem een beeld van een vader in Christus zien (*1Jh 2:13-14*). Vaders in Christus hebben veel geestelijke rijkdom verzameld. Zij zijn in staat om gelovigen die geen kennis van de geestelijke zegeningen hebben, van die rijkdom mee te delen en hen op weg te helpen naar 'Jeruzalem', dat wil zeggen de plaats waar de Heer Jezus woont in het midden van de Zijnen.

Dat Barzillai in plaats van zelf mee te gaan de jonge Chimham – misschien zijn zoon, misschien zijn knecht – mee laat gaan, houdt ook een les in. We zien daarin een mooi voorbeeld hoe een oude gelovige een jonge gelovige zijn plaats laat innemen in de weg met de Heer Jezus.

David gaat de weg terug, het beloofde land in, door de Jordaan. Op die manier zal in de eindtijd ook het overblijfsel van Israël terugkeren naar het land. Dan zal het hele volk verenigd zijn. Hier is de scheiding nog een feit. Ook Gilgal wordt genoemd op de weg terug. Het is de weg die het volk destijds is gegaan om het land te veroveren. In Gilgal vond de besnijdenis plaats, wat spreekt van het oordeel over het vlees. Die weg moet weer worden gegaan als er afwijking is geweest. Het verkeerde moet worden beleden en weggedaan. Als dat gebeurt, is dat een nieuw begin, het begin van een nieuwe weg met de Heer waarop weer nieuwe geestelijke ervaringen worden opgedaan.

Israël en Juda maken ruzie om David | *verzen 41-43*

41 En zie, alle mannen van Israël kwamen naar de koning, en zeiden tegen de koning: Waarom hebben onze broeders, de mannen van Juda, beslag op u gelegd, en hebben zij de koning en zijn huis de Jordaan helpen oversteken, en alle mannen van David met hem? 42 Toen antwoordden alle mannen van Juda de mannen van Israël: Omdat de koning aan ons verwant is. Waarom bent u toch [in woede] ontstoken over deze zaak? Hebben wij ook maar iets gegeten

[op kosten] van de koning of heeft hij ons een geschenk gegeven? 43 De mannen van Israël antwoordden de mannen van Juda en zeiden: Tien delen van de koning zijn van ons, dus ook op David hebben wij meer [recht] dan u. Waarom hebt u ons dan [zo] geminacht en [waarom] telde ons woord niet als eerste om onze koning terug te halen? Het woord van de mannen van Juda had echter meer kracht dan het woord van de mannen van Israël.

Dan komt het moment dat de mannen van Israël zich laten horen. Zij doen hun beklag over de handelwijze van hun broeders, de mannen van Juda. David heeft daar zelf aan bijgedragen door zijn voorkeursbehandeling van Juda. Het gevolg is jaloersheid. We zien dat de scheuring die zich onder de regering van de kleinzoon van David, Rehabeam, zal voltrekken, hier al verborgen aanwezig is.

In de kerkgeschiedenis is verdeeldheid niet altijd – of misschien beter: vaak niet – het gevolg van een verschil in leerstellingen, maar van het verschil in karakters van hen die bepaalde leerstellingen verdedigen. Wat gebeurt onder de schijn van een verschil in leeropvatting, is in werkelijkheid een strijd tussen mensen die niet voor elkaar willen onderdoen.

De mannen van Israël reageren vleselijk. Het antwoord van de mannen van Juda is net zo vleselijk. Het wijze woord dat Salomo later spreekt “*een zacht antwoord keert woede af, maar een krenkend woord wekt toorn op*” (Sp 15:1), wordt door geen van beide partijen ter harte genomen. De mannen van Israël vinden dat zij meer recht op David hebben omdat zij groter in aantal zijn. Er ontstaat twist onder Gods volk tussen aan de ene kant Juda met een deel van Israël en aan de andere kant de rest van Israël. De twist draait om de vraag wie het meeste recht op David heeft. Is het wel goed om zo te spreken? David is toch koning van het hele volk?

Wij moeten oppassen dat we de Heer Jezus niet voor onze groep claimen. Dat kan gemakkelijk gebeuren als we menen dat we trouwere gelovigen zijn dan anderen, of dat we menen dat we meer kennis hebben dan anderen, of dat we meer gaven van de Geest menen te bezitten dan anderen. Laten we bidden dat de Heer ons ervoor bewaart om met onze broeders en zusters, waar ze zich ook bevinden, over Hem te spreken in die zin dat wij een groter recht op Hem zouden hebben dan de ander.

Dit is het kwaad dat Paulus bij de Korinthiërs veroordeelt (1Ko 1:12-13). De groep die Christus als partijhoofd claimt, is het ergst. Zij zijn nog erger dan de Korinthiërs die Petrus of Paulus als partijhoofd hebben geko-

Ik bedoel dit, dat ieder van u zegt: Ik ben van Paulus, ik van Apollos, ik van Kefas, en ik van Christus. Is Christus gedeeld? Is Paulus soms voor u gekruisigd, of bent u tot de naam van Paulus gedoopt? (1Ko 1:12-13)

zen. Dat klinkt misschien vreemd, maar toch is het zo. Paulus somt vier partijen op met ieder een eigen partijhoofd. Eén van die partijhoofden is Christus. Maar kan Hij op één lijn gesteld worden met welk mens dan ook? Toch is dat precies wat de Korinthiërs doen. Christus wordt tot een partijhoofd gemaakt, naast Paulus en Petrus en Apollos! Wat deze partij hiermee zegt, is: 'Wij zijn de enigen die het juiste standpunt innemen. Wie zich bij Paulus of Apollos of Petrus aansluit, hoort er niet bij.' Iedere gelovige hoort echter bij Christus, hoewel hij zich misschien, helaas, heeft aangesloten bij de een of andere groep die zich noemt naar een bepaalde dienaar.

Christus is niet in een hokje te plaatsen – net zomin trouwens als Zijn ware dienaren, want die willen niet aan het hoofd van een partij staan of in een hokje geplaatst worden. Als Paulus dan ook zegt dat Christus niet gedeeld is, geeft hij daarmee te kennen dat Christus niet als partijhoofd door de een of andere groep is op te eisen.

Dat beeld herken je misschien in de christenheid om je heen. Wat een verdeeldheid! De ene groep noemt zich naar Luther, een andere naar Calvijn. Ook zijn er groepen en kerken waar mensen bij elkaar komen, alleen omdat ze het eens zijn over bepaalde stukjes of onderwerpen uit de Bijbel, bijvoorbeeld de doop, terwijl anderen, die daar anders over denken, zich daar niet bij kunnen aansluiten. Dat de Heer Jezus de Enige is door Wie christenen bij elkaar horen, is steeds meer op de achtergrond geraakt. Laten we daarom Hem en wat Hij zegt in Zijn Woord weer op de voorgrond plaatsen!

2 Samuel 20

Opstand van Seba | verzen 1-2

1 Toen bevond zich daar juist een verdorven man, van wie de naam Seba was, een zoon van Bichri, een Benjaminit. Die blies de bazuin en zei:

*Wij hebben geen deel aan David;
wij hebben geen erfelijk bezit met de zoon van Isai.
Ieder naar zijn tenten, Israël!*

2 Toen ging iedere man van Israël vanachter David vandaan Seba, de zoon van Bichri, achterna. De mannen van Juda bleven echter bij hun koning, vanaf de Jordaan tot aan Jeruzalem.

Op het moment dat de stammen ruzie maken, stuurt de vijand een man die de verdeeldheid aanwakkert. Seba, “een verdorven man”, maakt misbruik van de situatie van onenigheid tussen Juda en Israël om Israël van achter David weg te trekken. Hij wil voordeel slaan uit de onenigheid. Hij keert zich tegen David. Zo is ook een scheuring met boosaardige motieven altijd tegen de Heer Jezus gericht.

Alle mannen van Israël luisteren naar de oproep van Seba. Zij die zich pas nog vóór David hebben uitgesproken, keren zich weer van hem af om achter een verdorven man aan te gaan. Zij die hebben geroepen dat “*tien delen van de koning*” van hen zijn (2Sm 19:43), roepen nu dat ze “*geen erfelijk bezit met de zoon van Isai*” hebben, dat wil zeggen dat ze geen deel aan hem hebben. Zo is het gegaan met de Heer Jezus op aarde. Eerst hebben ze ‘hosanna’ geroepen en kort daarop roepen ze ‘kruisig Hem’.

Alleen Juda blijft David trouw. Zij volgen hem van de Jordaan af tot Jeruzalem toe. Als we dit geestelijk toepassen, zien we een belangrijke weg. De Jordaan is een beeld van de dood en de opstanding van Christus, en Jeruzalem is de plaats die de HEERE verkoren heeft om Zijn Naam daar te laten wonen. Toen het volk dat Egypte had verlaten door de Jordaan was heengegaan, kwamen ze in het beloofde land.

Zo mogen wij ons bewust zijn dat wij met Christus zijn gestorven en opgestaan en daardoor gebracht zijn in de hemelse gewesten, waarvan het

beloofde land een beeld is. Als gevolg daarvan zullen we willen zijn op de plaats die nu de woonplaats van God is, de gemeente. In praktisch opzicht houdt dit in dat wij de plaatselijke gemeente bezoeken waar we tot uitdrukking gebracht zien wat de gemeente is (Mt 18:15-20).

Joab doodt Amasa | verzen 3-10

3 Toen David in zijn huis in Jeruzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen, de bijrouwen die hij [daar] achtergelaten had om zorg te dragen voor het huis. Hij plaatste hen in een bewaakt huis en onderhield hen, maar kwam niet [meer] bij hen. Zo waren zij, levend als weduwen, opgesloten tot de dag van hun dood. 4 Verder zei de koning tegen Amasa: Roep de mannen van Juda binnen drie dagen voor mij bijeen en stel u [dan] hier op. 5 Amasa ging [op weg] om Juda bijeen te roepen, maar hij bleef langer weg dan de tijd die hij hem gesteld had. 6 Toen zei David tegen Abisai: Nu zal Seba, de zoon van Bichri, ons [nog] meer kwaad doen dan Absalom; neemt ú de manschappen van uw heer en jaag hem achterna, anders vindt hij voor zich versterkte steden en onttrekt hij zich [zo] aan onze ogen. 7 Toen trokken de mannen van Joab eropuit, hem achterna, met de Krethi en de Plethi en al de helden. Zij vertrokken uit Jeruzalem om Seba, de zoon van Bichri, achterna te jagen. 8 Toen zij bij de grote steen waren, die bij Gibeon ligt, kregen zij Amasa in het oog. Joab had zijn [gevechts]kleding aan, en daarop was een gordel met een zwaard dat met zijn schede aan zijn heup vastgemaakt was, en toen hij verder liep, viel het eruit. 9 Joab zei tegen Amasa: Gaat het goed met u, mijn broeder? En Joab greep met de rechterhand de baard van Amasa om hem te kussen. 10 Maar Amasa was niet op zijn hoede voor het zwaard dat in Joabs hand was. Toen stak deze hem daarmee in de buik, zodat zijn ingewanden ter aarde stortten. Zonder dat hij voor een tweede keer [hoefde te steken], stierf hij. Toen joegen Joab en zijn broer Abisai Seba, de zoon van Bichri, achterna.

Wat David met de bijvrouwen doet, is juist. Hij verzorgt hen, maar heeft geen seksuele omgang meer met hen omdat ze door Absalom in bezit waren genomen (2Sm 16:21-22). Het zal hem ook beschaamd hebben gemaakt dat hij deze vrouwen een prooi heeft laten worden van zijn opstandige zoon. Wat hij met de bijvrouwen doet, mag dan juist zijn, voor de vrouwen is het een kwalijk gevolg van zijn verkeerde handelen. Ze zijn veroordeeld

tot weduwschap, zonder de vrijheid opnieuw aan een man toe te behoren. Dat was voor een vrouw in die tijd een zwaar lot.

Als hij intern de zaken in orde heeft gemaakt, wil hij zich verzekeren van de steun van de mannen van Juda. Hij geeft Amasa de opdracht binnen drie dagen de mannen van Juda bij hem te brengen. Maar het gaat allemaal erg stroef. Amasa heeft meer tijd nodig. Waren de mannen van Juda zo moeilijk te mobiliseren? Hadden ze geen zin meer in de strijd? Zo zijn er helaas ook veel christenen die zich erop beroemen bij de Heer Jezus te horen, maar die, als het op strijd aankomt, niet-thuis geven. Ze hechten te zeer aan hun rust en gemak om zich aan een nieuw avontuur met Hem te wagen.

Amasa lijkt niet de geschikte man voor de opdracht te zijn. Hij krijgt het in elk geval niet voor elkaar om binnen drie dagen de mannen van Juda naar David te brengen. Misschien is hij toch niet de goede keus van David geweest. David ziet daardoor het gevaar opdoemen dat Seba zich zal versterken en er een nieuwe opstand zal uitbreken. Daarom stuurt hij Abisai erop uit.

Joab heeft geen bevel ontvangen, maar hij is er ook bij. Hij ziet zijn kans om een probleem op te lossen dat hem in de weg zit. Hoe het precies zit met het zwaard dat valt, is niet duidelijk. Het kan een listige handeling van Joab zijn. Door te doen alsof het zwaard valt, kan hij het in de hand nemen, zonder dat het een voor Amasa dreigende en verontrustende beweging inhoudt. In elk geval heeft hij het zwaard in zijn hand als hij Amasa ontmoet. Met gehuichelde belangstelling vraagt hij Amasa hoe het met hem gaat, terwijl hij hem bij de baard grijpt om hem met een kus te begroeten. Net als zijn gehuichelde woorden is ook deze uiting van liefde gehuicheld. Het is de 'Judaskus' in het Oude Testament, de kus waarachter een verraderlijk en moordzuchtig hart schuilgaat.

De manier waarop Joab te werk gaat, wordt uitvoerig beschreven om aan te geven dat hij koel overlegend en berekenend te werk gaat. Het kan bijna niet anders of Joab handelt uit jaloersheid. Hij is door David als generaal gepasseerd, mogelijk vanwege zijn moord op Abner of de moord op Absalom of beide. Maar hij kan zijn degradatie niet accepteren.

Er kunnen dingen gebeuren in iemands leven waardoor hij uitgeschakeld wordt om leiding te geven. Het kost vaak moeite dat te accepteren. Sommigen kunnen het nooit accepteren en zullen alles doen om zichzelf weer in de verloren gegane positie te herstellen, vaak ten koste van anderen.

Joab laat Seba doden | verzen 11-22

11 Maar een man onder de knechten van Joab bleef bij hem staan, en zei: Wie is er die Joab genegen is? En wie is er die voor David is? Laat die Joab volgen!
12 In zijn bloed gewenteld lag Amasa midden op de hoofdweg. Toen die man zag dat al het volk bleef staan, rolde hij Amasa van de hoofdweg af het veld in, en wierp een kleed over hem heen, omdat hij zag dat ieder die bij hem kwam, bleef staan. 13 Toen hij van de hoofdweg verwijderd was, trokken alle mannen verder, Joab achterna, om Seba, de zoon van Bichri, achterna te jagen. 14 Die was door [het gebied van] alle stammen van Israël heen naar Abel getrokken, en wel [Abel-]Beth-Maächa, [samen] met al de Berieten die bijeengekomen waren en ook achter hem aan kwamen. 15 Maar zij kwamen en belegerden hem in Abel-Beth-Maächa. Zij wierpen een belegeringsdam op tegen de stad, zó dat die tegen de buitenmuur aan lag; en heel het volk dat bij Joab was, was bezig de muur te vernielen om die te doen vallen. 16 Toen riep een wijze vrouw uit de stad: Luister, luister! Zeg toch tegen Joab: Kom hier dichterbij, dan kan ik tot u spreken. 17 Toen hij dichterbij haar kwam, zei de vrouw: Bent u Joab? En hij zei: Ik ben het. Zij zei tegen hem: Luister naar de woorden van uw dienaress. En hij zei: Ik luister. 18 Toen sprak zij: In vroeger tijden zei men gewoonlijk: Laten ze het beslist in Abel vragen. Zo handelde men [een kwestie] af. 19 Ik ben een van de vredelievende mensen, van de getrouwen in Israël, en u probeert een stad te doden die een moeder is in Israël. Waarom wilt u het eigendom van de HEERE verslinden? 20 Toen antwoordde Joab en zei: Geen sprake van! Er is bij mij geen sprake van dat ik [de stad] verslinden of te gronde richten wil! 21 Zo ligt de zaak niet; maar een man uit het bergland van Efraïm, van wie de naam Seba is, de zoon van Bichri, heeft zijn hand opgeheven tegen de koning, tegen David. Lever alleen hem uit, dan zal ik van de stad wegtrekken. Toen zei de vrouw tegen Joab: Zie, zijn hoofd zal u over de muur toegeworpen worden. 22 En de vrouw ging met haar wijsheid naar heel het volk [van de stad]; en zij hakten Seba, de zoon van Bichri, het hoofd af en wierpen het naar Joab. Toen blies deze de bazuin en zij verspreidden zich, weg van de stad, ieder naar zijn tenten. En Joab keerde terug naar Jeruzalem, naar de koning.

Direct na de moord op Amasa neemt Joab het bevel over. Deze misdaad brengt vertraging in de achtervolging. Nadat het dode lichaam van Amasa van de weg is verwijderd, zetten de mannen van Joab de jacht op Seba voort. Seba blijkt zich in Abel verschanst te hebben. Als Joab de stad belegert en begint met het vernielen van de muur, klinkt er uit de stad de stem van een wijze vrouw. Ze vraagt naar de reden van de belegering en vernieling van de stad. Joab antwoordt op een wijze die zijn politieke en diplomatieke gaven aantoonst. In de onderhandelingen tussen de vrouw en Joab speelt God echter geen enkele rol.

De vrouw stemt in met de eis van Joab en overtuigt het volk in de stad. Het resultaat is dat het hoofd van Seba wordt afgehakt en naar Joab wordt geworpen. Zo wordt door de tussenkomst van een wijze vrouw het oordeel over de schuldige voltrokken en blijft de stad gespaard. Haar wijsheid blijkt hieruit dat zij door het overleveren van een verdorven man een hele stad spaart.

Een ander voorbeeld van een wijze vrouw is Esther die door haar optreden een heel volk heeft gered. Het wijze handelen van een enkeling heeft gevolgen voor het geheel. Door deze ene daad keert de rust voor de stad terug (vgl. Pr 9:13-15). Omdat deze wijsheid er niet was in de gemeente in Korinthe, was daar verdeeldheid en voerden ze rechtszaken met elkaar (1Ko 6:2-5).

Ook heb ik onder de zon deze wijsheid gezien en voor mij was zij groot: Er was een kleine stad met weinig mensen erin. Een groot koning trok ertegen op en omsingelde die. Hij bouwde er grote bolwerken tegen aan. Daar trof men een arme, wijze man aan. Hij had de stad kunnen redden door zijn wijsheid, maar geen mens dacht aan die arme man. (Pr 9:13-15)

Of weet u niet, dat de heiligen de wereld zullen oordelen? En als door u de wereld wordt geoordeeld, bent u dan onwaardig voor [de] geringste rechtszaken? Weet u niet, dat wij engelen zullen oordelen? Hoeveel te meer [de] dingen van dit leven? Als u dan rechtszaken hebt over de dingen van dit leven, stelt dan daarover hen die in de gemeente niet geacht zijn! Ik zeg het tot uw beschaming. Is er dan onder u niet één wijze, ook niet één, die uitspraak zal kunnen doen tussen zijn broeders? (1Ko 6:2-5)

In Abel woonden klaarblijkelijk veel wijze mensen. Die roep ging van de stad uit. We kunnen dit toepassen op een plaatselijke gemeente. Tussen plaatselijke gemeenten zijn grote verschillen. In de ene is de dood in de pot, in de andere is broederliefde en gemeenschap. Van een plaatselijke gemeente gaat een roep uit. Dat kan een roep zijn van wijsheid of liefde of frisheid van één persoon of enkele personen, zoals hier van deze ene

vrouw. Ook in de gemeente kan het doen en laten van een enkeling gevolgen hebben voor het geheel.

Davids beampten | verzen 23-26

23 Joab ging over het hele leger van Israël, en Benaja, de zoon van Jojada, over de Krethi en over de Plethi. 24 Adoram ging over de herendienst, en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier. 25 Seja was schrijver, en Zadok en Abjathar waren priesters. 26 En ook Ira, de Järiet, was staatsdienaar van David.

Aan het slot van het hoofdstuk worden de beampten van David genoemd. Voor een goed bestuur van zijn rijk heeft David mensen om zich heen die hem daarbij helpen. Joab is weer aanvoerder van het hele leger van Israël, want hij heeft zijn concurrent uitgeschakeld. David is door zijn zwakheid tot hem veroordeeld. Ook worden enkele priesters genoemd, want het naderen tot God is van het grootste belang. God eren en raadplegen vormen de basis voor vrede in het rijk.

Misschien is de algemene les van dit hoofdstuk dat trouw aan David tot een zekere overwinning voert, al lijkt soms alles verloren. Ook is er wel te leren uit het gedrag van de onderdanen van David. Jaloersheid, ontevredenheid met de positie die wijzelf of anderen krijgen onder het volk en ook onder de leiders, brengt tot een verkeerde handelwijze, zoals we dat opmerken in het handelen van Seba en Joab. De les hier is dat wij tevreden moeten zijn met de manier waarop de Heer ons wil gebruiken en dat wij moeten accepteren hoe Hij anderen wil gebruiken. Dat zal ons bewaren voor jaloersheid en concurrentiestrijd, waarbij we anderen benadelen ten gunste van onszelf.

2 Samuel 21

De wraak van de Gibeonieten op Saul | verzen 1-14

1 Er was een hongersnood in de dagen van David, drie jaar [lang], jaar na jaar, en David zocht het aangezicht van de HEERE. En de HEERE zei: Het is vanwege Saul en vanwege [zijn] huis, [dat beladen is] met bloed[schuld], omdat hij de Gibeonieten gedood heeft. 2 Toen riep de koning de Gibeonieten en zei tegen hen – nu behoorden de Gibeonieten niet tot de Israëlieten, maar tot het overblijfsel van de Amorieten; en hoewel de Israëlieten hun [een eed] hadden gezworen, had Saul in zijn ijver voor de Israëlieten en Judeeërs [toch] geprobeerd hen te doden – 3 David zei dan tegen de Gibeonieten: Wat moet ik voor u doen, en waarmee moet ik verzoening doen, zodat u het eigendom van de HEERE [weer] zult zegenen? 4 Toen zeiden de Gibeonieten tegen hem: Het is ons wat Saul en wat zijn huis betreft niet te doen om zilver of goud. Het gaat ons er ook niet om iemand te doden in Israël. En hij zei: Wat zegt u dan dat ik voor u moet doen? 5 Zij zeiden tegen de koning: De man die ons vernietigd heeft en die [plannen] tegen ons heeft uitgedacht om ons weg te vagen, zodat wij niet zouden kunnen voortbestaan in welk gebied van Israël dan ook – 6 laat ons van zijn zonen zeven mannen gegeven worden, zodat wij hen voor de HEERE ophangen in Gibeon van Saul, verkozene van de HEERE. En de koning zei: Ik zal hen geven. 7 Maar de koning spaarde Mefiboseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, vanwege de eed bij de HEERE, die tussen hen was, tussen David en Jonathan, de zoon van Saul. 8 Dus nam de koning de twee zonen van Rizpa, de dochter van Aja, die zij aan Saul gebaar had, Armoni en Mefiboseth; en [ook] de vijf zonen van [de zuster van] Michal, de dochter van Saul, die zij aan Adriël, de zoon van Barzillai uit Mehola, gebaar had. 9 En hij gaf hen in de hand van de Gibeonieten, die hen op de berg ophingen, voor het aangezicht van de HEERE. Zo kwamen die zeven tegelijk om. Zij werden gedood in de eerste [dagen] van de oogst, aan het begin van de gersteoogst. 10 Toen nam Rizpa, de dochter van Aja, een rouwgewaad en spreidde dat voor zich uit op de rots. [Zij bleef daar] vanaf het begin van de oogst totdat er water van de hemel op hen neerviel. Overdag liet zij de vogels in de lucht niet op hen neerstrijken, en 's nachts de dieren van het veld niet. 11 David werd verteld wat Rizpa, de dochter van Aja, de bijvrouw van Saul, gedaan had. 12 Toen ging David bij de

burgers van Jabes in Gilead de beenderen van Saul en de beenderen van diens zoon Jonathan halen. Zij hadden die weggenomen van het plein in Beth-San, waar de Filistijnen hen hadden opgehangen, op de dag dat de Filistijnen Saul gedood hadden op de Gilboa. 13 Hij bracht vandaar de beenderen van Saul en de beenderen van diens zoon Jonathan mee. Ook verzamelden zij de beenderen van hen die opgehangen waren. 14 Zij begroeven de beenderen van Saul en van zijn zoon Jonathan in het land van Benjamin in Zela, in het graf van zijn vader Kis, en deden alles wat de koning geboden had. En daarna liet God Zich verbidden ten gunste van het land.

Met een beschrijving aan het einde van het vorige hoofdstuk van de orde die in het rijk van David heerst, is de algemene geschiedenis van David tot een einde gekomen. Wat in dit hoofdstuk wordt beschreven, betreft handelingen die God in Zijn regering nog door David laat uitvoeren. Het gaat om een misdaad van Saul waarvoor nog vergelding moest plaatsvinden, en het verslaan van een restant reuzen.

Gods molens malen langzaam, maar zeker. Het kan lang duren, maar de dag van de afrekening komt. Bij God verjaart misdaad niet. Elke misdaad zal rechtvaardig vergolden worden. Deze rechtvaardige vergelding zal in elk geval plaatsvinden in de opstanding, maar soms vindt deze vergelding ook al tijdens het leven op aarde plaats. Dit laatste is het geval bij wat Saul heeft gedaan met de Gibeonieten. Hoewel deze misdaad al een hele tijd geleden is begaan, is voor God nu de tijd gekomen Zijn volk daarover ter verantwoording te roepen.

Om de aandacht van Zijn volk te vragen laat Hij drie jaar achtereen een hongersnood over het land komen. Het eerste jaar zal iedereen de droogte en het mislukken van de oogst als een vaker voorkomend verschijnsel hebben gezien, hoewel de Godvrezende Israëliet zich zal realiseren dat er iets niet goed is in het volk. Hongersnood in het land waar God overvloed heeft beloofd, geeft aan dat er ontrouw bij het volk is. David begrijpt pas bij de derde hongersnood dat dit de stem van God is en vraagt Hem naar de aanleiding ervan. Als hij bidt, komt direct het antwoord.

De aanleiding is wat Saul met de Gibeonieten heeft gedaan. Het is merkwaardig dat God Saul daarvoor niet direct heeft gestraft. Nu komt deze hongersnood. David had er toch geen schuld aan? Het blijkt dan ook niet

---

alleen de schuld van Saul te zijn, maar ook die van zijn huis en mogelijk ook van het huis van Israël, dus het volk dat hem is gevolgd. Het is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Het moet ons tot het bewustzijn brengen dat, ook al zijn we misschien zelf trouw, wij ook schuldig kunnen zijn aan een situatie van onrecht en verdeeldheid. Daar moeten we ons een mee maken, zoals bijvoorbeeld Daniël dat heeft gedaan (*Dn 9:1-6*).

Uit de hongersnood die God stuurt, kunnen we nog een geestelijke les leren. Als wij geestelijk gebrek lijden, moeten we de Heer vragen hoe dat komt. Misschien is er in ons leven iets wat niet goed is. Het kan ook zijn dat wij nalatig zijn iets te doen wat nog moet gebeuren, zoals hier. Hier moet nog een kwaad worden geoordeeld, dat eerder door een voorganger van het volk is begaan.

De Gibeonieten hadden niet gedood mogen worden. Er was een verbond met hen gesloten dat de Israëlieten hen geen kwaad zouden doen (*Jz 9:15-21*). Saul stoorde zich echter niet aan dat verbond, maar hij stoorde zich wel aan de aanwezigheid van deze Kanaänieten in hun midden. In eigenzinnige ijver voor Israël heeft Saul een groep inwoners van Israël, die daar rechtmatig woonde, onrecht aangedaan en zich schuldig gemaakt aan het vergieten van het bloed van bondgenoten. Bij welke gelegenheid dat is gebeurd, is niet bekend. Naar het motief van Saul om dit te doen kunnen we slechts gissen. In elk geval houdt het voor ons de waarschuwing in dat wij ons strikt moeten houden aan de opdracht van de Heer en alleen die uitvoeren en meer niet.

De negatieve gevolgen van het geven van een eigen invulling aan een werk voor de Heer blijven niet uit. Bij wat Saul deed, was zijn aandacht niet op de HEERE, maar op mensen gericht. Het is altijd gevaarlijk voor iemand die een dienst voor de Heer wil doen als niet de Heer, maar mensen voor zijn aandacht staan. Daar komen brokken van. De HEERE komt terug op wat Saul heeft gedaan. David gaat de Gibeonieten vragen wat hij kan doen. Daarbij staan hem twee dingen voor ogen: hij wil verzoening bewerken en hij wenst dat zij het erfdeel van de HEERE weer gaan zegenen.

Als iemand van Gods volk een ander, die geen lid is van Gods volk, onrecht aandoet, zal dat een negatief effect hebben op het zicht van zo iemand op het erfdeel van de Heer. Hij zal daar niet toe worden aangetrokken. Daar-

om moeten wij het kwaad dat in de Naam van de Heer wordt gedaan niet goedpraten als ongelovigen daar op wijzen. Het is onze opdracht om na te gaan op welke wijze wij verzoening in het geweten van zo iemand kunnen bewerken.

Als David de reden van de hongersnood weet, laat hij de Gibeonieten bij zich komen. Hij vraagt hun wat zij als genoegdoening voor de misdaad van Saul wensen. Het is de vraag of hij daarmee juist handelt. Is het juist voor een koning als hoogste rechtsorgaan om aan verongelijkte mensen te vragen hoe zij willen dat recht wordt gedaan aan het onrecht dat hun is aangedaan? Rechtspreken moet gebeuren door een onafhankelijke rechter. Toch lijkt het erop dat God zijn handelwijze goedkeurt, want als alles is gedaan zoals David heeft bevolen, laat *“God Zich verbidden ten gunste van het land”* (vers 14).

Wat de Gibeonieten willen, komt niet voort uit boosaardigheid tegenover Saul of zijn nageslacht. Als ze op wraak uit waren geweest, is het denkbaar dat ze al veel eerder dit voorstel zouden hebben gedaan. Hun wens lijkt meer voort te komen uit liefde voor het volk van Israël, waar zij te midden van wonen en dat nu lijdt onder de droogte vanwege wat hun was aangedaan. Ze vragen om het oordeel over het huis van Saul, dat moet worden voltrokken aan zeven mannen uit diens huis. Die zeven mannen zullen zij dan *“voor de HEERE ophangen in Gibea van Saul, verkozene van de HEERE”*. Het ophangen *“voor de HEERE”* betekent dat zij hiermee aan Zijn gerechtigheid willen voldoen en niet handelen uit wraakzucht.

De aanwijzing van de personen laten de Gibeonieten aan David over. David kiest zeven nakomelingen uit, waarbij hij Mefiboseth buiten beschouwing laat. Hij doet dat om Jonathans wil, die hij met een eed gezworen heeft zijn goeder-tierenheid niet aan zijn huis te onthouden (1Sm 20:15-16). Hij geeft hun twee zonen en vijf kleinzonen van Saul. De twee zonen van Saul zijn door hem verwekt bij Rizpa, zijn bij-vrouw (2Sm 3:7). De vijf kleinzonen van Saul zijn niet de kinderen van Michal, want Michal heeft nooit kinderen gehad (2Sm 6:23). Het moeten kinde-ren van Sauls dochter Merab zijn (vgl. 1Sm 18:19), die mogelijk door Michal zijn opgevoed.

Zo sloot Jonathan [een verbond] met het huis van David [en zei]: Laat de HEERE [rekenschap] eisen van de vijanden van David! En Jonathan liet David opnieuw zweren, omdat hij hem liefhad, want hij had hem lief met de liefde van zijn ziel. (1Sm 20:16-17)

De twee zonen en de vijf kleinzonen van Saul worden opgehangen “in Gibeon van Saul” om te tonen dat zij voor zijn zonde gedood worden. Zij worden als het ware opgehangen voor hun eigen deur om de schuld van het huis van Saul te verzoenen. Of deze mannen persoonlijk hebben deelgenomen aan de misdaad van Saul, wordt niet vermeld. Een belangrijke les voor ons in deze geschiedenis is dat dingen die vroeger door anderen verkeerd zijn gedaan, gevolgen hebben voor het volk van God nu. Dat betekent dat we dingen kunnen doen waar het volk van God later de wreange vruchten van moet plukken.

Nadat de nakomelingen van Saul zijn gedood, wordt ons verteld wat moeder Rizpa doet. Rizpa is een moeder die haar kinderen zeer mist. Haar kinderen konden het niet helpen dat zij zonen van Saul waren. Het kan zijn dat ze zich ook aan het bloed van de Gibeonieten hebben schuldig gemaakt. De HEERE spreekt in *vers 1* immers ook over de bloedschuld van het huis van Saul. Dat verandert echter niets aan de liefde die zij als moeder voor haar zonen heeft. We hebben in de vorige hoofdstukken iets gezien van de liefde van David voor een goddeloze zoon. Als we daar al enig begrip voor zouden kunnen opbrengen, dan toch zeker voor Rizpa als moeder van deze twee zonen.

Ze houdt zes maanden de wacht bij de lijken die ze niet heeft begraven. Ze beschermt de lichamen tegen de vogels en de wilde dieren. Meer kan ze niet doen, minder wil ze niet doen. Ze heeft deze jongens gebaard en opgevoed. Nu ze gestorven zijn, wil ze hen niet verlaten. We weten niet waarom ze dat deed.

Ook weten we niet wat ze heeft gedacht al die zes maanden dat ze voor de lijken zorgt. Is ze opstandig geworden voor wat haar zonen is aangedaan om wat Saul heeft gedaan? Is ze jaloers geweest dat Mefiboseth gespaard is gebleven? Hij was toch ook van het huis van Saul? Allerlei vragen kunnen haar hebben beziggehouden. Haar zonen zijn geofferd om de toorn van de hemel te stillen. Hun leven is daarmee opgehouden, maar niet haar liefde voor hen. Ze kan ze niet in haar schoot nemen, maar ze kan wel verhinderen dat wat kostbaar voor haar is door de vogels en wilde dieren wordt weggenomen. Daarmee toont ze een liefde die sterker is dan de dood.

Als het gaat regenen, is dat het teken dat de vloek is opgeheven. Als er water van de hemel op de gehangenen drupt, als God regen zendt om de aarde te bevochtigen, kunnen de beenderen worden begraven. Dat gebeurt als gevolg van haar bijzondere liefdedaad voor hen die zijn gedood. Van haar daad wordt namelijk aan David bericht gegeven.

Als David ervan hoort, wordt hij herinnerd aan de beenderen van Saul en Jonathan. Hij besluit om ze op te halen van de plaats waar de mannen van Jabes in Gilead ze hebben begraven (1Sm 31:11-13). Het is een laat eerbetoon, maar het is nooit te laat een zaak in orde te brengen. Hij begraaft de beenderen van de gehangenen samen met de beenderen van Saul en Jonathan.

Als op aarde gerechtigheid gedaan wordt, houdt de wraak van de hemel op en komt er in plaats van toorn zegen over het land. De regen is het bewijs dat God Zich heeft laten verbidden, terwijl de regen het gevolg is van het voldoen aan de gerechtigheid van God.

Overwinningen op de Filistijnen | verzen 15-22

15 De Filistijnen waren opnieuw in oorlog met Israël. David trok eropuit en zijn manschappen met hem. Zij streden tegen de Filistijnen, en David was uitgeput. 16 En Isbi Benob, die [een] van de kinderen van Rafa was – het gewicht van zijn speer was driehonderd sikkil brons, en hij had een nieuw [zwaard] aan zijn gordel – dacht David neer te kunnen slaan. 17 Maar Abisai, de zoon van Zeruja, hielp hem, sloeg de Filistijn neer en doodde hem. Toen bezwoeren de mannen van David hem: U moet niet meer met ons ten strijde trekken, opdat u de lamp van Israël niet uitdooft. 18 Daarna gebeurde het dat er in Gob opnieuw oorlog met de Filistijnen was. Toen versloeg Sibbechai uit Husa, Saf, die [een] van de kinderen van Rafa was. 19 Er was opnieuw oorlog met de Filistijnen in Gob, en Elhanan, de zoon van Jaäre-Oregim, versloeg Beth-halachmi, [die] met Goliath uit Gath was. De schacht van zijn speer was als een weversboom. 20 Er was opnieuw oorlog in Gath. Er was een man van grote lengte die zes vingers aan zijn handen had en zes tenen aan zijn voeten, vierentwintig in getal. Ook deze was bij Rafa geboren. 21 Hij hoonde Israël, maar Jonathan, de zoon van Simea, de broer van David, versloeg hem. 22 Deze vier waren bij Rafa geboren in Gath. Zij vielen door de hand van David en door de hand van zijn manschappen.

Aan het einde van de regering van David, als hij oud is, duiken oude vijanden van het begin weer op, de Filistijnen. Voor ons betekent het dat onze oude vijand, het vlees, loert op een mogelijkheid om zich te laten gelden, hoe oud we ook zijn. In beeld kunnen we hier ook zien hoe er aanvallen worden gedaan op het aloude evangelie en op Hem Die daarin centraal staat. Wij mogen ons ter beschikking van de Heer Jezus stellen *“om te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd”* (Jd 1:3).

David en zijn mannen verslaan de vier reuzen van de Filistijnen. David is zijn roem met de overwinning over een reus begonnen, en hier besluit hij die met een overwinning over vier reuzen. Hun indrukwekkende gestalten en bewapening maken de mannen van David niet bang. Zij verslaan hen in de kracht van de HEERE, zoals David Goliath heeft verslagen.

Een reus staat symbool voor trots, eigendunk, arrogantie en onderdrukkende macht. Wij hebben niet te maken met letterlijke reuzen van vlees en bloed, maar met de geestelijke machten in de hemelse gewesten (Ef 6:12). We zien dat in de naam van de eerste reus. Zijn naam is *“Isbi Benob”*, dat betekent ‘zijn woonplaats is in de hoge’. Dit

Want onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]. (Ef 6:12)

doet denken aan *“overleggingen en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God”* (2Ko 10:5a). Om die hoogten af te breken – waarvan het doden van die reus een beeld is – kunnen we de strijd niet strijden met vleselijke wapens, maar moeten we de wapens gebruiken die *“krachtig voor God”* zijn, *“tot afbreking van bolwerken”* (2Ko 10:3-4). Het gevolg is dat we *“elke gedachte gevangennemen tot de gehoorzaamheid van Christus”* (2Ko 10:5b).

David is hier oud en zijn kracht is achteruitgegaan door alles wat hij heeft meegemaakt. Zijn mannen komen hem te hulp als hij gevaar loopt gedood te worden. Hieruit blijkt hun liefde voor David. Wij mogen eenzelfde liefde voor elkaar hebben en elkaar te hulp komen als iemand gevaar loopt door de vijand te worden overrompeld, terwijl hij zelf geen kracht heeft om weerstand te bieden.

Dat David in het grootste deel van zijn latere leven geen beeld is van de Heer Jezus, zien we ook hier. We lezen hier van een uitgeputte David. Dat is voor de vijand een uitgelezen kans om hem neer te slaan. Gelukkig zorgt

God ervoor dat Abisai in de buurt is. Abisai komt hem te hulp en doodt de Filistijn. Deze dreiging van de dood die het gevolg is van de afgenomen kracht van David brengt zijn mannen ertoe hem te bezweren dat hij niet meer met hen ten strijde trekt.

De reden die ze daarvoor aanvoeren, is dat hij voor licht zorgt in Israël. Hij is hun hoop. Ze zeggen niet dat hij te oud is. Dat doen wij wel eens als iemand lastig wordt. Hier is het om te beschermen. Ouderen moeten leren aan jongeren dingen over te laten of over te geven. Oud worden brengt beperkingen mee en die moeten ouderen zich bewust zijn of daarvan bewust gemaakt worden. Het is niet altijd gemakkelijk om oud te zijn. Oud zijn kan soms een last zijn voor anderen.

De reuzen zijn onverbeterlijke optimisten. Dat Goliath door David verslagen is, speelt voor hen geen rol. Zij menen dat zij David wel kunnen verslaan. We zien in hen de grote dwaasheid om te roemen in eigen kracht. Ze kennen niet het geheim van de kracht van David en zijn mannen. Davids mannen zijn niet groter of sterker dan andere mensen, maar door de hulp van God vellen zij de ene na de andere reus. God verkiest het zwakke om daardoor het sterke te beschamen (1Ko 1:27b).

..., en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen, ... (1Ko 1:27b)

2 Samuel 22

Het lied van David | vers 1

1 David sprak de woorden van dit lied tot de HEERE op de dag waarop de HEERE hem gered had uit de hand van al zijn vijanden en uit de hand van Saul.

Wanneer de tijd om te strijden voorbij is omdat men te oud is, is het tijd om te zingen. Als alles om ons heen weg is, kan nog altijd God geprezen worden. De aanleiding is de bevrijding uit de macht van de vijand door de verlossing van de HEERE (Ps 34:20). Als we de Heer in getrouwheid willen dienen, hoeven we ons niet te verwonderen als we vijanden hebben (Jh 15:18-19). We zullen er des te meer Zijn hulp en uitredding in ervaren, waardoor we des te meer reden hebben Hem te prijzen. We moeten daarmee ook niet wachten tot we bij de Heer zijn. David deed het “op de dag waarop de HEERE hem gered had”, dat wil zeggen direct na zijn uitredding. Zo moeten wij dat ook direct doen nadat we Zijn hulp hebben ervaren.

*De rechtvaardige heeft veel ellende,
maar uit dat alles redt de HEERE hem.
Hij bewaart al zijn beenderen,
niet één daarvan wordt gebroken.
(Ps 34:20)*

*Als de wereld u haat, weet dat zij Mij
eerder dan u heeft gehaat. Als u van
de wereld was, zou de wereld het hare
liefhebben; maar omdat u niet van de
wereld bent, maar Ik u uit de wereld heb
uitverkoren, daarom haat de wereld u.
(Jh 15:18-19)*

Dit lied bestaat uit nagenoeg dezelfde woorden als *Psalm 18*. In dit lied krijgen we van David te horen Wie de HEERE voor hem is en wat Hij voor hem heeft gedaan. Het is een getuigenis dat ieder van ons op zijn eigen manier zal kunnen geven van de ervaringen die we met de Heer hebben opgedaan. Dat dit lied ook als psalm in het boek *Psalmen* is opgenomen, betekent dat Davids ervaringen ook door anderen worden herkend en gedeeld. Deze woorden vertolken ook de gevoelens van hen die in soortgelijke omstandigheden zijn geweest en uit de benauwdheid zijn gered en de HEERE daarvoor willen loven.

Iets dergelijks hebben we in een geestelijk lied van de gelovige. Een gelovige kan een lied dichten waarin hij zijn gevoelens voor de Heer tot uitdrukking brengt. Hij kan het zelfs ook op muziek zetten of laten zetten, waardoor de gevoelens soms nog indringender worden vertolkt. Wat in dat lied naar voren komt, wordt door anderen herkend. Het geeft woorden aan de gevoelens die iemand op dat moment heeft en bewerken daardoor vaak verlichting en vreugde. Daardoor wordt iets, wat eerst alleen een persoonlijke uiting van een geloofservaring was, bruikbaar voor anderen om zich daarover tegenover God te uiten.

Er zijn vier manieren waarop we naar dit lied kunnen kijken:

1. We zien in deze psalm Davids persoonlijke ervaringen. Zo gezien hebben we hier een historische beschrijving. Het gaat over de geschiedenis van David.
2. We zien dat Davids geschiedenis in deze psalm model staat voor die van Israël. Daarbij kunnen we denken aan de verlossing uit Egypte. Wat Israël heeft beleefd, ervaart David ook.
3. We zien dat alles in deze psalm in vervulling is gegaan in het leven van de Heer Jezus, het leven van de ware David. Deze psalm geeft dan ook uiting aan de gevoelens van Christus. De Geest van Christus is werkzaam in David als hij deze psalm dicht.
4. Deze psalm verwoordt de gevoelens van het gelovig overblijfsel van Israël in de toekomst. Met hen verbindt de Heer Jezus Zich op de innigste wijze.

David herdenkt alles wat God voor hem is geweest, wat hij in zijn noden en gevaren in Hem heeft gevonden. Hij kijkt terug op de macht van God die ten behoeve van hem werkzaam is geweest en wat het gezegende resultaat van die macht is. Dit wordt allemaal tot uitdrukking gebracht in dit lied, een uitdrukking van gevoelens die in Christus ten volle aanwezig zijn.

Dit lied, dat in zeven delen te verdelen is, begint en eindigt met lofprijzing. Het is het verhaal van verdriet en lijden dat eindigt in vreugde en triomf. Omdat het lied opgedane ervaringen weergeeft, kan het ook beginnen met een lofprijzing aan de HEERE.

Eerste deel | verzen 2-4

2 Hij zei:

De HEERE is mijn rots en mijn burcht en mijn Bevrijder,

- 3 *mijn God, mijn rots, tot Wie ik de toevlucht neem,
mijn schild en de hoorn van mijn heil, mijn veilige vesting;
mijn toevlucht, mijn Verlosser; van geweld hebt U mij verlost.*
- 4 *Ik riep de HEERE aan, Die te prijzen is,
en werd verlost van mijn vijanden.*

Al de uitredingen uit de greep van allerlei vijanden en uit de hand van Saul in het bijzonder brengen in David een loflied, een psalm naar boven. Hij begint ermee in de verzen 2-3 de HEERE met een aantal namen te noemen. Alle daden van God in het verleden en de beloften voor de toekomst zijn gegrond op Wie Hij is. Al deze namen passen op speciale wijze in het kader van dit lied waarin het gaat over vluchten, strijd en overwinning. Tegelijk maakt David door het woord “mijn” de HEERE tot een persoonlijke beleving. Zo kon Paulus ook over God spreken als “mijn God” (Ep 4:19). De Heer Jezus sprak ook over “Mijn Vader” en “Mijn God” (Jh 20:17). David looft die Naam vanwege de verlossing.

Tweede deel | verzen 5-7

- 5 *Want golven van de dood hadden mij omvangen,
beken van verderf joegen mij angst aan.*
- 6 *Banden van het graf omringden mij,
valstrikken van de dood bedreigden mij.*
- 7 *In mijn nood riep ik de HEERE aan,
ik riep tot mijn God;
Hij hoorde mijn stem vanuit Zijn paleis,
mijn hulpgeroep kwam in Zijn oren.*

Dit deel beschrijft de gevoelens van David – en ook van het gelovig overblijfsel van Israël tijdens de grote verdrukking – in de tijd dat de vijand erop uit was hem te doden. We zien het ook bij de Heer Jezus op het kruis. Hij brengt dit lijden in de herinnering van Zijn volk als Hij tot hen komt. Van de Heer Jezus lezen we dat Hij “tijdens Zijn dagen in het vlees met sterk

geroep en tranen zowel gebeden als smekingen geofferd heeft aan Hem Die Hem uit [de] dood kon verlossen" (Hb 5:7).

David beschrijft zijn nood en zijn hulpgeroep tot "mijn God". Zijn nood was zo groot, dat hij aan het leven wanhoopte, want de dood dreigde. De enorme machten die hij tegenover zich zag, gingen menselijke controle te boven. Het enige wat hij kon doen, was roepen tot God, want hij had een God tot Wie hij kon roepen. God hoorde zijn stem in Zijn paleis, het huis van Zijn regering. God was niet te druk met andere dingen bezig, maar had Zijn oren open voor de noodkreet van Zijn uitverkoren koning.

Derde deel | verzen 8-20

- 8 Toen daverde en beefde de aarde,
de fundamente van de hemel sidderden en daverden,
omdat Hij [in toorn] ontstoken was.
- 9 Rook steeg op uit Zijn neus
en vuur uit Zijn mond verteerde.
Kolen werden daardoor aangestoken.
- 10 Hij boog de hemel en daalde neer,
een donkere [wolk] was onder Zijn voeten.
- 11 Hij reed op een cherub en vloog,
ja, Hij werd gezien op de vleugels van de wind.
- 12 Hij maakte duisternis tot tenten om Zich heen,
een opeenhoping van water, donkere wolken.
- 13 Door de lichtglans vóór Hem
ontbrandden vurige kolen!
- 14 De HEERE deed het vanuit de hemel donderen,
de Allerhoogste liet Zijn stem klinken.
- 15 Hij schoot pijlen af en verspreidde hen,
[Hij zond] bliksem en bracht hen in verwarring.
- 16 De bodem van de zee werd zichtbaar,
de fundamente van de wereld werden blootgelegd
door de bestraffing van de HEERE,
door het blazen van de adem uit Zijn neus.
- 17 Hij stak [Zijn hand] uit van omhoog, Hij greep mij,
Hij trok mij op uit grote wateren.

- 18 *Hij redde mij van mijn sterke vijand
[en] van wie mij haatten, omdat zij machtiger waren dan ik.*
- 19 *Zij hadden mij bedreigd op de dag van mijn ondergang,
maar de HEERE was mij tot steun.*
- 20 *Hij leidde mij uit in de ruimte, Hij redde mij,
want Hij was mij genegen.*

God luistert naar de roep om hulp in nood, gedaan in de *verzen* 5-7. In de *verzen* 8-16 vertelt David hoe de HEERE heeft geantwoord in Zijn machtige verschijning tot bevrijding van hem en Zijn volk. Hij beschrijft wat er van God zichtbaar werd, toen Hij ging handelen ten gunste van hem. Het maakte David niet benauwd, maar vervulde hem met ontzag. Die God trad voor hem op! Rook en vuur, wind en een opeenhoping van water, donder en bliksem, God zette al deze natuurverschijnselen in voor zijn bevrijding.

Vanaf *vers* 16 zien we diverse reddingen: van Israël uit Egypte, van David uit de handen van Saul en van de Heer Jezus uit de doden in de opstanding. De bevrijding door de HEERE wordt door verschillende werkwoorden tot uitdrukking gebracht: “*stak [Zijn hand] uit*”, “*greep mij*”, “*trok mij op*”, “*redde mij*”, “*leidde mij uit*” (*verzen* 17-20). In deze *verzen* ervaart David de uitredding op haast tastbare wijze.

Vierde deel | *verzen* 21-27

- 21 *De HEERE vergold mij naar mijn gerechtigheid;
Hij gaf mij [loon] naar de reinheid van mijn handen.*
- 22 *Want ik heb de wegen van de HEERE in acht genomen,
ik ben van mijn God niet goddeloos afgeweken.*
- 23 *Want al Zijn bepalingen [hield] ik voor [ogen],
van Zijn verordeningen week ik niet af,*
- 24 *maar ik was oprecht voor Hem,
ik was op mijn hoede voor mijn ongerechtigheid.*
- 25 *Daarom gaf de HEERE mij naar mijn gerechtigheid,
naar mijn reinheid voor Zijn ogen.*
- 26 *Tegenover de goedertierene toont U Zich goedertieren,
tegenover de oprechte held oprecht.*

27 *Tegenover de reine toont U Zich rein,
maar tegenover de slinkse toont U Zich een Strijder.*

Dit gedeelte gaat over de volkomenheid van de Heer Jezus. David was niet volmaakt. Hier spreekt niet David, maar hier spreekt de profeet over Hem Die waarlijk en alleen volmaakt is. Wat David in volkomenheid is, dankt hij aan de HEERE; wat de Heer Jezus in volmaaktheid is, is Hij persoonlijk. Op grond daarvan is Hij Koning.

Het slot van *vers 20* is de inleiding op de *verzen 21-25* waar David zegt waarom God een welgevalen aan hem had en voor hem opkwam. Zoals gezegd, is deze beschrijving in zijn volheid alleen waar voor de Heer Jezus. Toch geldt dit ook voor de gelovige, van wie de zonden verzoend zijn. David pleit hier niet op grond van een leven zonder falen. Hij kent zijn zonden maar al te goed. Hij weet echter, om het nieuwtestamentisch te zeggen, dat hij aangenaam gemaakt is in de Geliefde (*Ef 1:6*). Als God dan ook ten gunste van hem handelt, doet Hij dat in overeenstemming met Zijn volmaakte gerechtigheid. Die gerechtigheid komt in de *verzen 26-27* naar voren.

Vijfde deel | *verzen 28-37*

28 *Want U verlost het ellendige volk,
maar Uw ogen zijn tegen de hoogmoedigen,
U vernedert hen.*

29 *Want U doet mijn lamp schijnen, HEERE;
de HEERE doet mijn duisternis opklaren.*

30 *Want met U ren ik door een [leger]bende,
met mijn God spring ik over een muur.*

31 *Gods weg is volmaakt,
de woorden van de HEERE zijn gelouterd,
Hij is een schild voor allen die tot Hem de toevlucht nemen.*

32 *Want wie is God, behalve de HEERE?
Wie is een rots dan alleen onze God?*

33 *God is mijn vesting [en] kracht;
Hij heeft mijn weg volkomen gebaand.*

34 *Hij maakt mijn voeten als die van hinden
en doet mij op mijn hoogten staan.*

- 35 *Hij oefent mijn handen voor de strijd
en [leert] mijn armen een bronzen boog spannen.*
- 36 *Ook hebt U mij het schild van Uw heil gegeven,
Uw vernederen heeft mij groot gemaakt.*
- 37 *U hebt mijn voetstappen onder mij ruimte gegeven,
mijn enkels hebben niet gewankeld.*

Het vijfde tot en met het zevende deel vertellen over de heerlijke gevolgen van het werk van de Heer Jezus. In het vorige gedeelte is Hij bevrijd, in het komende gedeelte is Hij de Bevrijder.

Nadat David heeft verteld Wie God is en hoe Hij heeft gehandeld in de uitredingen, bezingt hij in de *verzen 28-37* Wie God voor hém is. Hij doet dat in het besef van wat hij in *vers 31* uitspreekt. Gods weg volmaakt verklaren is het geheim van rust in Hem. Hierdoor weten we dat het God niet uit de hand loopt.

Daarbij mogen we eraan denken dat Gods weg altijd parallel loopt met Zijn Woord. Zijn Woord is zuiver. We kunnen erop vertrouwen. De weg die God met een van de Zijnen of met Zijn volk als geheel gaat, is altijd in overeenstemming met Zijn Woord. Als wij voor verrassingen komen te staan in de weg die we gaan, komt dat dikwijls omdat we Gods Woord, waarin Hij ons vertelt hoe Hij de dingen ziet, niet kennen of zijn vergeten. Als we ons aan God overgeven in de weg die Hij met ons gaat als de beste weg en we op Zijn Woord vertrouwen, schuilen we bij Hem en bewijst Hij Zich als een schild. Samengevat: weg, Woord, schild en schuilen, dat is wat God ons biedt.

We horen in deze verzen ook een prachtig getuigenis van de Geest van Christus in het overblijfsel van Israël. Dit overblijfsel ontvangt kracht om in de grote verdrukking tegen alle vijandschap stand te houden en te overwinnen.

Zesde deel | *verzen 38-49*

- 38 *Ik vervolgde mijn vijanden en vaagde hen weg;
ik keerde niet terug, totdat ik hen vernietigd had.*
- 39 *Ik vernietigde hen en verpletterde hen,
zodat zij niet [meer] opstonden;
zij vielen onder mijn voeten.*

- 40 *Want U omgordde mij met kracht voor de strijd;
U deed hen die tegen mij opstonden, onder mij neerbukken.*
- 41 *Mijn vijanden, die deed U voor mij op de vlucht slaan,
die mij haatten, en ik bracht hen om.*
- 42 *Zij keken uit, maar er was geen verlosser;
naar de HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.*
- 43 *Toen vergruisde ik hen als stof op de aarde,
ik verpulverde hen en vertrapte hen als slijk op de straten.*
- 44 *U hebt mij bevrijd van de aanklachten van mijn volk;
U hebt mij bewaard tot hoofd van de heidenvolken;
het volk dat ik niet kende, dient mij.*
- 45 *Vreemdelingen veinsden zich aan mij te onderwerpen.
Zodra [hun] oor [van mij] hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd.*
- 46 *Vreemdelingen zijn bezweken
en kwamen sidderend uit hun burchten.*
- 47 *De HEERE leeft, en geloofd zij mijn rots,
geroemd zij de God [en] rots van mijn heil,*
- 48 *de God Die mij volkomen wraak geeft
en volken aan mij onderwerpt,*
- 49 *Die mij aan [de macht] van mijn vijanden onttrekt;
ja, U verheft mij boven hen die tegen mij opstaan,
U redt mij van de man van veel geweld.*

In dit zesde deel bezingt David de gevolgen van de bevrijding en de heerlijke regering van het vrederijk. In de verzen 38-46 zien we dat God niet Zelf de vijanden versloeg, maar dat Hij David daarvoor de kracht gaf. Zo is het uiteindelijk toch God Die het heeft gedaan. Daarom geeft David Hem alle eer in de verzen 47-49. In “de man van veel geweld” (vers 49) kunnen we zowel de antichrist als de koning van het noorden zien (Dn 11:29-45).

Zevende deel | verzen 50-51

- 50 *Daarom zal ik U, HEERE, loven onder de heidenvolken,
voor Uw Naam zal ik psalmen zingen.*
- 51 *Hij schenkt Zijn koning grote overwinningen
en bewijst goedertierenheid aan Zijn gezalfde,
aan David en zijn nageslacht tot in eeuwigheid.*

Vanwege de bevrijding die hij in het vorige deel heeft bezongen, looft David in *vers 50* de HEERE. Dat doet hij niet alleen in een uiting naar Hem toe, maar hij maakt Zijn Naam groot onder de volken. David is zich bewust dat alles het gevolg is van de goedertierenheid en trouw van God aan Zijn Gezalfde. Deze goedertierenheid zal nooit falen, omdat de Gezalfde, de Heer Jezus, de Christus is, de Man van Gods welgevallen. In Hem zijn alle beloften van God ja en amen (*2Ko 1:20*).

Vanwege "*Zijn Gezalfde*" zal God ook "*goedertierenheid*" bewijzen "*aan David en zijn nageslacht tot in eeuwigheid*". Wat een geweldig vooruitzicht. De trouw van God aan Zijn Gezalfde is ook voor ons de basis dat God ten gunste van ons zal optreden. In onszelf is niets, in Hem is alles.

2 Samuel 23

Inleiding

In dit hoofdstuk spreekt David als profeet *over* Christus. Dat is het verschil met 2 *Samuel* 22, want daar spreekt hij als koning en in beeld horen we dan ook de Heer Jezus *Zelf* spreken.

We hebben in dit hoofdstuk twee onderwerpen. Eerst luisteren we naar de afscheidswaarden van koning David (*verzen* 1-7). Daarna volgt een opsomming van de helden van David en hun daden, daden die hun een eervolle positie in zijn koninkrijk bezorgden (*verzen* 8-39).

De laatste woorden van David | *verzen* 1-7

1 *En dit zijn de laatste woorden van David.*

*David, de zoon van Isai, spreekt;
de man die hoog is opgericht, spreekt,
de gezalfde door de God van Jakob,
en lieflijk in psalmen van Israël.*

2 *De Geest van de HEERE heeft door mij gesproken,
en Zijn woord is op mijn tong.*

3 *De God van Israël heeft gezegd,
de Rots van Israël heeft tot mij gesproken:
[Er komt] een Heerser over de mensen, een Rechvaardige,
een Heerser [in] de vreze Gods.*

4 *Hij is als het licht van de morgen,
[wanneer] de zon opgaat,
een morgen zonder wolken;
[als] de glans na de regen,
[die] groen [laat opkomen] uit de aarde.*

5 *Hoewel mijn huis zo niet is bij God,
heeft Hij mij toch een eeuwig verbond gesteld,
in alles geordend en bewaard.*

*Voorzeker, [daarin] is al mijn heil en al [mijn] vreugde,
hoewel Hij het [nog] niet laat opkomen.*

- 6 Maar verdorven [mannen] zijn alle als doornstruiken,
die weggeworpen worden;
want met de hand kan men ze niet pakken.
- 7 Maar ieder die ze wil aanraken,
voorziet zich van ijzer of hout van een speer;
ze worden ter plekke volledig met vuur verbrand.

We hebben hier de laatste woorden van David als dichter, als zanger. Hij spreekt over de toekomst als iemand die bijzonder is bevoorrecht. Meer nog spreekt hij over een Heerser Die zoveel anders is dan hij als heerser is geweest.

De laatste woorden van iemand hebben altijd een bijzondere waarde voor de nabestaanden en vrienden. Laatste woorden zijn blijvende woorden. Het zijn vaak woorden die voortkomen uit een rijke ervaring van het verleden, terwijl dat verleden wordt gezien in het licht van de toekomst, de eindbestemming (*vers 1a*).

David spreekt in *vers 1b* eerst over zichzelf als *persoon*. Hij begint met het noemen van zijn naam, “*David*”, dat betekent ‘geliefde’. Hij weet zich het voorwerp van de liefde van God; hij is de man naar Gods hart. Tegelijk noemt hij zich “*de zoon van Isai*”. Daarmee geeft hij aan dat hij zich zijn afkomst bewust is. Hij kent de nederigheid daarvan en vergeet dat niet.

Hij is zich ook bewust van de hoge *positie* die hij gekregen heeft en als zodanig spreekt hij (*vers 1c*). Hiermee verwijst hij naar het feit dat hij door de HEERE van achter de schapen van zijn vader is genomen om herder van Zijn volk te worden. Genade heeft hem tot die hoge plaats gebracht.

Hij weet dat hij “*de gezalfde*” is (*vers 1d*). Dat wijst erop dat hij niet in eigen kracht kan handelen in de positie die hij gekregen heeft, maar dat dit alleen kan door de kracht van de Heilige Geest, waaraan zalving doet denken (1Jh 2:20,27). Tegelijk wijst hij ook hier weer op zijn eigen zwakheid door de zalving toe te schrijven aan “*de God van Jakob*”, dat is de God die de zwakke Jakob steeds tot steun en hulp is geweest.

En u hebt [de] zalving vanwege de Heilige en u weet alles. (1Jh 2:20)

In de laatste regel van *vers 1* plaatst hij zichzelf in verbinding met het hele volk dat hij “*Israël*” noemt, dat is het volk zoals God dat naar Zijn voorneemen ziet. God ziet Zijn volk als een volk van lofzang. David heeft voor die

lofzangen gezorgd, dat wil zeggen dat de HEERE hem in zoveel omstandigheden heeft gebracht waardoor deze psalmen in zijn hart zijn ontstaan.

David weet zich het instrument van de Heilige Geest, door Wie hij Gods woorden spreekt (*vers 2*). Dit vers is een van de mooiste verzen in het Oude Testament die ons iets leren over de inspiratie. Het is een spreken van de Geest door iemand. “*Zijn woord is op mijn tong*” wil niet zeggen dat David een algemene gedachte weergeeft, maar dat de woorden door de Geest worden ingegeven. Het zijn de woorden waarin de gedachten tot uitdrukking worden gebracht. Het benadrukt de *woordelijke* inspiratie van het Woord van God.

In *vers 3* zien we dat God Zelf spreekt. David kan zeggen “*de Geest van de HEERE heeft door mij gesproken*” (*vers 2*) omdat, zoals in *vers 3* staat, de God van Israël eerst “*tot*” hem heeft gesproken. Wij kunnen alleen *door* de Geest woorden van God spreken, wanneer die woorden eerst *tot* ons zijn gekomen, wanneer we die eerst in ons hart hebben opgenomen. De woorden die God spreekt, hebben Zijn Messias als onderwerp. Het gaat bij God altijd om Zijn Zoon. In dit vers wordt de Messias duidelijk van God onderscheiden. De Messias is de Mens Die in de vreze Gods regeert. Hij regeert voor God, hoewel Hij ook Zelf God is.

God spreekt als “*de God van Israël*”, de God van Zijn volk. Hij spreekt ook als “*de rots van Israël*”, de Onwankelbare. De onwankelbare God stelt Iemand op de voorgrond Die een rechtvaardige Heerser over de mensen zal zijn. Deze Heerser zal niet regeren naar de normen van mensen, maar “*[in] de vreze Gods*”, dat wil zeggen dat al Zijn handelingen zullen worden bestuurd door de eerbied voor God. ‘De vreze Gods’ zal Zijn persoonlijk kenmerk zijn.

De Heerser van *vers 3* is niet zijn zoon Salomo. Onder de regering van Salomo is er wel een gedeeltelijke vervulling, maar de volledige vervulling gebeurt pas bij de regering van de Heer Jezus. Dan gaat Christus op als “*het licht van de morgen*” (*vers 4*). Hij is “*de Zon der gerechtigheid*” Die opgaat (*Ml 4:2*). Dat is het begin van het vrederijk. Met Zijn regering zullen de “*tijden van de verkwikking komen*” en de “*herstelling van alle dingen*” (*Hd 3:19-21*).

Dan breekt de “*morgen zonder wolken*” aan. De donkere wolken van de grote verdrukking, de periode waarin het voor het gelovig overblijfsel nacht

was, zijn voorgoed verdwenen. Alles zal licht zijn en gekenmerkt worden door jong en fris leven onder de machtige werking van de Geest.

Het heil, of de behoudenis, en de vreugde komen *uit* het huis van David als de vervulling van wat God heeft beloofd. Het is de uiteindelijke behoudenis voor het hele volk. David realiseert zich dat hij niet spreekt over zichzelf en zijn eigen huis (*vers 5*). In dit boek 2 *Samuel* is maar al te duidelijk het falen van David naar voren gekomen. Tegelijk is het schitterend om te zien dat David zich vasthoudt aan het eeuwig verbond van God. Zoals God Zich heeft voorgenomen, zo zal het gebeuren. Het is nog niet zover, maar de behoudenis en de vreugde zullen komen. David spreekt zijn onwankelbare vertrouwen erin uit dat hij er persoonlijk, "*mijn*", deel aan zal hebben.

Onder de regering van de Messias zullen de goddelozen worden geoordeeld (*verzen 6-7*). Voor allen die zich niet voor God hebben gebogen, is geen plaats in de voornemens van God waarover David in de voorgaande verzen heeft gesproken.

De eerste drie helden | *verzen 8-12*

8 Dit nu zijn de namen van de helden die David had: Isboeth, de Tachkemoniet, was de belangrijkste van de hoofdmannen. Hij doorboorde bij één gelegenheid met zijn speer achthonderd man. 9 Na hem kwam Eleazar, de zoon van Dodo, zoon van een man uit Ahoah. [Hij behoorde tot] de drie helden [die] bij David waren, toen zij de Filistijnen hoonden die daar voor de strijd verzameld waren en de mannen van Israël waren opgetrokken. 10 Hij stond op en versloeg [velen] van de Filistijnen, totdat zijn hand moe werd, ja, zijn hand aan het zwaard kleefde; de HEERE bracht een grote verlossing teweeg op die dag. En het volk keerde terug achter hem aan, [maar] alleen [nog] om te plunderen. 11 Na hem kwam Samma, de zoon van Age, uit Harar. Toen de Filistijnen verzameld waren in een dorp – er was daar een stuk land vol met linzen – en het volk voor de Filistijnen vluchtte, 12 stelde hij zich op midden op dat stuk [land], ontrukte het [aan de vijand] en versloeg de Filistijnen. De HEERE bracht een grote verlossing teweeg.

Na de laatste woorden van David, die aangeven hoe God met hem heeft gehandeld en hoe God ook verder zal handelen, wordt onze aandacht nu nog op de helden van David gericht. Zij hebben hem gediend in de

verwerving en bevestiging van het koningschap. Zij hebben pal gestaan voor het volk en het land waarover hij regeerde. David was Gods uitverkoren koning, het volk was Gods uitverkoren volk, het land was Gods uitverkoren land.

De helden van David worden in directe verbinding met het voorgaande genoemd. Het zijn er zevenendertig (*vers 39*). Drie van hen zijn hoofden (*verzen 8-17*), twee anderen staan daar net onder (*verzen 18-23*). Van de overige tweeeëndertig worden alleen de namen genoemd (*verzen 24-39*).

De helden hebben allerlei daden verricht. Sommige van die daden hebben lang geleden plaatsgevonden. Ze zijn echter niet vergeten. Zo vergeet God niets van wat de Zijnen voor Zijn Zoon hebben gedaan. Hij zal alles belonen tijdens de regering van de Messias. Voor de rechterstoel zullen alle daden worden vergolden, zowel de goede als de verkeerde (*2Ko 5:10*). Hier gaat het om de goede.

Onder David en ook onder Salomo krijgen deze helden een hoge plaats. Toen David nog de verworpene was, hebben zij hem ter zijde gestaan. Zo staan wij nu aan de kant van de verworpen Christus (*vgl. Lk 22:28*).

En u bent het die steeds bij Mij bent gebleven in Mijn verzoeken. (Lk 22:28)

De drie grootste helden in de *verzen 8-12* – Isboseth, Eleazar en Samma – kennen we niet uit de geschiedenis. Van hen horen we pas hier. Toch worden zij de grootste helden genoemd. Zo zal het ook voor de rechterstoel zijn. De grootste helden zullen degenen zijn die wij mogelijk helemaal niet hebben gekend, die onopvallend voor de Heer Jezus hebben gewerkt, maar met groot resultaat.

Hierna komt een groep van dertig* helden. Van de dertig onderscheiden zich weer twee helden van wie de daden worden genoemd.

De eerste held, Isboseth, heeft bij één gelegenheid achthonderd man gedood. Wat voor vijanden het waren, wordt niet vermeld. De volgende twee zijn helden die een slachting onder de Filistijnen hebben aangericht en door wie God een grote verlossing teweeg heeft gebracht. Het resultaat

---

* Het getal 'dertig' moet waarschijnlijk worden gezien als de aanduiding van een groep, omdat het om meer dan dertig helden gaat.

is dat het volk van de Filistijnen kan nemen wat zij hadden geroofd en dat een stuk land met zijn oogst behouden blijft voor het volk.

De Filistijnen zijn een beeld van de naamchristenen. Ze zijn ook vandaag de aartsvijanden van Gods volk dat zich in het land bevindt. Ook vandaag kan God nog door mensen die trouw zijn aan de Heer Jezus, de ware David, over alle menselijke elementen in de dienst aan God – waarvan de Filistijnen een beeld zijn – grote verlossingen geven. Persoonlijke trouw hierin heeft een gezegende uitwerking bij het hele volk.

Het gevaar is groot dat mensen het voedsel van Gods Woord van ons wegnemen. Dan is het geweldig als iemand het voedsel verdedigt. Het erfdeel en het voedsel blijven voor Gods volk bewaard.

Water voor David | verzen 13-17

13 Drie van de dertig hoofdmannen gingen [eens op weg] en kwamen tijdens de oogst bij David, in de grot van Adullam; een groep Filistijnen had zijn kamp opgeslagen in het dal Refaïm. 14 Toen David in de vesting was – er was toen een wachtpost van de Filistijnen in Bethlehem – 15 kreeg David dorst en zei: Wie geeft mij water te drinken uit de bron van Bethlehem, die bij de poort ligt? 16 Toen baanden die drie helden zich een weg door het kamp van de Filistijnen en putten water uit de bron van Bethlehem, die bij de poort ligt, droegen [het mee] en kwamen bij David. Hij wilde het echter niet drinken, maar goot het uit voor de HEERE, 17 en zei: Er is bij mij geen sprake van, HEERE, dat ik dit zal doen! Zou ik het bloed van de mannen drinken die er met gevaar voor hun leven opuit gegaan zijn? En hij wilde het niet drinken. Zo deden deze drie helden.

In deze geschiedenis wordt een bijzondere heldendaad vermeld. De vorige daden zijn gedaan met het oog op het volk. Deze heldendaad gaat helemaal alleen over het vervullen van een wens van David. Hij had dorst. Zijn verlangen naar water en dat speciaal uit de bron van Bethlehem heeft hij als een soort verzuchting uitgesproken, zonder zich daarbij tot iemand in het bijzonder te richten. Zijn dorst heeft hem herinnerd aan de put van Bethlehem. Drie helden waren zo dicht bij hem, dat ze zijn verzuchting hoorden. Als we dicht bij de Heer Jezus zijn, zal Hij niet tegen ons hoeven te roepen, maar horen we ook het zachte fluisteren van Zijn stem.

Als ze met het water bij David komen, giet hij het uit. Dat is geen belediging, maar een hoge waardering. Zij hebben het met gevaar van hun leven gehaald. Dit water kon voor David geen drinkwater zijn. Hij gaf er een hogere bestemming aan door er een drankoffer voor de HEERE van te maken en het voor Hem uit te gieten.

Abisai | verzen 18-19

18 Abisai, de broer van Joab, de zoon van Zeruja – hij was het hoofd van [deze] drie – zwaaide zijn speer over driehonderd gesneuvelden; en hij had een naam onder [deze] drie. 19 Was hij niet de meest geëerde van [deze] drie? Daarom was hij hun tot bevelhebber. Hij reikte echter niet tot aan het [eerste] drietal.

Na de drie belangrijkste helden wordt nog een groep van drie helden genoemd. Van deze drie worden er twee bij name genoemd. De eerste is Abisai, die “de meest geëerde van [deze] drie”, dat wil zeggen de tweede groep van drie, wordt genoemd. Hij wordt meerdere keren in de geschiedenis van David genoemd. Van de heldendaad die hier wordt vermeld, is echter niet eerder melding gedaan. Hij blijkt eens driehonderd vijanden met zijn speer te hebben gedood.

Benaja | verzen 20-23

20 Verder Benaja, de zoon van Jojada, de zoon van een dappere man, groot van daden, uit Kabzeël. Hij was het die de twee [zonen] van Ariël uit Moab versloeg. Ook was hij het die [eens] in het midden van een kuil afdaalde en [daar] een leeuw dood sloeg, in de sneeuwtijd. 21 Hij versloeg ook een Egyptische man, een man van aanzien. In de hand van de Egyptenaar was een speer, maar [Benaja] ging op hem af met een staf, rukte de speer uit de hand van de Egyptenaar en doodde hem met diens [eigen] speer. 22 Deze [dingen] deed Benaja, de zoon van Jojada; daarom had hij een naam onder de drie helden. 23 Hij was de meest geëerde onder de dertig, maar hij reikte niet tot dat [eerste] drietal. David stelde hem aan over zijn lijfwacht.

De drie acties die Benaja heeft verricht, zijn:

1. het verslaan van twee zonen van Ariël uit Moab,
2. het doden van een leeuw in een kuil in een tijd dat er sneeuw ligt en

3. het verslaan van een Egyptenaar die hij met diens eigen wapen doodt.

Benaja was dus niet voor een kleintje vervaard. Het is ook niet zo, dat hij het na één overwinning wel welletjes vond. Benaja is een man met moed en met volharding.

Uit zijn wapenfeiten kunnen we belangrijke geestelijke lessen leren. Daarbij moeten we bedenken dat onze strijd niet tegen vlees en bloed is, “*maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]*” (Ef 6:12). De drie vijanden die Benaja verslaat en doodt, zijn een beeld van drie geestelijke vijandelijke machten waarmee wij in ons leven te maken hebben. We zullen zien dat Moab een beeld is van het vlees in de gelovige, dat de leeuw hier een beeld is van de satan en dat de Egyptenaar een beeld is van de wereld.

De eerste vijand bestaat uit twee zonen van Ariël, in een andere vertaling: twee helden, afkomstig uit Moab. Moab betekent ‘van de vader’. Wie is de vader van Moab? Dat is Lot (Gn 19:36-37). Uit wat de Bijbel over Lot meedeelt, zien we wat voor soort man Lot was. Hij was een man die de wereld liefhad. Hij zag aan wat voor ogen was. Hij liet zich leiden door de begeerten van het vlees (Gn 13:10-11), dat is de oude natuur die iedere gelovige nog steeds in zich heeft. In Moab zien we dan ook een beeld van het vlees en de werken daarvan (Gl 5:19-21).

In de geschiedenis van Moab worden twee kenmerken zichtbaar die voortkomen uit de begeerten van het vlees. Het ene kenmerk is gemakzucht, het andere is hoogmoed (Jr 48:11; Js 16:6). We kunnen deze twee zonen van Moab ieder een naam geven. De naam

Moab is vanaf zijn jeugd zonder zorgen geweest, en heeft [als wijn] op zijn droesem stilgelegen. Het is niet van het ene vat in het andere overgegoten: het is niet in ballingschap gegaan. Daarom heeft het zijn smaak behouden en is zijn geur niet veranderd. (Jr 48:11)
Wij hebben gehoord van de trots van Moab, [dat] zeer hoogmoedig is, van zijn hoogmoed, zijn trots en zijn overmoed; zijn holle praat is niet gepast! (Js 16:6)

van de ene zoon is Gemakzucht en de naam van de andere zoon is Hoogmoed. Deze twee ‘helden’ zijn ook een gevaar voor ons leven als christen. Ze willen ook in ons leven hun invloed uitoefenen. Misschien is de ene

‘zoon’ een groter gevaar dan de andere. Hoe het ook zij, we moeten met hen afrekenen als we toegewijd aan de Heer willen leven.

Nadat Benaja de twee mannen uit Moab heeft verslagen, gaat hij niet lekker op zijn lauweren rusten om na te genieten van zijn overwinning. Hij blijft oplettend speuren of ergens nieuw gevaar dreigt. Zodra zich dat aandient, treedt hij met onverschrokken moed en doortastend op.

Wat is het geval? Er is een leeuw in een kuil terechtgekomen. Als bijzonderheid wordt vermeld dat het in de sneeuwtijd is. Benaja had kunnen denken: ‘Die leeuw zit daar goed, die vormt voor niemand meer een bedreiging; mooi laten zitten, dan gaat hij vanzelf dood.’ Maar zo zit Benaja niet in elkaar. We kunnen ons voorstellen dat hij heeft gedacht: ‘Die leeuw is misschien wel door de sneeuw uitgegleden en zo in de kuil terechtgekomen. Wat met die leeuw is gebeurd, kan ook met een mens gebeuren. Kinderen vinden het bijvoorbeeld prachtig om in de sneeuw te spelen. Stel je voor dat een van die kinderen ook uitglijdt en per ongeluk in die kuil belandt. Daar moet je toch niet aan denken.’ Benaja bedenkt zich niet, laat zich in de kuil zakken en doodt de leeuw. Hij denkt niet aan zichzelf, maar aan het gevaar dat anderen lopen.

Benaja handelt naar de betekenis van zijn naam. Zijn naam betekent ‘door de HEERE gebouwd’. In zijn omgang met de HEERE heeft de HEERE hem gevormd tot een man van karakter. De kracht om de strijd met die leeuw aan te gaan heeft hij niet in zichzelf. Maar hij zegt als het ware: *“Ik vermag alles door Hem Die mij kracht geeft”* (Ep 4:13). Dat is niet de taal van de branie-schopper, maar de taal van het geloof in de Almachtige. Voor Hem is die leeuw een kleintje. Heeft zijn koning, David, ook niet die taal gesproken toen hij zei: *“Want met U ren ik door een [leger]bende, met mijn God spring ik over een muur”* (Ps 18:30)?

De leeuw is hier een beeld van de duivel die erop uit is om te verslinden (1Pt 5:8). Op de onmogelijkste plekken, waar wij menen dat hij geen kwaad kan doen, probeert hij slach-

Weest nuchter, waakt; uw tegenpartij, [de] duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek wie hij zou kunnen verslinden. (1Pt 5:8)

offers te maken. Daarbij heeft hij een voorkeur voor kinderen. We kunnen van Benaja leren, ook al hebben we misschien geen kinderen en zijn we nog niet eens getrouwd. Het gaat erom dat we oog hebben voor de ge-

varen waaraan onze kinderen, die van onszelf of van onze broeders en zusters, blootstaan. Waarmee komen kinderen in aanraking op school, op straat? Het is koud in de wereld. Er ligt een dikke laag sneeuw. De sneeuw maakt de wereld aantrekkelijk en doet de kou vergeten.

Het is helaas geen uitzondering dat de kou de kinderen tegemoet slaat als ze thuiskomen. Niemand die op hen wacht om iets met hen te drinken, niemand die vraagt hoe ze het hebben gehad, niemand bij wie ze hun verhaal spontaan kwijt kunnen. Ja, er is wel een 'knuffelhoek'. De pc wordt aangezet of de smartphone wordt gepakt om 'het net' op te gaan en het chatten kan beginnen. Met wie? Er zijn altijd 'aardige' mensen, aan wie ze wél hun verhaal kwijt kunnen, die wél aandacht hebben. De sneeuw ziet er zo aantrekkelijk uit, de kou wordt vergeten, ze komen steeds dichterbij de kuil ... Als je dit herkent, treed dan op als Benaja.

Er staat niet bij dat er bij zijn optreden toeschouwers waren. Er staat ook niet dat hij de dode leeuw uit de kuil heeft meegenomen om die triomfantelijk als een trofee aan anderen te laten zien. Misschien heeft hij er nooit iets van aan anderen verteld. Maar God heeft het opgemerkt en laten optekenen in Zijn Woord, opdat wij ervan kunnen leren.

Dit gevecht met de leeuw in de kuil, waarbij niemand aanwezig was of toekeek dan alleen de HEERE, doet denken aan het strijden in de gebeden, zoals we dat lezen van Epafras: *"U groet Epafras, die [een] van u is, een slaaf van Christus <Jezus>, die altijd voor u strijdt in de gebeden dat u mag vaststaan, volmaakt en ten volle verzekerd in [de] hele wil van God"* (Ko 4:12). Een dergelijke strijd wordt gestreden in het verborgene van de binnenkamer (vgl. Mt 6:6). Onopvallend voor mensen, maar waargenomen door God mogen we voor anderen strijden in de gebeden.

Maar u, wanneer u bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bidt tot uw Vader Die in het verborgen is; en uw Vader Die in het verborgen kijkt, zal het u vergelden. (Mt 6:6)

Voor wie zich misschien nutteloos voelt, ligt hier een enorme mogelijkheid om medegelovigen op een geweldige manier te dienen. Hij of zij kan gaan strijden in de gebeden voor de gezinnen van de gelovigen, vooral voor hun kinderen. Meer dan ooit is het nodig dat er voor de gezinnen wordt gebeden, want daarop concentreren zich de aanvallen van de duivel. Deze oproep tot gebed geldt niet alleen voor oudere gelovigen. Het is te wensen

dat ook jongeren de noodzaak ervan inzien. Neem meer tijd om te bidden voor het geestelijke behoud van de kinderen van de gelovigen en voor al de kinderen die we in onze kennissenkring hebben. Zo kunnen we een held van de ware David worden.

In de overwinning die Benaja in het verborgene heeft behaald, lijkt hij op David. Ook David heeft in het verborgene de leeuw, en ook de beer, verslagen (1Sm 17:34-35).

Toen zei David tegen Saul: Uw dienaar weidde de schapen van zijn vader, en kwam er een leeuw of een beer die een schaap van de kudde wegnam, dan ging ik hem achterna, sloeg hem neer en redde het uit zijn bek. En als hij mij dan aanviel, greep ik hem bij zijn baard, sloeg hem neer en doodde hem. (1Sm 17:34-35)

Ook na zijn tweede overwinning is Benaja er de man niet naar om zijn gemak ervan te nemen. De vijand is er trouwens ook de vijand niet naar om na een nederlaag de strijd op te geven. Hij verschijnt telkens in een andere gedaante. Dit keer krijgt Benaja met een Egyptenaar te maken. Evenals de vorige vijanden is ook dit er eentje van formaat. Er doemt een reusachtige gestalte van maar liefst tweeënhalve meter voor hem op (1Kr 11:23). Zo'n verschijning zal op veel mensen in Israël indruk hebben gemaakt, maar niet op Benaja.

Egypte is een beeld van de wereld. Dat zien we in het boek *Exodus*. Egypte is het land dat het volk van God lange tijd in slavernij heeft gehouden. Toen God Zijn volk daaruit wilde bevrijden, bood de koning van Egypte heftig tegenstand. Zelfs toen het volk van God weggetrokken was, wilde de farao het volk terughalen en weer onder zijn heerschappij brengen. Dit is een illustratie van wat er gebeurt als iemand tot bekeering komt. Dan wordt hij door God gered uit de tegenwoordige boze wereld (Gl 1:4).

..., die Zichzelf heeft gegeven voor onze zonden, opdat Hij ons zou trekken uit de tegenwoordige boze eeuw, naar de wil van onze God en Vader, ... (Gl 1:4)

Laten we echter niet denken dat we daarmee voorgoed van deze vijand verlost zijn. Zeker, hij heeft geen gezag meer over ons. Toch zal hij telkens weer proberen een bepaald gebied van ons leven in bezit te krijgen. Het gevaar blijft aanwezig dat bepaalde patronen van ons oude leven weer ingang bij ons krijgen. Het had toch ook zo zijn aantrekkelijke kanten, niet alles was toch even verkeerd, er zijn toch een heleboel dingen waarvan we kunnen genieten, we hoeven toch niet wereldvreemd te zijn?

Het zijn op zich geen verwerpelijke redeneringen. Maar pas op: zijn we er zeker van dat zulk soort redeneringen niet bedoeld zijn om onze breuk met de wereld ongedaan te maken, en zijn we ervan overtuigd dat ze onze toewijding aan de Heer Jezus niet zullen verminderen? Vroeger gingen we op in muziek of sport of konden we alleen maar denken aan mooie kleren of mooie auto's. Daarmee hebben we gebroken. Is het daarom verkeerd om naar muziek te luisteren, aan sport te doen of er verzorgd uit te zien of een auto te gebruiken? Nee, maar laten we wel bedenken dat waar we vroeger in en voor leefden, opnieuw het patroon van ons leven kan worden als we er niet mee handelen zoals Benaja met de Egyptenaar.

Hoe behaalt Benaja de overwinning? In de eerste plaats gaat hij er met een staf op af. Iemand gebruikt een staf als hij onderweg is. De staf zegt iets over pelgrim-zijn, een vreemdeling op aarde, iemand die onderweg is naar zijn bestemming. Voor wie Christus kent als Verlosser en Heer, is de bestemming niet deze wereld. Daaruit is hij immers verlost. Onze bestemming is de hemel, daarnaar zijn we onderweg. Als we ons dat goed bewust zijn, hebben we een wapen tegen de vijand. Als de wereld ons wil verleiden om deel te nemen aan haar vertier en mee te doen met haar inspanningen, laten we dan de staf omhooghouden. Daarmee zeggen we: 'Ik hoor niet bij jou, ik hoor bij de hemel.'

Met zijn staf in zijn hand rukt Benaja de speer uit de hand van de Egyptenaar. Daar spreekt een krachtig optreden uit. Hij vraagt niet of de Egyptenaar zo vriendelijk wil zijn om even zijn speer in te leveren, maar hij neemt de speer met geweld uit zijn handen. Dan geeft hij de Egyptenaar met zijn eigen wapen de doodsteek. Ook hierin volgt hij het voorbeeld van zijn koning, David. Die heeft immers vroeger de reus Goliath met diens eigen wapen gedood (1Sm 17:51). Dat wijst weer op een prachtige manier naar de Heer Jezus, Die de duivel met diens eigen wapen, de dood, heeft verslagen (Hb 2:14).

Daarom snelde David [naar voren] en ging bij de Filistijn staan. Hij nam diens zwaard, trok het uit zijn schede en doodde hem en hij hakte zijn hoofd ermee af. Toen de Filistijnen zagen dat hun held dood was, vluchtten zij. (1Sm 17:51)

Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij op gelijke wijze daaraan deelgenomen, opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, ... (Hb 2:14)

In *Kolossenzen 3* staat hoe we dit doden van de Egyptenaar kunnen toepassen. We worden daar opgeroepen om onze leden die op aarde zijn te

doden. Een van de leden die daar worden genoemd, is “de hebzucht, die afgodendienst is” (Ko 3:5). En, zo staat in een volgend vers, “ook u hebt vroeger onder hen gewandeld, toen u daarin leefde” (Ko 3:7). Dat betekent dat het gaat om dingen waarin we vroeger leefden. De opdracht is nu om, zodra we merken dat iets van vroeger weer beslag op ons gaat leggen, als we gevoelens die we vroeger koesterden weer in ons voelen opkomen, daarmee radicaal af te rekenen. We mogen ze niet de kans geven dat ze weer bezit van ons nemen.

Dat kan alleen door eraan te denken wat de Heer Jezus voor ons deed aan het kruis om ons ervan te verlossen. Daar behaalde Hij de grote overwinning. In die overwinning mogen wij gaan staan. We mogen zeggen dat we meer dan overwinnaars zijn door Hem Die ons heeft liefgehad (Rm 8:31-39). Daarmee geven we de Egyptenaar de doodsteek.

Overige helden | verzen 24-39

24 Asahel, de broer van Joab, behoorde tot de dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, [uit] Bethlehem; 25 Samma uit Harod; Elika uit Harod; 26 Helez uit Pelet; Ira, de zoon van Ikkes, uit Tekoa; 27 Abiëzer uit Anathoth; Mebunnai uit Husa; 28 Zalmon uit Ahoah; Maharai uit Netofa; 29 Heleb, de zoon van Baëna, uit Netofa; Ithai, de zoon van Ribai, uit Gibeon van de Benjaminiten; 30 Benaja uit Pirhathon; Hiddai uit de dalen van Gaäs; 31 Abi-Albon uit [Beth-] Araba; Azmaveth uit Barhum; 32 Eljachba uit Saälbon; [van] de zonen van Jasen: Jonathan; 33 Samma uit Harar; Ahiam, de zoon van Sarar, uit Harar; 34 Elifelet, de zoon van Ahasbai, de zoon van een man uit Maächa; Eliam, de zoon van Achitofel, uit Gilo; 35 Hezrai uit Karmel; Paërai uit Arba; 36 Jigeal, de zoon van Nathan, uit Zoba; Bani uit Gad; 37 Zelek, de Ammoniet; Naharai uit Beëroth, de wapendrager van Joab, de zoon van Zeruja; 38 Ira uit Jether; Gareb uit Jether; 39 Uria, de Hethiet; bij elkaar zevenendertig.

Van de rest van de helden horen we alleen de naam en de plaats waar ze vandaan kwamen. Enkele van deze namen zijn we ook in de geschiedenis van David tegengekomen, zoals Asahel (vers 24) en Uria (vers 39). Er wordt er niet één vergeten. Bij God zijn ze allemaal bekend en staan ook hun daden opgetekend. Zo vergeet Hij ook niets wat uit liefde voor de Heer Jezus is gedaan.

De naam van Uria kan niet worden genoemd zonder terug te denken aan de zonde van David met Bathseba en de moord die hij op Uria heeft laten plegen. David heeft hem uit de weg geruimd. Daartoe heeft hij zich vanwege de trouw van Uria gedwongen gevoeld omdat hij zijn zonde wilde verbergen. Hier gedenkt God de trouw van deze trouwe strijder voor David. Uria krijgt zijn beloning in de opstanding.

Opmerkelijk is dat in de rij van de helden van David de naam van Joab ontbreekt. Zijn naam ontbreekt terecht, want hij heeft zijn eigen strijd gestreden en niet die van David, hoewel zijn strijd vaak wel ten gunste van David was.

Hoewel Joab niet onder de helden wordt genoemd, wordt zijn naam toch enkele keren vermeld. Er is twee keer sprake van *“de broer van Joab”* (verzen 18,24) en een keer van *“de wapendrager van Joab”* (vers 37). Het feit dat Joab zijn eigen strijd streed, heeft geen invloed gehad op zijn broers en op zijn wapendrager. Zij hebben voor David gestreden. Andersom heeft het feit dat zijn broers en zijn wapendrager voor David streden, helaas geen invloed gehad op Joab.

2 Samuel 24

Inleiding

Het boek eindigt ernstig, maar ook mooi. Het eindigt eerst met een ernstige zonde, maar daarop volgen een altaar en een offer en een berg. Door deze geschiedenis maakt God duidelijk waar eenmaal de tempel zal staan, maar dat is meer de zijde die in de boeken *1 Kronieken* en *2 Kronieken* wordt belicht.

De volkstelling | *verzen 1-9*

1 De toorn van de HEERE ontbrandde opnieuw tegen Israël. Hij zette David tegen hen op door te zeggen: Ga Israël en Juda tellen. 2 Toen zei de koning tegen Joab, de legerbevelhebber, die bij hem was: Trek toch rond door alle stammen van Israël, van Dan tot Berseba, en tel het volk, zodat ik het aantal [mensen] van het volk weet. 3 Toen zei Joab tegen de koning: Moge de HEERE, uw God, er aan dit volk honderdmaal [meer] toevoegen dan er nu zijn, terwijl de ogen van mijn heer de koning het zien – maar waarom verlangt mijn heer de koning dit? 4 Het woord van de koning was echter te sterk voor Joab en de bevelhebbers van het leger. Dus ging Joab bij de koning weg, met de bevelhebbers van het leger, om het volk, Israël, te tellen. 5 Zij staken de Jordaan over en sloegen hun kamp op bij Aroër, aan de rechterzijde van de stad, die midden in het dal van Gad ligt, en [gingen vandaar] naar Jaëzer. 6 Zij kwamen in Gilead en in het laagland Hodsî; ook kwamen zij bij Dan-Jaän en de [streek] rond Sidon. 7 Zij kwamen tot bij de vesting Tyrus en bij alle steden van de Hevieten en de Kanaänieten, en zij kwamen uit in het zuiden van Juda, in Berseba. 8 Zo trokken zij door heel het land, en na verloop van negen maanden en twintig dagen kwamen zij in Jeruzalem. 9 Joab gaf de koning het aantal van het getelde volk: er waren in Israël achthonderdduizend strijdbare mannen die het zwaard [konden] hanteren, en de mannen van Juda waren vijfhonderdduizend man [sterk].

Israël heeft iets gedaan wat de toorn van de HEERE heeft opgewekt (*vers 1*). Wat het is, wordt niet vermeld. Het gaat om de reactie van de HEERE daarop. Hij stelt David als de leider van Zijn volk daarvoor verantwoordelijk. Daarom zet Hij David tegen het volk op. Uit *1 Kronieken* weten we dat

Hij daarvoor gebruikmaakt van de satan (1Kr 21:1). De boeken 1 Kronieken en 2 Kronieken beschrijven de geschiedenis van Gods volk zoals God daar graag aan terugdenkt. God wil naar Zijn raadsbesluit de plaats aanduiden waar Hij gediend wil worden en de satan wil dat verhinderen. We zien daar dat God niet *ondanks*, maar *door middel van* de zonde van David Zijn doel bereikt. Zo is het ook met de zondeval, die door God wordt gebruikt tot uitvoering van Zijn raadsbesluiten. Wij kunnen dat niet begrijpen, maar toch is het zo.

Hier gaat het om de zijde van de mens. De satan kan niets doen zonder de toelating of de wil van God. Hier wordt niet over de tempel gesproken. Het gaat meer om Gods handelen met David. Het gaat om zijn verantwoordelijkheid. In Davids hart komt de begeerte op om te weten hoe groot zijn leger is. God is niet de oorsprong van de zonde, maar de begeerte in het hart van de mens (Jk 1:13-14). De zonde is al in Davids hart en dat ziet God. God brengt die zonde aan het licht, opdat David de zonde kan oordelen.

Laat niemand, als hij verzocht wordt, zeggen: Ik word door God verzocht. Want God kan niet door het kwade verzocht worden en Hijzelf verzoekt niemand. Maar ieder wordt verzocht als hij door zijn eigen begeerte meegesleept en verlost wordt. (Jk 1:13-14)

Met zijn begeerte om de kracht van zijn leger te weten neemt hij de plaats van God in. Wat hij in werkelijkheid met zijn opdracht om te tellen zegt, is dat hij het land van God als zijn eigen land beschouwt en zijn leger ziet als zijn eigen middel om het in bezit te houden. De afhankelijkheid van God is hij kwijt. Hij begaat hiermee in principe de zonde van het volk toen zij zeiden dat ze een koning wilden hebben, net als de volken om hen heen (1Sm 8:19-20). Nu wil de koning de sterkte van zijn leger weten, net als de koningen van de volken om hem heen.

Waarom is het verkeerd het volk te tellen? Dat heeft God toch ook meerdere keren gedaan (Nm 1:2-3; 26:1-4)? We moeten bedenken dat het David erom gaat de kracht van zijn leger te weten (vers 9). Hij wil weten hoe sterk hij is en dat is afhankelijk van het aantal soldaten dat hij heeft. Dat is zijn fout. Hij vergeet dat hij afhankelijk is van Gods kracht. Het is ernstig als wij in aantallen gaan denken om daaraan onze kracht af te meten. We kunnen daarbij denken bijvoorbeeld aan het aantal van hen met wie we

samenkomen en het aantal gaven. In de geschiedenis van Gideon zien we hoe God over getallen denkt (Ri 7:2). God wil altijd voorkomen dat het vlees zich beroemt (vgl. 1Ko 1:27-29).

En de HEERE zei tegen Gideon: Het volk dat bij u is, is voor Mij te talrijk om Midian in hun hand te geven. Anders zou Israël zich tegen Mij kunnen beroemen en zeggen: Mijn [eigen] hand heeft mij verlost! (Ri 7:2)

Bij Nebukadnezar zien we iets dergelijks als hij zichzelf op de borst slaat over “het grote Babel”, waarvan hij zegt “dat ik als een huis voor het koninkrijk gebouwd heb, door mijn sterkte en ter ere van mijn majesteit” (Dn 4:28-33). Hij wordt hiervoor geoordeeld. Bij Herodes zien we hetzelfde. Hij matigt zichzelf de eer aan die alleen God toekomt en wordt daarvoor gedood (Hd 12:21-23). Gods regering is voor ieder gelijk. Nooit kan Hij Zijn eer aan een ander geven (Js 42:8; 48:11). Als de Heer ons ten behoeve van Zijn volk wil gebruiken, laat het dan zo zijn dat wij ons steeds bewust zijn dat het *Zijn* volk is.

Ik ben de HEERE – dat is Mijn Naam; Mijn eer zal Ik aan geen ander geven, ... (Js 42:8a)

David geeft Joab de opdracht het volk te gaan tellen. Joab heeft daar echter bezwaar tegen. Het lijkt erop dat Joab hier een betere beoordeling van dit plan heeft dan David. Hij voorziet dat deze opdracht niet naar de wil van de HEERE is. Dat is niet omdat hij de wil van de HEERE wil doen, maar omdat hij de toorn van de HEERE vreest. Hij spreekt ook tot David over “de HEERE, uw God”. De HEERE is de God van David. Zelf heeft hij geen relatie met Hem.

Dit keer laat David zich niet door Joab gezeggen en zet zijn wil door. We mogen ons wel afvragen of wij ons laten waarschuwen als we iets van plan zijn waarover anderen hun bezwaren uiten. Willen we dan ons plan heroverwegen voor de Heer, ook als bij hen die ons waarschuwen mogelijk eigen belangen een rol spelen? Ondanks de tegenwerpingen van Joab en de andere legeroversten wordt het volk geteld. Na “negen maanden en twintig dagen” krijgt David de uitkomst. Al die tijd heeft God geduld met de zonde die David begaat. Het geweten van David ontwaakt echter niet eerder dan nadat het kwaad is bedreven.

Als David de uitkomst krijgt, weet hij tenminste waarop hij kan vertrouwen. Wat hier niet wordt beschreven, is dat Joab niet het hele volk heeft geteld (1Kr 21:6). Opmerkelijk is dat in *vers* 9 weer het onderscheid tussen

Israël en Juda naar voren komt. Hierin zien we weer die verwijzing naar de tweedeling van het rijk die onderhuids al aanwezig is.

De straf voor de zonde | *verzen 10-15*

10 Het hart van David bonsde in hem, nadat hij het volk geteld had. En David zei tegen de HEERE: Ik heb zwaar gezondigd [in] wat ik gedaan heb. Maar nu, HEERE, neem de ongerechtigheid van Uw dienaar toch weg, want ik heb heel dwaas gehandeld. 11 Toen David 's morgens opstond, kwam het woord van de HEERE tot de profeet Gad, de ziener van David: 12 Ga [op weg] en spreek tot David: Zo zegt de HEERE: Drie dingen leg Ik u voor; kies er voor u één van uit, dan zal Ik dat bij u doen. 13 Zo kwam Gad bij David. Hij maakte hem dit bekend en zei tegen hem: Zal er zeven jaar hongersnood over u komen in uw land? Of [wilt] u drie maanden vluchten voor uw vijanden, terwijl die u achtervolgen? Of zal er drie dagen pest in uw land zijn? Welnu, overweeg [dit] en zie wat voor antwoord ik Hem Die mij gezonden heeft, moet brengen. 14 Toen zei David tegen Gad: Het benauwt mij zeer. Laten wij toch in de hand van de HEERE vallen, want Zijn barmhartigheid is groot. Laat mij echter niet in de hand van mensen vallen. 15 Toen gaf de HEERE [een uitbraak van] de pest in Israël, vanaf de morgen tot op de vastgestelde tijd. En er stierven van het volk, van Dan tot Berseba, zeventigduizend mannen.

Direct nadat David de uitslag van de telling heeft, krijgt hij wroeging en belijdt zijn zonde. Het bonzen van zijn hart wil zeggen dat zijn geweten spreekt. Hij zegt dat hij “zwaar gezondigd” heeft. Het is voor een leider van Gods volk een zware zonde om op iets of iemand anders te vertrouwen dan op God alleen. Als wij gaan rekenen of wij wel alle middelen hebben om goed te kunnen functioneren, zowel stoffelijk als geestelijk, en ons daarvoor onafhankelijk van God opstellen, zijn wij op dezelfde manier bezig.

De belijdenis van zijn zonde betekent niet dat God zijn zonde niet meer straft. Zijn zonde wordt een oorzaak van grote nood voor het hele volk. Als David zijn zonde voor de HEERE heeft beleden, stuurt de HEERE Zijn profeet naar hem toe. De profeet Gad moet niet naar hem toe om hem zijn zonde bekend te maken. Hij hoeft hem ook niet te vertellen dat zijn zonde vergeven is. Wat Gad moet doen, is David zeggen hoe God handelen wil. Hij houdt David drie straffen voor waaruit hij mag kiezen.

De profeet zegt erbij: *“Overweeg [dit] en zie wat voor antwoord ik Hem Die mij gezondend heeft, moet brengen.”* Dit is een belangrijk woord. Bij het nemen van beslissingen is altijd belangrijk dat we tijd nemen en tijd aan anderen geven om in de tegenwoordigheid van God te overwegen wat gedaan moet worden, zeker als een beslissing ook gevolgen voor anderen heeft.

Uit de overweging blijkt dat Davids hart weer op God vertrouwt. Uit de keus die hij maakt, blijkt dat hij de man van geloof is die we kennen. Hij valt liever in de hand van de HEERE dan in die van mensen. David weet wat in de mens is. Daarom vreest hij in diens hand te vallen. Dat geldt niet alleen bij het vluchten voor de vijand. Het kan ook gelden voor de hongersnood, want die zou ook kunnen komen door invallen van de vijanden. Daartegenover kent hij de barmhartigheid van de HEERE. Daar kiest hij voor, zonder zich voor een van de drie straffen uit te spreken. Hij laat daarmee de keus aan de HEERE over.

De straf moet beantwoorden aan de zonde. David was trots op het grote aantal van zijn volk. Daarom moet het oordeel, waarmee hij voor die zonde gekastijd wordt, van dien aard zijn, dat hun aantal vermindert. Het is rechtvaardigheid van God om van ons weg te nemen wat onze hoogmoed stimuleert. Door de pest sterven veel mensen (*vers 15*).

Het is immers ook de zonde van het volk waardoor de toorn van de HEERE is ontstoken en waardoor David tot zijn zonde is gekomen. Door de pest nemen zowel het aantal inwoners als de oorlogskracht die hij heeft willen weten, af. Wat blijft er van een volk over als God Zijn hand daartegen uitstrekt om er verderf aan te richten? Wat blijft er van de grote getallen van gemeenten over als God Zijn hand er in oordeel tegen uitstrekt?

Het is genoeg | *verzen 16-17*

16 Maar toen de engel zijn hand over Jeruzalem uitstreekte om er verderf aan te richten, kreeg de HEERE berouw over dit kwaad, en Hij zei tegen de engel die verderf onder het volk aanrichtte: Het is genoeg, trek uw hand nu terug. Nu was de engel van de HEERE [op dat moment] bij de dorsoloer van Arauna, de Jebusiet. 17 David zei tegen de HEERE – toen hij de engel zag die het volk [met de plaag] trof, zei hij: Zie, ik heb gezondigd en ik heb mij misdragen, maar deze schapen, wat hebben zij gedaan? Laat Uw hand toch tegen mij en tegen mijn familie zijn.

Als de engel klaarstaat om Jeruzalem te slaan, is het genoeg. De engel moet zijn hand terugtrekken. Het berouwt de HEERE over het kwaad dat Hij moest laten komen. Daarvoor heeft Hij een aanleiding en wel de voorbede van David. Hij ziet in Davids hart wat deze ook uitspreekt: zijn liefde voor “*deze schapen*” van wie hij zegt: “*Wat hebben zij gedaan?*” David vraagt of God hem en zijn familie wil straffen in plaats van het volk (*vers 17*). Hij neemt de schuld volledig op zich en is daardoor een middelaar voor het volk en lijkt hij op de Heer Jezus. Hier spreekt hij niet alleen als zondaar, maar ook als iemand die het volk verontschuldigt door te zeggen dat het uit onschuldige schapen bestaat. Hij noemt zichzelf de enige schuldige.

Het berouw van de HEERE (*vgl. 1Sm 15:29,35; Gn 6:6*) heeft nooit te maken met spijt over een daad van Hem Zelf, maar altijd met het handelen van de mens. Hier bij David zien we dat God in Zijn heiligheid en gerechtigheid moet oordelen, terwijl Hij toch ook redding voor een overblijfsel heeft. Die redding is gebaseerd op de voorbede en het offer van Zijn Zoon.

Het altaar | *verzen 18-25*

18 Op die dag kwam Gad bij David en zei tegen hem: Ga [de heuvel] op [en] richt op de dorsvloer van Arauna, de Jebusiet, een altaar op voor de HEERE. 19 En David ging naar boven, overeenkomstig het woord van Gad, zoals de HEERE geboden had. 20 Arauna keek omlaag en zag de koning en zijn dienaren naar zich toe komen. Daarop kwam Arauna [de dorsvloer] af en boog zich voor de koning neer, met zijn gezicht ter aarde. 21 En Arauna zei: Waarom komt mijn heer de koning naar zijn dienaar toe? En David zei: Om deze dorsvloer van u te kopen, om voor de HEERE een altaar te bouwen, zodat de plaag over het volk tot stilstand gebracht wordt. 22 Toen zei Arauna tegen David: Laat mijn heer de koning nemen en offeren wat goed is in zijn ogen. Ziedaar, de runderen voor het brandoffer, en de dorssleden en de werktuigen voor de runderen voor het [brand]hout. 23 Dit alles, o koning, geeft Arauna aan de koning. Verder zei Arauna tegen de koning: Moge de HEERE, uw God, u goedgezind zijn. 24 Maar de koning zei tegen Arauna: Nee, ik wil het beslist voor de [volle] prijs van u kopen, want ik wil de HEERE, mijn God, geen brandoffers brengen die niets kosten. Zo kocht David de dorsvloer en de runderen voor vijftig sikkel zilver. 25 Vervolgens bouwde David daar voor de HEERE een altaar, en bracht

brandoffers en dankoffers. Zo liet de HEERE Zich verbidden ten gunste van het land, en de plaag over Israël werd tot stilstand gebracht.

Op de dorsvloer van Arauna komt het oordeel tot stilstand. Deze dorsvloer ligt op de berg Moria. Het is dezelfde plaats waar Abraham Izak heeft geofferd (Gn 22:2). Het is ook de plaats waar Salomo de tempel zal bouwen (1Kr 22:1; 2Kr 3:1). De HEERE gebiedt David op te gaan en op die heuvel een altaar te bouwen. In deze weg naar boven zien we de weg die gegaan wordt na vernedering onder de krachtige hand van God.

De engel staat bij de dorsvloer van een heiden. Het altaar dat daar komt, staat daardoor op een plaats waar niets van het volk bij is. David begrijpt dat hij de dorsvloer moet kopen voor de HEERE. Als Arauna hem de dorsvloer wil geven (vgl. Gn 23:6,11), weigert David dat. Hij wil hem voor de volle prijs kopen, want hij wil *“de HEERE, mijn God, geen brandoffers brengen die niets kosten”*. Dit is een belangrijke regel: een offer moet iets kosten, anders is het geen offer.

Als het altaar gebouwd is en de brandoffers én de dank- of vredeoffers gebracht zijn, laat de HEERE Zich verbidden ten gunste van Zijn volk. Dit is een prachtige verwijzing naar de enige grondslag waarop God Zich ook nu nog laat verbidden en de plaag die ook nu onder het volk woedt, laat ophouden. Die grondslag is de Heer Jezus in Zijn werk op het kruis tot Gods eer en verheerlijking – wat wordt weergegeven door de brandoffers. Dat werk op het kruis is ook de grondslag voor de gemeenschap van ons met God en met elkaar – wat wordt weergegeven door de dank- of vredeoffers.

Aan het einde van dit boek heeft David een altaar. Het laatste wat hier van hem wordt vermeld, is dat hij de HEERE offers brengt. Wie tot God komt op grond van het offer van Zijn Zoon, zal ervaren dat God Zich laat verbidden omdat het werk van Zijn Zoon zo kostbaar is. Het is mooi om te zien dat dit boek eindigt met het verzoenend offer dat door genade de toorn van God over Zijn volk afwendt. Dit offer wordt de grondslag van de plaats waar God en Israël elkaar kunnen ontmoeten en het volk zal aanbidden.

We hebben in dit hoofdstuk de zonde van de mens, het oordeel van God en ook Zijn berouw daarover en daardoor ook redding, maar redding door een offer. Hier hebben we in het kort het hele heilsplan dat de Schrift ons toont.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder het menu 'Artikelen' en het submenu 'Auteurs -> Ger de Koning' de volgende commentaren en publicaties:

1. De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
2. De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangeliën en *Handelingen*.
3. De 'Rotsvast-serie', een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
4. Publicaties over diverse onderwerpen.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als pdf bestand en als e-book.

Als er een ISBN wordt vermeld, is de publicatie ook in boekvorm verkrijgbaar. Het boek kan worden besteld door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de Duitse website www.daniel-verlag.de.

De Nederlandse commentaren en een aantal in het Duits en Engels vertaalde commentaren staan ook op www.kingcomments.com. Bijbelboeken en verzen kunnen eenvoudig en snel worden benaderd. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder 'Informatie' op de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.

